

Uradni list

Evropske unije

L 189

Slovenska izdaja

Zakonodaja

Letnik 64

28. maj 2021

Vsebina

I Zakonodajni akti

UREDBE

- ★ Uredba (EU) 2021/817 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2021 o vzpostavitvi programa Erasmus+, programa Unije za izobraževanje in usposabljanje, mladino ter šport, ter o razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1288/2013 ⁽¹⁾ 1
- ★ Uredba (EU) 2021/818 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2021 o vzpostavitvi programa Ustvarjalna Evropa (2021–2027) in razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1295/2013 ⁽¹⁾ 34
- ★ Uredba (EU) 2021/819 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2021 o Evropskem inštitutu za inovacije in tehnologijo (prenovitev) ⁽¹⁾ 61

SKLEPI

- ★ Sklep (EU) 2021/820 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2021 o strateškem inovacijskem programu Evropskega inštituta za inovacije in tehnologijo (EIT) za obdobje 2021–2027: spodbujanje talentov in zmogljivosti Evrope za inovacije ter razveljavitvi Sklepa št. 1312/2013/EU ⁽¹⁾ 91

⁽¹⁾ Besedilo velja za EGP.

I

(Zakonodajni akti)

UREDBE

UREDBA (EU) 2021/817 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne 20. maja 2021

o vzpostavitvi programa Erasmus+, programa Unije za izobraževanje in usposabljanje, mladino ter šport, ter o razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1288/2013

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti člena 165(4) in člena 166(4) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ⁽¹⁾,ob upoštevanju mnenja Odbora regij ⁽²⁾,v skladu z rednim zakonodajnim postopkom ⁽³⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Vlaganje v učno mobilnost za vse ne glede na ozadje in sredstva ter v sodelovanje in razvoj inovativnih politik na področjih izobraževanja in usposabljanja, mladine ter športa je ključno za oblikovanje vključujočih, povezanih in odpornih družb ter ohranjanje konkurenčnosti Unije, ter je še toliko pomembnejše glede na hitre in korenite spremembe, ki jih prinašata tehnološka revolucija in globalizacija. Poleg tega prispeva tako vlaganje tudi h krepitvi evropske identitete in vrednot ter k bolj demokratični Uniji.
- (2) Komisija je v sporočilu z dne 14. novembra 2017 z naslovom „Krepitev evropske identitete s pomočjo izobraževanja in kulture“ predstavila svojo vizijo glede vzpostavitve evropskega izobraževalnega prostora, v katerem meje ne bi ovirale učenja. To sporočilo določa vizijo Unije, v kateri bi bivanje v drugi državi članici zaradi študija in učenja v kakršni koli obliki ali kontekstu postalo standard, govorjenje še dveh jezikov poleg maternega pa nekaj običajnega, ter Unije, v kateri bi se ljudje močno zavedali svoje evropske identitete, evropske kulturne dediščine in raznolikosti Evrope. V tem kontekstu je Komisija poudarila potrebo po okrepitvi preizkušenega programa Erasmus + za vse kategorije učečih se, ki jih že zajema, da se dosežejo učeči se z manj priložnostmi.

⁽¹⁾ UL C 62, 15.2.2019, str. 194.⁽²⁾ UL C 168, 16.5.2019, str. 49.⁽³⁾ Stališče Evropskega parlamenta z dne 28. marca 2019 (UL C 108, 26.3.2021, str. 965) in odločitev Sveta v prvi obravnavi z dne 13. aprila 2021 (še ni objavljena v Uradnem listu). Stališče Evropskega parlamenta z dne 18. maja 2021 (še ni objavljeno v Uradnem listu).

- (3) Pomen izobraževanja, usposabljanja in mladine za prihodnost Unije je izražen v sporočilu Komisije z dne 14. februarja 2018 z naslovom „Nov in sodoben večletni finančni okvir, s katerim bo lahko EU učinkovito uresničevala svoje prioritete po letu 2020“. V tem sporočilu je poudarjeno, da je treba uresničiti zaveze držav članic s socialnega vrha za pravična delovna mesta in rast, ki je potekalo v Göteborgu 17. novembra 2017, tudi s polnim izvajanjem evropskega stebra socialnih pravic, ki so ga Evropski parlament, Svet in Komisija slovesno razglasili in podpisali 17. novembra 2017 ⁽⁴⁾, in njegovega načela 1 o izobraževanju, usposabljanju in vseživljenjskem učenju. V tem sporočilu je poudarjeno tudi, da je treba izboljšati mobilnost in izmenjave, med drugim z znatno okrepljenim, vključujočim in razširjenim programom Erasmus+, v skladu s pozivom iz sklepov Evropskega sveta z dne 14. decembra 2017.
- (4) Načelo 1 evropskega stebra socialnih pravic določa, da ima vsakdo pravico do kakovostnega in vključujočega izobraževanja, usposabljanja in vseživljenjskega učenja, s katerim lahko ohrani in pridobi znanja in spretnosti, ki mu omogočajo polno udeležbo v družbi in uspešno obvladovanje prehodov na trgu dela. V evropskem stebri socialnih pravic je tudi poudarjen pomen kakovostne predšolske vzgoje in varstva ter zagotavljanja enakih možnosti za vse.
- (5) Voditelji 27 držav članic so v izjavi iz Bratislave, podpisani 16. septembra 2016, poudarili, da so odločeni zagotoviti boljše priložnosti za mlade. Voditelji 27 držav članic ter Evropskega sveta, Evropskega parlamenta in Komisije so se v Rimski izjavi, podpisani 25. marca 2017, zavezali, da si bodo prizadevali za Unijo, v kateri so mladi deležni najboljših izobrazbe in usposabljanja ter lahko študirajo in najdejo zaposlitev po vsej celini ter ki ohranja našo kulturno dediščino in spodbuja kulturno raznolikost.
- (6) V poročilu Komisije z dne 31. januarja 2018 o vmesni oceni programa Erasmus+ (2014–2020), uvedenega z Uredbo (EU) št. 1288/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁵⁾ (v nadaljnjem besedilu: Program za obdobje 2014–2020), je bilo potrjeno, da je oblikovanje enotnega programa za izobraževanje in usposabljanje, mladino ter šport prineslo bistvene poenostavitve, racionalizacijo in sinergije pri upravljanju navedenega programa, vendar ugotovljeno, da so potrebne nadaljnje izboljšave, da bi dodatno konsolidirali povečanje učinkovitosti Programa za obdobje 2014–2020. V okviru posvetovanj o pripravi te vmesne ocene in o prihodnjem programu so države članice in deležniki odločno pozvali k ohranitvi obsega, strukture in izvedbenih mehanizmov programa Erasmus+, obenem pa so se zavzeli za več izboljšav, med drugim za to, da bi program Erasmus+ postal bolj vključujoč, enostaven in obvladljiv za upravičence. Države članice in deležniki so v celoti podprli tudi to, da bi program Erasmus+ ohranil svojo celovitost in še naprej temeljil na načelu vseživljenjskega učenja. Evropski parlament je v resoluciji z dne 2. februarja 2017 o izvajanju programa Erasmus+ ⁽⁶⁾ pozdravil celovito strukturo Programa za obdobje 2014–2020 in pozval Komisijo, naj v celoti izkoristi njegovo razsežnost vseživljenjskega učenja, tako da v okviru programa Erasmus+ podpira in spodbuja medsektorsko sodelovanje. Države članice in deležniki so poudarili tudi potrebo po nadaljnji krepitvi mednarodne razsežnosti programa Erasmus+.
- (7) Med odprtim javnim posvetovanjem leta 2018 o financiranju Unije na področju vrednot in mobilnosti so bile ključne ugotovitve poročila o vmesni oceni Programa za obdobje 2014–2020 potrjene, poudarjeno pa je tudi bilo, da je treba zagotoviti, da bo prihodnji program bolj vključujoč, da bodo prednostne naloge še naprej usmerjene v posodabljanje sistemov izobraževanja in usposabljanja, prednostne naloge glede spodbujanje evropske identitete, aktivnega državljanstva in udeležbe v demokratičnem življenju pa okrepljene.
- (8) Komisija je v sporočilu z dne 2. maja 2018 z naslovom „Sodoben proračun za Unijo, ki varuje, opolnomoča in ščiti – Večletni finančni okvir za obdobje 2021–2027“ pozvala k okrepitvi naložb v ljudi in večji osredotočenosti na mlade v naslednjem finančnem okviru. V tem sporočilu je Komisija priznala, da je program Erasmus+ ena najvidnejših zgodb Unije o uspehu. V sporočilu z dne 27. maja 2020 z naslovom „Proračun EU kot gonilo načrta okrevanja za Evropo“ je Komisija priznala vlogo programa Erasmus+ pri povečevanju odpornosti Unije in reševanju družbeno-

⁽⁴⁾ UL C 428, 13.12.2017, str. 10.

⁽⁵⁾ Uredba (EU) št. 1288/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o uvedbi programa „Erasmus+“, program Unije za izobraževanje, usposabljanje, mladino in šport, ter o razveljavitvi sklepov št. 1719/2006/ES, 1720/2006/ES in 1298/2008/ES (UL L 347, 20.12.2013, str. 50).

⁽⁶⁾ UL C 252, 18.7.2018, str. 31.

gospodarskih izzivov. Potrdila je tudi svojo zavezanost znatni okrepitvi programa Erasmus+. S tem bi se več ljudem omogočilo, da se odpravijo v drugo državo, da se tam učijo ali delajo, programu pa, da se osredotoči na vključevanje in prizadevanja, da bi se doseglo več ljudi z manj priložnostmi.

- (9) Zato je treba vzpostaviti Erasmus+, program Unije za izobraževanje in usposabljanje, mladino ter šport (v nadaljnjem besedilu: Program), ki bo nasledil Program za obdobje 2014–2020. Okrepiti bi bilo treba celovito naravo Programa za obdobje 2014–2020, ki je zajemal učenje v vseh okvirih, in sicer formalnih, neformalnih ali priložnostnih, in vseh življenjskih obdobjih, da se spodbudijo prožne učne poti, s čimer bi se ljudem omogočalo pridobivanje in izboljšanje znanja, spretnosti in kompetenc, potrebnih za osebni razvoj, ter soočanje z izzivi in izkoriščanje priložnosti, ki jih prinaša 21. stoletje.
- (10) Program bi bilo treba vzpostaviti za obdobje sedmih let, da se njegovo trajanje uskladi s trajanjem večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027 iz Uredbe Sveta (EU, Euratom) 2020/2093 ⁽⁷⁾ (v nadaljnjem besedilu: večletni finančni okvir 2021–2027).
- (11) Program bi moral biti zasnovan tako, da bi lahko še bolj prispeval k izvajanju ciljev in prednostnih nalog politik Unije na področjih izobraževanja in usposabljanja, mladine ter športa. Usklajen pristop vseživljenjskega učenja je ključen za obvladovanje različnih prehodov, s katerimi se ljudje soočajo v življenju. Tak pristop bi bilo treba spodbujati z učinkovitim medsektorskim sodelovanjem. Ob krepitvi takega pristopa bi moral Program ohraniti tesno vez s splošnim strateškim okvirom za sodelovanje v okviru politik Unije na področjih izobraževanja in usposabljanja ter mladine, vključno s programi politik za šole, terciarno izobraževanje, poklicno izobraževanje in usposabljanje ter izobraževanje odraslih, hkrati pa krepiti in razvijati nove sinergije z drugimi zadevnimi programi in področji politik Unije.
- (12) Program je ključni sestavni del oblikovanja evropskega izobraževalnega prostora. Ob navezovanju na svoje sporočilo z dne 14. novembra 2017 z naslovom „Krepitev evropske identitete s pomočjo izobraževanja in kulture“ je Komisija v sporočilu z dne 30. septembra 2020 glede uresničitve evropskega izobraževalnega prostora do leta 2025 opozorila, da program Erasmus+ ostaja bistven za doseganje ciljev kakovostnega in vključujočega izobraževanja, usposabljanja in vseživljenjskega učenja ter za pripravo Unije na digitalni in zeleni prehod. Program bi moral biti zasnovan tako, da bo prispeval k nasledniku strateškega okvira za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju ter k posodobljenemu programu znanj in spretnosti za Evropo za trajnostno konkurenčnost, socialno pravičnost in odpornost iz sporočila Komisije z dne 1. julija 2020, za katera je značilna skupna zavezanost glede strateškega pomena znanj, spretnosti in ključnih kompetenc za ohranjanje delovnih mest ter podpiranje rasti, konkurenčnosti, inovacij in socialne kohezije v skladu s Priporočilom Sveta z dne 22. maja 2018 ⁽⁸⁾. Program bi moral prispevati k uresničevanju akcijskega načrta za digitalno izobraževanje, določenega v sporočilu Komisije z dne 30. septembra 2020 z naslovom „Akcijski načrt za digitalno izobraževanje 2021–2027 – Novi temelji za izobraževanje in usposabljanje v digitalni dobi“. Program bi se moral odzivati na potrebno digitalno preobrazbo na področju izobraževanja in usposabljanja, mladine ter športa. Program bi tudi moral podpirati države članice pri doseganju ciljev iz pariške deklaracije z dne 17. marca 2015 o spodbujanju državljanstva in skupnih vrednot svobode, strpnosti in nediskriminacije prek izobraževanja.
- (13) V skladu s strategijo Evropske unije za mlade za obdobje 2019–2027 ⁽⁹⁾, ki je okvir za evropsko sodelovanje na področju mladih za obdobje 2019–2027 in temelji na sporočilu Komisije z dne 22. maja 2018 z naslovom „Angažiranje, povezovanje in opolnomočenje mladih: nova strategija EU za mlade“, bi moral Program podpirati visokokakovostno mladinsko delo, orodja in sisteme za usposabljanje mladinskih delavcev, potrjevanje neformalnega in priložnostnega učenja ter pristope glede kakovosti za krepitev vloge mladinskih organizacij. Program bi tudi moral odpirati vključujoč in širok mladinski dialog EU, pri katerem bi se prioritete določale glede na potrebe mladih.
- (14) V Programu bi bilo treba upoštevati ustrezni delovni načrt Evropske unije za šport, ki je okvir za sodelovanje na ravni Unije na področju športa. Treba bi bilo zagotoviti skladnost in dopolnjevanje med ustreznim delovnim načrtom Evropske unije za šport in ukrepi na področju športa, podprtimi v okviru Programa. Osredotočiti se je treba zlasti na množični šport, saj je pomemben pri spodbujanju telesne aktivnosti, zdravega načina življenja, medosebnih odnosov, socialnega vključevanja in enakosti. Program bi moral podpirati učno mobilnost za športno

⁽⁷⁾ Uredba Sveta (EU, Euratom) 2020/2093 z dne 17. decembra 2020 o določitvi večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027 (UL L 433 I, 22.12.2020, str. 11).

⁽⁸⁾ Priporočilo Sveta z dne 22. maja 2018 o ključnih kompetencah za vseživljenjsko učenje (UL C 189, 4.6.2018, str. 1).

⁽⁹⁾ UL C 456, 18.12.2018, str. 1.

osebje, zlasti v množičnem športu. Tudi osebe, ki ne deluje v množičnem športu, vključno s tistim z dvojno poklicno potjo na športnem področju in zunaj njega, lahko poveča učni učinek in prenos znanja za športno osebo in organizacije na področju množičnega športa. Zato bi s Programom morale biti mogoče podpirati priložnosti za učno mobilnost osebja, ki ne deluje v množičnem športu, kadar lahko udeležba takega osebja koristi množičnemu športu. Program bi moral prispevati k spodbujanju skupnih evropskih vrednot prek športa, dobrega upravljanja in integritete v športu, trajnostnega razvoja ter izobraževanja, usposabljanja in pridobivanja znanj in spretnosti v športu in prek njega. Neprofitne športne prireditve, ki jih podpira Program, bi morale doseči evropsko razsežnost in učinek.

- (15) S Programom bi morale biti mogoče podpirati katero koli področje študija, zlasti pa bi Program moral prispevati h krepitvi inovacijske zmogljivosti Unije s podpiranjem aktivnosti, ki ljudem pomagajo razvijati znanja, spretnosti, kompetence in pristope, ki jih potrebujejo na področjih študija ali v disciplinah, ki so usmerjene v prihodnost, kot so naravoslovje, tehnologija, inženirstvo, umetnost in matematika (STEAM), podnebne spremembe, varstvo okolja, trajnostni razvoj, čista energija, umetna inteligenca, robotika, podatkovna analitika, oblikovanje in arhitektura ter digitalna in medijska pismenost. Inovacije se lahko spodbujajo z vsemi ukrepi učne mobilnosti in sodelovanja, ne glede na to, ali se upravljajo neposredno ali posredno.
- (16) Sinergije s programom Obzorje Evropa, vzpostavljenim z Uredbo (EU) 2021/695 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁰⁾ (v nadaljnjem besedilu: program Obzorje Evropa) bi morale zagotoviti, da se za podpiranje aktivnosti, namenjenih krepitvi in posodobitvi evropskih terciarnih izobraževalnih institucij, uporabljajo kombinirana sredstva iz Programa in programa Obzorje Evropa. Program Obzorje Evropa bo po potrebi dopolnjeval podporo Programa za pobudo Evropske univerze v okviru razvoja novih skupnih in celovitih dolgoročnih in trajnostnih strategij za izobraževanje, raziskave in inovacije. Sinergije s programom Obzorje Evropa bodo pripomogle k povezovanju izobraževanja in raziskav, zlasti v terciarnih izobraževalnih institucijah.
- (17) Nove in nastajajoče tehnologije ponujajo pomembne priložnosti za učenje in izmenjave ter so se izkazale za posebno pomembne med pandemijo COVID-19. Poleg fizične učne mobilnosti, ki ostaja temeljni ukrep Programa, bi bilo treba spodbujati virtualne oblike, kot je virtualno učenje, da bi dopolnili ali podprli fizično učno mobilnost, ponudili smiselne učne priložnosti tistim, ki se ne morejo fizično odpraviti v državo, ki ni njihova država prebivališča, ali spodbujali izmenjave prek inovativnih oblik učenja. V okviru Programa bi bilo treba spodbujati virtualno sodelovanje, kadar je to ustrezno. Kadar je to možno in ustrezno, bi morala Komisija zagotoviti, da so virtualna učna orodja, ki se razvijajo v okviru Programa, na voljo širši javnosti.
- (18) Program bi moral biti bolj vključujoč pri uresničevanju svojih ciljev, tako da bi se povečala udeležba ljudi z manj priložnostmi. K večji udeležbi ljudi z manj priložnostmi v Programu bi lahko pripomogla vrsta ukrepov, vključno z boljšim in bolj ciljno usmerjenim ozaveščanjem, komuniciranjem, svetovanjem in pomočjo, poenostavljenimi postopki, prožnejšimi oblikami učne mobilnosti ter povečanim sodelovanjem z manjšimi organizacijami, zlasti novimi organizacijami, in lokalnimi organizacijami na ravni skupnosti, ki delajo neposredno z učečimi se vseh starosti, ki so zapostavljeni. Zavedati se je treba, da obstajajo različni razlogi za nizke stopnje udeležbe ljudi z manj priložnostmi in da so te stopnje odvisne od različnih okoliščin. Zato bi bilo treba znotraj okvira takih ukrepov, vzpostavljenega na ravni Unije, za povečanje udeležbe ljudi z manj priložnostmi pripraviti akcijske načrte za vključevanje, ki bi bili prilagojeni ciljnim skupinam in specifičnim okoliščinam v vsaki državi članici.
- (19) V nekaterih primerih je iz finančnih razlogov manj verjetno, da bi ljudje z manj priložnostmi sodelovali v Programu, bodisi zaradi njihovega ekonomskega položaja bodisi zaradi višjih stroškov udeležbe, ki so posledica njihovega specifičnega položaja, kot je to pogosto v primeru invalidov. V takih primerih bi se njihova udeležba lahko olajšala s ciljno usmerjeno finančno podporo. Komisija bi zato morala zagotoviti uvedbo takih ukrepov finančne podpore, tudi z morebitnimi prilagoditvami nepovratnih sredstev na nacionalni ravni. Dodatni stroški, povezani z ukrepi za olajšanje vključevanja, ne bi smeli biti razlog za zavrnitev vloge.

⁽¹⁰⁾ Uredba (EU) 2021/695 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. aprila 2021 o vzpostavitvi okvirnega programa za raziskave in inovacije Obzorje Evropa, določiti pravil za sodelovanje in razširjanje njegovih rezultatov ter razveljavitvi uredb (EU) št. 1290/2013 in (EU) št. 1291/2013 (UL L 170, 12.5.2021, str. 1).

- (20) Da bi bil Program dostopnejši za nove organizacije in organizacije z manjšo upravno zmogljivostjo ter bolj obvladljiv za upravičence, bi bilo treba sprejeti vrsto ukrepov za poenostavitev postopkov Programa na ravni izvajanja. V zvezi s tem bi morali biti informacijskotehnoški sistemi Programa uporabnikom prijazni in omogočati enostaven dostop do priložnosti, ki jih ponuja Program. Podobno bi morali biti postopki za izvajanje Programa dosledni in enostavni, spremljati pa bi jih morali visokokakovostni podporni ukrepi in informacije. V ta namen bi bilo treba organizirati redne sestanke mreže nacionalnih agencij.
- (21) Komisija je v sporočilu z dne 14. novembra 2017 z naslovom „Krepitev evropske identitete s pomočjo izobraževanja in kulture“ poudarila osrednjo vlogo izobraževanja, kulture in športa pri spodbujanju aktivnega državljanstva in skupnih vrednot med najmlajšimi generacijami. Krepitev evropske identitete in spodbujanje aktivne udeležbe posameznikov in civilne družbe v demokratičnih procesih sta bistvena za prihodnost Evrope in demokratičnih družb. Študij, učenje, usposabljanje in delo ali sodelovanje v mladinskih in športnih aktivnostih v tujini prispeva h krepitvi te evropske identitete v vsej njeni raznolikosti. Krepi občutek pripadnosti kulturni skupnosti in spodbuja medkulturno učenje, kritično razmišljanje in aktivno državljanstvo med ljudmi vseh starosti. Udeleženci v aktivnostih učne mobilnosti bi se morali udeleževati v svojih lokalnih skupnostih in v lokalnih skupnostih države gostiteljice, da bi delili svoje izkušnje. Program bi moral podpirati aktivnosti, povezane s spodbujanjem vseh vidikov ustvarjalnosti na področju izobraževanja, usposabljanja in mladine ter krepitvijo posameznih ključnih kompetenc.
- (22) Program bi moral podpirati le ukrepe in aktivnosti, ki imajo potencialno evropsko dodano vrednost. Pojem evropske dodane vrednosti je treba razumeti široko in ga je mogoče prikazati na različne načine, na primer kadar so ukrepi ali aktivnosti transnacionalne narave, zlasti v zvezi z učno mobilnostjo in sodelovanjem za doseganje trajnostnega sistemskega učinka, kadar dopolnjujejo ali spodbujajo sinergije z drugimi programi in politikami na nacionalni ravni, ravni Unije in mednarodni ravni ali prispevajo k učinkoviti uporabi orodij Unije za preglednost in priznavanje.
- (23) Mednarodna razsežnost Programa bi se morala okrepiti, njen cilj pa bi moral biti ponuditi več priložnosti za učno mobilnost, sodelovanje in dialog o politikah s tretjimi državami, ki niso pridružene Programu. Na podlagi uspešnega izvajanja mednarodnih terciarnih izobraževalnih in mladinskih aktivnosti v okviru predhodnih programov na področjih izobraževanja in usposabljanja ter mladine bi bilo treba aktivnosti mednarodne učne mobilnosti razširiti še na druga področja, kot sta poklicno izobraževanje in usposabljanje ter šport. Da bi se povečal učinek teh aktivnosti, je pomembno okrepiti sinergije med Programom in instrumenti Unije za zunanje delovanje, kot sta Instrument za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje, vzpostavljen z uredbo Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi Instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje –Evropa v Svetu, spremembi in razveljavitvi Sklepa št. 466/2014/EU Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Uredbe (EU) 2017/1601 Evropskega parlamenta in Sveta in Uredbe Sveta (ES, Euratom) št. 480/2009, in Instrument za predpristopno pomoč (IPA III), vzpostavljen z uredbo Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi Instrumenta za predpristopno pomoč (IPA III). Instrumenti Unije za zunanje delovanje bi morali biti namenjeni povečanju priložnosti zlasti za posameznike in organizacije iz tretjih držav, ki niso pridružene Programu, pri čemer bi bilo treba podpirati predvsem krepitev zmogljivosti v teh državah, razvoj znanj in spretnosti ter medosebne izmenjave, hkrati pa ponuditi več priložnosti za sodelovanje, učno mobilnost in politični dialog.
- (24) Osnovna struktura Programa za obdobje 2014–2020, ki je bil razdeljen na tri poglavja, in sicer izobraževanje in usposabljanje, mladino ter šport, in je slonel na treh ključnih ukrepih, se je izkazala za uspešno in bi jo bilo treba ohraniti. Treba bi bilo uvesti izboljšave za poenostavitev in racionalizacijo ukrepov, ki jih podpira Program. Treba bi bilo zagotoviti tudi stabilnost in kontinuiteto z vidika upravljanja in načinov izvajanja. Skupno bi se moralo vsaj 75 % proračuna za Program izvrševati v okviru posrednega upravljanja s strani nacionalnih agencij. To vključuje ukrepe, kot je učna mobilnost na vseh področjih izobraževanja in usposabljanja, mladine ter športa, pa tudi partnerstva za sodelovanje, vključno z manjšimi partnerstvi na področjih izobraževanja in usposabljanja ter mladine. Po potrebi bi bilo treba vzpostaviti posebne ureditve za neposredno upravljanje za ukrepe, ki vključujejo mreže na ravni Unije in evropske organizacije v okviru ključnih ukrepov 2 in 3, razen manjših partnerstev.

- (25) V okviru Programa bi bilo treba izvajati sklop ukrepov, da se podprejo učna mobilnost, sodelovanje med organizacijami in institucijami, razvoj politik in sodelovanje, ter ukrepe Jean Monnet. V tej uredbi bi bilo treba določiti navedene ukrepe in njihov opis, vključno z aktivnostmi, ki bi se v programskem obdobju lahko izvajale v okviru teh ukrepov.
- (26) Program bi moral okrepiti obstoječe priložnosti za učno mobilnost, zlasti na področjih, kjer bi lahko v največji meri povečal učinkovitost, da bi se domet teh priložnosti razširil in bi se zadostilo visokemu povpraševanju, ki pogosto ostaja neizpolnjeno. To bi bilo treba doseči zlasti s povečanjem in omogočanjem učne mobilnosti za študente, učence oziroma dijake, učeče se v izobraževanju odraslih ter učeče se v poklicnem izobraževanju in usposabljanju, kot so vajenci in pripravniki, tudi z namenom izpopolnjevanja in preusposabljanja. Novi diplomanti in osebe, ki so nedavno pridobile kvalifikacijo v okviru poklicnega izobraževanja in usposabljanja, bi morali imeti možnost udeležbe v učni mobilnosti. Udeležba novih diplomantov v učni mobilnosti bi morala temeljiti na objektivnih merilih in zagotoviti bi bilo treba enako obravnavo. Treba bi bilo tudi razširiti priložnosti za učno mobilnost mladih, udeleženih v aktivnostih neformalnega učenja, da dosežejo več mladih. Prav tako bi bilo treba okrepiti mobilnost osebja na področjih izobraževanja in usposabljanja, mladine ter športa, upoštevajoč spodbujevalni učinek take mobilnosti. Priložnosti za učno mobilnost bi morale biti različnih oblik, vključno s pripravništvom, vajeništvom, mladinskimi izmenjavami, šolskimi izmenjavami ter poučevanjem ali sodelovanjem v aktivnostih za poklicni razvoj, in bi morale temeljiti na specifičnih potrebah različnih področij. Program bi moral podpirati kakovost v okviru učne mobilnosti, vključno s kakovostjo, ki temelji na načelih iz Priporočila Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2006 ⁽¹¹⁾ ter priporočil Sveta z dne 28. junija 2011 ⁽¹²⁾, 20. decembra 2012 ⁽¹³⁾, 15. marca 2018 ⁽¹⁴⁾, 26. novembra 2018 ⁽¹⁵⁾ in 24. novembra 2020 ⁽¹⁶⁾.
- (27) V skladu z vizijo pravega evropskega izobraževalnega prostora bi moral Program tudi krepiti učno mobilnost in izmenjave ter spodbujati udeležbo študentov v izobraževalnih, kulturnih in športnih aktivnostih, in sicer s podpiranjem digitalizacije postopkov prek, na primer, pobude za evropsko študentsko izkaznico. V tem okviru bi Komisija morala oblikovati pobudo za evropsko študentsko izkaznico, zlasti za študente, udeležene v Programu. Evropska študentska izkaznica bi bila lahko pomemben korak k temu, da učna mobilnost za vse postane realnost, s čimer bi se terciarnim izobraževalnim institucijam omogočilo, da na izmenjave pošiljajo in sprejemajo več študentov, hkrati pa bi se izboljšala kakovost učne mobilnosti študentov ter bi se jim pred njihovim fizičnim prihodom na visokošolsko institucijo v tujini olajšal dostop do različnih storitev, kot so knjižnice, prevoz in nastanitve.
- (28) Program bi moral spodbujati udejstvovanje mladih v demokratičnem življenju Evrope, med drugim s podpiranjem aktivnosti, ki prispevajo k državljski vzgoji, in projektov, ki mlade spodbujajo k udejstvovanju in jih učijo udejstvovanja v civilni družbi, s katerimi se ozavešča o skupnih evropskih vrednotah, vključno s temeljnimi pravicami, kot tudi o evropski zgodovini in kulturi, ter združujejo mlade in nosilce odločanja na lokalni in nacionalni ravni ter ravni Unije, prispevajo pa tudi k procesu evropskega povezovanja.

⁽¹¹⁾ Priporočilo Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2006 o transnacionalni mobilnosti v Skupnosti zaradi izobraževanja in usposabljanja: Evropska listina kakovosti za mobilnost (UL L 394, 30.12.2006, str. 5).

⁽¹²⁾ Priporočilo Sveta z dne 28. junija 2011 – Mladi in mobilnost – spodbujanje učne mobilnosti mladih (UL C 199, 7.7.2011, str. 1).

⁽¹³⁾ Priporočilo Sveta z dne 20. decembra 2012 o potrjevanju neformalnega in priložnostnega učenja (UL C 398, 22.12.2012, str. 1).

⁽¹⁴⁾ Priporočilo Sveta z dne 15. marca 2018 o evropskem okviru za kakovostna in učinkovita vajeništva (UL C 153, 2.5.2018, str. 1).

⁽¹⁵⁾ Priporočilo Sveta z dne 26. novembra 2018 o spodbujanju avtomatičnega vzajemnega priznavanja visokošolskih diplom in spričeval višjega sekundarnega izobraževanja ter izidov iz učnih obdobj v tujini (UL C 444, 10.12.2018, str. 1).

⁽¹⁶⁾ Priporočilo Sveta z dne 24. novembra 2020 o poklicnem izobraževanju in usposabljanju (PIU) za trajnostno konkurenčnost, socialno pravičnost in odpornost (UL C 417, 2.12.2020, str. 1).

- (29) Na podlagi ocene in nadaljnega razvoja pobude DiscoverEU, ki je bila leta 2018 vzpostavljena kot pripravljalni ukrep, bi moral Program mladim ponuditi več priložnosti, da prek učnih izkušenj v tujini spoznajo vse destinacije v Evropi. Mladi, zlasti tisti z manj priložnostmi, bi morali dobiti priložnost za prvo, kratkoročno individualno ali skupinsko izkušnjo potovanja po Evropi v okviru aktivnosti priložnostnega in neformalnega učenja, katere cilj je krepitev njihovega občutka pripadnosti Uniji in omogočanje odkrivanja njene kulturne in jezikovne raznolikosti. Udeleženci bi morali biti izbrani na podlagi jasnih in preglednih meril. Izvajalski organi bi morali spodbujati ukrepe, s katerimi bi zagotovili, da je pobuda DiscoverEU vključujoča in geografsko uravnotežena glede dodeljenih vozovnic in obiskanih držav članic, ter podprli aktivnosti z močno izobraževalno razsežnostjo. V zvezi s tem bi moral Program s ciljno usmerjenimi ukrepi, kot so aktivnosti ozaveščanja, informativni sestanki pred odhodom in dogodki za mlade, spodbujati tudi izbiro manj obiskanih držav članic in obrobni regij. Kadar železniški prevoz ni na voljo ali je zelo nepriročen, bi bilo treba razmisliti o drugih prevoznih sredstvih, ob upoštevanju zlasti specifičnih razmer na destinaciji. V okviru pobude DiscoverEU bi si bilo treba prizadevati za vzpostavitev povezav z ustreznimi lokalnimi, regionalnimi, nacionalnimi in evropskimi pobudami, kot so ukrepi Unije „evropske prestolnice kulture“, evropske prestolnice mladih, evropske prestolnice prostovoljstva in zelene prestolnice Evrope.
- (30) Učenje jezikov prispeva k vzajemnemu razumevanju in mobilnosti v Uniji in zunaj nje, jezikovne kompetence pa so bistvene življenjske in zaposlitvene spretnosti. Zato bi moral Program okrepiti učenje jezikov, vključno z nacionalnimi znakovnimi jeziki, kadar je to ustrezno, tudi z razširjeno uporabo spletnih orodij, saj lahko e-učenje nudi dodatne prednosti pri učenju jezikov v smislu dostopa in prožnosti. Za zagotovitev širokega in vključujočega dostopa do Programa je hkrati pomembno, da je večjezičnost eno od ključnih načel pri izvajanju Programa.
- (31) Program bi moral podpreti ukrepe, s katerimi se krepí sodelovanje med institucijami in organizacijami, dejavnimi na področjih izobraževanja in usposabljanja, mladine ter športa, ter tako potrditi temeljno vlogo institucij in organizacij pri zagotavljanju znanj, spretnosti in kompetenc, ki jih posamezniki potrebujejo v spreminjajočem se svetu, ter pomagati institucijam in organizacijam ustrezno izkoristiti svoj potencial za inovativnost, ustvarjalnost in podjetnost, zlasti v digitalnem gospodarstvu.
- (32) V sklepih z dne 14. decembra 2017 je Evropski svet pozval države članice, Svet in Komisijo, naj nadaljujejo delo v zvezi z več pobudami, da dvignejo raven evropskega sodelovanja na področju izobraževanja in usposabljanja, tudi s spodbujanjem nastanka „Evropskih univerz“, ki jih sestavljajo mreže, v katere se po pristopu od spodaj navzgor povezujejo univerze po vsej Uniji, do leta 2024. Evropski svet je v sklepih z dne 28. junija 2018 pozval k spodbujanju sodelovanja med sektorji raziskav, inovacij in izobraževanja, tudi prek pobude Evropske univerze. Program bi moral Evropske univerze podpreti pri razvoju skupnih dolgoročnih strategij za visokokakovostno izobraževanje, raziskave in inovacije ter storitve za družbo.
- (33) Sporočilo iz Bruggeja z dne 7. decembra 2010 o okrepljenem evropskem sodelovanju na področju poklicnega izobraževanja in usposabljanja za obdobje 2011–2020 vsebuje poziv k podpori poklicne odličnosti za pametno in trajnostno rast. Komisija je v sporočilu z dne 18. julija 2017 z naslovom „Krepitev inovacij v evropskih regijah: strategije za odporno, vključujočo in trajnostno rast“ države članice pozvala, naj poklicno izobraževanje in usposabljanje v okviru strategij pametne specializacije na regionalni ravni povežejo z inovacijskimi sistemi. Program bi moral zagotoviti sredstva za odziv na te pozive in podpreti razvoj transnacionalnih platform centrov poklicne odličnosti, tesno vključenih v lokalne in regionalne strategije za trajnostno rast, inovativnost in konkurenčnost. Ti centri odličnosti bi morali delovati kot gonilne sile kakovostnih poklicnih znanj in spretnosti v kontekstu sektorskih izzivov, hkrati pa podpirati splošne strukturne spremembe in socialno-ekonomske politike Unije.
- (34) Uporabnikom prijazne spletne platforme in orodja za virtualno sodelovanje imajo lahko pomembno vlogo pri podpiranju izvedbe izobraževanja in usposabljanja ter mladinske politike v Uniji. Za širšo uporabo virtualnih sodelovalnih aktivnosti bi Program moral podpreti bolj sistematično in usklajeno uporabo spletnih platform, kot so eTwinning, School Education Gateway, elektronska platforma za izobraževanje odraslih v Evropi, evropski mladinski portal in spletne platforme za terciarno izobraževanje, po potrebi pa tudi vsako novo spletno platformo, ki bi lahko bila vzpostavljena na področjih izobraževanja in usposabljanja ter mladih.

- (35) V skladu z ustreznimi okviri in orodji Unije bi Program moral prispevati k boljši preglednosti in priznavanju kompetenc, znanj in spretnosti ter kvalifikacij, pa tudi prenosu kreditnih točk ali enot učnih izidov, da se spodbudi zagotavljanje kakovosti ter podprejo validacija neformalnega in priložnostnega učenja, upravljanje znanj in spretnosti ter svetovanje. V zvezi s tem bi moral Program zagotoviti tudi podporo kontaktnim točkam in mrežam na nacionalni ravni in ravni Unije, ki omogočajo vseevropske izmenjave in razvoj prožnih učnih poti med različnimi področji izobraževanja in usposabljanja ter mladine, pa tudi med formalnimi in neformalnimi okviri. Program bi tudi moral zagotoviti podporo bolonjskemu procesu.
- (36) Program bi moral izkoristiti potencial nekdanjih udeležencev programa Erasmus+ in podpreti povezane aktivnosti, zlasti aktivnosti mrež diplomantov, ambasadov in evrovrstnikov (EuroPeers) Erasmus+, tako da bi jih spodbujal k promoviranju Programa, da se poveča udeležba.
- (37) Da se zagotovi sodelovanje z drugimi instrumenti Unije in podpora drugim politikam Unije, bi morale biti priložnosti za učno mobilnost na voljo ljudem iz različnih sektorjev, kot so javni in zasebni sektor, kmetijstvo in podjetništvo, da bi lahko pridobili učne izkušnje v tujini, ki bi jim v katerem koli življenjskem obdobju omogočile rast ter razvoj, tako osebni, zlasti s krepitvijo ozaveščenosti o evropski identiteti in razumevanja evropske kulturne raznolikosti, kot strokovni, vključno s pridobivanjem znanj in spretnosti, relevantnih za trg dela. Program bi moral ponuditi vstopno točko za transnacionalne programe mobilnosti Unije z močno izobraževalno razsežnostjo ter tako poenostaviti ponudbo takih programov za upravičence in tiste, ki sodelujejo v teh aktivnostih. Razširjanje projektov Programa bi bilo treba poenostaviti. Treba bi bilo uvesti posebne ukrepe za pomoč tistim, ki promovirajo projekte Programa, pri vlaganju prošelj za nepovratna sredstva ali razvijanju sinergij s podporo iz skladov kohezijske politike ter programov, ki se nanašajo na migracije, varnost, pravosodje in državljanstvo, zdravje, medije in kulturo ter prostovoljstvo. Kakovostni predlogi projektov, ki zaradi proračunskih omejitev ne morejo biti financirani v okviru projekta, bi morali imeti možnost, da na podlagi omejenega niza meril pridobijo pečat odličnosti. S podelitvijo pečata odličnosti se priznava kakovost predloga ter poenostavi iskanje alternativnega financiranja iz Evropskega sklada za regionalni razvoj, vzpostavljenega z uredbo Evropskega parlamenta in Sveta o Evropskem skladu za regionalni razvoj in o Kohezijskem skladu (v nadaljnjem besedilu: Evropski sklad za regionalni razvoj), ali Evropskega socialnega sklada plus, vzpostavljenega z uredbo Evropskega parlamenta in Sveta o Evropskem socialnem skladu plus (ESS+) (v nadaljnjem besedilu: Evropski socialni sklad plus).
- (38) Treba je spodbujati poučevanje, učenje in raziskave o temah evropskega povezovanja, vključno s prihodnjimi izzivi in priložnostmi za Unijo, pa tudi razpravo o teh temah s podporo iz ukrepov Jean Monnet na področju terciarnega izobraževanja ter na drugih področjih izobraževanja in usposabljanja, zlasti z usposabljanjem učiteljev in drugega osebja. Krepitev občutka evropske pripadnosti in zavezanosti evropski ideji je zlasti pomembno zaradi izzivov za skupne vrednote, na katerih temelji Unija in ki so del skupne evropske identitete, in glede na to, da državljani kažejo nizke stopnje udeleževanja. Program bi moral še naprej prispevati k razvoju odličnosti na področju študij evropskega povezovanja. Primerno je redno spremljati in ocenjevati napredek institucij, financiranih v okviru ukrepov Jean Monnet, pri doseganju ciljev Programa. Treba bi bilo spodbujati izmenjave med temi in drugimi institucijami na nacionalni ali transnacionalni ravni ter pri tem dosledno spoštovati njihovo akademsko svobodo.
- (39) Glede na to, kako pomemben je boj proti podnebnim spremembam v skladu z zavezami Unije za izvajanje Pariškega sporazuma, sprejetega na podlagi Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja ⁽¹⁷⁾, in doseganje ciljev Združenih narodov za trajnostni razvoj, je namen Programa prispevati k vključevanju podnebnih ukrepov in doseganju skupnega cilja, da bi bilo 30 % proračunskih odhodkov Unije namenjenih podnebnim ciljem. V skladu z evropskim zelenim dogovorom kot načrtom za trajnostno rast bi morali ukrepi na podlagi te uredbe spoštovati načelo neškodovanja, zaradi česar pa se ne bi smel spremeniti osnovi značaj Programa. Med izvajanjem Programa bi morali biti ustrezni ukrepi opredeljeni in uvedeni ter ponovno ocenjeni v okviru zadevnih procesov ocenjevanja in pregledovanja. Primerno je tudi meriti rezultate ustreznih ukrepov, ki prispevajo k podnebnim ciljem, tudi tistih za zmanjšanje okoljskih učinkov Programa.

⁽¹⁷⁾ UL L 282, 19.10.2016, str. 4.

- (40) Ta uredba določa finančna sredstva za Program, ki za Evropski parlament in Svet pomenijo prednostni referenčni znesek v letnem proračunskem postopku v smislu točke 18 Medinstitucionalnega sporazuma z dne 16. decembra 2020 med Evropskim parlamentom, Svetom Evropske unije in Evropsko komisijo o proračunski disciplini, sodelovanju v proračunskih zadevah in dobrem finančnem poslovanju ter novih virih lastnih sredstev, vključno s časovnim načrtom za uvedbo novih virov lastnih sredstev ⁽¹⁸⁾. V skladu s Skupno izjavo Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije z dne 16. decembra 2020 o okrepitvi posebnih programov in prilagoditvi temeljnih aktov ⁽¹⁹⁾ ta finančna sredstva zajemajo znesek 0,5 milijarde EUR v stalnih cenah iz leta 2018.
- (41) V okviru osnovnih sredstev za ukrepe, ki jih upravljajo nacionalne agencije na področju izobraževanja in usposabljanja, bi bilo treba razčleniti minimalne dodelitve za vsako področje, da se zagotovi kritična masa odobritev, potrebna za doseganje predvidenih učinkov in rezultatov na vsakem od teh področij: terciarno izobraževanje, poklicno izobraževanje in usposabljanje, šolsko izobraževanje ter izobraževanje odraslih.
- (42) Za Program se uporablja Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁰⁾ (v nadaljnjem besedilu: finančna uredba). Finančna uredba določa pravila za izvrševanje proračuna Unije, vključno s pravili o nepovratnih sredstvih, nagradah, javnih naročilih, posrednem upravljanju, finančnih instrumentih, proračunskih jamstvih, finančni pomoči in o povračilu zunanjim strokovnjakom.
- (43) Vrste financiranja in metode izvajanja na podlagi te uredbe bi bilo treba izbrati glede na njihovo zmožnost uresničevanja specifičnih ciljev ukrepov in doseganja rezultatov, pri čemer se upoštevajo zlasti stroški kontrol, upravno breme in pričakovano neupoštevanje veljavnih pravil. Pri tej izbiri bi bilo treba upoštevati uporabo pavšalnih zneskov, stroškov na enoto in financiranje po pavšalni stopnji ter financiranje, ki ni povezano s stroški, kot je določeno v členu 125(1) finančne uredbe. Poleg proračunskih sredstev za izvajanje ukrepov, ki jih upravljajo nacionalne agencije, bi bilo treba v obliki provizije za upravljanje zagotoviti tudi ustrezno podporo za operativne stroške nacionalnih agencij, da bi bilo omogočeno učinkovito in trajnostno izvajanje dodeljenih nalog upravljanja. Pri izvajanju Programa bi bilo treba spoštovati načela preglednosti, enakega obravnavanja in nediskriminacije, določena v finančni uredbi.
- (44) Tretje države, ki so članice Evropskega gospodarskega prostora, so lahko v programih Unije udeležene v okviru sodelovanja, vzpostavljenega na podlagi Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru ⁽²¹⁾, ki določa izvajanje programov na podlagi odločitve, sprejete na podlagi navedenega sporazuma. Tretje države lahko sodelujejo tudi na podlagi drugih pravnih instrumentov. V to uredbo bi bilo treba vnesti posebno določbo, s katero se od tretjih držav zahteva, da odgovornemu odredbodajalcu, Evropskemu uradu za boj proti goljufijam (OLAF) in Računskemu sodišču podelijo potrebne pravice in dostop, da lahko v celoti izvajajo svoje pristojnosti. Za polno sodelovanje tretjih držav v Programu bi morali veljati pogoji, določeni v posebnih sporazumih o sodelovanju zadevnih tretjih držav v Programu. Polno sodelovanje poleg tega vključuje obveznost ustanovitve nacionalne agencije in upravljanje nekaterih ukrepov Programa v okviru posrednega upravljanja. Pravni subjekti iz tretjih držav, ki niso pridružene Programu, bi morali imeti možnost sodelovati pri nekaterih ukrepih Programa, kot je določeno v programih dela in razpisih za zbiranje predlogov, ki jih objavi Komisija. Pri izvajanju Programa bi se lahko upoštevale posebne ureditve v zvezi s sodelovanjem pravnih subjektov iz evropskih mikrodržav.
- (45) Glede na člen 349 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) in v skladu s sporočilom Komisije z dne 24. oktobra 2017 z naslovom „Trdnješe in prenovljeno strateško partnerstvo z najbolj oddaljenimi regijami EU“ bi moral Program upoštevati poseben položaj teh najbolj oddaljenih regij iz navedenega člena. Sprejeti bi bilo treba ukrepe za povečanje sodelovanja najbolj oddaljenih regij v vseh ukrepih, po potrebi tudi s finančno pomočjo za učno mobilnost. Spodbujati bi bilo treba izmenjave in sodelovanje med ljudmi in organizacijami iz teh regij in tretjih držav, zlasti sosednjih. Take ukrepe bi bilo treba spremljati in redno ocenjevati.

⁽¹⁸⁾ UL L 433 I, 22.12.2020, str. 28.

⁽¹⁹⁾ UL C 444 I, 22.12.2020, str. 1.

⁽²⁰⁾ Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. julija 2018 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, spremembi uredb (EU) št. 1296/2013, (EU) št. 1301/2013, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 1304/2013, (EU) št. 1309/2013, (EU) št. 1316/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) št. 283/2014 in Sklepa št. 541/2014/EU ter razveljavitvi Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012 (UL L 193, 30.7.2018, str. 1).

⁽²¹⁾ UL L 1, 3.1.1994, str. 3.

- (46) Osebe in subjekti s sedežem v čezmorskih državah ali ozemljih so na podlagi Sklepa Sveta 2013/755/EU ⁽²²⁾ upravičeni do financiranja v skladu s pravili in cilji Programa ter morebitnimi ureditvami, ki se uporabljajo v državi članici, s katero je zadevna čezmorska država ali ozemlje povezano. Pri izvajanju Programa bi bilo treba upoštevati omejitve zaradi oddaljenosti teh držav ali ozemelj. Sodelovanje teh držav in ozemelj pri Programu bi bilo treba spremljati in redno ocenjevati.
- (47) V skladu s finančno uredbo bi morala Komisija sprejeti programe dela in o tem obvestiti Evropski parlament in Svet. V programih dela bi morali biti določeni ukrepi, potrebni za njihovo izvajanje v skladu s splošnim in specifičnimi cilji Programa, merila za izbor in dodelitev nepovratnih sredstev ter vsi drugi zahtevani elementi. Programe dela in vse njihove spremembe bi bilo treba sprejeti z izvedbenimi akti v skladu s postopkom pregleda.
- (48) Da bi Komisija lahko ocenila napredek pri izvajanju Programa in poskusila izboljšati to izvajanje, bi morala opraviti vmesno oceno Programa. Tej vmesni oceni bi bilo treba priložiti končno oceno Programa za obdobje 2014–2020, prav tako pa bi morala biti v vmesno oceno vključena ustrezna spoznanja iz te končne ocene. Posebej pomembno je, da je v vmesni oceni poleg splošne uspešnosti in smotrnosti Programa temeljito ocenjeno tudi izvajanje novih pobud ter uvedenih ukrepov za vključevanje in poenostavitev. Komisija bi morala po potrebi na podlagi vmesne ocene predložiti zakonodajni predlog za spremembo te uredbe. Komisija bi morala oceni posredovati Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij.
- (49) Na podlagi odstavkov 22 in 23 Medinstitucionalnega sporazuma z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje ⁽²³⁾ bi bilo treba Program oceniti na podlagi informacij, zbranih v skladu s posebnimi zahtevami glede spremljanja, pri tem pa se izogibati nalaganju upravnega bremena, zlasti državam članicam, in pretiranemu urejanju. Zato določbe, sprejete s povezanimi delegiranimi akti, državam članicam ne bi smele povzročiti znatnega dodatnega bremena. Zahteve glede spremljanja bi morale vključevati specifične, merljive in realistične kazalnike, ki jih je mogoče meriti skozi čas, kot podlago za ocenjevanje učinkov Programa na terenu.
- (50) Na lokalni, nacionalni in evropski ravni bi bilo treba zagotoviti ustrezno ozaveščanje, oglaševanje in razširjanje informacij o priložnostih in rezultatih ukrepov, ki jih podpira Program, ter pri tem upoštevati glavne ciljne skupine s področja izobraževanja in usposabljanja, mladine ter športa, po potrebi pa tudi raznovrstne druge ciljne skupine, kot so službe za poklicno usmerjanje, zavodi za zaposlovanje, kulturne organizacije, podjetja in ustanove. Aktivnosti ozaveščanja, oglaševanja in razširjanja informacij bi se morale opirati na vse izvajalske organe Programa in bi morale po potrebi imeti tudi podporo drugih ustreznih deležnikov. Poleg tega bi morala Komisija skozi celotno trajanje Programa redno sodelovati s širokim krogom različnih deležnikov, tudi organizacijami, ki sodelujejo v Programu, da bi tako olajšala izmenjavo dobrih praks in projektnih rezultatov ter pridobila povratne informacije o Programu. K sodelovanju v tem procesu bi bilo treba povabiti nacionalne agencije.
- (51) Za doseganje večje učinkovitosti pri obveščanju širše javnosti in boljših sinergij med aktivnostmi obveščanja, ki se izvedejo na pobudo Komisije, bi morala finančna sredstva, ki so na podlagi te uredbe dodeljena za obveščanje, prispevati tudi h kritju stroškov korporativnega komuniciranja o političnih prednostnih nalogah Unije, kolikor so te prednostne naloge povezane s cilji Programa.
- (52) Za zagotovitev učinkovitega in uspešnega izvajanja te uredbe bi moral Program čim bolj izkoristiti obstoječe izvedbene mehanizme. Izvajanje Programa bi bilo zato treba zaupati Komisiji in nacionalnim agencijam. Za zagotovitev čim večje učinkovitosti bi morale biti, kadar je to mogoče, nacionalne agencije iste nacionalne agencije kot tiste, ki so bile imenovane za upravljanje Programa za obdobje 2014–2020. Obseg predhodne ocene skladnosti bi moral biti omejen na zahteve, ki so nove in specifične za Program, razen če je upravičeno drugače, na primer ob resnih pomanjkljivostih ali kadar zadevne nacionalne agencije ne dosegajo rezultatov.

⁽²²⁾ Sklep Sveta 2013/755/EU z dne 25. novembra 2013 o pridružitvi čezmorskih držav in ozemelj Evropski uniji (Sklep o pridružitvi čezmorskih držav in ozemelj) (UL L 344, 19.12.2013, str. 1).

⁽²³⁾ UL L 123, 12.5.2016, str. 1.

- (53) Da se v vsaki sodelujoči državi članici ali tretji državi, pridruženi Programu, zagotovita dobro finančno poslovanje in pravna varnost, bi moral vsak nacionalni organ imenovati neodvisen revizijski organ. Za zagotovitev čim večje učinkovitosti bi morali biti, kadar je to mogoče, neodvisni revizijski organi isti neodvisni revizijski organi kot tisti, ki so bili imenovani za ukrepe na podlagi Programa za obdobje 2014–2020.
- (54) Države članice bi si morale prizadevati za sprejetje vseh ustreznih ukrepov za odpravo pravnih in upravnih ovir, ki bi lahko onemogočile dostop do Programa ali ovirale njegovo pravilno delovanje. To vključuje reševanje vprašanj, ki otežujejo pridobivanje vizumov in dovoljenj za prebivanje, kadar je to mogoče in brez poseganja v pravo Unije o vstopu in prebivanju državljanov tretjih držav.
- (55) Sistem za poročanje o smotnosti bi moral zagotoviti, da se podatki za spremljanje izvajanja in ocenjevanje Programa zbirajo uspešno, učinkovito, pravočasno in s primerno ravno podrobnosti. Te podatke bi bilo treba sporočiti Komisiji na način, ki je skladen z zadevnimi pravili o varstvu podatkov.
- (56) Za zagotovitev enotnih pogojev izvajanja te uredbe bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila. Ta pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁴⁾.
- (57) Za poenostavitev zahtev za upravičence bi bilo treba čim bolj uporabljati poenostavljena nepovratna sredstva v obliki pavšalnih zneskov, stroškov na enoto in pavšalnih stopenj. Pri poenostavljenih nepovratnih sredstvih za podpiranje učne mobilnosti v okviru Programa, kot jo je opredelila Komisija, bi se morali upoštevati življenjski stroški in stroški bivanja v državi gostiteljici. Komisija in nacionalne agencije v državah pošiljateljicah bi morale imeti možnost, da ta nepovratna sredstva prilagodijo na podlagi objektivnih meril, zlasti za zagotovitev dostopa ljudem z manj priložnostmi. Države članice bi bilo treba spodbujati tudi, da ta nepovratna sredstva v skladu z nacionalnim pravom oprostitjo vseh davkov in socialnih prispevkov; na enak način bi morala biti obravnavana nepovratna sredstva, ki jih javni ali zasebni pravni subjekti dodelijo posameznikom.
- (58) V skladu s finančno uredbo, Uredbo (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁵⁾ ter uredbami Sveta (ES, Euratom) št. 2988/95 ⁽²⁶⁾, (Euratom, ES) št. 2185/96 ⁽²⁷⁾ in (EU) 2017/1939 ⁽²⁸⁾ se finančni interesi Unije zaščitijo s sorazmernimi ukrepi, ki vključujejo ukrepe v zvezi s preprečevanjem, odkrivanjem, odpravljanjem in preiskovanjem nepravilnosti, tudi goljufij, z izterjavo izgubljenih, neupravičeno izplačanih ali nepravilno porabljenih sredstev ter po potrebi z naložitvijo upravnih sankcij. Zlasti je v skladu z uredbama (Euratom, ES) št. 2185/96 in (EU, Euratom) št. 883/2013 OLAF pooblaščen za izvajanje upravnih preiskav, vključno s pregledi in inšpekcijami na kraju samem, da bi ugotovil, ali je prišlo do goljufije, korupcije ali kakršnega koli drugega nezakonitega ravnanja, ki škodi finančnim interesom Unije. Evropsko javno tožilstvo (EJT) je v skladu z Uredbo (EU) 2017/1939 pooblaščen za preiskovanje in pregon kaznivih dejanj, ki škodijo finančnim interesom Unije, kot je določeno v Direktivi (EU) 2017/1371 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁹⁾. V skladu s finančno uredbo mora vsaka oseba ali subjekt, ki prejema sredstva Unije, v celoti sodelovati pri zaščiti finančnih interesov Unije, Komisiji, OLAF, Računskemu sodišču in, za tiste države članice, ki so vključene v okrepljeno sodelovanje na podlagi Uredbe (EU) 2017/1939, EJT podeliti potrebne pravice in dostop ter zagotoviti, da vse tretje strani, ki so vključene v izvrševanje sredstev Unije, podelijo enakovredne pravice.

⁽²⁴⁾ Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13).

⁽²⁵⁾ Uredba (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. septembra 2013 o preiskavah, ki jih izvaja Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF), ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1073/1999 Evropskega parlamenta in Sveta in Uredbe Sveta (Euratom) št. 1074/1999 (UL L 248, 18.9.2013, str. 1).

⁽²⁶⁾ Uredba Sveta (ES, Euratom) št. 2988/95 z dne 18. decembra 1995 o zaščiti finančnih interesov Evropskih skupnosti (UL L 312, 23.12.1995, str. 1).

⁽²⁷⁾ Uredba Sveta (Euratom, ES) št. 2185/96 z dne 11. novembra 1996 o pregledih in inšpekcijah na kraju samem, ki jih opravlja Komisija za zaščito finančnih interesov Evropskih skupnosti pred goljufijami in drugimi nepravilnostmi (UL L 292, 15.11.1996, str. 2).

⁽²⁸⁾ Uredba Sveta (EU) 2017/1939 z dne 12. oktobra 2017 o izvajanju okrepljenega sodelovanja v zvezi z ustanovitvijo Evropskega javnega tožilstva (EJT) (UL L 283, 31.10.2017, str. 1).

⁽²⁹⁾ Direktiva (EU) 2017/1371 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2017 o boju proti goljufijam, ki škodijo finančnim interesom Unije, z uporabo kazenskega prava (UL L 198, 28.7.2017, str. 29).

- (59) Treba je zagotoviti dopolnjevanje in doslednost ukrepov Programa, tudi tistih, ki nimajo transnacionalnega ali mednarodnega značaja, z dejavnostmi, ki jih izvajajo države članice, in z drugimi dejavnostmi Unije, zlasti tistimi, ki se nanašajo na izobraževanje in usposabljanje, kulturo in medije, mladino in solidarnost, zaposlovanje in socialno vključenost, raziskave in inovacije, industrijo in podjetništvo, digitalno politiko, kmetijstvo in razvoj podeželja s poudarkom na mladih kmetih, okolje in podnebje, kohezijo, regionalno politiko, migracije, varnost ter mednarodno sodelovanje in razvoj.
- (60) Čeprav je regulativni okvir Programa za obdobje 2014–2020 državam članicam in regijam že v programskem obdobju 2014–2020 omogočal, da vzpostavijo sinergije med navedenim programom in drugimi instrumenti Unije, kot so evropski strukturni in investicijski skladi, ki podpirajo tudi kvalitativni razvoj sistemov izobraževanja, usposabljanja in za mladino v Uniji, je bil ta potencial doslej premalo izkoriščen, zaradi česar so bili sistemski učinki projektov in učinek na politiko omejeni. Na nacionalni ravni bi morale potekati učinkovito komuniciranje in sodelovanje med nacionalnimi organi, pristojnimi za upravljanje teh različnih instrumentov, da bi se čim bolj povečal njihov učinek. Program bi moral dopuščati aktivno sodelovanje s temi instrumenti ter tako zagotoviti zlasti, da so po potrebi uvedeni ukrepi zadostne finančne podpore za podporo ljudem z manj priložnostmi.
- (61) Za čim boljši izkoristek dodane vrednosti iz naložb, ki se v celoti ali deloma financirajo iz proračuna Unije, bi bilo treba iskati sinergije zlasti med Programom in drugimi programi Unije, tudi skladi, ki se izvajajo v okviru deljenega upravljanja. Za čim večjo sinergijo bi bilo treba zagotoviti ključne omogočitvene mehanizme, vključno s kumulativnim financiranjem ukrepa iz Programa in drugega programa Unije, kolikor takšno kumulativno financiranje ne presega skupnih upravičenih stroškov ukrepa. V ta namen bi morala ta uredba določiti ustrezna pravila, zlasti glede možnosti, da se enaki stroški ali odhodki sorazmerno prijavijo za povračilo iz Programa in drugega programa Unije.
- (62) Za prilagoditev, kadar je potrebna, razvoju na zadevnih področjih in za zagotovitev učinkovite ocene napredka Programa pri doseganju njegovih ciljev bi bilo treba na Komisijo prenesti pooblastilo, da v skladu s členom 290 PDEU sprejme akte za spreminjanje Priloge I k tej uredbi z dodajanjem opisov ukrepov Programa in spreminjanje Priloge II k tej uredbi glede kazalnikov smotrnosti Programa, ter za dopolnjevanje te uredbe z določbami o vzpostavitvi okvira za spremljanje in ocenjevanje. Zlasti je pomembno, da se Komisija pri svojem pripravljalnem delu ustrezno posvetuje, vključno na ravni strokovnjakov, in da se ta posvetovanja izvedejo v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje. Za zagotovitev enakopravnega sodelovanja pri pripravi delegiranih aktov Evropski parlament in Svet zlasti prejmeta vse dokumente sočasno s strokovnjaki iz držav članic, njuni strokovnjaki pa se sistematično lahko udeležujejo sestankov strokovnih skupin Komisije, ki zadevajo pripravo delegiranih aktov.
- (63) Primerno je zagotoviti, da se Program za obdobje 2014–2020 pravilno zaključi, zlasti glede nadaljevanja večletnih ureditev za njegovo upravljanje, kot je financiranje tehnične in upravne pomoči. Tehnična in upravna pomoč bi morala od 1. januarja 2021 po potrebi zagotoviti upravljanje ukrepov, ki v okviru Programa za obdobje 2014–2020 niso bili dokončani do 31. decembra 2020.
- (64) Ta uredba spoštuje temeljne pravice in upošteva načela, ki jih priznava zlasti Listina Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljnjem besedilu: Listina). Zlasti si ta uredba prizadeva zagotoviti polno spoštovanje pravice do enakosti žensk in moških ter pravice do nediskriminacije na podlagi spola, rase, etničnega porekla, vere ali prepričanja, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti ter spodbujati uporabo členov 21 in 23 Listine. V skladu s členom 13 Listine bi bilo treba zagotoviti tudi, da države, ki v okviru Programa prejemajo sredstva, spoštujejo akademsko svobodo.
- (65) Za to uredbo se uporabljajo horizontalna finančna pravila, ki sta jih Evropski parlament in Svet sprejela na podlagi člena 322 PDEU. Ta pravila so določena v finančni uredbi in določajo zlasti postopek za pripravo proračuna in njegovo izvrševanje prek nepovratnih sredstev, javnih naročil, nagrad in posrednega izvrševanja ter urejajo nadzor odgovornosti finančnih udeležencev. Kadar je finančni prispevek Unije v obliki pavšalnih zneskov, stroškov na

enoto ali pavšalnih stopenj, bi bilo treba ravni finančne podpore redno pregledovati in po potrebi prilagoditi v skladu s finančno uredbo ter pri tem ustrezno upoštevati življenjske stroške in stroške bivanja v državi gostiteljici ter potne stroške. Pravila, sprejeta na podlagi člena 322 PDEU, zajemajo tudi splošni režim pogojenosti za zaščito proračuna Unije.

- (66) V skladu s členom 193(2) finančne uredbe se nepovratna sredstva lahko dodelijo za ukrep, ki se je že začel izvajati, pod pogojem, da vložnik lahko dokaže, da je bilo treba ukrep začeti izvajati pred podpisom sporazuma o nepovratnih sredstvih. Vendar pa stroški, nastali pred datumom vložitve vloge za nepovratna sredstva, niso upravičeni do financiranja Unije, razen v ustrezno utemeljenih izjemnih primerih. V skladu s členom 193(4) navedene uredbe stroški, ki so nastali pred datumom vložitve vloge za nepovratna sredstva, niso upravičeni do financiranja Unije tudi v primeru nepovratnih sredstev za poslovanje, v takem primeru se sporazum o nepovratnih sredstvih podpiše v štirih mesecih od začetka proračunskega leta upravičenca. Da pri zagotavljanju podpore Unije ne bi prihajalo do motenj, ki bi lahko škodovala interesom Unije, bi moralo biti v sklepu o financiranju za omejeno obdobje na začetku večletnega finančnega okvira 2021–2027 in samo v ustrezno utemeljenih primerih mogoče določiti, da so aktivnosti in stroški od 1. januarja 2021 upravičeni, tudi če so se te aktivnosti izvedle in ti stroški nastali pred vložitvijo vloge za nepovratna sredstva.
- (67) Ker ciljev te uredbe države članice ne morejo zadovoljivo doseči, temveč se zaradi transnacionalne narave Programa, širokega obsega in geografske pokritosti financiranih aktivnosti na področju učne mobilnosti in sodelovanja, njenega učinka na dostop do učne mobilnosti in splošneje na povezovanje Unije ter okrepljene mednarodne razsežnosti Programa lažje dosežejo na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta uredba ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenih ciljev.
- (68) Uredbo (EU) št. 1288/2013 bi bilo zato treba razveljaviti z učinkom od 1. januarja 2021.
- (69) Da bi se zagotovila kontinuiteta pri nudenju podpore na zadevnem področju politike in omogočilo, da se izvajanje začne z začetkom večletnega finančnega okvira 2021–2027, bi morala ta uredba nujno začeti veljati čim prej in bi se morala uporabljati z retroaktivnim učinkom od 1. januarja 2021 –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

POGLAVJE I

SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 1

Predmet urejanja

Ta uredba vzpostavlja Erasmus+, program za ukrepanje Unije na področjih izobraževanja in usposabljanja, mladine ter športa (v nadaljnjem besedilu: Program) za obdobje trajanja večletnega finančnega okvira 2021–2027.

Določa cilje Programa, proračun za obdobje od 2021 do 2027, oblike financiranja Unije in pravila za zagotavljanje takega financiranja.

Člen 2

Opredelitev pojmov

V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

- (1) „vseživljenjsko učenje“ pomeni učenje v vseh oblikah, in sicer formalno, neformalno ali priložnostno, ki poteka v vseh življenjskih obdobjih in katerega posledica je izboljšanje ali posodobitev znanja, spretnosti, kompetenc in odnosov ali udeležbe v družbi z osebnega, državljanskega, kulturnega, socialnega ali zaposlitvenega vidika, vključno s svetovanjem in usmerjanjem; vključuje predšolsko vzgojo in varstvo, splošno izobraževanje, poklicno izobraževanje in usposabljanje, terciarno izobraževanje, izobraževanje odraslih, mladinsko delo in druge kontekste izobraževanja zunaj formalnega izobraževanja in usposabljanja ter običajno spodbuja medsektorsko sodelovanje in prožnejše učne poti;

- (2) „učna mobilnost“ pomeni fizično selitev v državo, ki ni država prebivališča, zaradi študija, usposabljanja ali neformalnega oziroma priložnostnega učenja;
- (3) „virtualno učenje“ pomeni pridobivanje znanja, spretnosti in kompetenc z uporabo orodij informacijske in komunikacijske tehnologije, ki udeležencem omogočajo smiselno transnacionalno ali mednarodno učno izkušnjo;
- (4) „neformalno učenje“ pomeni učenje, ki se izvaja zunaj formalnega izobraževanja in usposabljanja prek načrtovanih aktivnosti v smislu učnih ciljev in časa učenja, pri katerem je zagotovljena določena oblika učne podpore;
- (5) „priložnostno učenje“ pomeni učenje, ki je posledica vsakodnevnih aktivnosti in izkušenj ter ni organizirano ali strukturirano v smislu ciljev, časa ali podpore pri učenju; z vidika učečega se je to učenje lahko nenamerno;
- (6) „mladi“ pomeni posameznike, stare od 13 do 30 let;
- (7) „množični šport“ pomeni fizične prostočasne aktivnosti, ki jih ljudje vseh starosti izvajajo redno na neprofesionalni ravni zaradi zdravja ali v izobraževalne ali socialne namene;
- (8) „študent“ pomeni osebo, vpisano na terciarno izobraževalno institucijo, vključno v kratki cikel, dodiplomsko, magistrsko ali doktorsko stopnjo ali enakovredno stopnjo; ali osebo, ki je nedavno zaključila študij na taki instituciji;
- (9) „osebje“ pomeni osebe, ki bodisi poklicno bodisi prostovoljno sodelujejo v izobraževanju, usposabljanju ali neformalnem učenju na vseh stopnjah, vključno s profesorji, učitelji, tudi vzgojitelji predšolskih otrok, vodji usposabljanj, vodstvenimi delavci šol, mladinskimi delavci, športnim osebjem, drugim osebjem v predšolski vzgoji in varstvu, osebjem, ki ne deluje na pedagoškem področju, ter drugimi strokovnjaki, ki so redno vključeni v spodbujanje učenja;
- (10) „športno osebje“ pomeni osebo, ki bodisi proti plačilu bodisi prostovoljno sodeluje pri poučevanju, treningu in upravljanju športnih ekip ali posameznih športnikov;
- (11) „učeči se v poklicnem izobraževanju in usposabljanju“ pomeni osebo, vpisano v program začetnega ali nadaljevalnega poklicnega izobraževanja in usposabljanja na kateri koli stopnji od sekundarne do postsekundarne, ali osebo, ki je nedavno zaključila tak program ali je v njem pridobila izobrazbo;
- (12) „učenec oziroma dijak“ pomeni osebo, ki je v učne namene vpisana v institucijo za splošno izobraževanje na kateri koli ravni od predšolske vzgoje in varstva do višjega sekundarnega izobraževanja ali ki se šola zunaj institucionalnega okolja, ki jo pristojni organi štejejo za upravičeno do sodelovanja v Programu na njihovih ozemljih;
- (13) „izobraževanje odraslih“ pomeni vse oblike nepoklicnega izobraževanja odraslih po začetnem izobraževanju, in sicer formalne, neformalne ali priložnostne;
- (14) „tretja država“ pomeni državo, ki ni država članica;
- (15) „partnerstvo“ pomeni sporazum med skupino institucij ali organizacij za izvajanje skupnih aktivnosti in projektov;
- (16) „skupni magistrski študij Erasmus Mundus“ pomeni celosten študijski program, ki ga ponujata vsaj dve terciarni izobraževalni instituciji, na koncu katerega je pridobljena ena ali več diplom, ki jih skupaj izdajo in podpišejo vse sodelujoče institucije in so uradno priznane v državah, v katerih imajo sodelujoče institucije sedež;
- (17) „mednarodni“ se nanaša na kateri koli ukrep, ki vključuje vsaj eno tretjo državo, ki ni pridružena Programu;
- (18) „virtualno sodelovanje“ pomeni kakršno koli obliko sodelovanja z uporabo orodij informacijske in komunikacijske tehnologije, ki olajšujejo in podpirajo ustrezne ukrepe Programa;
- (19) „terciarna izobraževalna institucija“ pomeni institucijo, ki v skladu z nacionalnim pravom ali prakso omogoča pridobitev priznanih stopenj izobrazbe ali drugih priznanih kvalifikacij na terciarni ravni, ne glede na to, kako se taka institucija imenuje, ali drugo primerljivo institucijo na terciarni ravni, ki jo nacionalni organi štejejo za upravičeno do sodelovanja v Programu na njihovih ozemljih;
- (20) „transnacionalni“ se nanaša na kateri koli ukrep, ki vključuje vsaj dve državi, ki sta bodisi državi članici bodisi tretji državi, pridruženi Programu;

- (21) „aktivnost udejstvovanja mladih“ pomeni aktivnost zunaj formalnega izobraževanja in usposabljanja, ki jo izvajajo neformalne skupine mladih ali mladinske organizacije in za katero je značilen pristop neformalnega ali priložnostnega učenja;
- (22) „mladinski delavec“ pomeni osebo, ki bodisi poklicno bodisi prostovoljno sodeluje v neformalnem učenju in nudi podporo mladim pri njihovem osebnem družbeno-izobraževalnem in strokovnem razvoju ter pri razvoju njihovih kompetenc; vključuje osebe, ki načrtujejo, usmerjajo, usklajujejo in izvajajo aktivnosti na področju mladine;
- (23) „mladinski dialog EU“ pomeni dialog med mladimi in mladinskimi organizacijami ter oblikovalci politik in nosilci odločanja ter, po potrebi, strokovnjaki, raziskovalci in drugimi akterji civilne družbe; služi kot forum za kontinuirana skupna razmišljanja in posvetovanja o prednostnih nalogah za mlade ter vseh področjih, ki zadevajo mlade;
- (24) „pravni subjekt“ pomeni fizično osebo ali pravno osebo, ustanovljeno in priznano kot tako v skladu z nacionalnim pravom, pravom Unije ali mednarodnim pravom, ki ima pravno osebnost in lahko v svojem imenu uveljavlja pravice in prevzema obveznosti, ali subjekt, ki nima pravne osebnosti iz točke (c) člena 197(2) finančne uredbe;
- (25) „ljudje z manj priložnostmi“ pomeni ljudi, ki se zaradi gospodarskih, socialnih, kulturnih, geografskih ali zdravstvenih razlogov, zaradi njihovega migrantskega ozadja ali razlogov, kot so invalidnost ali učne težave, ali iz katerih koli drugih razlogov, vključno s tistimi, ki lahko povzročijo diskriminacijo iz člena 21 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, srečujejo z ovirami, ki jim preprečujejo dejanski dostop do priložnosti v okviru Programa;
- (26) „nacionalni organ“ pomeni enega ali več organov, ki so na nacionalni ravni pristojni za spremljanje in nadzor upravljanja Programa v državi članici ali tretji državi, pridruženi Programu;
- (27) „nacionalna agencija“ pomeni enega ali več organov, pristojnih za upravljanje izvajanja Programa na nacionalni ravni v državi članici ali tretji državi, pridruženi Programu;
- (28) „nova organizacija“ pomeni organizacijo ali institucijo, ki kot koordinatorica ali kot partnerica še ni prejela podpore za določeno vrsto aktivnosti, ki jih podpira Program ali Program za obdobje 2014–2020.

Člen 3

Cilji Programa

1. Splošni cilj Programa je z vseživljenjskim učenjem podpirati izobraževalni, strokovni in osebni razvoj ljudi na področjih izobraževanja in usposabljanja, mladine ter športa v Evropi in širše ter s tem prispevati k trajnostni rasti, ustvarjanju kakovostnih delovnih mest in socialni koheziji, spodbujanju inovacij ter krepitvi evropske identitete in aktivnega državljanstva. Zato je Program ključen instrument za oblikovanje evropskega izobraževalnega prostora, podpiranje izvajanja evropskega strateškega sodelovanja na področju izobraževanja in usposabljanja, vključno s sektorskimi programi tega strateškega sodelovanja, za spodbujanje sodelovanja na področju mladinske politike v okviru strategije Evropske unije za mlade za obdobje 2019–2027 ter razvijanje evropske razsežnosti v športu.
2. Specifični cilji Programa so:
 - (a) spodbujanje učne mobilnosti posameznikov in skupin ter sodelovanja, kakovosti, vključevanja in enakosti, odličnosti, ustvarjalnosti ter inovativnosti na ravni organizacij in politik na področju izobraževanja in usposabljanja;
 - (b) spodbujanje neformalne in priložnostne učne mobilnosti in aktivnega udejstvovanja mladih ter sodelovanja, kakovosti, vključevanja, ustvarjalnosti in inovativnosti na ravni organizacij in politik na področju mladine;
 - (c) spodbujanje učne mobilnosti športnega osebja ter sodelovanja, kakovosti, vključevanja, ustvarjalnosti in inovativnosti na ravni športnih organizacij in politik.
3. Cilji Programa se uresničujejo z naslednjimi tremi ključnimi ukrepi, ki so večinoma transnacionalni ali mednarodni:
 - (a) učna mobilnost („ključni ukrep 1“);

- (b) sodelovanje med organizacijami in institucijami („ključni ukrep 2“) ter
- (c) podpora razvoju politik in sodelovanju („ključni ukrep 3“).

Cilji Programa se uresničujejo tudi z ukrepi Jean Monnet iz člena 8.

Ukrepi, ki se podpirajo v okviru Programa, so opisani v poglavjih II (izobraževanje in usposabljanje), III (mladina) in IV (šport). Opis teh ukrepov je v Prilogi I. Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 33, da se po potrebi z dodajanjem opisa ukrepov zaradi prilagoditve razvoju na zadevnih področjih spremeni navedena priloga.

Člen 4

Evropska dodana vrednost

1. Program podpira samo tiste ukrepe in aktivnosti, ki bi lahko imeli evropsko dodano vrednost in ki prispevajo k uresničevanju ciljev Programa iz člena 3.
2. Evropska dodana vrednost ukrepov in aktivnosti Programa je na primer zagotovljena z:
 - (a) njihovo transnacionalno naravo, zlasti kar zadeva učno mobilnost in sodelovanje za doseg trajnostnega systemskega učinka;
 - (b) njihovim dopolnjevanjem in sinergijami z drugimi programi in politikami na nacionalni ravni, ravni Unije in mednarodni ravni;
 - (c) njihovim prispevkom k učinkoviti uporabi orodij Unije za preglednost in priznavanje.

POGLAVJE II

IZOBRAŽEVANJE IN USPOSABLJANJE

Člen 5

Ključni ukrep 1

Učna mobilnost

1. Na področju izobraževanja in usposabljanja Program v okviru ključnega ukrepa 1 podpira naslednje ukrepe:
 - (a) učno mobilnost študentov in osebja v terciarnem izobraževanju;
 - (b) učno mobilnost učečih se in osebja v poklicnem izobraževanju in usposabljanju;
 - (c) učno mobilnost učencev oziroma dijakov in osebja v šolah;
 - (d) učno mobilnost učečih se in osebja v izobraževanju odraslih;
2. Učna mobilnost iz tega člena lahko spremljajo virtualno učenje in ukrepi, kot so jezikovna podpora, pripravljalni obiski, usposabljanje in virtualno sodelovanje. Učna mobilnost se lahko za tiste osebe, ki ne morejo sodelovati v njej, nadomesti z virtualnim učenjem.

Člen 6

Ključni ukrep 2

Sodelovanje med organizacijami in institucijami

Na področju izobraževanja in usposabljanja Program v okviru ključnega ukrepa 2 podpira naslednje ukrepe:

- (a) partnerstva za sodelovanje in izmenjavo praks, vključno z manjšimi partnerstvi za spodbujanje širšega in bolj vključujočega dostopa do Programa;
- (b) partnerstva za odličnost, zlasti pobudo Evropske univerze, platforme centrov poklicne odličnosti in skupne magistrske študije Erasmus Mundus;
- (c) partnerstva za inovacije za krepitev inovacijske zmogljivosti Evrope;
- (d) uporabnikom prijazne spletne platforme in orodja za virtualno sodelovanje, vključno s podpornimi storitvami za eTwinning in elektronsko platformo za izobraževanje odraslih v Evropi, ter orodja za lažjo učno mobilnost, vključno s pobudo za evropsko študentsko izkaznico.

Člen 7

Ključni ukrep 3

Podpora razvoju politik in sodelovanju

Na področju izobraževanja in usposabljanja Program v okviru ključnega ukrepa 3 podpira naslednje ukrepe:

- (a) pripravo in izvajanje splošnih in sektorskih programov politik Unije na področju izobraževanja in usposabljanja, tudi s podporo mreže Eurydice ali aktivnosti drugih ustreznih organizacij ter s podporo bolonjskemu procesu;
- (b) podporo orodjem in ukrepom Unije, ki spodbujajo kakovost, preglednost ter priznavanje kompetenc, znanj in spretnosti ter kvalifikacij ⁽³⁰⁾;
- (c) dialog o politikah in sodelovanje z zadevnimi deležniki, vključno z mrežami na ravni Unije, evropskimi organizacijami in mednarodnimi organizacijami na področju izobraževanja in usposabljanja;
- (d) ukrepe, ki prispevajo k visokokakovostnemu in vključujočemu izvajanju Programa;
- (e) sodelovanje z drugimi instrumenti Unije in podporo drugim politikam Unije;
- (f) aktivnosti razširjanja informacij in ozaveščanja o rezultatih in prednostnih nalogah evropske politike ter o Programu.

Člen 8

Ukrepi Jean Monnet

Program podpira poučevanje, učenje, raziskave in razprave o zadevah glede evropskega povezovanja, vključno s prihodnjimi izzivi in priložnostmi Unije, z naslednjimi ukrepi:

- (a) ukrepi Jean Monnet na področju terciarnega izobraževanja;
- (b) ukrepi Jean Monnet na drugih področjih izobraževanja in usposabljanja;
- (c) podporo naslednjim institucijam, ki si prizadevajo za cilje evropskega pomena: Evropskemu univerzitetnemu inštitutu v Firencah, vključno z njegovo Šolo za evropsko in nadnacionalno upravljanje, Evropski akademiji (College of Europe v Bruggeju in Natolinu), Evropskemu inštitutu za javno upravo v Maastrichtu, Akademiji za evropsko pravo v Trierju, Evropski agenciji za vključujoče izobraževanje oseb s posebnimi potrebami v Odenseju in Mednarodnemu centru za evropsko usposabljanje v Nici.

⁽³⁰⁾ Zlasti: skupni okvir za zagotavljanje boljših storitev za znanja in spretnosti ter kvalifikacije (Europass), evropsko ogrodje kvalifikacij (EOK), evropski referenčni okvir za zagotavljanje kakovosti poklicnega izobraževanja in usposabljanja (EQAVET), evropski sistem kreditnih točk v poklicnem izobraževanju in usposabljanju (ECVET), evropski sistem prenašanja in zbiranja kreditnih točk (ECTS), evropski register za zagotavljanje kakovosti v visokem šolstvu (EQAR), evropsko združenje za zagotavljanje kakovosti v visokem šolstvu (ENQA), evropska mreža informacijskih centrov v evropski regiji in nacionalnih informacijskih centrov za priznavanje visokošolskih diplom v Evropski uniji ter mreža Euroguidance.

POGLAVJE III

MLADINA

Člen 9

Ključni ukrep 1

Učna mobilnost

1. Na področju mladine Program v okviru ključnega ukrepa 1 podpira naslednje ukrepe:

- (a) učno mobilnost mladih;
- (b) aktivnosti udejstvovanja mladih;
- (c) aktivnosti pobude DiscoverEU;
- (d) učno mobilnost mladinskih delavcev.

2. Ukrepe na podlagi odstavka 1 lahko spremljajo virtualno učenje in ukrepi, kot so jezikovna podpora, pripravljalni obiski, usposabljanje in virtualno sodelovanje. Učna mobilnost se lahko za tiste osebe, ki ne morejo sodelovati v njej, nadomesti z virtualnim učenjem.

Člen 10

Ključni ukrep 2

Sodelovanje med organizacijami in institucijami

Na področju mladine Program v okviru ključnega ukrepa 2 podpira naslednje ukrepe:

- (a) partnerstva za sodelovanje in izmenjavo praks, vključno z manjšimi partnerstvi za spodbujanje širšega in bolj vključujočega dostopa do Programa;
- (b) partnerstva za inovacije za krepitev inovacijske zmogljivosti Evrope;
- (c) uporabnikom prijazne spletne platforme in orodja za virtualno sodelovanje.

Člen 11

Ključni ukrep 3

Podpora razvoju politik in sodelovanju

Na področju mladine Program v okviru ključnega ukrepa 3 podpira naslednje ukrepe:

- (a) pripravo in izvajanje programa politike Unije za mlade, po potrebi s podporo mreže Youth Wiki;
- (b) orodja in ukrepe Unije za spodbujanje kakovosti, preglednosti in priznavanja kompetenc ter znanj in spretnosti, zlasti z orodjem Youthpass;
- (c) dialog o politikah in sodelovanje z zadevnimi deležniki, med drugim z mrežami na ravni Unije, evropskimi organizacijami in mednarodnimi organizacijami na področju mladine, mladinski dialog EU ter podporo Evropskemu mladinskemu forumu;
- (d) ukrepe, ki prispevajo k visokokakovostnemu in vključujočemu izvajanju Programa, vključno s podporo mreži Eurodesk;
- (e) sodelovanje z drugimi instrumenti Unije in podporo drugim politikam Unije;
- (f) aktivnosti razširjanja informacij in ozaveščanja o rezultatih in prednostnih nalogah evropske politike ter o Programu.

POGLAVJE IV

ŠPORT

Člen 12

Ključni ukrep 1

Učna mobilnost

1. Na področju športa Program v okviru ključnega ukrepa 1 podpira učno mobilnost športnega osebja.
2. Učno mobilnost iz tega člena lahko spremljajo virtualno učenje in ukrepi, kot so jezikovna podpora, pripravljalni obiski, usposabljanje in virtualno sodelovanje. Učna mobilnost se lahko za tiste osebe, ki ne morejo sodelovati v njej, nadomesti z virtualnim učenjem.

Člen 13

Ključni ukrep 2

Sodelovanje med organizacijami in institucijami

Na področju športa Program v okviru ključnega ukrepa 2 podpira naslednje ukrepe:

- (a) partnerstva za sodelovanje in izmenjavo praks, vključno z manjšimi partnerstvi za spodbujanje širšega in bolj vključujočega dostopa do Programa;
- (b) nepridobitne športne prireditve, katerih cilj je nadaljnji razvoj evropske razsežnosti športa in promocija vprašanj, pomembnih za množični šport.

Člen 14

Ključni ukrep 3

Podpora razvoju politik in sodelovanju

Na področju športa Program v okviru ključnega ukrepa 3 podpira naslednje ukrepe:

- (a) pripravo in izvajanje Programa politike Unije na področju športa in telesne aktivnosti;
- (b) dialog o politikah in sodelovanje z zadevnimi deležniki, vključno z evropskimi organizacijami in mednarodnimi organizacijami na področju športa;
- (c) ukrepe, ki prispevajo k visokokakovostnemu in vključujočemu izvajanju Programa;
- (d) sodelovanje z drugimi instrumenti Unije in podporo drugim politikam Unije;
- (e) aktivnosti razširjanja informacij in ozaveščanja o rezultatih in prednostnih nalogah evropske politike ter o Programu.

POGLAVJE V

VKLJUČEVANJE

Člen 15

Strategija vključevanja

Komisija do 29. novembra 2021 razvije okvir ukrepov za vključevanje, da se zviša stopnja udeležbe ljudi z manj priložnostmi, ter smernice za izvajanje takih ukrepov. Te smernice se v času trajanja Programa ustrezno posodablja. Na podlagi okvira ukrepov za vključevanje in s posebnim poudarkom na specifičnih izzivih pri dostopu do Programa v nacionalnih okvirih se pripravijo akcijski načrti za vključevanje, ki so sestavni del programov dela nacionalnih agencij. Komisija redno spremlja izvajanje teh akcijskih načrtov za vključevanje.

Člen 16

Ukrepi finančne podpore za vključevanje

1. Komisija po potrebi zagotovi, da se sprejmejo ukrepi finančne podpore, vključno s predhodnim financiranjem, da se olajša sodelovanje ljudem z manj priložnostmi, zlasti tistim, katerih sodelovanje je ovirano zaradi finančnih razlogov. Raven podpore temelji na objektivnih merilih.
2. Da bi izboljšala dostop za ljudi z manj priložnostmi in zagotovila nemoteno izvajanje Programa, Komisija po potrebi prilagodi nepovratna sredstva za podporo učni mobilnosti v okviru Programa ali za to pooblasti nacionalne agencije.
3. Stroški ukrepov za lajšanje ali podpiranje vključevanja ne upravičujejo zavrnitve vloge v okviru Programa.

POGLAVJE VI

FINANČNE DOLOČBE

Člen 17

Proračun

1. Finančna sredstva za izvajanje Programa za obdobje od 2021 do 2027 znašajo 24 574 000 000 EUR v tekočih cenah.
2. Na podlagi prilagoditve za posamezne programe iz člena 5 Uredbe (EU, Euratom) 2020/2093 se znesek iz odstavka 1 tega člena poveša z dodatno dodelitvijo v višini 1 700 000 000 EUR v stalnih cenah iz leta 2018, kot je določeno v Prilogi II k navedeni uredbi.
3. Okvirna razdelitev zneska iz odstavka 1 je:
 - (a) 20 396 420 000 EUR, ki predstavljajo 83 % zneska iz odstavka 1 tega člena, za ukrepe na področju izobraževanja in usposabljanja iz členov 5 do 8, od česar:
 - (i) se najmanj 7 057 161 320 EUR, ki predstavljajo 34,6 % celotnega zneska iz točke (a) tega odstavka, dodeli ukrepom iz točke (a) člena 5(1) in ukrepom iz točke (a) člena 6 na področju terciarnega izobraževanja;
 - (ii) najmanj 4 385 230 300 EUR, ki predstavljajo 21,5 % celotnega zneska iz točke (a) tega odstavka, ukrepom iz točke (b) člena 5(1) in ukrepom iz točke (a) člena 6 na področju poklicnega izobraževanja in usposabljanja;
 - (iii) najmanj 3 100 255 840 EUR, ki predstavljajo 15,2 % celotnega zneska iz točke (a) tega odstavka, ukrepom iz točke (c) člena 5(1) in ukrepom iz točke (a) člena 6 na področju šolskega izobraževanja;
 - (iv) najmanj 1 182 992 360 EUR, ki predstavljajo 5,8 % celotnega zneska iz točke (a) tega odstavka, ukrepom iz točke (d) člena 5(1) in ukrepom iz točke (a) člena 6 na področju izobraževanja odraslih;
 - (v) najmanj 367 135 560 EUR, ki predstavljajo 1,8 % celotnega zneska iz točke (a) tega odstavka, ukrepom Jean Monnet iz člena 8;
 - (vi) najmanj 3 467 391 400 EUR, ki predstavljajo 17 % celotnega zneska iz točke (a) tega odstavka, ukrepom, ki se večinoma neposredno upravljajo, in za horizontalne aktivnosti iz člena 5(2), iz točk (b), (c) in (d) člena 6 in iz člena 7;
 - (vii) 836 253 220 EUR, ki predstavljajo 4,1 % celotnega zneska iz točke (a) tega odstavka, za zagotovitev določene prožnosti, ki se lahko uporabi za podporo kateremu koli ukrepu iz poglavja II;
 - (b) 2 531 122 000 EUR, ki predstavljajo 10,3 % zneska iz odstavka 1 tega člena, za ukrepe na področju mladine iz členov 9, 10 in 11;

- (c) 466 906 000 EUR, ki predstavljajo 1,9 % zneska iz odstavka 1 tega člena, za ukrepe na področju športa iz členov 12, 13 in 14;
- (d) najmanj 810 942 000 EUR, ki predstavljajo 3,3 % zneska iz odstavka 1 tega člena, kot prispevek k operativnim stroškom nacionalnih agencij in
- (e) 368 610 000 EUR, ki predstavljajo 1,5 % celotnega zneska iz odstavka 1 tega člena, za podporo Programu.

4. Dodatna dodelitev iz odstavka 2 se izvrši sorazmerno v skladu z enako okvirno razdelitvijo, kot je določena v odstavku 3.

5. Poleg zneskov iz odstavkov 1 in 2 tega člena in za spodbujanje mednarodne razsežnosti Programa se zagotovi dodaten finančni prispevek iz uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi Instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje –Evropa v svetu, spremembi in razveljavitvi Sklepa št. 466/2014/EU Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Uredbe (EU) 2017/1601 Evropskega parlamenta in Sveta in Uredbe Sveta (ES, Euratom) št. 480/2009 in iz uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi Instrumenta za predpristopno pomoč (IPA III), da se podprejo ukrepi, ki se izvajajo in upravljajo v skladu s to uredbo. Ta prispevek se financira v skladu z uredbama, ki vzpostavljata navedena instrumenta.

6. Sredstva, ki jih upravljajo nacionalne agencije, se dodelijo na podlagi števila prebivalcev in življenjskih stroškov v zadevni državi članici, razdalje med glavnimi mesti držav članic in smotrnosti. Komisija natančneje določi ta merila in metode za izračun za dodelitev sredstev v programih dela iz člena 22. S temi metodami se, kolikor je mogoče, preprečuje znatno zmanjšanje letnega proračuna, ki je državam članicam dodeljen od enega leta do drugega, ter v čim večji meri zmanjšujejo prekomerna neravnovesja med ravnmi dodeljenih sredstev. Sredstva se dodelijo na podlagi smotrnosti, da se spodbuja učinkovita in uspešna uporaba virov. Merila za merjenje smotrnosti temeljijo na najnovejših razpoložljivih podatkih.

7. Zneski iz odstavkov 1 in 2 se lahko uporabijo za tehnično in upravno pomoč za izvajanje Programa, kot so dejavnosti pripravljanja, spremljanja, kontrole, revizije in ocenjevanja, vključno s korporativnimi informacijskotehnološkimi sistemi.

8. Sredstva, dodeljena državam članicam v okviru deljenega upravljanja, se lahko na zahtevo zadevne države članice prerazporedijo na Program pod pogoji iz člena 26 uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o določitvi skupnih določb o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu plus, Kohezijskem skladu, Skladu za pravični prehod, Evropskem skladu za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo, in o finančnih pravilih zanje ter za Sklad za azil, migracije in vključevanje, Sklad za notranjo varnost in Instrument za finančno podporo za upravljanje meja in vizumsko politiko (v nadaljnjem besedilu: uredba o skupnih določbah za obdobje 2021–2027). Komisija ta sredstva izvršuje neposredno v skladu s točko (a) prvega pododstavka člena 62(1) finančne uredbe ali posredno v skladu s točko (c) navedenega pododstavka. Ta sredstva se uporabijo v korist zadevne države članice.

Člen 18

Oblike financiranja Unije in metode izvajanja

1. Program se dosledno izvaja v okviru neposrednega upravljanja v skladu s točko (a) prvega pododstavka člena 62(1) finančne uredbe ali v okviru posrednega upravljanja z organi iz točke (c) prvega pododstavka člena 62(1) navedene uredbe.
2. S Programom se lahko zagotovi financiranje v kateri koli obliki iz finančne uredbe, zlasti v obliki nepovratnih sredstev, nagrad in javnih naročil.
3. Prispevki v mehanizem vzajemnega zavarovanja lahko krijejo tveganje, povezano z izterjavo sredstev, ki jih dolgujejo prejemniki, in se v skladu s finančno uredbo štejejo za zadostno jamstvo. Uporablja se člen 37(7) Uredbe (EU) 2021/695.

POGLAVJE VII

SODELOVANJE V PROGRAMU

Člen 19

Tretje države, pridružene Programu

1. V Programu lahko sodelujejo naslednje tretje države:
 - (a) članice Evropskega združenja za prosto trgovino, ki so članice Evropskega gospodarskega prostora, v skladu s pogoji, določenimi v Sporazumu o Evropskem gospodarskem prostoru;
 - (b) države pristopnice, države kandidatke in potencialne kandidatke v skladu s splošnimi načeli in splošnimi pogoji za sodelovanje teh držav v programih Unije, določenimi v zadevnih okvirnih sporazumih in sklepih pridružitvenih svetov ali v podobnih sporazumih, ter v skladu s posebnimi pogoji, določenimi v sporazumih med Unijo in temi državami;
 - (c) države iz evropske sosedске politike v skladu s splošnimi načeli in splošnimi pogoji za sodelovanje teh držav v programih Unije, določenimi v zadevnih okvirnih sporazumih in sklepih pridružitvenih svetov ali v podobnih sporazumih, ter v skladu s posebnimi pogoji, določenimi v sporazumih med Unijo in temi državami;
 - (d) druge tretje države v skladu s pogoji, določenimi v posebnem sporazumu, ki ureja sodelovanje tretje države v programih Unije, če sporazum:
 - (i) zagotavlja pravično ravnotežje glede prispevkov in koristi tretje države, ki sodeluje v programih Unije;
 - (ii) določa pogoje za sodelovanje v programih, vključno z izračunom finančnih prispevkov za posamezne programe, in upravne stroške programov;
 - (iii) na tretjo državo ne prenaša pristojnosti za odločanje v zvezi s programom Unije,
 - (iv) Uniji jamči pravico, da zagotavlja dobro finančno poslovanje in da ščiti svoje finančne interese.

Prispevki iz točke (d)(ii) prvega pododstavka so namenski prejemki v skladu s členom 21(5) finančne uredbe.

2. Države iz odstavka 1 lahko sodelujejo le v celotnem Programu in pod pogojem, da izpolnjujejo vse obveznosti, ki jih ta uredba nalaga državam članicam.

Člen 20

Tretje države, ki niso pridružene Programu

V ustrezno utemeljenih primerih, ki so v interesu Unije, lahko pri ukrepih Programa iz členov 5 do 7, točk (a) in (b) člena 8 ter členov 9 do 14 sodelujejo tudi pravni subjekti iz tretjih držav, ki niso pridružene Programu.

Člen 21

Pravila, ki se uporabljajo za neposredno in posredno upravljanje

1. V Programu lahko sodelujejo javni in zasebni pravni subjekti, dejavni na področjih izobraževanja in usposabljanja, mladine ter športa.
2. Za postopke izbire v okviru neposrednega in posrednega upravljanja so lahko člani komisije zunanji strokovnjaki, kot je določeno v tretjem pododstavku člena 150(3) finančne uredbe.

3. Za javne pravne subjekte ter institucije in organizacije na področjih izobraževanja in usposabljanja, mladine ter športa, ki so v zadnjih dveh letih več kot 50 % svojega letnega prihodka prejeli iz javnih virov, se šteje, da imajo potrebno finančno, strokovno in upravno zmogljivost za izvajanje aktivnosti v okviru Programa. Od njih se ne zahteva predložitev nadaljnje dokumentacije za izkazovanje navedene zmogljivosti.

4. Komisija lahko objavi skupne razpise s tretjimi državami, ki niso pridružene Programu, ali z njihovimi organizacijami in agencijami, da se projekti financirajo na podlagi ujemajočih se sredstev. Projekti se lahko ocenijo in izberejo s skupnimi postopki ocenjevanja in izbora, o katerih se dogovorijo sodelujoče organizacije ali agencije za financiranje, v skladu z načeli iz finančne uredbe.

POGLAVJE VIII

NAČRTOVANJE, SPREMLJANJE IN OCENJEVANJE

Člen 22

Program dela

Program se izvaja s programi dela iz člena 110 finančne uredbe. V programih dela se navedejo zneski, dodeljeni posameznim ukrepom, in razdelitev sredstev med države članice in tretje države, pridružene Programu, za ukrepe, ki jih upravlja nacionalna agencija. Komisija sprejme programe dela z izvedbenimi akti. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 34.

Člen 23

Spremljanje in poročanje

1. Kazalniki za poročanje o napredku Programa pri doseganju splošnih in specifičnih ciljev iz člena 3 so določeni v Prilogi II.
2. Za zagotovitev učinkovite ocene napredka Programa pri doseganju njegovih ciljev se na Komisijo prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 33 za spremembo Priloge II, kadar je to potrebno, glede kazalnikov v skladu s cilji Programa in da se ta uredba dopolni z določbami o vzpostavitvi okvira za spremljanje in ocenjevanje.
3. Sistem za poročanje o smotrnosti zagotavlja, da se podatki za spremljanje izvajanja Programa in za ocenjevanje zbirajo uspešno, učinkovito, pravočasno in s primerno ravno podrobnosti.

V ta namen se upravičencem sredstev Unije in po potrebi državam članicam naložijo sorazmerne zahteve glede poročanja.

Člen 24

Ocenjevanje

1. Ocene se opravijo pravočasno, da prispevajo k postopku odločanja.
2. Komisija opravi vmesno oceno Programa, ko je na voljo dovolj informacij o izvajanju Programa, vendar najpozneje do 31. decembra 2024. Tej vmesni oceni se priloži končna ocena Programa za obdobje 2014–2020, ki se upošteva v vmesni oceni. V vmesni oceni Programa se ocenita splošna učinkovitost in smotrnosti Programa, tudi kar zadeva nove pobude, ter uresničevanje ukrepov za vključevanje in poenostavitev.

3. Brez poseganja v zahteve iz Poglavja X in obveznosti nacionalnih agencij iz člena 27 države članice do 31. maja 2024 Komisiji predložijo poročilo o izvajanju in učinkih Programa na svojem ozemlju.
4. Komisija po potrebi na podlagi vmesne ocene predloži zakonodajni predlog za spremembo te uredbe.
5. Po koncu obdobja izvajanja, vendar najpozneje do 31. decembra 2031, Komisija opravi končno oceno rezultatov in učinka Programa.
6. Komisija vse ocene, opravljene na podlagi tega člena, tudi vmesno, skupaj s svojimi pripombami predloži Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij.

POGLAVJE IX

INFORMIRANJE, KOMUNICIRANJE IN RAZŠIRJANJE

Člen 25

Informiranje, komuniciranje in razširjanje

1. Nacionalne agencije v sodelovanju s Komisijo razvijejo dosledno strategijo za učinkovito ozaveščanje ter razširjanje in uporabo rezultatov aktivnosti, podprtih z ukrepi, ki jih upravljajo v okviru Programa. Nacionalne agencije pomagajo Komisiji pri splošni nalogi razširjanja informacij o Programu, vključno z informacijami o ukrepih in aktivnostih, ki se upravljajo na nacionalni ravni in na ravni Unije, ter njegovih rezultatih. Nacionalne agencije obveščajo zadevne ciljne skupine o ukrepih in aktivnostih, ki se izvajajo v njihovih državah.
2. Prejemniki sredstev Unije z zagotavljanjem skladnih, učinkovitih in sorazmernih informacij različnim ciljnim skupinam, tudi medijem in javnosti, navedejo izvor teh sredstev in zagotovijo prepoznavnost financiranja Unije, zlasti pri promoviranju ukrepov in njihovih rezultatov.
3. Pravni subjekti znotraj sektorjev, ki jih zajema Program, za namene komuniciranja in razširjanja informacij v zvezi s Programom uporabljajo blagovno znamko „Erasmus+“.
4. Komisija izvaja ukrepe informiranja in komuniciranja v zvezi s Programom, ukrepi, izvedenimi na podlagi Programa, in doseženimi rezultati. Komisija zagotovi, da so rezultati Programa po potrebi javno dostopni in splošno razširjeni, da se spodbuja izmenjava najboljših praks med deležniki in upravičenci Programa.
5. Finančna sredstva, dodeljena Programu, prispevajo tudi h korporativnemu komuniciranju o političnih prednostnih nalogah Unije, kolikor so te prednostne naloge povezane s cilji iz člena 3.

POGLAVJE X

SISTEM ZA UPRAVLJANJE IN REVIZIJO

Člen 26

Nacionalni organ

1. Države članice do 29. junija 2021 Komisijo z uradnim obvestilom, ki ga posredujejo njihova stalna predstavništva, obvestijo o osebi ali osebah, ki so zakonsko pooblaščen, da delujejo v njihovem imenu kot nacionalni organ za namene te uredbe. Kadar se nacionalni organ v času trajanja Programa zamenja, zadevna država članica o tem takoj obvesti Komisijo po enakem postopku.

2. Države članice sprejmejo vse potrebne in ustrezne ukrepe za odstranitev kakršnih koli pravnih in upravnih ovir za pravilno delovanje Programa, vključno, kadar je mogoče, z ukrepi za reševanje vprašanj, ki povzročajo težave pri pridobivanju vizumov ali dovoljenj za prebivanje.

3. Nacionalni organ do 29. avgusta 2021 imenuje nacionalno agencijo za čas trajanja Programa. Nacionalni organ za nacionalno agencijo ne more imenovati ministrstva. Nacionalni organi lahko imenujejo več kot eno nacionalno agencijo. Kadar obstaja več kot ena nacionalna agencija, države članice vzpostavijo ustrezeni mehanizem za koordinacijo upravljanja izvajanja Programa na nacionalni ravni, zlasti zato, da zagotovijo skladno in stroškovno učinkovito izvajanje Programa ter učinkovite stike s Komisijo na tem področju, pa tudi zaradi lažjega morebitnega prenosa sredstev med nacionalnimi agencijami, kar omogoča prožnost in boljšo uporabo sredstev, dodeljenih državam članicam. Vsaka država članica sama odloča o ureditvi razmerja med nacionalnim organom in nacionalno agencijo, vključno z nalogami, kot je določitev programa dela nacionalne agencije. Nacionalni organ Komisiji predloži ustrezno predhodno oceno skladnosti, ki dokazuje, da nacionalna agencija izpolnjuje določbe iz točke (c)(v) ali (vi) prvega pododstavka člena 62(1) ter iz člena 154(1) do (5) finančne uredbe ter da izpolnjuje zahteve Unije glede standardov notranje kontrole za nacionalne agencije in pravila za upravljanje sredstev Programa za podporo v obliki nepovratnih sredstev.

4. Nacionalni organ imenuje neodvisni revizijski organ iz člena 29.

5. Nacionalni organ svojo predhodno oceno skladnosti pripravi na podlagi lastnih kontrol in revizij ali kontrol in revizij, ki jih opravi neodvisni revizijski organ iz člena 29. Kadar je nacionalna agencija, imenovana za Program, ista nacionalna agencija, ki je bila imenovana za Program za obdobje 2014–2020, se obseg predhodne ocene skladnosti omeji na zahteve, ki so nove in specifične za Program, razen če ni upravičeno drugače.

6. V primeru, da Komisija zavrne imenovanje nacionalne agencije na podlagi svoje presoje predhodne ocene skladnosti ali da nacionalna agencija ne izpolnjuje minimalnih zahtev Komisije, nacionalni organ zagotovi, da se sprejmejo potrebni popravni ukrepi za zagotovitev, da nacionalna agencija izpolnjuje minimalne zahteve, ali pa za nacionalno agencijo imenuje drug organ.

7. Nacionalni organ spremlja in nadzoruje upravljanje Programa na nacionalni ravni. Preden sprejme kakršno koli odločitev, ki bi lahko bistveno vplivala na upravljanje Programa, zlasti glede svoje nacionalne agencije, o tem pravočasno obvesti Komisijo in se z njo posvetuje.

8. Nacionalni organ zagotovi ustrezno sofinanciranje poslovanja svoje nacionalne agencije, da se zagotovi upravljanje Programa, skladno z veljavnimi pravili Unije.

9. Na podlagi letne izjave nacionalne agencije o upravljanju, neodvisnega revizijskega mnenja o tej izjavi in analize Komisije o skladnosti in uspešnosti nacionalne agencije nacionalni organ Komisiji vsako leto predloži informacije o svojih dejavnostih spremljanja in nadzora v zvezi s Programom.

10. Nacionalni organ prevzame odgovornost za pravilno upravljanje sredstev Unije, ki jih Komisija prenese na nacionalno agencijo v okviru Programa.

11. V primeru kakršnih koli nepravilnosti, malomarnosti ali goljufij, ki se lahko pripišejo nacionalni agenciji, ali kakršnih koli resnih pomanjkljivosti ali nezadovoljive uspešnosti nacionalne agencije, kadar to privede do terjatev Komisije zoper nacionalno agencijo, nacionalni organ povrne Komisiji neizterjana sredstva.

12. V okoliščinah iz odstavka 11 lahko nacionalni organ na lastno pobudo ali na zahtevo Komisije nacionalni agenciji preklicata mandat. Kadar želi nacionalni organ nacionalni agenciji preklicati mandat iz katerega koli drugega utemeljenega razloga, o tem uradno obvesti Komisijo najmanj šest mesecev pred predvidenim datumom prenehanja mandata nacionalne agencije. V takih primerih se nacionalni organ in Komisija formalno dogovorita o posebnih in časovno omejenih prehodnih ukrepih.

13. V primeru preklica iz odstavka 12 nacionalni organ izvede vse potrebne kontrole glede sredstev Unije, zaupanih nacionalni agenciji s preklicanim mandatom, in zagotovi, da se ta sredstva ter vsa dokumentacija in orodja za upravljanje, potrebna za upravljanje Programa, neovirano prenesejo na novo nacionalno agencijo. Nacionalni organ zagotovi nacionalni agenciji s preklicanim mandatom potrebno finančno podporo za nadaljevanje izpolnjevanja njenih pogodbenih obveznosti do upravičencev Programa in Komisije do prenosa teh obveznosti na novo nacionalno agencijo.

14. Na zahtevo Komisije nacionalni organ imenuje institucije ali organizacije ali vrste takih institucij in organizacij, ki se štejejo za upravičene do sodelovanja v posebnih ukrepih Programa na njegovem ozemlju.

Člen 27

Nacionalna agencija

1. Nacionalna agencija:

- (a) ima pravno osebnost ali je del pravnega subjekta, ki ima pravno osebnost, in jo ureja pravo zadevne države članice.
- (b) ima ustrezno zmogljivost upravljanja, osebje in infrastrukturo za zadovoljivo izpolnjevanje svojih nalog, tako da je zagotovljeno učinkovito in uspešno upravljanje Programa in dobro finančno poslovanje sredstev Unije;
- (c) ima operativna in pravna sredstva za uporabo upravnih in pogodbenih pravil ter pravil finančnega poslovanja, določenih na ravni Unije;
- (d) ponuja ustrezna finančna jamstva, ki jih je po možnosti izdal javni organ in ki ustrezajo ravni sredstev Unije, za upravljanje katerih je imenovana.

2. Nacionalna agencija je odgovorna za upravljanje vseh faz projektnega cikla ukrepov, navedenih v programu dela iz člena 22 te uredbe, v skladu s točko (c) prvega pododstavka člena 62(1) finančne uredbe.

3. Nacionalna agencija ima potrebno strokovno znanje za vse sektorje Programa. Kadar ima država članica ali tretja država, pridružena Programu, več kot eno nacionalno agencijo, imajo te nacionalne agencije skupaj potrebno strokovno znanje za vse sektorje Programa.

4. Nacionalna agencija dodeli podporo v obliki nepovratnih sredstev upravičencem v smislu točke 5 člena 2 finančne uredbe, in sicer s sporazumom o dodelitvi nepovratnih sredstev, kot ga za zadevni ukrep Programa določi Komisija.

5. Nacionalna agencija vsako leto poroča svojemu nacionalnemu organu in Komisiji v skladu s členom 155 finančne uredbe. Nacionalna agencija je odgovorna za upoštevanje pripomb, ki jih poda Komisija po zaključku svoje analize letne izjave o upravljanju in neodvisnega revizijskega mnenja o njej.

6. Nacionalna agencija brez predhodnega pisnega dovoljenja nacionalnega organa in Komisije ne sme na tretjo osebo prenesti nobene naloge v zvezi s Programom ali izvrševanjem proračuna, ki ji je dodeljena. Nacionalna agencija obdrži izključno odgovornost za kakršne koli naloge, prenesene na tretjo osebo.

7. V primeru preklica mandata nacionalni agenciji ta ostane pravno odgovorna za izpolnjevanje svojih pogodbenih obveznosti do upravičencev Programa in Komisije do prenosa teh obveznosti na novo nacionalno agencijo.

8. Nacionalna agencija je odgovorna za upravljanje in zaključitev finančnih sporazumov, ki se nanašajo na Program za obdobje 2014–2020 in ob začetku Programa še niso potekali.

Člen 28

Evropska komisija

1. Na podlagi zahtev za izpolnjevanje pogojev za nacionalne agencije iz člena 26(3) Komisija pregleda nacionalne sisteme upravljanja in kontrole, zlasti na podlagi predhodne ocene skladnosti, ki ji jo zagotovi nacionalni organ, letne izjave nacionalne agencije o upravljanju in mnenja neodvisnega revizijskega organa o njej, pri čemer ustrezno upošteva letne informacije, ki jih prejme od nacionalnega organa glede njegovih dejavnosti spremljanja in nadzora v zvezi s Programom.
2. V dveh mesecih po tem, ko je od nacionalnega organa prejela predhodno oceno skladnosti iz člena 26(3), Komisija sprejme, pogojno sprejme ali zavrne imenovanje nacionalne agencije. Komisija ne sklene pogodbenega razmerja z nacionalno agencijo, dokler ne sprejme predhodne ocene skladnosti. Komisija lahko v primeru pogojnega sprejema uporabi sorazmerne previdnostne ukrepe v zvezi s svojim pogodbenim razmerjem z nacionalno agencijo.
3. Komisija da nacionalni agenciji vsako leto na voljo naslednja sredstva Programa:
 - (a) sredstva za podporo v obliki nepovratnih sredstev v zadevni državi članici za ukrepe Programa, upravljanje katerih je zaupano nacionalni agenciji;
 - (b) finančni prispevek za podporo nacionalni agenciji pri izvajanju nalog upravljanja Programa, določen na podlagi zneska sredstev Unije za podporo v obliki nepovratnih sredstev, zaupanih nacionalni agenciji;
 - (c) po potrebi dodatna sredstva za ukrepe iz točke (d) člena 7, točke (d) člena 11 in točke (c) člena 14.
4. Komisija določi zahteve za program dela nacionalne agencije. Komisija nacionalni agenciji sredstev Programa ne da na voljo, dokler uradno ne odobri njenega programa dela.
5. Potem ko Komisija oceni letno izjavo o upravljanju in mnenje neodvisnega revizijskega organa o njej, svoje mnenje in pripombe v zvezi s tem sporoči nacionalni agenciji in nacionalnemu organu.
6. V primeru, da Komisija ne more sprejeti letne izjave o upravljanju ali neodvisnega revizijskega mnenja o njej, ali v primeru, da nacionalna agencija pripomb Komisije ne upošteva zadovoljivo, lahko Komisija izvede katere koli previdnostne ali korektivne ukrepe, ki so potrebni, da se zaščitijo finančni interesi Unije v skladu s členom 131 finančne uredbe.
7. Komisija v sodelovanju z nacionalnimi agencijami zagotovi, da so postopki, vzpostavljeni za izvajanje Programa, dosledni in enostavni ter da so informacije visoke kakovosti. V zvezi s tem se organizirajo redni sestanki z mrežo nacionalnih agencij, da se zagotovi dosledno izvajanje Programa v vseh državah članicah in v vseh tretjih državah, pridruženih Programu.
8. Komisija zagotovi, da so informacijskotehnoški sistemi, potrebni za izvajanje ciljev Programa, določenih v členu 3, zlasti v okviru posrednega upravljanja, razviti ustrezno in pravočasno ter na način, ki omogoča enostaven dostop in je uporabniku prijazen. Program podpira razvoj, delovanje in vzdrževanje takih informacijskotehnoških sistemov.

Člen 29

Neodvisni revizijski organ

1. Neodvisni revizijski organ izda revizijsko mnenje o letni izjavi o upravljanju iz člena 155(1) finančne uredbe. To mnenje je osnova za splošno zagotovilo v skladu s členom 127 finančne uredbe.
2. Neodvisni revizijski organ:
 - (a) ima potrebne strokovne kompetence za opravljanje revizij v javnem sektorju;

- (b) pri izvajanju svojih revizij zagotovi upoštevanje mednarodno sprejetih revizijskih standardov;
 - (c) ni v nasprotju interesov, kar zadeva pravni subjekt, katerega del je nacionalna agencija; pri svojem delovanju je zlasti neodvisen od pravnega subjekta, katerega del je nacionalna agencija.
3. Neodvisni revizijski organ zagotavlja Komisiji in njenim predstavnikom ter Računskemu sodišču popoln dostop do vseh dokumentov in poročil, na katerih temelji revizijsko mnenje, ki ga izda v zvezi z letno izjavo nacionalne agencije o upravljanju.

Člen 30

Načela sistema kontrole

1. Komisija sprejme ustrezne ukrepe za zagotovitev, da so pri izvajanju ukrepov, ki se financirajo na podlagi te uredbe, finančni interesi Unije zaščiteni z uporabo ukrepov proti goljufijah, korupciji in drugim nezakonitim ravnanjem, z učinkovitimi pregledi in, kadar se ugotovijo nepravilnosti, izterjavo nepravilno izplačanih zneskov ter po potrebi z učinkovitimi, sorazmernimi in odvračilnimi upravnimi in denarnimi kaznimi.
2. Komisija je odgovorna za nadzorne kontrole v zvezi z ukrepi in aktivnostmi Programa, ki jih upravljajo nacionalne agencije. Določi minimalne zahteve za kontrole, ki jih izvajata nacionalna agencija in neodvisni revizijski organ.
3. Nacionalna agencija je odgovorna za primarne kontrole upravičencev do nepovratnih sredstev za ukrepe, ki jih upravlja, kot je določeno v programih dela iz člena 22. Te kontrole dajo razumna zagotovila, da se dodeljena nepovratna sredstva uporabljajo za predvidene namene in v skladu z veljavnimi pravili Unije.
4. Glede sredstev Programa, prenesenih na nacionalne agencije, Komisija zagotovi ustrezno koordinacijo svojih kontrol z nacionalnimi organi in nacionalnimi agencijami na podlagi načela enotne revizije in analize na podlagi tveganja. Ta odstavek se ne uporablja za preiskave, ki jih izvaja OLAF.

Člen 31

Zaščita finančnih interesov Unije

Kadar tretja država sodeluje v Programu po odločitvi, sprejeti na podlagi mednarodnega sporazuma ali na podlagi katerega koli drugega pravnega instrumenta, odgovornemu odredbodajalcu, OLAF in Računskemu sodišču podeli potrebne pravice in dostop, da lahko v celoti izvajajo svoje pristojnosti. V primeru OLAF take pravice vključujejo pravico do izvajanja preiskav, vključno s preverjanji na kraju samem in inšpekcijami, kot je določeno v Uredbi (EU, Euratom) št. 883/2013.

POGLAVJE XI

DOPOLNJEVANJE

Člen 32

Kumulativno in alternativno financiranje

1. Program se izvaja tako, da se zagotovi njegova splošna skladnost in dopolnjevanje z drugimi zadevnimi politikami, programi in skladi Unije, zlasti tistimi, ki se nanašajo na izobraževanje in usposabljanje, kulturo in medije, mladino in solidarnost, zaposlovanje in socialno vključenost, raziskave in inovacije, industrijo in podjetništvo, digitalno politiko, kmetijstvo in razvoj podeželja, okolje in podnebje, kohezijo, regionalno politiko, migracije, varnost ter mednarodno sodelovanje in razvoj.

2. Ukrep, ki je prejel prispevek v okviru Programa, lahko prejme prispevek tudi iz drugega programa Unije, pod pogojem, da prispevki ne krijejo istih stroškov. Za zadevni prispevek k ukrepu se uporabljajo pravila ustreznega programa Unije. Kumulativno financiranje ne sme presegati skupnih upravičenih stroškov ukrep. Podpora iz različnih programov Unije se lahko izračuna sorazmerno v skladu z dokumenti, v katerih so navedeni pogoji za podporo.

3. V skladu s členom 73(4) uredbe o skupnih določbah za obdobje 2021–2027 lahko predlogi projektov prejmejo podporo iz Evropskega sklada za regionalni razvoj, kadar jim je bil v okviru Programa podeljen pečat odličnosti, ker izpolnjujejo naslednje kumulativne pogoje:

- (a) so bili ocenjeni v sklopu razpisa za zbiranje predlogov v okviru Programa;
- (b) izpolnjujejo minimalne zahteve glede kakovosti, kar zadeva navedeni razpis za zbiranje predlogov, in
- (c) zaradi proračunskih omejitev ne morejo biti financirani v okviru navedenega razpisa za zbiranje predlogov.

POGLAVJE XII

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

Člen 33

Izvajanje prenosa pooblastila

1. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov je preneseno na Komisijo pod pogoji, določenimi v tem členu.
2. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz členov 3 in 23 se prenese na Komisijo za čas trajanja Programa.
3. Prenos pooblastila iz členov 3 in 23 lahko kadar koli prekliče Evropski parlament ali Svet. S sklepom o preklicu preneha veljati prenos pooblastila iz navedenega sklepa. Sklep začne učinkovati dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije* ali na poznejši dan, ki je določen v navedenem sklepu. Sklep ne vpliva na veljavnost že veljavnih delegiranih aktov.
4. Komisija se pred sprejetjem delegiranega akta posvetuje s strokovnjaki, ki jih imenujejo države članice, v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje.
5. Komisija takoj po sprejetju delegiranega akta o njem sočasno uradno obvesti Evropski parlament in Svet.
6. Delegirani akt, sprejet na podlagi členov 3 in 23, začne veljati le, če mu niti Evropski parlament niti Svet ne nasprotuje v roku dveh mesecev od uradnega obvestila Evropskemu parlamentu in Svetu o tem aktu ali če pred iztekom tega roka tako Evropski parlament kot Svet obvestita Komisijo, da mu ne bosta nasprotovala. Ta rok se na pobudo Evropskega parlamenta ali Sveta podaljša za dva meseca.

Člen 34

Postopek v odboru

1. Komisiji pomaga odbor. Ta odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.
2. Odbor se lahko za obravnavo sektorskih vprašanj sestane v posebnih sestavah. Po potrebi so v skladu z njegovim poslovnikom ad hoc lahko povabljeni zunanji strokovnjaki, vključno s predstavniki socialnih partnerjev, da na sestankih sodelujejo kot opazovalci.

3. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011.

Člen 35

Razveljavitev

Uredba (EU) št. 1288/2013 se razveljavi z učinkom od 1. januarja 2021.

Člen 36

Prehodne določbe

1. Ta uredba ne vpliva na nadaljevanje ali spremembo ukrepov, začelih na podlagi Uredbe (EU) št. 1288/2013, ki se še naprej uporablja za te ukrepe do njihovega zaključka.
2. Finančna sredstva za Program lahko krijejo tudi odhodke za tehnično in upravno pomoč, ki so potrebni za zagotovitev prehoda med Programom in ukrepi, sprejetimi na podlagi Uredbe (EU) št. 1288/2013.
3. V skladu s točko (a) drugega pododstavka člena 193(2) finančne uredbe in z odstopanjem od člena 193(4) navedene uredbe se lahko v ustrezno utemeljenih primerih, določenih v sklepu o financiranju, aktivnosti, podprte na podlagi te uredbe, in z njimi povezani stroški, nastali v letu 2021, štejejo za upravičene od 1. januarja 2021, tudi če so se te aktivnosti izvedle in so ti stroški nastali pred vložitvijo vloge za nepovratna sredstva. Sporazumi o nepovratnih sredstvih za poslovanje za proračunsko leto 2021 se lahko izjemoma podpišejo v šestih mesecih od začetka proračunskega leta upravičenca.
4. Po potrebi se lahko v proračun Unije po letu 2027 knjižijo odobritve za kritje odhodkov iz člena 17(7), da se omogoči upravljanje ukrepov in aktivnosti, ki niso zaključeni do 31. decembra 2027.
5. Države članice na nacionalni ravni zagotovijo neoviran prehod med ukrepi, ki se izvajajo v okviru Programa za obdobje 2014–2020, ter ukrepi, ki se bodo izvajali v okviru Programa.

Člen 37

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati na dan objave v *Uradnem listu Evropske unije*.

Uporablja se od 1. januarja 2021.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 20. maja 2021

Za Evropski parlament
predsednik
D. M. SASSOLI

Za Svet
predsednica
A. P. ZACARIAS

PRILOGA I

OPIS UKREPOV IZ POGLAVIJ II, III IN IV

1. KLJUČNI UKREP 1 – UČNA MOBILNOST

- 1.1 Učna mobilnost – kratkoročna ali dolgoročna mobilnost skupin ali posameznikov na različnih tematskih področjih in študijskih temah, vključno s področji, usmerjenimi v prihodnost, kot so digitalno področje, podnebne spremembe, čista energija in umetna inteligenca;
- 1.2 Aktivnosti udejstvovanja mladih: aktivnosti, katerih cilj je pomagati mladim, da se udeležujejo in učijo sodelovati v civilni družbi, ozaveščati o skupnih evropskih vrednotah ter spodbujati dialog med mladimi in nosilci odločanja na lokalni, regionalni, nacionalni in evropski ravni;
- 1.3 DiscoverEU: priložnostna in neformalna izobraževalna aktivnost z močno učno komponento in vključujočo razsežnostjo, ki jo sestavljata učna izkušnja in potovanje po Evropi z namenom krepitev občutka pripadnosti Uniji in omogočanja udeležencem, da odkrivajo kulturno in jezikovno raznolikost Evrope.

2. KLJUČNI UKREP 2 – SODELOVANJE MED ORGANIZACIJAMI IN INSTITUCIJAMI

- 2.1 Partnerstva za sodelovanje: različne aktivnosti sodelovanja, ki jih skupaj izvajajo organizacije in institucije iz različnih držav, zlasti z namenom izmenjave in razvoja novih idej in praks, izmenjave in soočenja praks in metod ter razvoja in krepitev mrežnih partnerstev. Ta ukrep vključuje manjša partnerstva, posebej zasnovana za spodbujanje širšega in bolj vključujočega dostopa do Programa prek aktivnosti z nižjimi zneski nepovratnih sredstev, krajšim trajanjem in enostavnejšimi upravnimi zahtevami;
- 2.2 Partnerstva za odličnost: različni partnerski projekti ter mreže institucij in izvajalcev izobraževanja in usposabljanja, katerih cilj je spodbujanje odličnosti in okrepljene mednarodne razsežnosti ter razvoj dolgoročnih strategij za izboljšanje kakovosti na sistemski ravni na vseh področjih izobraževanja in usposabljanja, zlasti s skupno razvitimi inovativnimi praksami in pedagogikami, visokimi ravni integrirane mobilnosti in močnim poudarkom na interdisciplinarnosti, in sicer:
 - 2.2.1 zveze terciarnih izobraževalnih institucij (Evropske univerze), ki razvijajo skupne dolgoročne strategije za visokokakovostno izobraževanje, raziskave in inovacije ter za storitve za družbo, in sicer na podlagi skupne vizije in skupnih vrednot, visoke ravni mobilnosti in močnega poudarka na interdisciplinarnosti in odprtih študijskih programih, ki združujejo module v različnih državah;
 - 2.2.2 partnerstva izvajalcev poklicnega izobraževanja in usposabljanja (platforme centrov poklicne odličnosti), vključena v lokalne in regionalne strategije za trajnostno rast, inovacije in konkurenčnost, ki si skupaj prizadevajo za visokokakovostne skupne nadnacionalne poklicne programe s poudarkom na izpolnjevanju sedanjih in novih potreb po sektorskih znanjih in spretnostih;
 - 2.2.3 integrirani študijski programi (skupni magistrski študiji Erasmus Mundus) terciarnih izobraževalnih institucij s sedežem v Evropi in drugih državah sveta, ki spodbujajo odličnost terciarnega izobraževanja in internacionalizacijo na svetovni ravni;

Ukrep iz točke 2.2 lahko podpira tudi partnerske projekte in zveze za spodbujanje odličnosti na področjih šolskega izobraževanja in izobraževanja odraslih.
- 2.3 Partnerstva za inovacije: partnerstva na področjih izobraževanja in usposabljanja ter mladine s ciljem razvijanja inovativnih praks, in sicer:
 - 2.3.1 zveze: strateško sodelovanje med ključnimi akterji na področju izobraževanja in usposabljanja ter v podjetništvu in raziskavah, ki spodbujajo inovacije in posodobitev sistemov izobraževanja in usposabljanja;
 - 2.3.2 projekti, ki spodbujajo inovacije, ustvarjalnost, e-udeležbo in socialno podjetništvo na področjih izobraževanja in usposabljanja ter mladine;
- 2.4 Nepridobitne športne prireditve: prireditve, ki potekajo v eni sami državi ali hkrati v več državah, za ozaveščanje o vlogi športa na različnih področjih, kot so socialna vključenost, enake možnosti in telesne aktivnosti za krepitev zdravja;
- 2.5 Spletne platforme in orodja za virtualno sodelovanje na področjih izobraževanja in usposabljanja ter mladine.

3. KLJUČNI UKREP 3 – PODPORA RAZVOJU POLITIK IN SODELOVANJU

- 3.1 Priprava in izvajanje splošnih in sektorskih političnih programov Unije, kar zajema raznovrstne aktivnosti, ki poskušajo spodbujati in podpirati politike in strategije na področjih izobraževanja in usposabljanja, mladine ter športa, vključno z evropskimi političnimi programi in strategijami v različnih sektorjih izobraževanja, mladine ter športa, vključno z aktivnostmi, ki podpirajo politično sodelovanje na evropski ravni. Ta ukrep vključuje tudi podporo eksperimentiranju s politikami na evropski ravni, podporo aktivnostim za reševanje novih izzivov na različnih tematskih področjih ter podporo zbiranju znanja, vključno z anketami in študijami;
- 3.2 Krepitev orodij in ukrepov Unije, ki spodbujajo kakovost, preglednost ter priznavanje kompetenc, znanj in spretnosti ter kvalifikacij, vključno z aktivnostmi, katerih namen je: olajšanje prenosa kreditnih točk, spodbujanje zagotavljanja kakovosti, promoviranje potrjevanja neformalnega in priložnostnega učenja, vključno z upravljanjem in usmerjanjem znanj in spretnosti, ter podpiranje ustreznih organov, mrež in orodij, ki olajšujejo izmenjave na področju preglednosti in priznavanja;
- 3.3 Politični dialog na področjih izobraževanja in usposabljanja, mladine ter športa ter sodelovanje z zadevnimi deležniki, vključno z različnimi aktivnostmi, kot so konference in druge vrste dogodkov, podporo sodelovanju z mednarodnimi organizacijami ter podporo delovanju mladinskega dialoga EU, mrež na ravni Unije in evropskih organizacij, ki delujejo v splošnem interesu Unije;
- 3.4 Ukrepi, ki prispevajo k visokokakovostnemu in vključujočemu izvajanju Programa, vključno s podporo aktivnostim in organom, kot so informacijski centri, informacijske mreže ter aktivnosti usposabljanja in sodelovanja, ki izboljšujejo izvajanje Programa, krepijo zmogljivosti nacionalnih agencij in strateško izvajanje, ter ki prispevajo k izkoriščanju potenciala nekdanjih udeležencev Programa in drugih multiplikatorjev kot pozitivnih vzornikov;
- 3.5 Sodelovanje z drugimi instrumenti Unije in podpora drugim politikam Unije, vključno s podporo aktivnostim za spodbujanje sinergij in dopolnjevanja z drugimi instrumenti Unije in nacionalnimi instrumenti ter spodbujanjem sodelovanja s strukturami, ki izvajajo take instrumente;
- 3.6 Aktivnosti razširjanja in ozaveščanja, katerih cilj je obveščanje državljanov in organizacij o Programu in politikah Unije na področjih izobraževanja in usposabljanja, mladine ter športa.

4. UKREPI JEAN MONNET

- 4.1 Ukrepi Jean Monnet na področju terciarnega izobraževanja: podpora terciarnim izobraževalnim institucijam v Uniji in zunaj nje prek modulov Jean Monnet, kateder in centrov odličnosti ter s projekti Jean Monnet in aktivnostmi mreženja;
 - 4.2 Ukrep Jean Monnet na drugih področjih izobraževanja in usposabljanja: aktivnosti, namenjene spodbujanju znanja o zadevah Unije v institucijah za izobraževanje in usposabljanje, kot so šole ter ustanove za poklicno izobraževanje in usposabljanje;
 - 4.3 Podpora imenovanim institucijam iz točke (c) člena 8 te uredbe.
-

PRILOGA II

KAZALNIKI

Meritve kvantitativnih kazalnikov se po potrebi razčlenijo glede na državo, spol in vrsto ukrepa ter aktivnost.

1. Področja, ki se spremljajo
 - Udeležba v učni mobilnosti,
 - Organizacije in institucije z okrepljeno evropsko in mednarodno razsežnostjo
2. Elementi, ki se merijo
 - 2.1 Ključni ukrep 1 – Učna mobilnost:
 - 2.1.1 Število udeležencev v aktivnostih učne mobilnosti v okviru ključnega ukrepa 1;
 - 2.1.2 Število organizacij in institucij, ki sodelujejo v Programu v okviru ključnega ukrepa 1;
 - 2.1.3 Število udeležencev v virtualnih učnih aktivnostih v okviru ključnega ukrepa 1;
 - 2.1.4 Delež udeležencev, ki meni, da jim je udeležba v aktivnostih učne mobilnosti v okviru ključnega programa 1 koristila;
 - 2.1.5 Delež udeležencev, ki meni, da imajo po udeležbi v aktivnostih v okviru ključnega ukrepa 1 občutek večje pripadnosti Evropi;
 - 2.2 Ključni ukrep 2 – Sodelovanje med organizacijami in institucijami:
 - 2.2.1 Število organizacij in institucij, ki sodelujejo v Programu v okviru ključnega ukrepa 2;
 - 2.2.2 Delež organizacij in institucij, ki meni, da so zaradi udeležbe v ključnem ukrepu 2 razvile visokokakovostne prakse;
 - 2.2.3 Število uporabnikov virtualnih sodelovalnih platform, podprtih v okviru ključnega ukrepa 2;
 - 2.3 Ključni ukrep 3 – Podpora razvoju politik in sodelovanju:
 - 2.3.1 Število organizacij in institucij, ki sodelujejo v ukrepih, financiranih z nepovratnimi sredstvi, v okviru ključnega ukrepa 3;
 - 2.4 Vključevanje:
 - 2.4.1 Število ljudi z manj priložnostmi, ki sodelujejo v aktivnostih v okviru ključnega ukrepa 1;
 - 2.4.2 Število novih organizacij in novih institucij, ki sodelujejo v Programu v okviru ključnih ukrepov 1 in 2;
 - 2.5 Poenostavitev:
 - 2.5.1 Število manjših partnerstev, podprtih v okviru ključnega ukrepa 2;
 - 2.5.2 Delež organizacij in institucij, ki meni, da so postopki za sodelovanje v Programu sorazmerni in enostavni;
 - 2.6 Podnebni prispevek:
 - 2.6.1 Delež aktivnosti, ki obravnavajo podnebne cilje v okviru ključnega ukrepa 1;
 - 2.6.2 Delež projektov, ki obravnavajo podnebne cilje v okviru ključnega ukrepa 2.

UREDBA (EU) 2021/818 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA**z dne 20. maja 2021****o vzpostavitvi programa Ustvarjalna Evropa (2021–2027) in razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1295/2013****(Besedilo velja za EGP)**

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti členov 167(5) in 173(3) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ⁽¹⁾,ob upoštevanju mnenja Odbora regij ⁽²⁾,v skladu z rednim zakonodajnim postopkom ⁽³⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Kultura, umetnost, kulturna dediščina in kulturna raznolikost so za evropsko družbo velikega pomena s kulturnega, izobraževalnega, demokratičnega, okoljskega in družbenega vidika, vidika človekovih pravic ter gospodarskega vidika, zato bi jih bilo treba spodbujati in podpirati. V Rimski izjavi z dne 25. marca 2017 in izjavi Evropskega sveta z dne 14. in 15. decembra 2017 je navedeno, da sta izobraževanje in kultura ključna za izgradnjo vključujoče in povezane družbe za vse ter za ohranjanje evropske konkurenčnosti.
- (2) Na podlagi člena 2 Pogodbe o Evropski uniji (PEU) Unija temelji na vrednotah spoštovanja človekovega dostojanstva, svobode, demokracije, enakosti, pravne države in spoštovanja človekovih pravic, vključno s pravicami pripadnikov manjšin. Te vrednote so skupne vsem državam članicam v družbi, v kateri prevladujejo pluralizem, nediskriminacija, strpnost, pravičnost, solidarnost ter enakost žensk in moških. Te vrednote so bile ponovno potrjene in izražene v pravicah, svoboščinah in načelih, zagotovljenih z Listino o temeljnih pravicah Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: Listina), ki ima enako pravno veljavnost kot Pogodbi v skladu s členoma 6 PEU. Zlasti svoboda izražanja in obveščanja ter svoboda umetnosti in znanosti sta zapisani v členu 11 oziroma 13 Listine.
- (3) Člen 3 PEU nadalje določa, da je cilj Unije krepitev miru, njenih vrednot in blaginje njenih narodov ter da med drugim spoštuje svojo bogato kulturno in jezikovno raznolikost ter zagotavlja varovanje in razvoj evropske kulturne dediščine.
- (4) V sporočilu Komisije z dne 22. maja 2018 z naslovom „Nova evropska agenda za kulturo“, so nadalje določeni cilji za kulturne in ustvarjalne sektorje. Cilji sporočila so izkoriščanje moči kulture in kulturne raznolikosti za socialno kohezijo in družbeno blaginjo s spodbujanjem čezmejne razsežnosti kulturnih in ustvarjalnih sektorjev ter spodbujanjem njihove zmogljivosti za rast, spodbujanje na kulturi temelječe ustvarjalnosti v izobraževanju in inovacijah ter za delovna mesta in rast ter krepitev mednarodnih kulturnih povezav. Program Ustvarjalna Evropa (v nadaljnjem besedilu: Program) bo skupaj z drugimi programi in skladi Unije podpiral novo evropsko agendo za kulturo. Ohranjati in spodbujati bi bilo treba resnično vrednost kulture in umetniškega izražanja, umetniško

⁽¹⁾ UL C 110, 22.3.2019, str. 87.⁽²⁾ UL C 168, 16.5.2019, str. 37.⁽³⁾ Stališče Evropskega parlamenta z dne 28. marca 2019 (UL C 108, 26.3.2021, str. 934) in stališče Sveta v prvi obravnavi z dne 13. aprila 2021 (UL C 169, 5.5.2021, str. 1). Stališče Evropskega parlamenta z dne 18. maja 2021 (še ni objavljeno v Uradnem listu).

ustvarjanje pa bi moralo imeti osrednje mesto v Programu. To je tudi v skladu z Unescovo konvencijo iz leta 2005 o varovanju in spodbujanju raznolikosti kulturnih izrazov, ki je začela veljati 18. marca 2007, Unija in njene države članice pa so njene pogodbenice.

- (5) Da bi okrepili skupno področje kulturne raznolikosti za narode v Evropi, je pomembno spodbujati transnacionalno kroženje umetniških in kulturnih del, zbirk in izdelkov, s čimer se spodbujajo dialog in kulturne izmenjave, pa tudi transnacionalno mobilnost umetnikov ter strokovnjakov na področju kulture in ustvarjalnosti.
- (6) Varstvo in povečanje pomena kulturne dediščine omogoča svobodno sodelovanje v kulturnem življenju v skladu s Splošno deklaracijo človekovih pravic Združenih narodov (ZN) in Mednarodnim paktom o ekonomskih, socialnih in kulturnih. Kulturna dediščina ima torej pomembno vlogo pri gradnji mirne in demokratične družbe, v procesih trajnostnega razvoja in pri spodbujanju kulturne raznolikosti.
- (7) Spodbujanje evropske kulturne raznolikosti temelji na svobodi umetniškega izražanja, sposobnostih in kompetencah umetnikov in kulturnih izvajalcev, obstoju uspešnih in odpornih kulturnih in ustvarjalnih sektorjev ter zmožnosti umetnikov in kulturnih izvajalcev, da ustvarjajo, uvajajo inovacije in proizvajajo svoja dela ter jih distribuirajo obsežnejšemu in bolj raznolikemu evropskemu občinstvu. S tem se na ta način povečuje poslovni potencial kulturnih in ustvarjalnih sektorjev, povečuje dostop do ustvarjalnih vsebin, umetniških raziskav in ustvarjalnosti ter njihova promocija, hkrati pa se prispeva k trajnostni rasti in ustvarjanju delovnih mest. Poleg tega spodbujanje ustvarjalnosti in novih znanj prispeva h krepitvi konkurenčnosti in rojevanju inovacij v industrijskih vrednostnih verigah. Bogata kulturna in jezikovna raznolikost Unije je ključno sredstvo za evropski projekt. Obenem so za evropski kulturni in ustvarjalni trg značilne geografske posebnosti, jezikovne posebnosti ali oboje, ki lahko povzročijo razdrobljenost trga. Zato so potrebna nenehna prizadevanja za zagotovitev, da kulturni in ustvarjalni sektorji v celoti izkoristijo prednosti enotnega trga Unije in zlasti digitalnega enotnega trga.
- (8) Digitalizacija predstavlja spremembo paradigme za kulturne in ustvarjalne sektorje. Preoblikovale so se navade, odnosi ter modeli proizvodnje in potrošnje. To predstavlja številne izzive. Hkrati digitalizacija kulturnim in ustvarjalnim sektorjem ponuja nove priložnosti za ustvarjanje, distribucijo in dostop do evropskih del, kar koristi evropski družbi kot celoti. Program bi moral kulturne in ustvarjalne sektorje spodbujati, naj izkoristijo te priložnosti.
- (9) Program bi moral upoštevati dvojno naravo kulturnih in ustvarjalnih sektorjev ter priznavati resnično in umetniško vrednost kulture na eni strani ter tržno vrednost teh sektorjev na drugi strani, vključno s širšim prispevkom teh sektorjev k rasti, konkurenčnosti, ustvarjalnosti in inovacijam. Program bi moral upoštevati tudi pozitivni vpliv kulture na medkulturni dialog, socialno kohezijo in razširjanje znanja. To zahteva močne evropske kulturne in ustvarjalne sektorje, zlasti živahno evropsko avdiovizualno industrijo glede na njeno zmogljivost za doseganje raznolikega občinstva in njen gospodarski pomen, vključno z njenim gospodarskim pomenom za druge ustvarjalne sektorje. Vendar se je konkurenca na svetovnih avdiovizualnih trgih še dodatno okrepila z vse večjo digitalizacijo, na primer spremembe v medijski produkciji in koriščenju medijev ter vse pomembnejšo vlogo svetovnih platform za distribucijo vsebin. Zato je treba povečati podporo za evropsko industrijo.
- (10) Kulturni in ustvarjalni sektorji imajo, kot dokazujejo ukrepi Unije za evropske prestolnice kulture, vzpostavljene s Sklepom št. 445/2014/EU Evropskega parlamenta in Sveta (*) (v nadaljnjem besedilu: evropske prestolnice kulture), pomembno vlogo pri krepitvi in oživljanju območij Unije. V tem smislu so kulturni in ustvarjalni sektorji ključni dejavniki za spodbujanje kakovostnega turizma ter regionalnega, lokalnega in urbanega razvoja po vsej Uniji.

(*) Sklep št. 445/2014/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o vzpostavitvi aktivnosti Unije za Evropske prestolnice kulture za leta od 2020 do 2033 in o razveljavitvi Sklepa št. 1622/2006/ES (UL L 132, 3.5.2014, str. 1).

- (11) Program bi moral, da bo učinkovit, s prilagojenimi pristopi v okviru sklopa, namenjenega avdiovizualnemu sektorju (v nadaljnjem besedilu: sklop MEDIA), sklopa, namenjenega drugim kulturnim in ustvarjalnim sektorjem (v nadaljnjem besedilu: sklop Kultura), ter medsektorskega sklopa (v nadaljnjem besedilu: Medsektorski sklop) upoštevati posebno naravo in izzive različnih kulturnih in ustvarjalnih sektorjev, njihove različne ciljne skupine in njihove posebne potrebe.
- (12) Program bi moral podpirati ukrepe in dejavnosti z evropsko dodano vrednostjo, ki dopolnjujejo regionalne, nacionalne, mednarodne in druge programe in politike Unije ter pozitivno vplivajo na evropske državljane, podpirati pa bi moral tudi razvoj in spodbujanje transnacionalnega sodelovanja in izmenjav v kulturnih in ustvarjalnih sektorjih. Program s temi ukrepi in dejavnostmi prispeva h krepitvi evropske identitete in vrednot, hkrati pa spodbuja kulturno in jezikovno raznolikost.
- (13) Glasba v vseh oblikah in izrazih, in zlasti sodobna glasba in izvajanje glasbe v živo, je pomembna sestavina kulturne, umetniške in gospodarske sfere v Uniji in njene dediščine. Je element socialne kohezije ter služi kot ključni instrument za krepitev gospodarskega in kulturnega razvoja. V sklopu Kultura bi bilo torej treba posebno pozornost nameniti glasbenemu sektorju.
- (14) V sklopu Kultura bi bilo treba spodbujati mreženje ustvarjalnih skupnosti ter z uporabo različnih znanj in spretnosti, kot so umetniška, ustvarjalna, digitalna in tehnološka znanja in spretnosti, krepiti čezmejno in večdisciplinarno sodelovanje.
- (15) Cilj Medsektorskega sklopa je izkoristiti možnost sodelovanja med različnimi kulturnimi in ustvarjalnimi sektorji ter obravnavati skupne izzive, s katerimi se soočajo. Obstajajo tudi koristi v smislu prenosa znanja in upravne učinkovitosti, ki bi se lahko pridobila s skupnim prečnim pristopom. V tem okviru centri Programa prispevajo k doseganju ciljev Programa in njegovemu izvajanju.
- (16) V avdiovizualnem sektorju je potrebno ukrepanje Unije, ki bo dopolnjevalo politike Unije za digitalni enotni trg. To se nanaša zlasti na posodobitev okvira za avtorske pravice z direktivama (EU) 2019/789 ⁽⁵⁾ in (EU) 2019/790 ⁽⁶⁾ Evropskega parlamenta in Sveta ter Direktivo 2010/13/EU Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁷⁾, kot je bila spremenjena z Direktivo (EU) 2018/1808 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁸⁾. Z direktivama (EU) 2019/789 in (EU) 2019/790 naj bi se okrepila zmogljivost evropskih avdiovizualnih izvajalcev za ustvarjanje, financiranje, proizvodnjo in širjenje del, ki so jasno vidna na različnih medijih, na primer TV, kino ali video na zahtevo, in so na voljo in privlačna za občinstvo na bolj odprtem in konkurenčnem trgu v Evropi in zunaj nje. Namen navedenih direktiv je tudi vzpostaviti dobro delujoč trg za ustvarjalce in imetnike pravic, zlasti za medijske publikacije in spletne platforme, ter zagotoviti pravično plačilo za avtorje in izvajalce, kar so razsežnosti, ki bi jih bilo treba upoštevati v celotnem Programu. Poleg tega je treba povečati podporo za obravnavo nedavnega razvoja trga, zlasti močnejšega položaja svetovnih platform distribucije v primerjavi z nacionalnimi radiodifuzijskimi hišami, ki tradicionalno vlagajo v produkcijo evropskih del. Ker se tržni pogoji in avdiovizualni izvajalci še naprej razvijajo, bi bilo treba v okviru izvajanja Programa določiti posebna merila za opredelitev, kaj sestavlja neodvisno produkcijsko družbo.

⁽⁵⁾ Direktiva (EU) 2019/789 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o določitvi pravil glede izvrševanja avtorske in sorodnih pravic, ki se uporabljajo za določene spletne prenose radiodifuznih organizacij in retransmisije televizijskih ter radijskih programov, in spremembi Direktive Sveta 93/83/EGS (UL L 130, 17.5.2019, str. 82).

⁽⁶⁾ Direktiva (EU) 2019/790 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o avtorski in sorodnih pravicah na enotnem digitalnem trgu in spremembi direktiv 96/9/ES in 2001/29/ES (UL L 130, 17.5.2019, str. 92).

⁽⁷⁾ Direktiva 2010/13/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. marca 2010 o usklajevanju nekaterih zakonov in drugih predpisov držav članic o opravljanju avdiovizualnih medijskih storitev (Direktiva o avdiovizualnih medijskih storitvah) (UL L 95, 15.4.2010, str. 1).

⁽⁸⁾ Direktiva (EU) 2018/1808 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. novembra 2018 o spremembi Direktive 2010/13/EU o usklajevanju nekaterih zakonov in drugih predpisov držav članic o opravljanju avdiovizualnih medijskih storitev (Direktiva o avdiovizualnih medijskih storitvah) glede na spreminjajoče se tržne razmere (UL L 303, 28.11.2018, str. 69).

- (17) Program bi moral omogočati, da v njem sodeluje kar najširši krog organizacij v kulturnih in ustvarjalnih sektorjih in da imajo te organizacije najširši možni dostop do Programa, ne glede na njihov geografski izvor. Program bi moral te organizacije in najbolj nadarjene podpirati pri čezmejnem in mednarodnem delovanju, ne glede na to, kje se nahajajo. V sklopu MEDIA bi bilo treba upoštevati razlike med državami glede produkcije in distribucije avdiovizualnih vsebin ter dostopa do avdiovizualnih vsebin in trendov, povezanih s koriščenjem avdiovizualnih vsebin, zlasti pa glede njihovih jezikovnih in geografskih posebnosti, s čimer bi se zagotovili bolj izenačeni konkurenčni pogoji, povečala udeležba in razširilo sodelovanje med državami članicami z različnimi avdiovizualnimi zmogljivostmi ter podprlo čezmejno in mednarodno delovanje evropskih talentov, ne glede na to, kje se nahajajo. Upoštevati bi bilo treba tudi posebnosti najbolj oddaljenih regij iz člena 349 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU).
- (18) Posebni ukrepi v okviru Programa, kot so ukrep Unije za znak evropske dediščine, uveden s Sklepom št. 1194/2011/EU Evropskega parlamenta in Sveta (*) (v nadaljnjem besedilu: znak evropske dediščine), dnevi evropske dediščine, evropske nagrade na področju sodobne, rock in pop glasbe, literature, dediščine in arhitekture ter evropske prestolnice kulture, so neposredno dosegli milijone evropskih državljanov ter dokazali socialne in gospodarske koristi evropskih kulturnih politik, zato bi jih bilo treba nadaljevati in po možnosti razširiti. V sklopu Kultura bi bilo treba podpirati dejavnosti mreženja območij z znakom evropske dediščine. Razmisliti bi bilo treba tudi o možnosti razširitve podeljevanja evropskih nagrad na nova področja in sektorje, zlasti gledališče.
- (19) Kultura je ključnega pomena za krepitev vključujočih in povezanih skupnosti. V zvezi z migracijskimi vprašanji in izzivi glede vključevanja ima kultura temeljno vlogo pri zagotavljanju priložnosti za medkulturni dialog ter pri vključevanju migrantov in beguncev, saj jim pomaga, da se počutijo kot del gostiteljske družbe, pa tudi pri razvoju dobrih odnosov med migranti in novimi skupnostmi.
- (20) Da bi prispeval k vključujoči družbi, bi moral program spodbujati in povečati kulturno udejstvovanje v Uniji, zlasti kar zadeva invalide in osebe iz prikrajšanih okolij.
- (21) V skladu z izjavo iz Davosa z dne 22. januarja 2018 z naslovom „Oblikovanje visokokakovostne gradbene kulture za Evropo“ bi bilo treba spodbujati nov celovit pristop k oblikovanju visokokakovostnega grajenega okolja, ki je vezan na kulturo, krepi socialno kohezijo, zagotavlja okoljsko trajnostnost ter prispeva k zdravju in blaginji celotnega prebivalstva. Pri tem pristopu poudarek ne bi smel biti samo na urbanih območjih, ampak tudi na medsebojni povezanosti obrobni in podeželskih območij. Pojem *Baukultur* zajema vse dejavnike, ki neposredno vplivajo na kakovost življenja državljanov in skupnosti, s čimer se zelo konkretno spodbujajo vključevanje, kohezija in trajnostnost.
- (22) Svoboda izražanja in umetniška svoboda sta jedro živahnih kulturnih in ustvarjalnih sektorjev. Zlasti sektor novičarskih medijev potrebuje svobodno, raznoliko in pluralistično medijsko okolje. V povezavi z Direktivo 2010/13/EU bi torej moral Program spodbujati svobodno, raznoliko in pluralistično medijsko okolje, spodbudno za oblikovanje povezav in medsektorske dejavnosti, ki podpirajo sektor novičarskih medijev. Program bi moral zagotavljati podporo novim medijskim delavcem in izboljšati razvoj kritičnega razmišljanja med državljani s spodbujanjem medijske pismenosti.
- (23) Program bi moral spodbujati tudi zanimanje za evropska avdiovizualna dela in izboljšati dostop do njih, zlasti z ukrepi za razvoj občinstva, vključno s filmskim opismenjevanjem.
- (24) Mobilnost umetnikov in kulturnih delavcev prek meja v okviru sklopa Kultura lahko prispeva k bolj povezanim, močnejšim in bolj trajnostnim kulturnim in ustvarjalnim sektorjem v Uniji, saj je to način za pospešitev razvoja spretnosti in pridobivanja znanja znotraj kulturnih in ustvarjalnih sektorjev, za izboljšanje medkulturne ozaveščenosti in spodbujanje transnacionalnega soustvarjanja, koprodukcije, kroženja in razširjanja del.

(*) Sklep št. 1194/2011/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o uvedbi ukrepa Evropske unije za znak evropske dediščine (UL L 303, 22.11.2011, str. 1).

- (25) Projekti sodelovanja, zlasti majhni projekti, bi morali biti zaradi posebnosti kulturnih in ustvarjalnih sektorjev v središču sklopa Kultura. Zato bi morala Komisija olajšati sodelovanje v Programu z znatno poenostavitvijo birokratskih postopkov, predvsem v fazi prijave, za majhne projekte pa bi bilo treba dovoliti višje stopnje sofinanciranja.
- (26) V skladu s členoma 8 in 10 PDEU bi moral Program v vseh svojih dejavnostih podpirati vključevanje vidika spolov in vključevanje ciljev nediskriminacije ter po potrebi opredeliti ustrezna merila za uravnoteženo zastopanost spolov. Ženske dejavno sodelujejo v kulturnih in ustvarjalnih sektorjih kot avtorice, strokovnjakinje, učiteljice, umetnice in članice občinstva. Vendar pa ženske redkeje zasedajo vodstvene položaje v kulturnih, umetniških in ustvarjalnih institucijah. Zato bi moral Program promovirati nadarjene ženske, da bi se podprla umetniška in poklicna kariera žensk.
- (27) Ob upoštevanju skupnega sporočila z dne 8. junija 2016 z naslovom „Oblikovanje strategije EU za mednarodne kulturne povezave“, ki ga je podprla resolucija Evropskega parlamenta z dne 5. julija 2017 o mandatu za dialog o predlogu proračuna za leto 2018 ⁽¹⁰⁾, in sklepov Sveta z dne 24. maja 2017 o strateškem pristopu EU k mednarodnim kulturnim odnosom bi morali evropski instrumenti financiranja in zlasti Program prepoznati pomen kulture v mednarodnih odnosih in njeno vlogo pri promociji evropskih vrednot z usmerjenimi in ciljnimi ukrepi, ki so zasnovani tako, da imajo jasen vpliv Unije na svetovnem prizorišču.
- (28) V skladu s sporočilom Komisije z dne 22. julija 2014 z naslovom „Na poti k celostnemu pristopu do kulturne dediščine za Evropo“ bi bilo treba z ustreznimi politikami in instrumenti zagotavljati zapuščino evropskega leta kulturne dediščine 2018, ki je uspešno in učinkovito vključevalo kulturo v druga področja politike, zlasti s pristopom participativnega upravljanja, da bi izkoristili dolgoročno in trajnostno vrednost evropske kulturne dediščine ter razvili celovitejši pristop k njenemu ohranjanju in vrednotenju ter podprli trajnostno varovanje, prenovno, prilagojeno ponovno uporabo ter promocijo njenih vrednosti z dejavnostmi ozaveščanja in mreženja. V kulturnem sektorju bi bilo treba razmisliti o podpori umetnikom, ustvarjalcem in umetniškim obrtnikom v tradicionalnih poklicih, povezanih z obnovo kulturne dediščine. Zlasti v avdiovizualnem sektorju so dela, povezana z dediščino, ključni vir spominov in kulturne raznolikosti ter predstavljajo potencialne tržne priložnosti. V tem smislu avdiovizualni arhivi in knjižnice prispevajo k ohranjanju in ponovni uporabi del, povezanih z dediščino, ter k novemu razvoju trga za dela, povezana z dediščino.
- (29) V skladu s sporočilom Komisije z dne 10. marca 2020 z naslovom „Nova industrijska strategija za Evropo“ bi se morala Unija opirati na svoje prednosti, zlasti svojo raznolikost, nadarjenost, vrednote, način življenja ter svoje inovatorje in ustvarjalce.
- (30) Uspeh Programa temelji na razvoju inovativnih in učinkovitih projektov, ki ustvarjajo dobro prakso na področju transnacionalnega evropskega sodelovanja v kulturnih in ustvarjalnih sektorjih. Take zgodbe o uspehu bi bilo treba promovirati ob vsaki priložnosti, da bi spodbudili podporo novim poslovnim modelom ter znanjem in spretnostim, podpirali tradicionalno znanje in izkušnje ter da bi se ustvarjalne in interdisciplinarne rešitve prenesle v ekonomsko in socialno vrednost.
- (31) Program bi moral biti pod določenimi pogoji odprt za sodelovanje članic Evropskega združenja za prosto trgovino, držav pristopnic, držav kandidat in potencialnih kandidat, ki uživajo ugodnosti predpristopne strategije, držav iz evropske sosedске politike, in strateških partnerjev EU.
- (32) Tretje države, ki so članice Evropskega gospodarskega prostora, so lahko v programih Unije udeležene v okviru sodelovanja, vzpostavljenega na podlagi Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru ⁽¹¹⁾, ki določa izvajanje programov na podlagi odločitve, sprejete na podlagi navedenega sporazuma. Tretje države lahko sodelujejo tudi na podlagi drugih pravnih instrumentov. V to uredbo bi bilo treba vnesti posebno določbo, s katero se od tretjih držav zahteva, da odgovornemu odredbodajalcu, Evropskemu uradu za boj proti goljufijam (OLAF) in Računskemu sodišču podelijo potrebne pravice in dostop, da lahko v celoti izvajajo svoje pristojnosti.

⁽¹⁰⁾ UL C 334, 19.9.2018, str. 253.

⁽¹¹⁾ UL L 1, 3.1.1994, str. 3.

- (33) Tretje države bi si morale prizadevati v celoti sodelovati v Programu. Vendar pa bi morale tretje države, ki ne izpolnjujejo pogojev za sodelovanje v sklopu MEDIA in Medsektorskem sklopu, sodelujejo pa v sklopu Kultura, imeti možnost, da vzpostavijo in podpirajo centre Programa za promocijo Programa v njihovi državi ter spodbujajo čezmejno sodelovanje v kulturnih in ustvarjalnih sektorjih.
- (34) Odstopanja od obveznosti izpolnjevanja pogojev, določenih v Direktivi 2010/13/EU, bi morala biti podrobno pregledana in v ustrezno utemeljenih primerih odobrena državam iz evropske sosedске politike, ob upoštevanju posebnega položaja avdiovizualnega trga v zadevni državi in ravni vključevanja v okvir evropskih avdiovizualnih politik. Redno bi bilo treba spremljati napredek pri doseganju ciljev iz Direktive 2010/13/EU. Poleg tega bi bilo treba sodelovanje pri ukrepih, ki jih financira sklop MEDIA, za vsak primer posebej določiti v ustreznih programih dela.
- (35) Program bi moral spodbujati sodelovanje med Unijo in mednarodnimi organizacijami, kot so Unesco, Svet Evrope, vključno z Eurimages in Evropskim avdiovizualnim observatorijem (v nadaljnjem besedilu: Observatorij), Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD) in Svetovna organizacija za intelektualno lastnino. Program bi moral tudi podpirati zavezo Unije v zvezi s cilji trajnostnega razvoja ZN, predvsem pa njene kulturne razsežnosti. V zvezi z avdiovizualnim sektorjem bi moral Program zagotoviti prispevek Unije k delu Observatorija.
- (36) Glede na to, kako pomembno je obvladovanje podnebnih sprememb v skladu z zavezami Unije za izvajanje Pariškega sporazuma, sprejetega na podlagi Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja, in doseganje ciljev ZN za trajnostni razvoj, je namen Programa prispevati k vključevanju podnebnih ukrepov in k doseganju skupnega cilja, da bi se 30 % proračunskih odhodkov Unije namenilo podnebnim ciljem. V skladu z evropskim zelenim dogovorom kot načrtom za trajnostno rast bi bilo treba pri ukrepih na podlagi te uredbe spoštovati načelo, da se ne škoduje bistveno. Med izvajanjem Programa, bi bilo treba ustrezne ukrepe opredeliti in uvesti, ne da bi spremenili osnovni značaj Programa, in ponovno oceniti v okviru zadevnih procesov ocenjevanja in pregleda.
- (37) Komisija bi morala imeti možnost, da za poenostavitev in učinkovitost proračunske obveznosti razdeli na letne obroke. V tem primeru bi morala Komisija dodeliti letne obroke med izvajanjem Programa, ob upoštevanju napredka ukrepov, ki prejmejo finančno pomoč, ocenjenih potreb teh ukrepov in razpoložljivega proračuna. Komisija bi morala upravičencem do nepovratnih sredstev sporočiti okvirni časovni raspored za dodelitev posameznih letnih obrokov.
- (38) Za to uredbo se uporabljajo horizontalna finančna pravila, ki sta jih Evropski parlament in Svet sprejela na podlagi člena 322 PDEU. Ta pravila so določena v Uredbi (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹²⁾ (v nadaljnjem besedilu: finančna uredba) in določajo zlasti postopek za pripravo in izvrševanje proračuna prek nepovratnih sredstev, javnih naročil, nagrad in posrednega izvrševanja ter predvidevajo nadzor odgovornosti finančnih udeležencev. Pravila, sprejeta na podlagi člena 322 PDEU, zajemajo tudi splošni režim pogojenosti za zaščito proračuna Unije.
- (39) „LUX – evropska filmska nagrada občinstva, ki jo podelujeta Evropski parlament in Evropska filmska akademija“, se je uveljavila kot prepoznavna evropska nagrada za promocijo in širjenje evropskih filmov, ki odražajo evropsko identiteto in vrednote zunaj nacionalnih meja, gradi pa na sodelovanju s skupnostjo priznanih filmskih ustvarjalcev ter evropskih filmskih organizacij in mrež.
- (40) Mladinski orkester Evropske unije je od svoje ustanovitve razvil edinstveno strokovno znanje pri spodbujanju dostopa do glasbe, pa tudi medkulturnega dialoga, medsebojnega spoštovanja in razumevanja s pomočjo kulture, istočasno pa je dal poudarek tudi na razvoju mednarodne kariere in usposabljanju mladih glasbenikov. Posebnost Mladinskega orkestra Evropske unije je, da gre za evropski orkester, ustanovljen z resolucijo Evropskega parlamenta, ki presega kulturne meje, sestavljajo pa ga mladi glasbeniki, ki so bili izbrani iz cele Evrope v skladu z zahtevnimi umetniškimi merili po strogo določenem in preglednem vsakoletnem postopku za avdicije v vseh državah članicah.

⁽¹²⁾ Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. julija 2018 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, spremembi uredb (EU) št. 1296/2013, (EU) št. 1301/2013, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 1304/2013, (EU) št. 1309/2013, (EU) št. 1316/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) št. 283/2014 in Sklepa št. 541/2014/EU ter razveljavitvi Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012 (UL L 193, 30.7.2018, str. 1).

Ta posebni prispevek k evropski kulturni raznolikosti in identiteti bi bilo treba priznati na primer tako, da se predvidijo ukrepi, za sodelovanje pri katerih se lahko prijavijo Mladinski orkester Evropske unije in podobni evropski kulturni subjekti. Za take subjekte bi bilo treba predvideti možnost večletnega financiranja, da bi se zagotovila stabilnost njihovega delovanja.

- (41) Organizacije v kulturnih in ustvarjalnih sektorjih z veliko evropsko geografsko pokritostjo in dejavnostmi, ki vključujejo ponujanje kulturnih storitev neposredno evropskim državljanom ter lahko zato neposredno vplivajo na evropsko identiteto, bi morale biti upravičene do podpore Unije.
- (42) Za zagotovitev učinkovite dodelitve sredstev iz splošnega proračuna Unije je treba zagotoviti, da vsi ukrepi in dejavnosti, ki se izvajajo v okviru Programa, zagotavljajo evropsko dodano vrednost. Pomembno je tudi zagotoviti, da dopolnjujejo dejavnosti držav članic. Prizadevati si je treba za skladnost, dopolnjevanje in sinergije s programi financiranja, ki podpirajo področja politike s tesnimi medsebojnim vezmi, pri čemer se zagotovi, da so potencialni upravičenci seznanjeni z različnimi možnostmi financiranja, in s horizontalnimi politikami, kot je konkurenčna politika Unije.
- (43) Finančna podpora bi morala biti uporabljena za sorazmerno odpravljanje nedelovanja trga ali naložbene okoliščine, ki niso optimalne, ukrepi pa se ne bi smeli podvajati ali v celoti nadomestiti zasebnega financiranja ali izkrivljati konkurence na notranjem trgu.
- (44) Pomembno je, da Program obravnava strukturne izzive evropskih kulturnih in ustvarjalnih sektorjev, ki jih je še poglobila pandemija COVID-19. Program poudarja temeljno vlogo evropske kulture in medijev za blaginjo državljanov ter za opolnomočenje, da sprejemajo informirane odločitve. Program bi moral skupaj z drugimi ustreznimi programi financiranja Unije in instrumentom Next Generation EU podpirati kratkoročno okrevanje kulturnih in ustvarjalnih sektorjev, krepiti njihovo dolgoročno odpornost in konkurenčnost, da bi v prihodnje čim bolj obravnavali morebitne večje krize, ter jih podpreti pri digitalnem in ekološkem prehodu.
- (45) K ciljem politike Programa se prispeva tudi s finančnimi instrumenti in proračunskimi jamstvi v okviru sklopov politike Programa InvestEU za obdobje 2021–2027, vzpostavljenega z Uredbo (EU) 2021/523 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹³⁾, ki med drugim še naprej olajšujejo dostop do financiranja za mala in srednja podjetja in organizacije v kulturnih in ustvarjalnih sektorjih.
- (46) Učinek, kakovost in učinkovitost pri izvajanju projektov v okviru Programa bi morali biti ključna ocenjevalna merila za izbiro zadevnih projektov. Ob upoštevanju tehničnega strokovnega znanja, ki je potrebno za oceno predlogov v okviru posebnih ukrepov Programa, so lahko člani komisije za ocenjevanje takih predlogov (v nadaljnjem besedilu: komisija za ocenjevanje) zunanji strokovnjaki. Pri izbiri zunanjih strokovnjakov je treba ustrezno upoštevati njihove poklicne izkušnje in uravnoteženo zastopanost spolov zadevne komisije.
- (47) Program bi moral vključevati realističen in obvladljiv sistem kvalitativnih in kvantitativnih kazalnikov uspešnosti za spremljanje njegovih ukrepov in trajno spremljanje njegove uspešnosti. To spremljanje ter ukrepi informiranja in komuniciranja v zvezi s Programom in njegovimi ukrepi, bi morali temeljiti na treh sklopih Programa.
- (48) Komisija bi morala zaradi pomembnosti in kompleksnosti zbiranja in analiziranja podatkov ter merjenja učinka kulturnih politik z uporabo svojega strokovnega znanja ter strokovnega znanja drugih ustreznih raziskovalnih institucij pomagati pri zbiranju dokazov in statističnih podatkov o trendih in razvoju kulturnih in ustvarjalnih sektorjev, o zbranih podatkih pa bi morala redno poročati Evropskemu parlamentu in Svetu.

⁽¹³⁾ Uredba (EU) 2021/523 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. marca 2021 o vzpostavitvi Programa InvestEU in spremembi Uredbe (EU) 2015/1017 (UL L 107, 26.3.2021, str. 30).

- (49) Program bi bilo treba vzpostaviti za obdobje sedmih let, da se njegovo trajanje uskladi s trajanjem večletnega finančnega okvira za obdobje od 2021 do 2027 iz Uredbe Sveta (EU, Euratom) 2020/2093 ⁽¹⁴⁾ (v nadaljnjem besedilu: večletni finančni okvir za obdobje 2021–2027).
- (50) Ta uredba določa finančna sredstva za Program, ki v letnem proračunskem postopku za Evropski parlament in Svet pomenijo prednostni referenčni znesek v smislu točke 18 Medinstitucionalnega sporazuma z dne 16. decembra 2020 med Evropskim parlamentom, Svetom Evropske unije in Evropsko komisijo o proračunski disciplini, sodelovanju v proračunskih zadevah in dobrem finančnem poslovanju ter novih virih lastnih sredstev, vključno s časovnim načrtom za uvedbo novih virov lastnih sredstev ⁽¹⁵⁾.
- (51) Za ta program se uporablja finančna uredba. Finančna uredba določa pravila za izvrševanje proračuna Unije, vključno s pravili o nepovratnih sredstvih, vključno s tistimi, ki se podeljujejo tretjim osebam, nagradah, javnih naročilih, posrednem upravljanju, finančnih instrumentih, proračunskih jamstvih, finančni pomoči in o povračilu zunanjim strokovnjakom.
- (52) Oblike financiranja in načine izvajanja na podlagi te uredbe bi bilo treba izbrati glede na njihovo ustreznost za uresničevanje specifičnih ciljev ukrepov in doseganje rezultatov, pri čemer se upoštevajo zlasti stroški kontrol, upravno breme in potreba po upravni poenostavitvi, zlasti v postopku vlaganja vlog, v korist vseh udeleženih strani in pričakovano tveganje neupoštevanja veljavnih pravil. Pri tej izbiri bi bilo treba upoštevati tudi uporabo pavšalnih zneskov, stroškov na enoto, pavšalnih stopenj ter financiranja, ki ni povezano s stroški, kot je določeno v členu 125(1) finančne uredbe.
- (53) V skladu s finančno uredbo, Uredbo (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁶⁾ ter uredbami Sveta (ES, Euratom) št. 2988/95 ⁽¹⁷⁾, (Euratom, ES) št. 2185/96 ⁽¹⁸⁾ in (EU) 2017/1939 ⁽¹⁹⁾ se finančni interesi Unije zaščitijo s sorazmernimi ukrepi, ki vključujejo ukrepe v zvezi s preprečevanjem, odkrivanjem, odpravljanjem in preiskovanjem nepravilnosti, tudi goljufij, z izterjavo izgubljenih, neupravičeno izplačanih ali nepravilno porabljenih sredstev ter po potrebi z naložitvijo upravnih sankcij. Zlasti je v skladu z uredbama (Euratom, ES) št. 2185/96 in (EU, Euratom) št. 883/2013 OLAF pooblaščen za izvajanje upravnih preiskav, vključno s pregledi in inšpekcijami na kraju samem, da bi ugotovil, ali je prišlo do goljufije, korupcije ali kakršnega koli drugega nezakonitega ravnanja, ki škodi finančnim interesom Unije. Evropsko javno tožilstvo (EJT) je v skladu z Uredbo (EU) 2017/1939 pooblaščen za preiskovanje in pregon kaznivih dejanj, ki škodijo finančnim interesom Unije, kot je določeno v Direktivi (EU) 2017/1371 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁰⁾. V skladu s finančno uredbo mora vsaka oseba ali subjekt, ki prejema sredstva Unije, v celoti sodelovati pri zaščiti finančnih interesov Unije, Komisiji, OLAF, Računskemu sodišču in, za tiste države članice, ki so vključene v okrepljeno sodelovanje na podlagi Uredbe (EU) 2017/1939, EJT podeliti potrebne pravice in dostop ter zagotoviti, da vse tretje strani, ki so vključene v izvrševanje sredstev Unije, podelijo enakovredne pravice.
- (54) Kakovostnim predlogom za ukrepe, ki so upravičeni na podlagi Programa, vendar zaradi proračunskih omejitev v njegovem okviru ne morejo biti financirani, bi moralo biti na podlagi posebnega sklopa meril mogoče podeliti znak pečat odličnosti. Z znakom pečat odličnosti se priznava kakovost predloga ter poenostavi iskanje alternativnega financiranja iz Evropskega sklada za regionalni razvoj ali Evropskega socialnega sklada plus. Za ukrepe, za katere bi se lahko podelil znak pečat odličnosti, bi bilo treba v ustreznih razpisih za zbiranje predlogov navesti dodatne informacije.

⁽¹⁴⁾ Uredba Sveta (EU, Euratom) 2020/2093 z dne 17. decembra 2020 o določitvi večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027 (UL L 433 I, 22.12.2020, str. 11).

⁽¹⁵⁾ UL L 433 I, 22.12.2020, str. 28.

⁽¹⁶⁾ Uredba (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. septembra 2013 o preiskavah, ki jih izvaja Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF), ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1073/1999 Evropskega parlamenta in Sveta in Uredbe Sveta (Euratom) št. 1074/1999 (UL L 248, 18.9.2013, str. 1).

⁽¹⁷⁾ Uredba Sveta (ES, Euratom) št. 2988/95 z dne 18. decembra 1995 o zaščiti finančnih interesov Evropskih skupnosti (UL L 312, 23.12.1995, str. 1).

⁽¹⁸⁾ Uredba Sveta (Euratom, ES) št. 2185/96 z dne 11. novembra 1996 o pregledih in inšpekcijah na kraju samem, ki jih opravlja Komisija za zaščito finančnih interesov Evropskih skupnosti pred goljufijami in drugimi nepravilnostmi (UL L 292, 15.11.1996, str. 2).

⁽¹⁹⁾ Uredba Sveta (EU) 2017/1939 z dne 12. oktobra 2017 o izvajanju okrepljenega sodelovanja v zvezi z ustanovitvijo Evropskega javnega tožilstva (EJT) (UL L 283, 31.10.2017, str. 1).

⁽²⁰⁾ Direktiva (EU) 2017/1371 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2017 o boju proti goljufijam, ki škodijo finančnim interesom Unije, z uporabo kazenskega prava (UL L 198, 28.7.2017, str. 29).

- (55) Glede na člen 349 PDEU in ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 24. oktobra 2017 z naslovom „Trdnjše in prenovljeno strateško partnerstvo z najbolj oddaljenimi regijami EU“ bi bilo treba ceniti poseben prispevek regij iz navedenega člena h kulturni raznolikosti Unije ter njihovo vlogo pri spodbujanju izmenjav, tudi s pomočjo mobilnosti, ter sodelovanje z ljudmi in organizacijami iz tretjih držav, zlasti iz njihovih sosednjih držav. Na podlagi Sklepa Sveta 2013/755/EU ⁽²¹⁾ in ob upoštevanju prispevka čezmorskih držav in ozemelj k mednarodnemu kulturnemu vplivu Unije so osebe in subjekti s sedežem v čezmorskih državah in ozemljih upravičeni do financiranja v skladu s pravili in cilji Programa ter morebitnimi ureditvami, ki se uporabljajo v državi članici, s katero je zadevna čezmorska država ali ozemlje povezano. Zato bi moralo biti mogoče, da imajo ljudje enake koristi od konkurenčnih prednosti, ki jih lahko prinesejo kulturne in ustvarjalne industrije, kot sta zlasti gospodarska rast in zaposlovanje.
- (56) Za zagotovitev učinkovite ocene napredka Programa pri doseganju njegovih ciljev, bi bilo treba na Komisijo prenesti pooblastilo, da v skladu s členom 290 PDEU sprejme akte v zvezi z oblikovanjem okvira za spremljanje in ocenjevanje ter pregledovanjem kazalnikov Programa. Zlasti je pomembno, da se Komisija pri svojem pripravljalnem delu ustrezno posvetuje, vključno na ravni strokovnjakov, in da se to posvetovanje izvede v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje ⁽²²⁾. Za zagotovitev enakopravnega sodelovanja pri pripravi delegiranih aktov Evropski parlament in Svet zlasti prejmeta vse dokumente sočasno s strokovnjaki iz držav članic, njuni strokovnjaki pa se sistematično lahko udeležujejo sestankov strokovnih skupin Komisije, ki zadevajo pripravo delegiranih aktov.
- (57) V skladu s členom 193(2) finančne uredbe se nepovratna sredstva lahko dodelijo za ukrep, ki se je že začel izvajati, pod pogojem, da vložnik lahko dokaže, da je bilo treba ukrep začeti izvajati pred podpisom sporazuma o nepovratnih sredstvih. Vendar pa stroški, nastali pred datumom vložitve vloge za nepovratna sredstva, niso upravičeni do sredstev Unije, razen v ustrezno utemeljenih izjemnih primerih. V skladu s členom 193(4) finančne uredbe stroški, ki so nastali pred datumom vložitve vloge za nepovratna sredstva, niso upravičeni do sredstev Unije tudi v primeru nepovratnih sredstev za poslovanje, sporazum o nepovratnih sredstvih pa se podpiše v štirih mesecih od začetka proračunskega leta upravičenca. Da pri zagotavljanju podpore Unije ne bi prihajalo do motenj, ki bi lahko škodovala interesom Unije, bi moralo biti v sklepu o financiranju za omejeno obdobje na začetku večletnega finančnega okvira 2021–2027 in le v ustrezno utemeljenih primerih mogoče določiti, da so dejavnosti in stroški od 1. januarja 2021 upravičeni, tudi če so te dejavnosti izvedene in so ti stroški nastali pred vložitvijo vloge za nepovratna sredstva.
- (58) Na podlagi odstavkov 22 in 23 Medinstitucionalnega sporazuma z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje bi bilo treba Program oceniti na podlagi informacij, zbranih v skladu s posebnimi zahtevami glede spremljanja, pri tem pa se izogibati nalaganju upravnega bremena, zlasti državam članicam in pretiranemu urejanju. Te zahteve bi morale po potrebi vključevati merljive kazalnike kot podlago za ocenjevanje dejanskih rezultatov Programa.
- (59) Za zagotovitev enotnih pogojev za izvajanje te uredbe bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila za sprejetje programov dela. Ta izvedbena pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²³⁾. Kot je določeno s to uredbo bi morali biti roki zlasti sorazmerni in bi morali članom odbora dovolj zgodaj in dejansko omogočiti, da preučijo osnutke izvedbenih aktov in izrazijo svoje stališče.
- (60) Zagotoviti je treba pravilen zaključek programa Ustvarjalna Evropa za obdobje 2014–2020, ustanovljenega z Uredbo (EU) št. 1295/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁴⁾ (v nadaljnjem besedilu: Program za obdobje 2014–2020), zlasti glede nadaljevanja večletne ureditve za njegovo upravljanje, kot je financiranje tehnične in upravne pomoči. Tehnična in upravna pomoč bi morala od 1. januarja 2021 po potrebi zagotoviti upravljanje ukrepov, ki do 31. decembra 2020 še niso bili dokončani v okviru programa za obdobje 2014–2020.

⁽²¹⁾ Sklep Sveta 2013/755/EU z dne 25. novembra 2013 o pridružitvi čezmorskih držav in ozemelj Evropski uniji (Sklep o pridružitvi čezmorskih držav in ozemelj) (UL L 344, 19.12.2013, str. 1).

⁽²²⁾ UL L 123, 12.5.2016, str. 1.

⁽²³⁾ Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13).

⁽²⁴⁾ Uredba (EU) št. 1295/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o uvedbi programa Ustvarjalna Evropa (2014–2020) in razveljavitvi sklepov št. 1718/2006/ES, št. 1855/2006/ES in št. 1041/2009/ES (UL L 347, 20.12.2013, str. 221).

- (61) Ta uredba spoštuje temeljne pravice in upošteva načela, priznana zlasti v Listini. Zlasti si prizadeva zagotoviti polno spoštovanje pravice do enakosti žensk in moških ter pravice do nediskriminacije na podlagi spola, rase ali etničnega porekla, vere ali prepričanja, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti, kot je zapisano v členih 21 in 23 Listine. Ta uredba je prav tako v skladu s Konvencijo ZN o pravicah invalidov.
- (62) Ker ciljev te uredbe države članice ne morejo zadovoljivo doseči, temveč se zaradi transnacionalne narave, velikega obsega in široke geografske pokritosti financiranih dejavnosti na področju mobilnosti in sodelovanja, učinka na dostop do učne mobilnosti in splošneje na povezovanje Unije ter okrepljene mednarodne razsežnosti lažje dosežejo na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 PEU. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta uredba ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenih ciljev.
- (63) Uredbo (EU) št. 1295/2013 bi bilo zato treba razveljaviti z učinkom od 1. januarja 2021.
- (64) Za zagotovitev kontinuitete pri zagotavljanju podpore na zadevnem področju politike in da se omogoči izvajanje od začetka večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027, bi morala ta uredba začeti veljati čim prej in bi se morala uporabljati z retroaktivnim učinkom od 1. januarja 2021 –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

POGLAVJE I

SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 1

Predmet urejanja

S to uredbo se za obdobje večletnega finančnega okvira 2021–2027 vzpostavi program Ustvarjalna Evropa (v nadaljnjem besedilu: Program).

Določa cilje Programa, proračun za obdobje 2021–2027, oblike financiranja Unije in pravila za zagotavljanje takega financiranja.

Člen 2

Opredelitev pojmov

V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

- (1) „kulturni in ustvarjalni sektorji“ pomeni vse sektorje:
- (a) katerih dejavnosti, mnoge od katerih lahko privedejo do inovacij in delovnih mest, zlasti iz intelektualne lastnine:
 - (i) temeljijo na kulturnih vrednotah ter umetniškem in drugem individualnem ali skupinskem ustvarjalnem izražanju;
 - (ii) vključujejo razvoj, ustvarjanje, produkcijo, razširjanje ter ohranjanje blaga in storitev, ki vsebujejo kulturno, umetniško ali drugo ustvarjalno izražanje, ter povezane dejavnosti, kot sta izobraževanje ali upravljanje;
 - (b) ne glede na to:
 - (i) ali so te dejavnosti tržno ali netržno usmerjene;
 - (ii) katera vrsta strukture izvaja te dejavnosti in
 - (iii) kako se ta struktura financira;

ti sektorji med drugim vključujejo arhitekturo, arhive, knjižnice in muzeje, umetniške obrti, avdiovizualno področje (vključno s filmom, televizijo, videoigrami in večpredstavnostnimi vsebinami), opredmeteno in neopredmeteno kulturno dediščino, oblikovanje (vključno z modnim oblikovanjem), festivale, glasbo, literaturo, uprizoritvene umetnosti (vključno z gledališčem in plesom), knjige in založništvo, radio in vizualne umetnosti;

- (2) „pravni subjekt“ pomeni fizično ali pravno osebo, ki je ustanovljena in priznana kot taka v skladu z nacionalnim pravom, pravom Unije ali mednarodnim pravom, ki je pravna oseba in lahko uveljavlja pravice in prevzema obveznosti, kadar deluje v svojem imenu, ali subjekt, ki ni pravna oseba, kot je določeno v točki (c) člena 197(2)(c) finančne uredbe;
- (3) „operacija mešanega financiranja“ pomeni ukrepe, ki se podpirajo iz proračuna Unije, vključno v okviru mehanizmov mešanega financiranja na podlagi člena 2(6) finančne uredbe, ki združujejo nepovratne oblike podpore in finančne instrumente iz proračuna Unije s povratnimi oblikami podpore iz razvojnih institucij ali drugih javnih finančnih institucij ali iz komercialnih finančnih institucij in od vlagateljev.

Člen 3

Cilji Programa

1. Splošna cilja Programa sta:

- (a) varovanje, razvijanje in spodbujanje evropske kulturne in jezikovne raznolikosti ter dediščine;
- (b) povečanje konkurenčnosti in gospodarskega potenciala kulturnih in ustvarjalnih sektorjev, zlasti avdiovizualnega sektorja.

2. Specifični cilji Programa so:

- (a) okrepitev sodelovanja na področju umetnosti in kulture na evropski ravni, da bi se podprlo ustvarjanje evropskih del ter okrepila gospodarska, socialna in zunanja razsežnost ter inovativnost in mobilnost evropskih kulturnih in ustvarjalnih sektorjev;
- (b) spodbujanje konkurenčnosti, nadgradljivosti, sodelovanja, inovativnosti in trajnostnosti, vključno z mobilnostjo v evropskem avdiovizualnem sektorju;
- (c) spodbujanje sodelovanja na področju politike in inovativnih ukrepov, ki podpirajo vse sklope Programa, ter spodbujanje raznoličnega, neodvisnega in pluralističnega medijskega okolja in medijske pismenosti, s čimer se spodbuja svoboda umetniškega izražanja, medkulturni dialog in socialna vključenost.

3. Program zajema naslednje sklope:

- (a) sklop Kultura, ki zajema kulturne in ustvarjalne sektorje razen avdiovizualnega sektorja;
- (b) sklop MEDIA, ki zajema avdiovizualni sektor;
- (c) Medsektorski sklop, ki zajema ukrepe v vseh kulturnih in ustvarjalnih sektorjih.

4. Cilji Programa se ob priznavanju resnične in gospodarske vrednosti kulture uresničujejo z ukrepi z evropsko dodano vrednostjo. Evropska dodana vrednost se med drugim zagotovi:

- (a) s transnacionalno naravo ukrepov in dejavnosti, ki dopolnjujejo regionalne, nacionalne, mednarodne in druge programe in politike Unije, s čimer se spodbujajo skupne evropske korenine in kulturno raznolikost;
- (b) s čezmejnimi sodelovanjem, vključno z mobilnostjo, med organizacijami in strokovnjaki v kulturnih in ustvarjalnih sektorjih ter potencialom takega sodelovanja za reševanje skupnih izzivov, vključno z digitalizacijo, in izboljšanje dostopa do kulture, spodbujanja dejavne udeležbe državljanov in medkulturnega dialoga;
- (c) z ekonomijo obsega ter rastjo in delovnimi mesti, ki jih omogoča podpora Unije, kar ustvarja učinek finančnega vzvoda na dodatna sredstva;
- (d) z zagotavljanjem bolj izenačenih konkurenčnih pogojev z ukrepi z evropsko dodano vrednostjo v okviru sklopa MEDIA, ki upoštevajo posebnosti različnih držav, zlasti glede produkcije in distribucije vsebin, dostopa do njih, velikosti in značilnosti njihovih trgov ter njihove kulturne in jezikovne raznolikosti, tako da se poveča udeležba držav z različnimi avdiovizualnimi zmogljivostmi in okrepi sodelovanje med temi državami.

5. Cilji Programa se uresničujejo tako, da se pri tem spodbuja vključevanje, enakost, raznolikost in udeležba, kar se po potrebi doseže s posebnimi spodbudami, ki:

- (a) zagotavljajo dostop invalidov, pripadnikov manjšin in pripadnikov socialno marginaliziranih skupin do kulturnih in ustvarjalnih sektorjev ter spodbujajo njihovo dejavno udeležbo v teh sektorjih, vključno z ustvarjalnim procesom in razvojem občinstva, ter
- (b) spodbujajo enakost spolov, zlasti kot gonilo ustvarjalnosti, gospodarske rasti in inovacij.

Člen 4

Ukrepi iz Programa

Program podpira ukrepe, ki so v skladu s prednostnimi nalogami iz členov 5, 6 in 7 ter opisi iz Priloge I.

Člen 5

Sklop Kultura

1. V skladu s cilji Programa iz člena 3 ima sklop Kultura naslednje prednostne naloge:

- (a) krepitev transnacionalnega sodelovanja in čezmejne razsežnosti ustvarjanja, kroženja in prepoznavnosti evropskih del ter mobilnosti izvajalcev v kulturnih in ustvarjalnih sektorjih;
- (b) povečanje dostopa do kulture in sodelovanja v njej ter povečanje angažiranja in izboljšanje razvoja občinstva po vsej Evropi;
- (c) spodbujanje družbene odpornosti ter povečanje socialne vključenosti in medkulturnega dialoga s pomočjo kulture in kulturne dediščine;
- (d) krepitev zmogljivosti evropskih kulturnih in ustvarjalnih sektorjev, vključno z zmogljivostjo posameznikov, ki delajo v teh sektorjih, za razvijanje nadarjenosti, inovativnost, uspešnost ter ustvarjanje delovnih mest in rast;
- (e) krepitev evropske identitete in vrednot s kulturno ozaveščenostjo, umetnostno vzgojo in ustvarjalnostjo v izobraževanju na podlagi kulture;
- (f) spodbujanje razvoja zmogljivosti v evropskih kulturnih in ustvarjalnih sektorjih, vključno z lokalnimi organizacijami in mikroorganizacijami, da imajo možnost delovati na mednarodni ravni;
- (g) prispevanje h globalni strategiji Unije za mednarodne odnose prek kulture.

2. Ukrepi, s katerimi se uresničujejo prednostne naloge iz odstavka 1 tega člena, so navedeni v oddelku 1 Priloge I.

Člen 6

Sklop MEDIA

1. V skladu s cilji Programa iz člena 3 ima sklop MEDIA naslednje prednostne naloge:

- (a) razvijanje nadarjenosti, kompetenc in spretnosti ter spodbujanje čezmejnega sodelovanja, mobilnosti in inovacij pri ustvarjanju in produkciji evropskih avdiovizualnih del, s čimer spodbuja sodelovanje med državami članicami z različnimi avdiovizualnimi zmogljivostmi;
- (b) izboljšanje kroženja, promocije, spletne distribucije in kinematografske distribucije evropskih avdiovizualnih del znotraj Unije in na mednarodni ravni v novem digitalnem okolju, vključno z inovativnimi poslovnimi modeli;

- (c) spodbujanje evropskih avdiovizualnih del, vključno z deli, povezanimi z dediščino, ter podpiranje angažiranja in razvoja občinstva vseh starosti, zlasti mladega občinstva, po vsej Evropi in zunaj nje.
- 2. Prednostne naloge iz odstavka 1 tega člena se uresničujejo s podpiranjem razvoja, produkcije, promocije in razširjanja evropskih del ter s podpiranjem dostopa do teh del s ciljem, da dosežejo raznoliko občinstvo v Evropi in zunaj nje, s čimer se prilagajajo novemu razvoju trga in dopolnjujejo izvajanje Direktive 2010/13/EU.
- 3. Ukrepi, s katerimi se uresničujejo prednostne naloge iz odstavka 1 tega člena, so navedeni v oddelku 2 Priloge I.

Člen 7

Medsektorski sklop

- 1. V skladu s cilji Programa iz člena 3 ima Medsektorski sklop naslednje prednostne naloge:
 - (a) podpiranje medsektorskega transnacionalnega sodelovanja na področju politike, vključno s sodelovanjem pri promociji pomena kulture za socialno vključenost in sodelovanje pri umetniški svobodi, spodbujanje prepoznavnosti Programa in podpiranje prenosljivosti rezultatov Programa;
 - (b) spodbujanje inovativnih pristopov k oblikovanju, distribuciji in promociji vsebine ter dostopu do nje v kulturnih in ustvarjalnih sektorjih, pa tudi drugih sektorjih, vključno z upoštevanjem digitalizacije, tako v okviru tržne kot tudi netržne razsežnosti;
 - (c) spodbujanje medsektorskih dejavnosti, katerih cilj je prilagajanje strukturnim in tehnološkim spremembam, s katerimi se soočajo mediji, vključno s krepitvijo svobodnega, raznolikega in pluralističnega medijskega okolja, kakovostnega novinarstva in medijske pismenosti, tudi v digitalnem okolju;
 - (d) podpiranje vzpostavljanja centrov Programa v sodelujočih državah in dejavnosti centrov Programa ter spodbujanje čezmejnega sodelovanja in izmenjav najboljših praks v kulturnih in ustvarjalnih sektorjih.
- 2. Ukrepi, s katerimi se uresničujejo prednostne naloge iz odstavka 1 tega člena, so navedeni v oddelku 3 Priloge I.

Člen 8

Proračun

- 1. Finančna sredstva za izvajanje Programa za obdobje od 1. januarja 2021 do 31. decembra 2027 znašajo 1 842 000 000 EUR v tekočih cenah.
- 2. Na podlagi prilagoditve za posamezni program iz člena 5 Uredbe (EU, Euratom) 2020/2093 se znesek iz odstavka 1 tega člena poveša z dodatno dodelitvijo v višini 600 000 000 EUR v cenah iz leta 2018, kot je natančno določeno v Prilogi II k navedeni uredbi.
- 3. Okvirna razdelitev zneska iz odstavka 1 tega člena je:
 - (a) vsaj 33 % za cilj iz točke (a) člena 3(2) (sklop Kultura);
 - (b) vsaj 58 % za cilj iz točke (b) člena 3(2) (sklop MEDIA);
 - (c) do 9 % za cilj iz točke (c) člena 3(2) (Medsektorski sklop).
- 4. Okvirna razdelitev zneska iz odstavka 2 tega člena je:
 - (a) vsaj 33 % za cilj iz točke (a) člena 3(2) (sklop Kultura);
 - (b) vsaj 58 % za cilj iz točke (b) člena 3(2) (sklop MEDIA);
 - (c) do 9 % za cilj iz točke (c) člena 3(2) (Medsektorski sklop).

5. Zneski iz odstavkov 1 in 2 se lahko uporabijo za tehnično in upravno pomoč za izvajanje Programa, kot so dejavnosti pripravljanja, spremljanja, kontrole, revizije in ocenjevanja, vključno s korporativnimi informacijsko tehnološkimi sistemi.

6. Poleg zneskov iz odstavkov 1 in 2 tega člena in za spodbujanje mednarodne razsežnosti Programa se lahko dajo na voljo dodatni finančni prispevki iz Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi Instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje – Evropa v svetu, spremembi in razveljavitvi Sklepa št. 466/2014/EU Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Uredbe (EU) 2017/1601 Evropskega parlamenta in Sveta in Uredbe Sveta (ES, Euratom) št. 480/2009, ter Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi Instrumenta za predpristopno pomoč (IPA III) v podporo ukrepom, ki se izvajajo in upravljajo v skladu s to uredbo. Takšni prispevki se financirajo v skladu z uredbama o vzpostavitvi navedenih instrumentov.

7. Sredstva, dodeljena državam članicam v okviru deljenega upravljanja, se lahko na zahtevo zadevne države članice prerazporedijo na Program pod pogoji iz člena 26 Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o določitvi skupnih določb o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu plus, Kohezijskem skladu, Skladu za pravični prehod in Evropskem skladu za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo in o finančnih pravilih zanje ter za Sklad za azil, migracije in vključevanje, Sklad za notranjo varnost in Instrument za finančno podporo na področju upravljanja meja in vizumske politike (uredba o skupnih določbah za obdobje 2021-2027). Komisija ta sredstva izvršuje neposredno v skladu s točko (a) prvega pododstavka člena 62(1) finančne uredbe ali posredno v skladu s točko (c) navedenega pododstavka. Ta sredstva se uporabijo v korist zadevne države članice.

8. Proračunske obveznosti za dejavnosti, ki trajajo več kot eno proračunsko leto, se lahko razdelijo v letne obroke prek več let. Te obveznosti ne presegajo 40 % zneska iz odstavka 1.

Člen 9

Tretje države, pridružene Programu

1. V Programu lahko sodelujejo naslednje tretje države, če finančno prispevajo k Programu:

- (a) članice Evropskega združenja za prosto trgovino, ki so članice Evropskega gospodarskega prostora, v skladu s pogoji, določenimi v Sporazumu o Evropskem gospodarskem prostoru;
- (b) države pristopnice, države kandidatke in potencialne kandidatke v skladu s splošnimi načeli in pogoji za sodelovanje teh držav v programih Unije, določenimi v zadevnih okvirnih sporazumih in sklepih pridružitvenih svetov ali podobnih sporazumih, ter v skladu s posebnimi pogoji, določenimi v sporazumih med Unijo in navedenimi državami;
- (c) države iz evropske sosedске politike, v skladu s splošnimi načeli in splošnimi pogoji za sodelovanje teh držav v programih Unije, določenimi v zadevnih okvirnih sporazumih in sklepih pridružitvenih svetov ali podobnih sporazumih, ter v skladu s posebnimi pogoji, določenimi v sporazumih med Unijo in temi državami;
- (d) druge tretje države v skladu s pogoji, določenimi v posebnem sporazumu, ki ureja sodelovanje tretje države v programih Unije, če sporazum:
 - (i) zagotavlja pravično ravnotežje glede prispevkov in koristi tretje države, ki sodeluje v programih Unije;
 - (ii) določa pogoje za sodelovanje v programih, vključno z izračunom finančnih prispevkov za posamezne programe, in njihove upravne stroške;

- (iii) na tretjo državo ne prenaša pooblastila za odločanje v zvezi s programom Unije;
- (iv) jamči pravice Unije, da zagotavlja dobro finančno poslovanje in da ščiti svoje finančne interese.

Prispevki iz točke (d)(ii) prvega pododstavka so namenski prejemki v skladu s členom 21(5) finančne uredbe.

2. Sodelovanje držav iz odstavka 1 tega člena v sklopu MEDIA in Medsektorskem sklopu je odvisno od izpolnjevanja pogojev iz Direktive 2010/13/EU.

3. Sporazumi, sklenjeni z državami iz točke (c) odstavka 1, lahko odstopajo od obveznosti iz odstavka 2 v upravičenih primerih.

4. Države iz točk (a) in (b) odstavka 1 tega člena, ki so polno sodelovale v Programu iz obdobja 2014–2020, lahko začasno polno sodelujejo v Programu, če lahko dokažejo, da so sprejele opazne ukrepe za usklajevanje svojega nacionalnega prava z Direktivo 2010/13/EU, kot je bila spremenjena z Direktivo (EU) 2018/1808.

5. Državam iz točke (b) odstavka 1 tega člena je dovoljeno še naprej sodelovati v Programu po 31. decembru 2022, če bodo Komisiji predložile dokaze, da so izpolnile pogoje iz Direktive 2010/13/EU.

6. Države, ki izjemoma sodelujejo v sklopu Kultura, vendar ne izpolnjujejo pogojev za sodelovanje v sklopu MEDIA in Medsektorskem sklopu v skladu z odstavkom 2 tega člena, imajo zagotovljen dostop do ukrepov, ki ustrezajo prednostni nalogi iz točke (d) člena 7(1).

Člen 10

Druge tretje države

Kadar je to v interesu Unije lahko Program podpira sodelovanje s tretjimi državami, ki niso države iz člena 9, glede ukrepov, financiranih z dodatnimi finančnimi prispevki iz instrumentov za zunanje financiranje v skladu s členom 8(6).

Člen 11

Sodelovanje z mednarodnimi organizacijami in Evropskim avdiovizualnim observatorijem

1. V skladu s finančno uredbo se lahko Programu pridružijo mednarodne organizacije, dejavne na področjih, ki jih zajema Program.

2. Unija je med trajanjem Programa članica Observatorija. Sodelovanje Unije v Observatoriju prispeva k uresničevanju prednostnih nalog sklopa MEDIA. Komisija zastopa Unijo v odnosih z Observatorijem. Sklop MEDIA podpira plačilo prispevka za članstvo Unije v Observatoriju ter zbiranje in analizo podatkov v avdiovizualnem sektorju.

Člen 12

Zbiranje podatkov o kulturnih in ustvarjalnih sektorjih

Da bi povečali zbirko dokazov o razvoju kulturnih in ustvarjalnih sektorjev ter merili in analizirali njihov prispevek k evropskemu gospodarstvu in družbi, Komisija zbira ustrezne podatke in informacije ter za to uporabi svoje strokovno znanje ter strokovno znanje Sveta Evrope, OECD, Unesca in ustreznih raziskovalnih institucij, če je potrebno. Komisija o zbranih podatkih redno poroča Evropskemu parlamentu in Svetu. Komisija ustrezne ugotovitve o zbranih podatkih posreduje deležnikom.

Člen 13

Oblike financiranja Unije in metode izvajanja

1. Program se izvaja v okviru neposrednega upravljanja v skladu s finančno uredbo ali v okviru posrednega upravljanja z organi iz točke (c) člena 62(1) navedene uredbe.
2. S Programom se lahko zagotovi financiranje v kateri koli obliki iz finančne uredbe, zlasti v obliki nepovratnih sredstev, nagrad in javnih naročil. S Programom se lahko zagotovi tudi financiranje v obliki finančnih instrumentov v okviru operacij mešanega financiranja.
3. Operacije mešanega financiranja v okviru Programa se izvajajo v skladu z Uredbo (EU) 2021/523 in naslovom X finančne uredbe.
4. Prispevki v mehanizem vzajemnega zavarovanja lahko krijejo tveganje, povezano z izterjavo sredstev, ki jih dolgujejo prejemniki, in se štejejo za zadostno jamstvo v skladu s finančno uredbo. Uporablja se člen 37 Uredbe (EU) 2021/695 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁵⁾.
5. Za subjekte, dejavne v kulturnih in ustvarjalnih sektorjih, ki so v zadnjih dveh letih več kot 50 % svojega letnega prihodka prejeli iz javnih sredstev, se šteje, da imajo potrebno finančno, strokovno in upravno zmogljivost za izvajanje dejavnosti v okviru Programa. Od njih se ne zahteva predložitev nadaljnje dokumentacije za dokaz te zmogljivost.

Člen 14

Zaščita finančnih interesov Unije

Kadar tretja država sodeluje v Programu po odločitvi, sprejeti na podlagi mednarodnega sporazuma ali na podlagi katerega koli drugega pravnega instrumenta, odgovornemu odredbodajalcu, OLAF in Računskemu sodišču podeli potrebne pravice in dostop, da lahko v celoti izvajajo svoje pristojnosti. V primeru OLAF take pravice vključujejo pravico do izvajanja preiskav, vključno s preverjanji na kraju samem in inšpekcijami, kot je določeno v Uredbi (EU, Euratom) št. 883/2013.

Člen 15

Programi dela

1. Program se izvaja z letnimi programi dela iz člena 110 finančne uredbe. V letnih programih dela se navede znesek, dodeljen posameznemu ukrepu, in po potrebi določi skupni znesek, namenjen za operacije mešanega financiranja. V letnih programih dela je naveden tudi okvirni časovni načrt za izvajanje.
2. Komisija sprejme letne programe dela z izvedbenimi akti. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 24(2).

⁽²⁵⁾ Uredba (EU) 2021/695 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. aprila 2021 o vzpostavitvi okvirnega programa za raziskave in inovacije Obzorje Evropa, določitvi pravil za sodelovanje in razširjanje rezultatov ter razveljavitvi uredb (EU) št. 1290/2013 in (EU) št. 1291/2013 (UL L 170, 12.5.2021, str. 1).

POGLAVJE II

NEPOVRATNA SREDSTVA IN UPRAVIČENI SUBJEKTI

Člen 16

Nepovratna sredstva

1. Nepovratna sredstva v okviru Programa se dodeljujejo in upravljajo v skladu z naslovom VIII finančne uredbe.
2. Da bi zagotovili, da so vloge pravilno ocenjene, so lahko člani komisij za ocenjevanje zunanji strokovnjaki. Zunanji strokovnjaki morajo imeti poklicne izkušnje z ocenjevanega področja in po potrebi poznavanje geografskega območja, ki ga zadeva vloga.
3. V skladu s točko (a) drugega pododstavka člena 193(2) finančne uredbe in z odstopanjem od člena 193(4) navedene uredbe se lahko v ustrezno utemeljenih primerih, določenih v sklepu o financiranju, dejavnosti, podprte na podlagi te uredbe, in z njimi povezani stroški, nastali v letu 2021, štejejo za upravičene od 1. januarja 2021, tudi če so se te dejavnosti začele izvajati in so ti stroški nastali pred vložitvijo vloge za nepovratna sredstva. Sporazum o nepovratnih sredstvih za poslovanje za proračunsko leto 2021 se lahko izjemoma podpiše v šestih mesecih od začetka proračunskega leta upravičenca.
4. Kadar je ustrezno, se za ukrepe Programa določijo ustrezna merila za zagotovitev enakosti spolov.

Člen 17

Upravičeni subjekti

1. Poleg meril iz člena 197 finančne uredbe se uporabljajo merila za upravičenost iz tega člena.
2. Naslednji subjekti so upravičeni do sodelovanja v Programu, če so dejavni v kulturnih in ustvarjalnih sektorjih:
 - (a) pravni subjekti s sedežem v:
 - (i) državi članici ali s to državo članico povezani čezmorski državi ali ozemlju;
 - (ii) tretji državi, pridruženi Programu, ali
 - (iii) tretji državi, navedeni v programu dela, pod pogoji iz odstavkov 3 in 4;
 - (b) pravni subjekti, ustanovljeni v skladu s pravom Unije;
 - (c) mednarodne organizacije.
3. Pravni subjekti, dejavni v kulturnih in ustvarjalnih sektorjih, s sedežem v tretji državi, ki ni pridružena Programu, so izjemoma upravičeni do sodelovanja v Programu, kadar je takšno sodelovanje potrebno za doseganje ciljev določenega ukrepa.
4. Pravni subjekti, dejavni v kulturnih in ustvarjalnih sektorjih, s sedežem v tretji državi, ki ni pridružena programu, bi načeloma morali nositi stroške svojega sodelovanja. Kadar je to v interesu Unije, se lahko stroški sodelovanja takih pravnih subjektov krijejo z dodatnimi prispevki iz instrumentov za zunanje financiranje v skladu s členom 8(6).

POGLAVJE III

SINERGIJE IN DOPOLNJEVANJE

Člen 18

Dopolnjevanje

Komisija v sodelovanju z državami članicami zagotovi splošno skladnost in dopolnjevanje Programa z ustreznimi politikami in programi Unije, zlasti tistimi, ki se nanašajo na uravnoteženo zastopanost spolov, izobraževanje, zlasti digitalno izobraževanje in medijsko opismenjevanje, mlade in solidarnost, zaposlovanje in socialno vključenost, zlasti pri socialno marginaliziranih skupinah in manjšinah, raziskave, tehnologijo in inovacije, vključno s socialnimi inovacijami, industrijo in podjetništvo, kmetijstvo in razvoj podeželja, okolje in podnebne ukrepe, kohezijo, regionalno in mestno politiko, trajnostni turizem, državno pomoč, mobilnost ter mednarodno sodelovanje in razvoj.

Člen 19

Kumulativno in alternativno financiranje

1. Ukrep, ki je prejel prispevek v okviru Programa, lahko prejme prispevek tudi iz drugega programa Unije, vključno iz skladov na podlagi uredbe o skupnih določbah za obdobje 2021–2027, pod pogojem, da prispevki ne krijejo istih stroškov. Za zadevni prispevek k ukrepu se uporabljajo pravila ustreznega programa Unije. Kumulativno financiranje ne sme presegati skupnih upravičenih stroškov ukrepa, podpora iz različnih programov Unije pa se lahko izračuna sorazmerno.

2. Projektu se lahko v okviru Programa podeli znak pečat odličnosti, kot je opredeljen v točki 45 člena 2 uredbe o skupnih določbah za obdobje 2021–2027, kadar izpolnjuje naslednje kumulativne pogoje:

- (a) ocenjen je bil v sklopu razpisa za zbiranje predlogov v okviru Programa;
- (b) izpolnjuje minimalne zahteve glede kakovosti navedenega razpisa za zbiranje predlogov in
- (c) ne more biti financiran v okviru navedenega razpisa za zbiranje predlogov zaradi proračunskih omejitev.

Projekt, ki se mu podeli znak pečat odličnosti v skladu s prvim pododstavkom tega odstavka, lahko v skladu s členom 73(4) uredbe o skupnih določbah za obdobje 2021–2027 prejme podporo iz Evropskega sklada za regionalni razvoj ali Evropskega socialnega sklada plus.

POGLAVJE IV

SPREMLJANJE, OCENJEVANJE IN NADZOR

Člen 20

Spremljanje in poročanje

1. Kvalitativni in kvantitativni kazalniki za poročanje o napredku Programa pri doseganju ciljev iz člena 3 so določeni v Prilogi II.

2. Za zagotovitev učinkovite ocene napredka Programa pri doseganju njegovih ciljev, se na Komisijo prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 22 za oblikovanje določb za okvir za spremljanje in ocenjevanje, vključno s spremembami Priloge II, da se pregledajo ali dopolnijo kazalniki, kadar je to potrebno za spremljanje in ocenjevanje.

3. Sistem za poročanje o smotnosti zagotavlja, da se podatki za spremljanje izvajanja Programa in njegovih rezultatov zbirajo uspešno, učinkovito in pravočasno.

4. V ta namen se prejemnikom sredstev Unije in po potrebi državam članicam naložijo sorazmerne zahteve glede poročanja.

Člen 21

Ocenjevanje

1. Komisija pravočasno opravi ocenjevanja, ki temeljijo na rednem zbiranju podatkov in posvetovanju z deležniki in upravičenci, da prispevajo k postopku odločanja.
2. Ko je na voljo dovolj informacij o izvajanju Programa, najpozneje pa do 31. decembra 2024 Komisija opravi vmesno oceno Programa, ki med drugim temelji na zunanjih in neodvisnih analizah. Komisija predloži poročilo o vmesni oceni Evropskemu parlamentu in Svetu najpozneje šest mesecev po opravljeni vmesni oceni.
3. Po 31. decembru 2027 vendar ne pozneje kot 31. decembra 2029, Komisija opravi končno oceno Programa, ki temelji na zunanjem in neodvisnem strokovnem znanju. Komisija predloži poročilo o končni oceni Evropskemu parlamentu in Svetu najpozneje šest mesecev po opravljeni končni oceni.
4. Komisija zaključke ocen iz odstavkov 2 in 3 skupaj s svojimi pripombami k tem ocenam predloži Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij.
5. Sistem za poročanje o oceni zagotavlja, da se podatki za ocenjevanje Programa zbirajo uspešno, učinkovito in pravočasno ter s primerno ravno podrobnosti. Prejemniki sredstev Unije take podatke in informacije sporočijo Komisiji na način, ki je skladen z drugimi pravnimi določbami. Na primer osebni podatki se po potrebi anonimizirajo. V ta namen se prejemnikom sredstev Unije naložijo sorazmerne zahteve glede poročanja.

Člen 22

Izvajanje prenosa pooblastila

1. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov je preneseno na Komisijo pod pogoji, določenimi v tem členu.
2. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz člena 20 se prenese na Komisijo za obdobje sedmih let od 1. januarja 2021.
3. Prenos pooblastila iz člena 20 lahko kadar koli prekliče Evropski parlament ali Svet. S sklepom o preklicu preneha veljati prenos pooblastila iz navedenega sklepa. Sklep začne učinkovati dan po njegovi objavi v *Uradnem listu Evropske unije* ali na poznejši dan, ki je določen v navedenem sklepu. Sklep ne vpliva na veljavnost že veljavnih delegiranih aktov.
4. Komisija se pred sprejetjem delegiranega akta posvetuje s strokovnjaki, ki jih imenujejo države članice, v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje.
5. Komisija takoj po sprejetju delegiranega akta o njem sočasno uradno obvesti Evropski parlament in Svet.
6. Delegirani akt, sprejet na podlagi člena 20, začne veljati le, če mu niti Evropski parlament niti Svet ne nasprotuje v roku dveh mesecev od uradnega obvestila Evropskemu parlamentu in Svetu o tem aktu ali če pred iztekom tega roka tako Evropski parlament kot Svet obvestita Komisijo, da mu ne bosta nasprotovala. Ta rok se na pobudo Evropskega parlamenta ali Sveta podaljša za dva meseca.

POGLAVJE V

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

Člen 23

Informiranje, komuniciranje in obveščanje javnosti

1. Prejemniki sredstev Unije z zagotavljanjem skladnih, učinkovitih in sorazmernih informacij različnim ciljnim skupinam, tudi medijem in javnosti, zlasti ime programa in, pri ukrepih, ki se financirajo v okviru sklopa MEDIA, logotip MEDIA iz Priloge III, navedejo izvor teh sredstev in zagotovijo prepoznavnost financiranja Unije, zlasti pri promoviranju ukrepov in njihovih rezultatov.
2. Komisija izvaja ukrepe informiranja in komuniciranja v zvezi s Programom, ukrepi, izvedenimi na podlagi Programa in doseženimi rezultati.
3. Finančna sredstva, dodeljena Programu, prispevajo tudi h korporativnemu komuniciranju o političnih prednostnih nalogah Unije, kolikor so te prednostne naloge povezane s cilji iz člena 3.

Člen 24

Postopek v odboru

1. Komisiji pomaga odbor (v nadaljnjem besedilu: Odbor za Ustvarjalno Evropo). Ta odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.
2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011.
3. Odbor za Ustvarjalno Evropo se lahko za obravnavo konkretnih vprašanj, povezanih s posameznimi sklopi Programa, sestane v posebnih sestavah.

Člen 25

Razveljavitev

Uredba (EU) št. 1295/2013 se razveljavi z učinkom od 1. januarja 2021.

Člen 26

Prehodne določbe

1. Ta uredba ne vpliva na nadaljevanje ali spremembo ukrepov, začelih na podlagi Uredbe (EU) št. 1295/2013, ki se še naprej uporablja za te ukrepe do njihovega zaključka.
2. Finančna sredstva za Program lahko krijejo tudi odhodke za tehnično in upravno pomoč, ki so potrebni za zagotovitev prehoda med Programom in ukrepi, sprejetimi v skladu z Uredbo (EU) št. 1295/2013.
3. Po potrebi se lahko v proračun Unije po letu 2027 knjižijo odobritve za kritje odhodkov za pomoč iz člena 8(5), da se omogoči upravljanje ukrepov, ki niso zaključeni do 31. decembra 2027.

Člen 27

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati na dan objave v *Uradnem listu Evropske unije*.

Uporablja se od 1. januarja 2021.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 20. maja 2021

Za Evropski parlament
predsednik
D. M. SASSOLI

Za Svet
predsednica
A. P. ZACARIAS

PRILOGA I

OPIS UKREPOV IZ PROGRAMA

ODDELEK 1

SKLOP KULTURA

Prednostne naloge sklopa Kultura iz člena 5, se uresničujejo, tudi z namenom krepitev razširjanja evropskih del v digitalnem in večjezičnem okolju, po potrebi s prevajanjem, ne glede na vrsto uporabljenega medija, z naslednjimi ukrepi, katerih podrobnosti, vključno z morebitnimi višjimi stopnjami sofinanciranja za majhne projekte, se določijo v programih dela:

Horizontalni ukrepi:

Namen horizontalnih ukrepov je podpirati vse kulturne in ustvarjalne sektorje, razen avdiovizualnega sektorja, pri spoprijemanju s skupnimi izzivi na evropski ravni. S horizontalnimi ukrepi se sofinancirajo zlasti transnacionalni projekti za sodelovanje, mreženje, mobilnost in internacionalizacijo, vključno prek programov rezidentstva, turnej, prireditev, razstav in festivalov. V okviru Programa se podpirajo naslednji horizontalni ukrepi:

- (a) transnacionalni projekti sodelovanja, ki povezujejo organizacije v kulturnih in ustvarjalnih sektorjih vseh velikosti, vključno z mikro in malimi organizacijami, in iz različnih držav, da skupaj izvajajo sektorske in medsektorske dejavnosti;
- (b) evropske mreže organizacij v kulturnih in ustvarjalnih sektorjih organizacij iz različnih držav;
- (c) kulturne in ustvarjalne vseevropske platforme;
- (d) transnacionalna mobilnost umetnikov in izvajalcev v kulturnih in ustvarjalnih sektorjih ter transnacionalno kroženje umetniških in kulturnih del;
- (e) podpora, tudi v smislu krepitev zmogljivosti, organizacij v kulturnih in ustvarjalnih sektorjih, da se jim pomaga pri delovanju na mednarodni ravni;
- (f) razvoj politike, sodelovanje in izvajanje na področju kulture, vključno z zagotavljanjem podatkov in izmenjavo najboljših praks, pilotni projekti ter spodbujanje enakosti spolov.

Sektorski ukrepi:

Da bi se odzvali na skupne potrebe v Uniji, se naslednji sektorski ukrepi podpirajo v tistih kulturnih in ustvarjalnih sektorjih, predvsem v glasbenem sektorju, katerih posebnosti ali specifični izzivi zahtevajo bolj ciljno usmerjen pristop, ki dopolnjuje horizontalne ukrepe:

- (a) podpora glasbenemu sektorju: ukrepi, ki spodbujajo raznolikost, ustvarjalnost in inovacije na področju glasbe, vključno z nastopi v živo, zlasti distribucija in promocija celotnega glasbenega repertoarja v Evropi in zunaj nje, ukrepi usposabljanja, sodelovanje v glasbi in dostop do nje ter razvoj občinstva za celoten evropski repertoar ter podpora zbiranju in analizi podatkov; ti ukrepi izhajajo iz izkušenj in strokovnega znanja, pridobljenega s pobudo „Glasba premika Evropo“, ter ga še naprej podpirajo;
- (b) podpora knjižnemu in založniškemu sektorju: ciljno usmerjeni ukrepi, ki spodbujajo raznolikost, ustvarjalnost in inovativnost, promocijo evropske literature prek meja v Evropi in zunaj nje, vključno v knjižnicah, usposabljanje in izmenjavo sektorskih strokovnjakov, avtorjev in prevajalcev ter transnacionalne projekte za sodelovanje, inovacije in razvoj v tem sektorju; ciljno usmerjeni ukrepi, ki spodbujajo prevajanje literature ter po možnosti prilagajanje literature v oblike, dostopne za invalide;
- (c) podpora arhitekturi in kulturni dediščini za kakovostno grajeno okolje: ciljno usmerjeni ukrepi za mobilnost, krepitev zmogljivosti in internacionalizacijo izvajalcev na področju arhitekture in kulturne dediščine; spodbujanje koncepta Baukultur, vzajemno učenje ter angažiranje občinstva za razširjanje visokokakovostnih načel pri posegih na področju sodobne arhitekture in kulturne dediščine; podpora trajnostnemu varovanju, prenovi in prilagojeni ponovni uporabi kulturne dediščine ter promociji njene vrednosti z dejavnostmi ozaveščanja in mreženja;

- (d) podpora drugim sektorjem umetniškega ustvarjanja, kadar se ugotovijo specifične potrebe, vključno s ciljno usmerjenimi ukrepi za razvoj ustvarjalnih vidikov trajnostnega kulturnega turizma in sektorjev oblikovanja in mode, ter za promocijo in predstavljanje teh drugih sektorjev umetniškega ustvarjanja zunaj Unije.

Posebni ukrepi, katerih namen je povečati prepoznavnost in opredmetenost evropske kulturne raznolikosti in dediščine ter spodbujati medkulturni dialog:

- (a) finančna podpora za Evropsko prestolnico kulture;
- (b) finančna podpora za znak evropske dediščine in dejavnosti mreženja med območji z znakom evropske dediščine;
- (c) kulturne nagrade Unije;
- (d) dnevi evropske dediščine;
- (e) podpora evropskim kulturnim subjektom, kot so orkestri, katerih namen je usposabljanje in spodbujanje mlade umetnike z velikim potencialom in ki delujejo vključujoče ter pokrivajo veliko geografsko območje, ali subjekti, ki evropskim državljanom zagotavljajo neposredne kulturne storitve z veliko geografsko pokritostjo.

ODDELEK 2

SKLOP MEDIA

Pri prednostnih nalogah iz sklopa MEDIA iz člena 6 se upoštevajo zahteve iz Direktive (EU) 2018/1808 in razlike med državami glede produkcije in distribucije avdiovizualnih vsebin in dostopa do njih ter velikost in značilnosti njihovih trgov in jezikovna raznolikost, uresničujejo pa se z naslednjimi ukrepi, ki se podrobno določijo v programih dela:

- (a) razvoj avdiovizualnih del v različnih formatih (kot so igrani filmi, kratki filmi, nadaljevanke, dokumentarni filmi in pripovedne videoigre) in žanrih ter za različno občinstvo, tudi za otroke in mlade, v evropskih neodvisnih produkcijskih družbah;
- (b) produkcija inovativnih in kakovostnih televizijskih vsebin in serijskih zgodb za različno občinstvo v evropskih neodvisnih produkcijskih družbah;
- (c) promocija in orodja za trženje, tudi na spletu in z uporabo podatkovne analitike, za povečanje pomena, prepoznavnosti in čezmejnega dostopa evropskih del ter doseganje gledalcev s temi deli;
- (d) podpora mednarodni prodaji in kroženju nenacionalnih evropskih del na vseh platformah (npr. v kinematografih, na spletu) za male in velike produkcije, vključno z usklajenimi distribucijskimi strategijami, ki zajemajo več držav, ter spodbujanjem uporabe podnaslavljanja, sinhronizacije in po potrebi orodij za zvočni opis;
- (e) podpora večjezičnemu dostopu do kulturnih televizijskih programov na spletu s podnaslavljanjem;
- (f) podpora dejavnostim mreženja avdiovizualnih delavcev, vključno z ustvarjalci, in izmenjavam med podjetji, da bi negovali in spodbujali nadarjenost v evropskem avdiovizualnem sektorju ter olajšali razvoj in distribucijo evropskega in mednarodnega soustvarjanja in koprodukcij;
- (g) podpora dejavnostim evropskih avdiovizualnih izvajalcev na panožnih dogodkih in sejmi v Evropi in zunaj nje;
- (h) podpora prepoznavnosti in dosegu evropskih filmov in avdiovizualnih stvaritev za širok krog evropskega občinstva prek nacionalnih meja, zlasti za mlade in multiplikatorje, vključno z organizacijo predvajanj, komunikacijo, razširjanjem in promocijskimi dejavnostmi v podporo evropskim nagradam, zlasti „LUX – evropska filmska nagrada občinstva, ki jo podeljujeta Evropski parlament in Evropska filmska akademija“;
- (i) pobude, ki spodbujajo razvoj in angažiranje občinstva, vključno z dejavnostmi filmskega izobraževanja, ki so zlasti usmerjene na mlado občinstvo;
- (j) dejavnosti usposabljanja in mentorstva za povečanje sposobnosti avdiovizualnih delavcev, da se prilagodijo novim ustvarjalnim procesom, razvoju trga in digitalnim tehnologijam, ki vplivajo na celotno vrednostno verigo;
- (k) mreža ali mreže evropskih ponudnikov videa na zahtevo, ki predvajajo precejšen del nenacionalnih evropskih del;

- (l) evropski festivali in mreža evropskih festivalov oziroma mreže evropskih festivalov, ki predvajajo precejšen del nenacionalnih evropskih del ter ohranjajo njihovo identiteto in edinstveni profil;
- (m) mreža evropskih kinooperaterjev s široko geografsko pokritostjo, ki predvajajo precejšen del nenacionalnih evropskih filmov ter krepijo vlogo evropskih kinematografov pri kroženju evropskih del;
- (n) posebni ukrepi za prispevanje k bolj uravnoteženi zastopanosti spolov v avdiovizualnem sektorju, vključno s študijami, mentorstvom, usposabljanjem in dejavnostmi mreženja;
- (o) podpora dialogu o politikah, inovativnim političnim ukrepom in izmenjavi najboljših praks, vključno prek analitičnih dejavnosti in z zagotavljanjem zanesljivih podatkov;
- (p) transnacionalna izmenjava izkušenj in znanja ter dejavnosti vzajemnega učenja in mreženja v avdiovizualnem sektorju in med oblikovalci politik.

ODDELEK 3

MEDSEKTORSKI SKLOP

Prednostne naloge Medsektorskega sklopa iz člena 7 se uresničujejo zlasti z naslednjimi ukrepi, ki se podrobno določijo v programih dela:

Sodelovanje na področju politike in ukrepi ozaveščanja, s katerimi se:

- (a) podpira razvoj politike, transnacionalne izmenjave izkušenj in znanja, dejavnosti vzajemnega učenja in ozaveščanja, mreženje ter redni medsektorski dialog med organizacijami v kulturnih in ustvarjalnih sektorjih in oblikovalci politik;
- (b) podpira analitične medsektorske dejavnosti;
- (c) spodbuja čezmejno sodelovanje na področju politike in razvoja politike glede vloge socialnega vključevanja s pomočjo kulture;
- (d) izboljša poznavanje Programa in tem, ki jih zajema, spodbuja ozaveščanje državljanov in pomaga pri prenosljivosti rezultatov prek ravni držav članic.

Ukrepi „laboratorija za ustvarjalne inovacije“, s katerimi se:

- (a) spodbuja nove oblike ustvarjanja na stičiščih različnih kulturnih in ustvarjalnih sektorjev, na primer z eksperimentalnimi prijemi in uporabo inovativnih tehnologij;
- (b) spodbuja inovativne medsektorske pristope in orodja, ki imajo po možnosti večjezično in socialno razsežnost za lažjo distribucijo, promocijo in monetizacijo kulture in ustvarjalnosti, vključno s kulturno dediščino, ter dostop do nje.

Ukrepi „centrov Programa“, s katerimi se:

- (a) spodbuja Program na nacionalni ravni, zagotavlja ustrezne informacije o različnih vrstah finančne podpore, ki je na voljo v okviru politike Unije, ter pomaga izvajalcem v kulturnih in ustvarjalnih sektorjih pri vlaganju vlog za podporo v okviru Programa, vključno z informacijami o zahtevah in postopkih za različne razpise za zbiranje predlogov ter z izmenjavo dobrih praks;
- (b) podpira potencialne upravičence v postopku vlaganja vlog ter zagotavlja vzajemno mentorstvo za nove udeležence v Programu, spodbuja čezmejno sodelovanje in izmenjavo najboljših praks med strokovnjaki, ustanovami, platformami in mrežami v okviru področij politike, ki jih zajema Program, ter kulturnih in ustvarjalnih sektorjev;
- (c) podpira Komisijo pri zagotavljanju primerne komunikacije in razširjanja rezultatov Programa državljanom in izvajalcem v kulturnih in ustvarjalnih sektorjih.

Medsektorski ukrepi, ki podpirajo sektor novičarskih medijev, ki:

- (a) obravnavajo strukturne in tehnološke spremembe, s katerimi se sooča medijski sektor, s spodbujanjem neodvisnega in pluralističnega medijskega okolja, vključno s podpiranjem neodvisnega spremljanja za oceno tveganj in izzivov za medijski pluralizem in svobodo ter s podpiranjem dejavnosti ozaveščanja;

- (b) podpirajo visoke standarde medijske produkcije s spodbujanjem sodelovanja, digitalnih veščin, čezmejnega sodelovalnega novinarstva in kakovostnih vsebin, s čimer se prispeva k poklicni etiki v novinarstvu;
 - (c) spodbujajo medijsko pismenost, da bi se državljanom omogočila raba medijev in razvoj kritičnega razumevanja medijev, ter podpirajo deljenja in izmenjave znanja o politikah in praksah na področju medijske pismenosti;
 - (d) vključujejo posebne ukrepe za prispevanje k bolj uravnoteženi zastopanosti spolov v sektorju novinarskih medijev.
-

PRILOGA II

SKUPNI KVALITATIVNI IN KVANTITATIVNI KAZALNIKI UČINKOV ZA PROGRAM

Število in obseg transnacionalnih partnerstev, vzpostavljenih s podporo Programa, vključno z državo izvora upravičenih organizacij.

Kvalitativni dokazi o zgodbah o uspehu na umetniških in poslovnih področjih ter področju tehnoloških inovacij, doseženih s podporo Programa.

Kazalniki*Sklop Kultura:*

Število in obseg transnacionalnih partnerstev, vzpostavljenih s podporo Programa.

Število umetnikov in izvajalcev v kulturnih in ustvarjalnih sektorjih, ki so se zaradi podpore Programa premaknili zunaj nacionalnih meja, z navedbo države izvora in deleža žensk.

Število ljudi, ki so dostopali do evropskih kulturnih in ustvarjalnih del s podporo Programa, vključno z deli iz drugih držav, kot je njihova.

Število projektov s podporo Programa, namenjenih socialno marginaliziranim skupinam.

Število projektov s podporo Programa, v katerih sodelujejo organizacije iz tretjih držav.

Sklop media:

Število ljudi, ki so dostopali do evropskih avdiovizualnih del s podporo Programa, ki niso iz njihove države.

Število udeležencev v dejavnostih učenja s podporo Programa, ki so ocenili, da so izboljšali svoje kompetence in povečali svojo zaposljivost, z navedbo deleža žensk.

Število, proračun in geografski izvor koprodukcij, ki so bile razvite, ustvarjene in distribuirane s pomočjo Programa, ter koprodukcij s partnerji iz držav z različnimi avdiovizualnimi zmogljivostmi.

Število avdiovizualnih del v manj razširjenih jezikih, ki so bila razvita ter producirana in distribuirana s podporo Programa.

Število oseb, ki so jih dosegle promocijske dejavnosti med podjetji na večjih trgih.

Medsektorski sklop:

Število in obseg oblikovanih transnacionalnih partnerstev (sestavljeni kazalnik za ukrepe „laboratorija za ustvarjalne inovacije“ in medsektorske ukrepe, ki podpirajo sektor novičarskih medijev).

Število dogodkov ali dejavnosti za promocijo Programa, ki so jih organizirali centri Programa.

Število udeležencev v ukrepih „laboratorija za ustvarjalne inovacije“ in medsektorskih ukrepih, ki podpirajo sektor novičarskih medijev, z navedbo deleža žensk.

PRILOGA III

LOGO SKLOPA MEDIA

Logo sklopa MEDIA:

Ustvarjalna
Evropa
MEDIA

UREDBA (EU) 2021/819 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA**z dne 20. maja 2021****o Evropskem inštitutu za inovacije in tehnologijo****(prenovitev)****(Besedilo velja za EGP)**

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 173(3) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ⁽¹⁾,

po posvetovanju z Odborom regij,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom ⁽²⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Uredba (ES) št. 294/2008 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽³⁾ je bila bistveno spremenjena ⁽⁴⁾. Ker so potrebne nove spremembe, bi bilo treba zaradi jasnosti navedeno uredbo prenoviti.
- (2) Redne neodvisne ocene Evropskega inštituta za inovacije in tehnologijo (EIT) ter izkušnje z uporabo Uredbe (ES) št. 294/2008 kažejo, da so za nadaljnje izboljšanje modela EIT in njegovih temeljnih procesov potrebne znatne spremembe. Poleg tega je bilo v vmesni oceni in predhodni oceni učinka EIT ugotovljeno, da je treba izboljšati številne vidike, med drugim model financiranja skupnosti znanja in inovacij (SZI), vključevanje SZI v lokalne inovacijske ekosisteme, odprtost in preglednost SZI ter spremljanje, ki ga izvaja EIT. Ta uredba je tudi priložnost za obravnavo teh vidikov.
- (3) Države članice nosijo glavno odgovornost za ohranjanje ugodnih razmer v podporo evropski industriji, konkurenčnosti in inovacijam. Vendar pa narava in razsežnost inovacijskih izzivov zahtevata tudi skupno sprejemanje ukrepov na ravni Unije.
- (4) EIT je vzpostavljen, da bi s spodbujanjem povezovanja v okviru trikotnika znanja – terciarno izobraževanje, raziskave in inovacije – na celotnem območju Unije dopolnjeval obstoječe politike in pobude Unije in držav članic.
- (5) EIT bi moral prispevati k večji inovacijski zmogljivosti Unije in držav članic, da bi se lahko spoprijele z glavnimi družbenimi izzivi, s čimer bi prispeval k trajnostnemu gospodarskemu razvoju in konkurenčnosti Unije.
- (6) EIT bi moral prek SZI na odprto in pregleden način okrepiti inovacijske ekosisteme po vsej Uniji. Da bi EIT uresničil ta cilj, bi moral olajšati in pospešiti mreženje, povezovanje in sodelovanje ter spodbujati sinergijo med različnimi inovacijskimi skupnostmi po vsej Evropi. EIT si prav tako prizadeva uresničevati strateške prednostne naloge Unije in prispevati k ciljem in politikam Unije, vključno s tistimi iz sporočil Komisije z dne 11. decembra 2019 o evropskem zelenem dogovoru, z dne 27. maja 2020 o proračunu EU kot gonilu načrta okrevanja za Evropo (v nadaljnjem besedilu: načrt okrevanja za Evropo), z dne 19. februarja 2020 o evropski strategiji za podatke, z dne 10. marca 2020 o strategiji za MSP za trajnostno in digitalno Evropo ter z dne 10. marca 2020 o novi industrijski strategiji za Evropo, in tistimi, ki so povezani z doseganjem strateške avtonomije Unije, ob hkratnem ohranjanju odprtega gospodarstva. Poleg tega bi moral EIT prispevati k reševanju svetovnih izzivov, vključno s cilji Združenih

⁽¹⁾ UL C 47, 11.2.2020, str. 69.

⁽²⁾ Stališče Evropskega parlamenta z dne 27. aprila 2021 (še ni objavljeno v Uradnem listu) in odločitev Sveta z dne 10. maja 2021.

⁽³⁾ Uredba (ES) št. 294/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2008 o ustanovitvi Evropskega inštituta za inovacije in tehnologijo (UL L 97, 9.4.2008, str. 1).

⁽⁴⁾ Glej Prilogo II.

narodov glede trajnostnega razvoja, in sicer s sledenjem načelom agende za trajnostni razvoj do leta 2030 (v nadaljnjem besedilu: Agenda 2030) in Pariškega sporazuma, sprejetega na podlagi Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja ⁽⁵⁾ (v nadaljnjem besedilu: Pariški sporazum), ter k prehodu na gospodarstvo z ničelno stopnjo neto emisij toplogrednih plinov najpozneje do leta 2050. Ta prehod bo mogoč le, če se pospešijo raziskave in inovacije, zato je toliko bolj potrebno dodatno izboljšati pogoje in povečati naložbe za razširitev evropske baze znanja ter zmogljivosti za raziskave in inovacije, zlasti na področju podnebju prijaznih tehnologij in inovacij.

- (7) EIT bi moral spodbujati odprtost SZI, da bi različne inovacijske skupnosti v Evropi tesneje sodelovale in ustvarile sinergijo ter tako spodbujale geografsko raznolikost in kroženje talentov.
- (8) V strateškem inovacijskem programu (SIP) bi bilo treba določiti prednostna področja in finančne potrebe EIT za obdobje sedmih let, ki zajema ustrezni večletni finančni okvir. SIP bi moral biti usklajen z okvirnim programom za raziskave in inovacije Obzorje Evropa (v nadaljnjem besedilu: Obzorje Evropa), vzpostavljenim z Uredbo (EU) 2021/695 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁶⁾, tudi kar zadeva zahteve glede poročanja, spremljanja in ocenjevanja ter druge zahteve iz navedene uredbe, ter bi moral upoštevati strateško načrtovanje Obzorja Evropa. SIP bi moral ustvariti in spodbujati sinergijo z drugimi deli Obzorja Evropa, drugimi ustreznimi programi Unije v večletnem finančnem okviru ter drugimi ustreznimi pobudami, politikami in instrumenti Unije ter nacionalnimi in regionalnimi pobudami, politikami in instrumenti, zlasti tistimi, ki podpirajo raziskave in inovacije, izobraževanje ter razvoj znanj in spretnosti, trajnostno in konkurenčno industrijo, podjetništvo in regionalni razvoj. Glede na to, da ima SIP pomembno vlogo na področju inovacijske politike Unije in naj bi imel družbeno-gospodarski učinek na Unijo, bi ga morala Evropski parlament in Svet sprejeti na podlagi predloga Komisije. Navedeni predlog Komisije bi moral temeljiti na prispevku, ki ji ga predloži EIT. Ta prispevek EIT bi moral biti na voljo Evropskemu parlamentu in Svetu.
- (9) Kriza, ki je posledica izbruha COVID-19, je močno pretresla zdravstvene in gospodarske sisteme držav članic. Da bi odpravili njene socialne, gospodarske, okoljske in tehnološke posledice, bo potrebno sodelovanje vseh institucij, organov, uradov in agencij Unije. EIT in SZI bi se morali prožno odzivati na sedanje in nove ter nepričakovane izzive in prednostne naloge ter bi morali biti zmožni sprejemati ukrepe in pobude za zagotavljanje ustrezne podpore svojim ekosistemom. Zlasti bi morali EIT in SZI prispevati k inovacijskim prizadevanjem, ki so potrebna za obvladovanje posledic krize zaradi COVID-19 in ki morajo biti v skladu s prednostnimi nalogami evropskega zelenega dogovora, načrtom okrevanja za Evropo, novo industrijsko strategijo za Evropo in cilji trajnostnega razvoja, hkrati pa bi morali ustvariti sinergijo z drugimi pobudami in partnerstvi Unije.
- (10) V skladu z Uredbo (EU) 2021/695 bi se moral EIT s svojimi dejavnostmi odzvati na strateške dolgoročne izzive, zlasti na meddisciplinarnih in interdisciplinarnih področjih, tudi z razvojem inovativnih netehnoloških rešitev, ki morajo nujno dopolnjevati tehnološko usmerjene inovacijske dejavnosti. S tem bi EIT spodbujal reden dialog s civilno družbo, raziskovalnimi organizacijami, inovacijskimi centri, malimi in srednjimi podjetji (MSP), terciarnimi izobraževalnimi institucijami in predstavniki industrije.
- (11) EIT bi moral dati prednost temu, da se prek SZI njegove dejavnosti terciarnega izobraževanja, raziskovalne in inovacijske ter podjetniške dejavnosti prenašajo v poslovno okolje in v komercialno uporabo, ter podpirati inovacijsko in podjetniško zmogljivost terciarnih izobraževalnih institucij ter ustanavljanje in razvoj inovativnih podjetij, pri čemer bi moral dopolnjevati Evropski svet za inovacije (EIC), druge ustrezne dele Obzorja Evropa in Program InvestEU, vzpostavljen z Uredbo (EU) 2021/523 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁷⁾.

⁽⁵⁾ UL L 282, 19.10.2016, str. 4.

⁽⁶⁾ Uredba (EU) 2021/695 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. aprila 2021 o vzpostavitvi okvirnega programa za raziskave in inovacije Obzorje Evropa, določitvi pravil za sodelovanje in razširjanje njegovih rezultatov ter razveljavitvi uredb (EU) št. 1290/2013 in (EU) št. 1291/2013 (UL L 170, 12.5.2021, str. 1).

⁽⁷⁾ Uredba (EU) 2021/523 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. marca 2021 o vzpostavitvi Programa InvestEU in spremembi Uredbe (EU) 2015/1017 (UL L 107, 26.3.2021, str. 30).

- (12) EIT bi moral delovati na podlagi k odličnosti usmerjenih institucionaliziranih evropskih partnerstev med terciarnimi izobraževalnimi institucijami raziskovalnimi organizacijami, podjetji in drugimi deležniki, vključno z MSP in javnimi podjetji ter lokalnimi organi, socialnimi podjetji, ustreznimi neprofitnimi organizacijami in drugimi deležniki. Glede na inovativnost socialnih podjetij v zvezi z blagom ali storitvami, ki jih ponujajo, in njihovo organizacijo ali proizvodnimi metodami bi bilo treba spodbujati socialno podjetništvo ter tesnejše sodelovanje MSP ter socialnih podjetij, s čimer bi zagotovili njihovo aktivno udeležbo. Ta partnerstva bi si morala prizadevati za finančno vzdržnost, tako da bi pridobivala sredstva iz drugih javnih in zasebnih virov, ter za pritegnitev čim širšega spektra ustreznih novih partnerjev in sodelovanje z njimi. Upravni odbor bi jih moral izbrati in imenovati za SZI v skladu s prednostnimi področji in časovnim razporedom, določenimi v SIP, ter ob upoštevanju prednostnih nalog iz strateškega načrtovanja Obzorja Evropa, ki so osredotočene na nastajajoče globalne in socialne izzive. Izbrani bi morali biti na podlagi konkurenčnega, odprtega in preglednega postopka, ki bi temeljil na odličnosti, v skladu s to uredbo in merili za izbor evropskih partnerstev iz Uredbe (EU) 2021/695. Prva taka SZI, ki se ustanovi čim prej v letu 2022 ali 2023, bi morala biti povezana s kulturnim in ustvarjalnim sektorjem, druga, ki se ustanovi leta 2026, pa z vodnim, morskim in pomorskim sektorjem in ekosistemi.
- (13) Ob upoštevanju specifičnosti SZI je treba določiti posebne minimalne pogoje za oblikovanje SZI, ki odstopajo od pravil za sodelovanje in razširjanje Obzorja Evropa. Podobno bodo morda za dejavnosti SZI z dodano vrednostjo potrebna posebna pravila o lastništvu, pravicah dostopa, izkoriščanju in razširjanju, kadar je to ustrezno.
- (14) Upravni odbor bi moral tudi voditi dejavnosti EIT ter biti odgovoren za izbor, imenovanje, financiranje, spremljanje in ocenjevanje dejavnosti SZI v skladu z Uredbo (EU) 2021/695 in SIP. Komisija bi morala pri imenovanju članov upravnega odbora zagotoviti uravnoteženo zastopanost med člani z izkušnjami na področju terciarnega izobraževanja, raziskav, inovacij ali podjetništva ter uravnoteženo zastopanost spolov in geografsko zastopanost, pri čemer je vodilno načelo odličnost.
- (15) EIT bi moral organizirati stalno spremljanje in redno zunanje ocenjevanje neposrednih učinkov, rezultatov in vplivov vsake SZI, vključno z njihovim napredkom v smeri finančne vzdržnosti, stroškovne učinkovitosti in odprtosti za nove člane. Te ocene bi morale vključevati vmesne preglede, pri katerih bi se obravnavala prva tri leta partnerskega sporazuma in tri leta po vsakem podaljšanju, ter celovite ocene, opravljene pred koncem sedmega leta partnerskega sporazuma, in končne preglede, opravljene pred iztekom partnerskega sporazuma. Upravni odbor bi moral v zvezi s SZI po potrebi sprejeti korektivne ukrepe.
- (16) EIT bi moral skupino predstavnikov držav članic redno obveščati o smotrnosti, dosežkih in dejavnostih EIT in SZI, o rezultatih njihovega spremljanja in ocenjevanja, njihovih kazalnikih smotrnosti in korektivnih ukrepih. Skupina predstavnikov držav članic bi morala upravnemu odboru in direktorju svetovati o strateško pomembnih vprašanjih ter bi morala svetovati EIT in SZI ter deliti izkušnje z njimi. EIT bi moral organizirati sestanke skupine predstavnikov držav članic.
- (17) Da bi EIT in SZI prispevali h konkurenčnosti ter okrepili mednarodno privlačnost in inovacijsko in podjetniško zmogljivost evropskega gospodarstva, bi morali biti sposobni pritegniti partnerske organizacije, raziskovalce in študente iz vse Unije, tudi iz njenih najbolj oddaljenih regij, pa tudi iz držav zunaj Unije, na primer s spodbujanjem njihove mobilnosti.
- (18) Razmerja med EIT in SZI bi morali urejati sporazumi o partnerstvu in sporazumi o nepovratnih sredstvih, v katerih bi bile določene pravice in obveznosti SZI ter finančni prispevek EIT, namenjen SZI, ki bo temeljil na njihovi smotrnosti. Da bi omejili upravno breme SZI ter dolgoročno zagotovili več virov in dejavnosti, bi moral EIT s SZI skleniti sporazume o nepovratnih sredstvih za obdobje do treh let ali, kadar je to ustrezneje, letne sporazume

o nepovratnih sredstvih. Z odstopanjem od Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁸⁾ (v nadaljnjem besedilu: finančna uredba) bi moral imeti EIT možnost, da tak sporazum o partnerstvu sklene za začetno obdobje sedmih let in ga na podlagi uspešnega delovanja in pozitivnih rezultatov vmesnega pregleda in celovite ocene SZI podaljša za največ še eno obdobje sedmih let. Po izteku sporazuma o partnerstvu lahko EIT in SZI skleneta memorandum o sodelovanju z namenom, da ohranita aktivno sodelovanje.

- (19) Terciarno izobraževanje je treba podpreti kot sestavni del trikotnika znanja, saj je v tem smislu pogosto spregledano. Sodelujoče visokošolske ustanove ter izvajalci poklicnega izobraževanja in usposabljanja bi morali prek SZI podeljevati stopnje izobrazbe in diplome v skladu z nacionalnimi pravili in postopki akreditacije. Sporazumi o partnerstvu, sporazumi o nepovratnih sredstvih in memorandum o sodelovanju med EIT in SZI bi morali zagotoviti, da se te stopnje izobrazbe in diplome štejejo tudi kot stopnje izobrazbe in diplome EIT. EIT bi moral tudi okrepiti promoviranje stopenj izobrazbe in diplom z znakom EIT, da bi bile bolj prepoznavne tudi zunaj skupnosti EIT, ter razširiti njihovo uporabo na programe vseživljenjskega učenja, poklicnega usposabljanja, usposabljanja, prekvalifikacije in izpopolnjevanja. EIT bi moral v skladu z Direktivo 2005/36/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁹⁾ s svojimi dejavnostmi in delom pomagati spodbujati mobilnost študentov, raziskovalcev in osebja ter zagotoviti priložnosti za vseživljenjsko učenje, mentorstvo in inštruiranje.
- (20) Sprejeti bi bilo treba ustrezne določbe, ki bodo zagotavljale odgovornost, odprtost in preglednost EIT. Ustrezna pravila, ki urejajo upravljanje in delovanje EIT, bi morala biti sprejeta v statutu EIT.
- (21) EIT bi moral imeti pravno osebnost, da bi se zagotovila njegova funkcionalna samostojnost in neodvisnost od nacionalnih organov in zunanjih pritiskov, sam bi moral upravljati svoj proračun, njegovi prihodki pa bi morali vključevati prispevek Unije.
- (22) Pričakuje se, da bodo industrija ter finančni in storitveni sektor znatno prispevali v proračun SZI. SZI bi si morale zlasti prizadevati za čim večji delež prispevkov iz zasebnih virov in prihodkov, ustvarjenih z lastnimi dejavnostmi, ter za finančno vzdržnost, ki bi jo morale doseči najpozneje pred iztekom 15 let finančne podpore EIT. SZI in njihove partnerske organizacije bi morale objaviti dejstvo, da opravljajo svoje dejavnosti v okviru EIT in da prejemajo finančni prispevek iz splošnega proračuna Unije. Poleg tega bi bilo treba povečati preglednost financiranja, in sicer z objavo informacij o projektih, ki se financirajo, in o dodelitvi sredstev.
- (23) V zvezi s finančnim prispevkom Unije v breme splošnega proračuna Unije bi se moral uporabljati proračunski postopek Unije. Revizijo računovodskih izkazov bi morale opravljati Računsko sodišče v skladu s finančno uredbo.
- (24) Inštitut EIT bi si moral po najboljših močeh prizadevati za nemoten prehod med obdobji večletnega finančnega okvira, zlasti za tekoče dejavnosti.
- (25) Prihodki EIT bi morali vključevati sredstva Unije iz finančnega prispevka iz Obzorja Evropa. Treba bi bilo omogočiti, da bi prihodki vključevali tudi prispevke iz drugih zasebnih in javnih virov.
- (26) EIT je organ, ki ga Unija ustanavlja v smislu člena 70 finančne uredbe, zato bi moral svoja finančna pravila sprejeti skladno s tem. Zato bi se morala za EIT uporabljati Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/715 ⁽¹⁰⁾.

⁽⁸⁾ Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. julija 2018 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, spremembi uredb (EU) št. 1296/2013, (EU) št. 1301/2013, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 1304/2013, (EU) št. 1309/2013, (EU) št. 1316/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) št. 283/2014 in Sklepa št. 541/2014/EU ter razveljavitvi Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012 (UL L 193, 30.7.2018, str. 1).

⁽⁹⁾ Direktiva 2005/36/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. septembra 2005 o priznavanju poklicnih kvalifikacij (UL L 255, 30.9.2005, str. 22).

⁽¹⁰⁾ Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/715 z dne 18. decembra 2018 o okvirni finančni uredbi za organe, ustanovljene na podlagi PDEU in Pogodbe Euratom, iz člena 70 Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 122, 10.5.2019, str. 1).

- (27) EIT bi moral sprejeti konsolidirano letno poročilo o dejavnostih, v katerem opiše izvedene dejavnosti in rezultate delovanja v preteklem koledarskem letu. Prav tako bi moral EIT v skladu s svojimi finančnimi pravili sprejeti enotni programski dokument, ki bi temeljil na SIP, v katerem opiše načrtovano pobudo glede na letno in večletno načrtovanje programa in s katerim se bo EIT lahko odzval na notranji in zunanji razvoj na področju raziskav, družbe, tehnologije, terciarnega izobraževanja, inovacij in drugih ustreznih področjih. EIT bi moral ta enotni programski dokument v vednost posredovati Evropskemu parlamentu in Svetu.
- (28) EIT je od svoje ustanovitve uporabljal strokovno znanje svojega osebja. Vendar so zaradi pravnega okvira, ki se uporablja na podlagi Uredbe (ES) št. 294/2008, nekatere od pogodb za zaposlene potekle in jih ni bilo mogoče podaljšati. Da bi se v prihodnje izognil taki situaciji in glede na pomembnost človeškega strokovnega znanja za uspeh dejavnosti EIT je v njegovem interesu, da si v okviru veljavnega pravnega okvira po najboljših močeh prizadeva pritegniti in obdržati usposobljeno osebje.
- (29) Primerno je, da Komisija sproži neodvisne zunanje ocene delovanja EIT, vključno z dejavnostmi, ki jih upravljajo SZI, na podlagi katerih se bo zlasti lahko pripravil SIP. S temi ocenami bi bilo treba preučiti, kako EIT izpolnjuje svojo nalogo in cilje; zajemati bi morala vse dejavnosti EIT in SZI. Pri tem bi bilo treba oceniti dodano vrednost Unije EIT, učinek po vsej Uniji in učinek dejavnosti v okviru regionalne inovacijske sheme, odprtost, uspešnost, učinkovitost, dejavnosti ozaveščanja, komuniciranje, prepoznavnost, razširjanje rezultatov, pomembnost izvajanih dejavnosti ter to, ali so skladne z ustreznimi politikami Unije in nacionalnimi politikami ter jih dopolnjujejo, vključno z morebitno sinergijo z drugimi deli Obzorja Evropa. Komisija bi morala te ocene upoštevati pri svojih ocenah v okviru Obzorja Evropa, ki so določene v Uredbi (EU) 2021/695.
- (30) EIT bi si moral čim bolj prizadevati za poenostavitev terminologije v zvezi s strukturo vsake SZI, da bi bil EIT še lažje in bolj prepoznaven.
- (31) Da bi EIT prispeval k premostitvi inovacijskega razkoraka v Evropi, bi moral zlasti prek regionalne inovacijske sheme, podrobneje določene v SIP, podpirati inovacijsko zmogljivost držav in regij ter si prizadevati za krepitev inovacijskih ekosistemov, da bi se lahko spopadli s svetovnimi izzivi in v SZI pritegnili nove partnerske organizacije.
- (32) SZI, ki delujejo kot spodbujevalke inovacij, bi morale upoštevati prednostne naloge držav članic v okviru strategije pametne specializacije in izboljšati njihovo inovacijsko zmogljivost, tako da bi v celoti upoštevale regionalne zmogljivosti in prednosti, priložnosti, pomanjkljivosti ter lokalne akterje ter njihove dejavnosti in trge.
- (33) Bistveno je spodbujati močno sinergijo med EIT in EIC. SZI bi morale v tesni sinergiji z EIC spodbujati ustanavljanje inovativnih podjetij, hkrati pa preprečevati podvajanje, upravičenci EIT pa bi morali imeti možnost, da se prijavijo za uporabo podpornih instrumentov EIC, ki dopolnjujejo storitve SZI. Zlasti bi morala imeti zagonska podjetja z visokim potencialom za rast, ki jih podpirajo SZI, preprostejši in hitrejši dostop do dejavnosti EIC, v skladu z ustreznimi določbami Uredbe (EU) 2021/695, da bi lahko hitro zrasla, upravičenci EIC pa bi morali imeti možnost, da uporabijo podporne storitve EIT. Da bi se izognili izoliranosti ter spodbujali sinergijo in sodelovanje, bi morala EIT in EIC predvideti vzajemno in sistematično izmenjavo informacij. Upravni odbor bi moral imeti možnost, da člane odbora EIC povabi na seje kot opazovalce, kadar je to ustrezno.
- (34) Da bi se zagotovila kontinuiteta dejavnosti inštituta EIT ter SZI v skladu z ustreznimi določbami Uredbe (EU) 2021/695, bi morala ta uredba začeti veljati čim prej, nekatere njene določbe pa bi se morale uporabljati z retroaktivnim učinkom od 1. januarja 2021.
- (35) Ker ciljev te uredbe države članice ne morejo zadovoljivo doseči, temveč se zaradi obsega in nadnacionalnosti lažje dosežejo na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji (PEU). V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta uredba ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenih ciljev –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Predmet urejanja

Ta uredba vzpostavlja Evropski inštitut za inovacije in tehnologijo (EIT).

Člen 2

Opredelitev pojmov

V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

- (1) „inovacija“ pomeni postopek, vključno z rezultatom tega postopka, v okviru katerega nastajajo nove ideje kot odziv na družbene, gospodarske ali okoljske potrebe ter povpraševanje, na podlagi teh idej pa se ustvarijo novi izdelki, postopki, storitve ali poslovni, organizacijski in socialni modeli, ki se uspešno uvedejo na obstoječi trg ali so sposobni ustvarjati nove trge in ki družbi prinašajo vrednost;
- (2) „skupnost znanja in inovacij“ ali „SZI“ pomeni obsežno institucionalizirano evropsko partnerstvo, kot je navedeno v Uredbi (EU) 2021/695, med terciarnimi izobraževalnimi institucijami, raziskovalnimi organizacijami, družbami in drugimi deležniki v inovacijskem procesu v obliki strateške mreže, ne glede na njeno pravno obliko, na podlagi skupnega srednjeročnega do dolgoročnega inovacijskega načrtovanja za izpolnitev ciljev EIT in za prispevek k doseganju ciljev, določenih v Uredbi (EU) 2021/695;
- (3) „kolokacijski center“ pomeni fizično vozlišče, vzpostavljeno na odprt in pregleden način, ki spodbuja povezave med akterji trikotnika znanja in aktivno sodelovanje med njimi ter deluje kot osrednja točka za izmenjavo znanja, prek katere lahko partnerji SZI dostopajo do zmogljivosti in strokovnega znanja, potrebnih za doseganje skupnih ciljev;
- (4) „vozlišče regionalne inovacijske sheme“ pomeni fizično vozlišče, ki ga vzpostavi SZI in je njen sestavni del v državi članici ali pridruženi državi, ki je vključena v regionalno inovacijsko shemo, ki služi kot kontaktna točka za dejavnosti SZI ter za pritegnitev in vključevanje lokalnih akterjev trikotnika znanja v dejavnosti SZI;
- (5) „partnerska organizacija“ pomeni pravni subjekt, ki je član SZI in lahko vključuje zlasti terciarne izobraževalne institucije, izvajalce poklicnega izobraževanja in usposabljanja, raziskovalne organizacije, javne institucije, javne ali zasebne družbe, finančne institucije, regionalne in lokalne organe, fundacije in neprofitne organizacije;
- (6) „raziskovalna organizacija“ pomeni javni ali zasebni pravni subjekt, katerega eden od glavnih ciljev je izvedba raziskav ali tehnološki razvoj;
- (7) „terciarna izobraževalna institucija“ pomeni univerzo ali kakršno koli terciarno izobraževalno institucijo, ki v skladu z nacionalnim pravom ali prakso omogoča pridobitev stopenj izobrazbe in diplom, zlasti na magistrski in doktorski ravni, ne glede na njeno poimenovanje v nacionalnem okviru;
- (8) „skupnost EIT“ pomeni EIT in aktivno skupnost posameznikov in pravnih subjektov, ki so prejeli ali prejemajo podporo ali finančni prispevek EIT;
- (9) „strateški inovacijski program“ ali „SIP“ pomeni akt, v katerem so določeni prednostna področja in strategija EIT za prihodnje pobude, njegova sposobnost ustvarjanja najboljše inovacijske dodane vrednosti, cilji EIT, ključni ukrepi, način delovanja, pričakovani rezultati in učinek ter ocena potrebnih sredstev za obdobje Obzorja Evropa ter večletnega finančnega okvira;
- (10) „regionalna inovacijska shema“ ali „RIS“ pomeni shemo, ki spodbuja povezovanje v okviru trikotnika znanja ter inovacijske zmogljivosti držav (in regij v teh državah), za katere je v SIP navedeno, da imajo po evropskem sistemu inovacijskih kazalnikov „povprečne“ ali „skromne“ rezultate, pa tudi najbolj oddaljenih regij v smislu člena 349 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU), in sicer zlasti s privabljanjem in vključevanjem novih partnerjev v SZI ter odpravljanjem regionalnih razlik, s čimer se zmanjšuje inovacijski razkorak;

- (11) „forum deležnikov“ pomeni platformo, ki se je lahko udeležijo predstavniki institucij Unije, nacionalnih, regionalnih in lokalnih organov, organiziranih interesnih skupin in posameznih subjektov s poslovnega področja, področja terciarnega izobraževanja in raziskovalnega področja, iz združenj, civilne družbe in grozdnih organizacij ter drugih deležnikov iz trikotnika znanja;
- (12) „poslovni načrt SZI“ pomeni dokument, priložen sporazumu o nepovratnih sredstvih, ki zajema obdobje do treh let in opisuje cilje SZI, način njihovega doseganja, pričakovane rezultate, načrtovane dejavnosti SZI z dodano vrednostjo ter s tem povezane finančne potrebe in vire, vključno z ukrepi za doseganje finančne vzdržnosti in povečanje odprtosti SZI za nove partnerje iz vse Unije;
- (13) „dejavnosti SZI z dodano vrednostjo“ pomeni dejavnosti, ki jih v skladu s poslovnim načrtom SZI izvajajo partnerske organizacije in ki prispevajo k povezovanju trikotnika znanja – terciarno izobraževanje, raziskave in inovacije –, vključno z dejavnostmi ustanavljanja, upravljanja in usklajevanja SZI, in k splošnim ciljem EIT;
- (14) „dejavnosti med SZI“ pomeni dejavnosti, katerih cilj je okrepiti sodelovanje in sinergijo med SZI, spodbujati bolj interdisciplinaren pristop ter ustvariti kritično maso med SZI za obravnavo tem skupnega interesa;
- (15) „memorandum o sodelovanju“ pomeni sporazum med EIT in SZI, katerega namen je, da SZI ostane dejavna članica skupnosti EIT tudi po izteku sporazuma o partnerstvu, in ki vsebuje pogoje za dostop do konkurenčnih razpisov EIT za nekatere specifične dejavnosti in nadnacionalne dejavnosti z visoko dodano vrednostjo Unije;
- (16) „finančna vzdržnost“ pomeni sposobnost SZI, da neodvisno od prispevkov EIT samostojno financira svoje dejavnosti v trikotniku znanja.

Člen 3

Naloga in cilji

1. Naloga EIT je s povečanjem inovacijske zmogljivosti Unije in držav članic prispevati k trajnostni gospodarski rasti in konkurenčnosti Unije, da bi se obravnavali večji izzivi, s katerimi se sooča družba. To doseže s spodbujanjem sinergije, povezovanja in sodelovanja med terciarnim izobraževanjem, raziskavami in inovacijami na najvišji ravni, tudi s spodbujanjem podjetništva, s čimer se na odprt in pregleden način krepijo inovacijski ekosistemi po vsej Uniji. EIT prav tako uresničuje strateške prednostne naloge Unije ter prispeva k uresničevanju ciljev in politik Unije, vključno z evropskim zelenim dogovorom, načrtom okrevanja za Evropo, evropsko strategijo za podatke, strategijo za MSP za trajnostno in digitalno Evropo in novo industrijsko strategijo za Evropo, ter tistimi, ki so povezani z doseganjem strateške avtonomije Unije, ob hkratnem ohranjanju odprtega gospodarstva. Poleg tega prispeva k reševanju svetovnih izzivov, med drugim tudi k ciljem trajnostnega razvoja Združenih narodov, s tem ko sledi načelom Agende 2030 in Pariškega sporazuma, in k cilju, da gospodarstvo najpozneje do leta 2050 preide na ničelne emisije toplogrednih plinov.

2. EIT v proračunskem obdobju 2021–2027 prispeva k izpolnjevanju splošnega cilja in specifičnih ciljev Obzorja Evropa, pri čemer v celoti upošteva njegovo strateško načrtovanje.

Člen 4

SIP

1. V SIP se določijo prednostna področja in strategija za EIT v zadevnem sedemletnem obdobju v skladu s cilji in prednostnimi nalogami Obzorja Evropa, določenimi v Uredbi (EU) 2021/695, vsebuje pa tudi oceno pričakovanega družbeno-gospodarskega učinka EIT, njegovih dejavnosti ozaveščanja in njegove sposobnosti ustvarjanja najvišje inovacijske dodane vrednosti. SIP je usklajen z zahtevami glede poročanja, spremljanja in ocenjevanja in drugimi zahtevami iz Uredbe (EU) 2021/695 ter upošteva rezultate stalnega spremljanja in rednega neodvisnega ocenjevanja EIT iz člena 20 te uredbe.

2. SIP upošteva strateško načrtovanje Obzorja Evropa, da se zagotovi skladnost z izzivi navedenega programa, in dopolnjevanje z EIC, ustanovljenim z Uredbo (EU) 2021/695, ter ustvarja in spodbuja ustrezno sinergijo in dopolnjevanje med dejavnostmi EIT in drugimi ustreznimi programi Unije ter nacionalnimi in regionalnimi programi, ki podpirajo raziskave in inovacije, izobraževanje in razvijanje znanja in spretnosti, trajnostno in konkurenčno industrijo, podjetništvo in regionalni razvoj.

3. SIP vključuje oceno finančnih potreb in virov ob upoštevanju dolgoročnega razvoja prihodnjega delovanja in financiranja EIT. Vsebuje tudi okvirni finančni načrt, ki pokriva obdobje ustreznega večletnega finančnega okvira.
4. EIT po posvetovanju z obstoječimi SZI in ob upoštevanju njihovih mnenj pripravi prispevek k predlogu Komisije za SIP in ga predloži Komisiji. Prispevek EIT se objavi.
5. SIP v skladu s členom 173(3) PDEU na predlog Komisije sprejmeta Evropski parlament in Svet.

Člen 5

Organi EIT in skupina predstavnikov držav članic

1. Organi EIT so naštet v tem odstavku.

Upravni odbor sestavljajo člani na visoki ravni z izkazanimi izkušnjami na področju terciarnega izobraževanja, raziskav, inovacij ali podjetništva. Upravni odbor je odgovoren za vodenje in spremljanje dejavnosti EIT, za izbor, imenovanje, financiranje, spremljanje in ocenjevanje SZI, vključno s sprejemanjem ustreznih korektivnih ukrepov, v primeru da SZI ciljev ne dosegajo v zadostni meri, ter za druge strateške odločitve. Pri imenovanju upravnega odbora se upoštevajo merila glede uravnotežene zastopanosti spolov in geografske uravnoteženosti. Upravni odbor izvoli svojega predsednika izmed svojih članov.

Izvršni odbor je sestavljen iz izbranih članov, ki zastopajo vse tri razsežnosti trikotnika znanja, in predsednika upravnega odbora. Izvršni odbor upravnemu odboru pomaga pri izvajanju njegovih nalog in v sodelovanju z direktorjem organizira sestanke upravnega odbora.

Direktorja imenuje upravni odbor. Direktor deluje kot zakoniti zastopnik EIT in je odgovoren za izvajanje odločitev upravnega odbora ter delovanje EIT in tekoče upravljanje.

Notranja revizijska funkcija deluje popolnoma neodvisno in v skladu z ustreznimi mednarodnimi standardi. Notranja revizijska funkcija upravnemu odboru in direktorju svetuje v zvezi s finančnim poslovanjem in administrativnim upravljanjem ter strukturami za nadzor znotraj EIT, v zvezi z organizacijo finančnih povezav s SZI in z vsem, za kar jo zaprosi upravni odbor.

2. Podrobna pravila v zvezi z organi EIT so določena v statutu EIT v Prilogi I.
3. Vzpostavi se skupina predstavnikov držav članic.

Skupino predstavnikov držav članic sestavljajo po en predstavnik iz vsake države članice in vsake pridružene članice.

Skupina predstavnikov držav članic svetuje upravnemu odboru in direktorju:

- (a) o podaljšanju ali prenehanju sporazumov o partnerstvu s SZI, kot je navedeno v točki 6 oddelka 3 Priloge I;
- (b) o sklenitvi memoranduma o sodelovanju z SZI, kot je določeno v točki 6 oddelka 3 Priloge I, in
- (c) o strateško pomembnih vprašanjih za EIT, ki niso navedena v točkah (a) in (b), in izmenjuje izkušnje v zvezi s tem.

Skupina predstavnikov držav članic svetuje tudi SZI in z njimi izmenjuje izkušnje.

Skupina predstavnikov držav članic je redno obveščena o uspešnosti, dosežkih in dejavnostih EIT in SZI, o rezultatih spremljanja in ocenjevanja, kazalnikih smotrnosti in korektivnih ukrepih. Skupina v zvezi s tem poda svoje mnenje.

Skupina predstavnikov držav članic omogoča tudi ustrezno sinergijo in dopolnjevanje med dejavnostmi EIT in SZI ter nacionalnimi programi in pobudami, vključno z možnostjo nacionalnega sofinanciranja dejavnosti SZI.

Člen 6

Naloge

Za doseganje naloge in ciljev iz člena 3 EIT opravlja vsaj naslednje:

- (a) v skladu s SIP opredeli svoje glavne prednostne naloge in dejavnosti ter jih izvaja v skladu z veljavnimi določbami Uredbe (EU) 2021/695;
- (b) zagotavlja odprtost za morebitne nove partnerske organizacije in krepi ozaveščenost med njimi ter z nadgrajevanjem obstoječih informacijskih mrež in struktur spodbuja njihovo udeležbo pri dejavnostih EIT po vsej Uniji, predvsem MSP ter centri odličnosti v nastajanju, tudi prek regionalne inovacijske sheme;
- (c) v skladu s členom 9 izbere in imenuje SZI ter s sporazumi o partnerstvu in sporazumi o nepovratnih sredstvih opredeli njihove pravice in dolžnosti, nadzoruje SZI in jim zagotovi ustrezno podporo in strateške usmeritve z ustreznimi ukrepi za nadzor kakovosti, stalnim spremljanjem in rednim zunanjim ocenjevanjem njihovih dejavnosti v skladu s členom 11, ter po potrebi sprejme korektivne ukrepe;
- (d) usmerja izvajanje regionalne inovacijske sheme, tudi prek njenih vozlišč, ki jih izvajajo SZI;
- (e) zagotavlja ustrezno raven usklajevanja in omogoča komuniciranje in tematsko sodelovanje med SZI ter objavlja razpise za dejavnosti med SZI in skupne storitve;
- (f) zagotavlja, da SZI v velikem obsegu izvajajo stopnje izobrazbe in diplome z znakom EIT, jih bolj promovira zunaj skupnosti EIT in jih razširi na programe vseživljenjskega učenja;
- (g) spodbuja razširjanje najboljših praks za povezovanje v okviru trikotnika znanja, vključno med SZI in po vsej Uniji, med drugim tudi prek regionalne inovacijske sheme, da bi se s tem razvila skupna kultura inovacij in prenosa znanja, in da bi se spodbudila odprtost SZI za nove člane prek dejavnosti ozaveščanja;
- (h) spodbuja intenzivno razširjanje, sporočanje in dobro izkoriščanje rezultatov in priložnosti, ki prihajajo iz skupnosti EIT, da se po vsej Uniji ozavešča o EIT ter povečujeta njegova prepoznavnost in znanje o njem ter da se spodbuja sodelovanje v dejavnostih skupnosti EIT;
- (i) podpira SZI pri oblikovanju učinkovite strategije finančne vzdržnosti za mobilizacijo sredstev iz drugih javnih in zasebnih virov;
- (j) spodbuja odličnost na področjih terciarnega izobraževanja, raziskav in inovacij, zlasti s promoviranjem SZI kot odličnih inovacijskih partneric;
- (k) spodbuja multidisciplinarne pristope k inovacijam po vseh sektorjih, tudi s povezovanjem tehnoloških, družbenih in netehnoloških rešitev, trajnosti in podnebne nevtralnosti po zasnovi, organizacijskih pristopov, osredotočanja na podjetništvo in novih poslovnih modelov;
- (l) zagotavlja sinergijo in dopolnjevanje med dejavnostmi EIT in drugimi programi Unije, kadar je potrebno, v skladu z Uredbo (EU) 2021/695;
- (m) spodbuja razpravo ter izmenjavo in razširjanje strokovnega znanja in izkušenj med SZI glede inovativnih modelov pravic intelektualne lastnine, da bi se spodbudil prenos in razširjanje znanja, in sicer v kontekstu SZI in širše po vsej Uniji;
- (n) zagotavlja potrebno podporo SZI in spodbuja sinergijo z njimi, da razvijejo inovativne rešitve;
- (o) najmanj vsaki dve leti organizira redna srečanja foruma deležnikov, na katerih deli informacije in razpravlja o svojih dejavnostih, izkušnjah, najboljših praksah ter prispevku k politikam in ciljem Unije na področjih inovacij, raziskav in izobraževanja ter k drugim politikam in ciljem Unije, kadar je ustrezno, ter deležnikom omogoči, da izrazijo svoja stališča;

- (p) vsaj dvakrat letno organizira sestanke skupine predstavnikov držav članic, in sicer neodvisno od sestankov foruma deležnikov;
- (q) omogoča vzpostavitev zmogljivosti za skupne storitve skupnosti EIT;
- (r) spodbuja postopno mreženje vozlišč regionalne inovacijske sheme in kolokacijskih centrov v državah članicah, da se omogoči njihovo sodelovanje znotraj skupnosti EIT in z lokalnimi inovacijskimi ekosistemi;
- (s) spremlja izvajanje dejavnosti, ki naj bi jih izvajale SZI za razvoj podjetniške in inovacijske zmogljivosti članskih organizacij, zlasti terciarnih izobraževalnih zavodov, izvajalcev poklicnega izobraževanja in usposabljanja, MSP ter zagonskih podjetij in njihovo vključevanje v inovacijske ekosisteme po vsej Uniji in v skladu s pristopom, ki temelji na trikotniku znanja;
- (t) v sodelovanju s Komisijo in po posvetovanju s SZI oblikuje ter začne izvajati in usklajevati pilotno pobudo v podporo razvoju inovacijskih in podjetniških zmogljivosti v terciarnih izobraževalnih institucijah in njihovem povezovanju v inovacijske ekosisteme (pilotna pobuda za terciarno izobraževanje), ki se bo izvajala prek SZI.

Člen 7

SZI

1. SZI opravlja vsaj z naslednje:

- (a) inovacijske dejavnosti in vlaganja z dodano vrednostjo Unije, vključno s spodbujanjem ustanavljanja inovativnih zagonskih podjetij in – ob dopolnjevanju z EIC in Programom InvestEU – razvoja inovativnih podjetij, ki vključujejo vse razsežnosti terciarnega izobraževanja in raziskav za doseganje kritične mase ter podpirajo razširjanje in uporabo rezultatov;
- (b) v inovacije usmerjene raziskave, preizkuse, izdelavo prototipov in predstavitve na področjih ključnih gospodarskih, okoljskih in družbenih interesov, ki se opirajo na rezultate, ki izhajajo iz raziskav na ravni Unije in nacionalnih raziskav in obetajo krepitev konkurenčnosti Unije na mednarodni ravni ter iščejo rešitve za večje družbene izzive, s katerimi se sooča evropska družba, vključno z izzivi, povezanimi z zdravjem in digitalnim trgom;
- (c) izobraževalne dejavnosti in dejavnosti usposabljanja, zlasti na magistrski in doktorski ravni, ter programe strokovnega usposabljanja na področjih, ki bi lahko zadostila prihodnjim evropskim družbeno-gospodarskim in družbeno-okoljevarstvenim potrebam in ki širijo nabor talentov Unije ter spodbujajo razvoj spretnosti, povezanih z inovacijami, izboljševanje vodstvenih in podjetniških spretnosti, mobilnost raziskovalcev in študentov ter izmenjavo znanja, mentorstvo in mreženje med udeleženci izobraževanja in usposabljanja EIT, tudi tistih z znakom EIT;
- (d) ukrepe v okviru pilotne pobude za terciarno izobraževanje za boljše vključevanje terciarnih izobraževalnih zavodov v inovacijske vrednostne verige in ekosisteme ter njihovo povezovanje z drugimi ključnimi inovacijskimi akterji v trikotniku znanja, s čimer bi se izboljšala njihova inovacijska in podjetniška zmogljivost;
- (e) dejavnosti ozaveščanja in razširjanja najboljših praks na področju inovacij s poudarkom na razvoju sodelovanja med terciarnim izobraževanjem, raziskavami in podjetji, vključno s storitvenimi in finančnimi sektorji, ter po potrebi z organizacijami javnega in tretjega sektorja;
- (f) dejavnosti regionalne inovacijske sheme, ki so v celoti vključene v večletno strategijo SZI in so povezane z ustreznimi strategijami pametne specializacije, kot so opredeljene v točki 2 člena 2 Uredbe (EU) 2021/695, da bi se okrepila inovacijska zmogljivost in razvili trajnostni inovacijski ekosistemi in s tem zmanjšale razlike in razkorak v inovacijski uspešnosti po vsej Uniji;
- (g) iskanje sinergije in dopolnjevanje med dejavnostmi SZI in obstoječimi programi Unije ter nacionalnimi in regionalnimi programi, zlasti z EIC, drugimi evropskimi partnerstvi in misijami Obzorja Evropa, kot je ustrezno;
- (h) zbiranje sredstev iz javnih in zasebnih virov, zlasti da bi zbrale čim večji delež svojega proračuna iz zasebnih virov in iz prihodka, ustvarjenega z lastnimi dejavnostmi, v skladu s členom 18;
- (i) zagotavljanje informacij na zahtevo o izidih in rezultatih raziskav ter z njimi povezanih intelektualnih pravicah, pridobljenih na podlagi dejavnosti SZI, in o ustreznih izumiteljih.

2. Brez poseganja v sporazume o partnerstvu in sporazume o nepovratnih sredstvih med EIT in SZI imajo SZI precejšnjo avtonomijo pri vzpostavitvi svoje notranje organizacije in sestave ter načrta dela in delovnih metod, pod pogojem, da to pripomore k napredku pri uresničevanju ciljev EIT in SZI, ob upoštevanju strateškega načrtovanja Obzorja Evropa in strateških usmeritev EIT, ki so določene v SIP in jih oblikuje upravni odbor.

SZI zlasti:

- (a) vzpostavijo pregledne notranje mehanizme upravljanja, ki odražajo trikotnik znanja – terciarno izobraževanje, raziskave in inovacije;
- (b) z jasnimi in preglednimi merili za pristop in izstop, vključno z javnimi razpisi, zagotavljajo in spodbujajo svojo odprtost za vse morebitne nove partnerske organizacije po vsej Uniji, ki bi doprinesle dodano vrednost partnerstvu;
- (c) vzpostavijo notranja pravila, vključno s kodeksi ravnanja, ki zagotavljajo, da delujejo na odprt in pregleden način;
- (d) pripravljajo in izvajajo svoje poslovne načrte;
- (e) pripravljajo in izvajajo strategije za doseganje finančne vzdržnosti.

3. SZI lahko sprejmejo ukrepe in pobude za ublažitev posledic krize zaradi COVID-19, predvsem ukrepe za večjo odpornost mikropodjetij, MSP ter zagonskih podjetij, kakor tudi študentov, raziskovalcev in zaposlenih.

4. Razmerje med EIT in SZI ureja sporazum o partnerstvu, sporazum o nepovratnih sredstvih ali, v skladu s členom 12, memorandum o sodelovanju.

Člen 8

Pravila za sodelovanje in razširjanje rezultatov

Uporabljajo se pravila za sodelovanje in razširjanje rezultatov iz Obzorja Evropa. Z odstopanjem od navedenih pravil:

- (a) so v členu 9(3) in (4) te uredbe določeni minimalni pogoji za oblikovanje SZI;
- (b) se za dejavnosti SZI z dodano vrednostjo, kadar je to ustrezno, lahko uporabljajo posebna pravila glede lastništva, pravic dostopa, izkoriščanja in razširjanja rezultatov.

Člen 9

Izbor in imenovanje SZI

1. EIT na podlagi konkurenčnega, odprtega in preglednega postopka izbere in imenuje partnerstvo kot SZI. Uporabljajo se pogoji in merila iz Uredbe (EU) 2021/695, med drugim iz njenega člena 28(3), ter merila za izbor evropskih partnerstev. Upravni odbor lahko ta merila podrobneje opredeli, tako da v skladu z načeli odličnosti in pomembnosti za področje inovacij v okviru premagovanja svetovnih izzivov in uresničevanja političnih prednostnih nalog Unije sprejme in objavi merila za izbor SZI.

2. EIT začne postopek izbora in imenovanja SZI v skladu s prednostnimi področji in časovnim okvirom, opredeljenim v SIP, ob upoštevanju prednostnih nalog, opredeljenih v strateškem načrtovanju Obzorja Evropa.

3. Minimalni pogoj za oblikovanje SZI je, da sodelujejo vsaj tri neodvisne partnerske organizacije, ki vključujejo vsaj en terciarni izobraževalni zavod, eno raziskovalno organizacijo in eno zasebno podjetje ter ki so ustanovljene v vsaj treh različnih državah članicah.

4. Poleg pogoja iz odstavka 3 ima vsaj dve tretjini partnerskih organizacij v SZI sedež v državah članicah.

5. EIT sprejme in objavi merila in postopke za financiranje, spremljanje in ocenjevanje dejavnosti SZI pred začetkom postopka izbora novih SZI. EIT takoj obvesti skupino predstavnikov držav članic in Evropski parlament o teh merilih in postopkih.

Člen 10

Načela ocenjevanja in spremljanja SZI

EIT na podlagi kazalnikov in določb o spremljanju, določenih med drugim v Uredbi (EU) 2021/695 in v SIP, ter v tesnem sodelovanju s Komisijo organizira stalno spremljanje in redna zunanja ocenjevanja neposrednih učinkov, rezultatov in učinkov posamezne SZI, tudi napredka SZI v zvezi s finančno vzdržnostjo, stroškovno učinkovitostjo in odprtostjo za nove člane.

Rezultati takega spremljanja in ocenjevanja se predložijo Evropskemu parlamentu in Svetu in se objavijo.

Člen 11

Trajanje, podaljšanje in prenehanje sporazuma o partnerstvu

1. Z odstopanjem od točke (c) člena 1 30(4) finančne uredbe EIT lahko sklene sporazum o partnerstvu s SZI za začetno obdobje sedmih let.
2. Na podlagi stalnega spremljanja SZI v skladu s členom 10 EIT pod nadzorom upravnega odbora opravi vmesne preglede smotrnosti in dejavnosti SZI za prva tri leta sporazuma o partnerstvu.

V primeru podaljšanja sporazuma o partnerstvu EIT te vmesne preglede opravi za prva tri leta po njegovem podaljšanju.

Upravni odbor te vmesne preglede objavi.

3. EIT pred iztekom sedemletnega obdobja iz odstavka 1 pod nadzorom upravnega odbora opravi celovito oceno smotrnosti in dejavnosti vsake SZI ob podpori neodvisnih zunanjih strokovnjakov.
4. Po posvetovanju s skupino predstavnikov držav članic lahko upravni odbor podaljša sporazum o partnerstvu za nadaljnje obdobje največ sedmih let ali prekine finančni prispevek EIT in ne podaljša sporazuma o partnerstvu s SZI, in sicer na podlagi:
 - (a) rezultata vmesnega pregleda iz prvega pododstavka odstavka 2 in
 - (b) rezultata celovite ocene iz odstavka 3.

EIT pred podaljšanjem sedemletnega obdobja iz odstavka 1 o tem obvesti Evropski parlament in Svet.

5. Pri odločanju o podaljšanju sporazuma o partnerstvu s SZI na podlagi odstavka 4 upravni odbor upošteva merila za izvajanje, spremljanje in ocenjevanje evropskih partnerstev iz Uredbe (EU) 2021/695, v zvezi s SZI pa naslednje:
 - (a) njihov pomen za splošne izzive Unije;
 - (b) njihovo dodano vrednost Unije in ustreznost glede na cilje EIT;
 - (c) doseganje njihovih ciljev;
 - (d) njihova prizadevanja za uskladitev njihovih dejavnosti z drugimi ustreznimi raziskovalnimi in inovacijskimi pobudami;
 - (e) njihovo zmožnost zagotavljanja odprtosti za nove člane;
 - (f) njihove dosežke v zvezi s privabljanjem novih članov po vsej Uniji;
 - (g) njihovo spoštovanje načel dobrega upravljanja;
 - (h) njihova prizadevanja in rezultate pri oblikovanju in izvajanju ukrepov in dejavnosti, ki upoštevajo vidik spolov, in
 - (i) njihovo zmogljivost za razvoj trajnostnih inovacijskih ekosistemov in doseženo stopnjo finančne vzdržnosti.

6. Če stalno spremljanje, vmesni pregled ali celovita ocena SZI iz odstavkov 2 in 3 tega člena pokažejo neustrezen napredek na področjih iz člena 10 ali da dodane vrednosti Unije ni, upravni odbor sprejme ustrezne korektivne ukrepe, vključno z zmanjšanjem, spremembo ali umikom finančnega prispevka EIT ali odpovedjo sporazuma o partnerstvu.

7. EIT pod nadzorom upravnega odbora pred iztekom sporazuma o partnerstvu opravi končen pregled smotrnosti in dejavnosti SZI. Če je rezultat končnega pregleda pred iztekom sporazuma o partnerstvu pozitiven, lahko EIT sklene memorandum o sodelovanju s SZI.

Člen 12

Memorandum o sodelovanju

1. Trajanje, vsebino in strukturo memoranduma o sodelovanju določi upravni odbor, pri čemer upošteva poglobljeno neodvisno študijo. Študija vključuje oceno prizadevanj SZI za doseganje finančne vzdržnosti ter njenih ustvarjenih prihodkov in finančnih obetov. Poleg tega se v oceni navedejo dejavnosti, katerih nadaljnje izvajanje bi utegnilo biti ogroženo zaradi pomanjkanja sredstev.

2. Memorandum o sodelovanju zajema:

- (a) pravice in obveznosti, povezane z nadaljevanjem dejavnosti trikotnika znanja ter vzdrževanjem ekosistema in mreže SZI;
- (b) pogoje za uporabo znamke EIT ter sodelovanje pri nagradah EIT in drugih pobudah, ki jih organizira EIT;
- (c) pogoje za udeležbo v dejavnostih terciarnega izobraževanja in usposabljanja, vključno z uporabo znaka EIT za programe izobraževanja in usposabljanja ter odnose s skupnostjo diplomantov EIT;
- (d) pogoje za sodelovanje pri konkurenčnih razpisih za nekatere specifične dejavnosti in dejavnosti med SZI in skupne storitve;
- (e) pogoje za dodatno podporo EIT za dejavnosti nadnacionalnega usklajevanja med kolokacijskimi centri z visoko dodano vrednostjo Unije.

3. Kadar ni sklenjen memorandum o sodelovanju, SZI za svoje dejavnosti ne uporablja znamke EIT.

Člen 13

Stopnje izobrazbe in diplome

1. Stopnje izobrazbe in diplome v povezavi z dejavnostmi terciarnega izobraževanja iz točke (c) člena 7(1) podeljujejo sodelujoče visokošolske ustanove in izvajalci poklicnega izobraževanja in usposabljanja v skladu z nacionalnimi pravili in postopki akreditacije. V sporazumih o partnerstvu in sporazumih o nepovratnih sredstvih med EIT in SZI se določi, da se te stopnje izobrazbe in diplome štejejo tudi kot stopnje izobrazbe in diplome EIT.

2. EIT sodelujoče terciarne izobraževalne zavode in izvajalce poklicnega izobraževanja in usposabljanja spodbuja, da:

- (a) podeljujejo skupne ali večkratne stopnje izobrazbe in diplome, kar odraža povezovalno vlogo SZI, lahko pa jih podeli tudi ena sama terciarna izobraževalna institucija ali izvajalec poklicnega izobraževanja in usposabljanja;
- (b) razširjajo najboljše prakse pri horizontalnih vprašanjih;
- (c) v okviru usposabljanja in podeljevanja diplom promovirajo in objavljajo znak EIT;
- (d) razvijajo različne strategije, da bi spodbujale učinkovito sodelovanje z inovacijskimi ekosistemi in podjetji ter spodbujale podjetniško miselnost;
- (e) oblikujejo programe, ki se osredotočajo na vseživljenjsko učenje in izdajanje spričeval;

- (f) posebno pozornost namenijo pristopom, pri katerih se zagotavlja uravnotežena zastopanost spolov in, upošteva vidik spolov, zlasti na področjih, na katerih so ženske še vedno premalo zastopane, kot so informacijske in komunikacijske tehnologije, znanost, tehnologija, inženirstvo in matematika;
- (g) upoštevajo:
 - (i) dejavnosti Unije, ki se izvajajo v skladu s členoma 165 in 166 PDEU;
 - (ii) dejavnosti, ki se izvajajo v okviru evropskega visokošolskega prostora.

Člen 14

Operativna neodvisnost EIT in usklajenost z ukrepanjem na ravni Unije, držav članic ali medvladni ravni

1. EIT svoje dejavnosti izvaja neodvisno od nacionalnih organov in zunanjih pritiskov, pri čemer s koordinacijo zagotavlja, da so te dejavnosti skladne z drugimi ukrepi in instrumenti, ki se izvajajo na ravni Unije, zlasti na področju terciarnega izobraževanja, raziskav in inovacij.
2. EIT si prizadeva tudi za sinergijo in dopolnjevanje z upoštevanjem politik in pobud na regionalni, nacionalni in medvladni ravni, da se izkoristijo najboljše prakse, uveljavljeni koncepti in obstoječi viri.

Komisija zagotavlja EIT potrebno podporo pri ustvarjanju ustrezne sinergije in dopolnjevanja z drugimi dejavnostmi na podlagi Uredbe (EU) 2021/695, ter z drugimi pobudami in programi Unije, hkrati pa preprečuje podvajanje.

Komisija za EIT oblikuje priporočila glede zmanjšanja upravnega bremena za SZI.

Člen 15

Pravni status

1. EIT je organ Unije in ima pravno osebnost. V vsaki državi članici ima največjo možno pravno sposobnost, ki jo nacionalno pravo priznava pravnim osebam. Zlasti lahko pridobiva premočnine in nepremičnine in z njimi razpolaga ter je stranka v sodnem postopku.
2. Za EIT se uporablja Protokol št. 7 o privilegijih in imunitetah Evropske unije, ki je priložen PEU in PDEU.

Člen 16

Odgovornost

1. EIT je edini odgovoren za izpolnjevanje svojih obveznosti.
2. Pogodbeno odgovornost EIT urejajo posamezne pogodbeno določbe in pravo, ki se uporablja za zadevne pogodbe.

Sodišče Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: Sodišče) je pristojno v skladu s katero koli arbitražno klavzulo iz pogodbe, ki jo sklene EIT.

3. V primeru nepogodbene odgovornosti EIT v skladu s splošnimi načeli, ki so skupna pravnim ureditvam držav članic, poravnava kakršno koli škodo, ki jo pri opravljanju svojih nalog povzroči sam ali njeno osebje.

Sodišče je pristojno v vseh sporih, povezanih z odškodninami za takšno škodo.

4. Vsa plačila, ki jih izvede EIT v zvezi z odgovornostjo iz odstavkov 2 in 3 ter stroški in izdatki, nastalimi v tej zvezi, se upoštevajo kot odhodki EIT in se krijejo iz virov EIT.

5. Za tožbe proti EIT je v skladu s členoma 263 in 265 PDEU pristojno Sodišče.

Člen 17

Preglednost in dostop do dokumentov

1. EIT in SZI zagotovijo, da se njihove dejavnosti izvajajo čim bolj pregledno. EIT in SZI zlasti oblikujejo dostopno, brezplačno spletno mesto, ki nudi informacije o njihovih dejavnostih in priložnostih, ki jih ponujajo, zlasti o odprtih razpisih.
2. EIT in SZI dajo na voljo podrobne informacije o razpisih za zbiranje predlogov, ki jih objavijo, tudi informacije o svojih postopkih ocenjevanja in rezultatih teh razpisov za zbiranje predlogov. Te informacije se v skladu z Uredbo (EU) 2021/695 zagotovijo pravočasno ter na pregleden in sledljiv način, in sicer v ustreznih skupnih spletnih podatkovnih zbirkah v okviru projektov na področju raziskav in inovacij, ki jih financira Unija.
3. EIT pred objavo razpisa za zbiranje predlogov za izbor SZI objavi svoj poslovnik, posebna finančna pravila iz člena 23(1) ter merila za izbor SZI iz člena 9.
4. EIT nemudoma objavi svoj enoten programski dokument in konsolidirano letno poročilo o dejavnostih iz člena 19.
5. Brez poseganja v odstavka 6 in 7 EIT tretjim strankam ne razkriva pridobljenih zaupnih informacij, za katere se je upravičeno zahtevala zaupna obravnava.
6. Za člane organov EIT velja zahteva glede zaupnosti iz člena 339 PDEU.

Za informacije, ki jih EIT zbere v skladu s to uredbo, velja Uredba (EU) 2018/1725 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹¹⁾.

7. Za dokumente EIT se uporablja Uredba (ES) št. 1049/2001 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹²⁾.
8. Za EIT se uporablja Uredba Sveta št. 1 ⁽¹³⁾. Prevajalske storitve, ki so potrebne za delovanje EIT, zagotavlja Prevajalski center za organe Evropske unije, ustanovljen z Uredbo Sveta (ES) št. 2965/94 ⁽¹⁴⁾.

Člen 18

Financiranje SZI

1. SZI se financirajo zlasti iz naslednjih virov:
 - (a) prispevkov partnerskih organizacij, ki so pomemben vir financiranja;
 - (b) prostovoljnih prispevkov držav članic, povezanih držav ali drugih tretjih držav ali javnih organov držav članic ali drugih držav;

⁽¹¹⁾ Uredba (EU) 2018/1725 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2018 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov v institucijah, organih, uradih in agencijah Unije in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 45/2001 in Sklepa št. 1247/2002/ES (UL L 295, 21.11.2018, str. 39).

⁽¹²⁾ Uredba Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 1049/2001 z dne 30. maja 2001 o dostopu javnosti do dokumentov Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije (UL L 145, 31.5.2001, str. 43).

⁽¹³⁾ Uredba Sveta št. 1 z dne 15. aprila 1958 o določitvi jezikov, ki se uporabljajo v Evropski gospodarski skupnosti (UL 17, 6.10.1958, str. 385).

⁽¹⁴⁾ Uredba Sveta (ES) št. 2965/94 z dne 28. novembra 1994 o ustanovitvi Prevajalskega centra za organe Evropske unije (UL L 314, 7.12.1994, str. 1).

- (c) prispevkov mednarodnih organov ali institucij;
 - (d) prihodkov, ustvarjenih z lastnimi sredstvi in dejavnostmi SZI, ter licenčnin iz naslova pravic intelektualne lastnine;
 - (e) premoženja;
 - (f) volil, donacij in prispevkov posameznikov, institucij, skladov ali drugih organov, ustanovljenih v skladu z nacionalnim pravom;
 - (g) finančnega prispevka EIT;
 - (h) finančnih instrumentov, vključno s tistimi, ki se financirajo iz splošnega proračuna Unije.
2. Pogoji za dostop do finančnega prispevka EIT se določijo v finančnih pravilih EIT iz člena 23(1).
3. Glede na ustrezno spremljanje ocenjenih finančnih potreb SZI, ki se opravi vsako leto, se proračunske obveznosti za dejavnosti, ki trajajo več kot eno proračunsko leto, lahko razčlenijo v letne obroke preko več let.
4. S finančnim prispevkom EIT za SZI se lahko v začetnih fazah delovanja SZI krije do 100 % skupnih upravičenih stroškov dejavnosti SZI z dodano vrednostjo. Tak prispevek se sčasoma postopoma zmanjša v skladu s stopnjami financiranja iz SIP.
5. SZI in njihove partnerske organizacije lahko zaprosijo za sredstva Unije, zlasti v okviru programov in skladov Unije, in sicer v skladu z ustreznimi pravili. Ta sredstva ne krijejo stroškov, ki se že financirajo v okviru drugega programa Unije.
6. Prispevki partnerskih organizacij k financiranju SZI se določijo v skladu s stopnjami financiranja iz odstavka 4 in upoštevajo strategijo SZI za doseganje finančne vzdržnosti.
7. EIT razvije na smotrnosti temelječ mehanizem dodeljevanja za dodelitev svojega finančnega prispevka za SZI. Ta mehanizem vključuje oceno poslovnih načrtov SZI in njihove smotrnosti, ki se meri s stalnim spremljanjem v skladu s členom 10 in določenim v SIP.

Člen 19

Priprava programov in poročanje

1. EIT v skladu s svojimi finančnimi pravili iz člena 23(1) sprejme enotni programski dokument, ki temelji na SIP in vsebuje naslednje:
- (a) izjavo o glavnih prednostnih nalogah ter načrtovanih pobudah EIT in SZI;
 - (b) oceno finančnih potreb in virov;
 - (c) oceno potreb po osebju zaradi novih nalog;
 - (d) ustrezne kvalitativne in kvantitativne metode, orodja in kazalnike za spremljanje dejavnosti EIT in SZI, pri čemer se uporablja pristop, ki je usmerjen v učinke in temelji na smotrnosti;
 - (e) druge elemente iz finančnih pravil.
2. EIT sprejme konsolidirano letno poročilo o dejavnostih, v katerem se navedejo celovite informacije o dejavnostih, ki so jih v predhodnem koledarskem letu izvajali EIT in SZI, ter o prispevku EIT k ciljem Obzorja Evropa ter politikam in ciljem Unije na področju inovacij, raziskav in izobraževanja. V konsolidiranem letnem poročilu o dejavnostih se prav tako ocenijo rezultati glede na zastavljene cilje, kazalnike in časovnico, tveganja, povezana z izvajanimi dejavnostmi, uporaba sredstev, tudi prispevek k cilju vključevanja podnebne razsežnosti v okviru Uredbe (EU) 2021/695 po posameznih SZI, in splošno delovanje EIT. Konsolidirano letno poročilo o dejavnostih vključuje dodatne celovite informacije v skladu s finančnimi pravili EIT.

Direktor do 29. maja 2022 in nato vsako leto pristojnim odborom Evropskega parlamenta predloži konsolidirano letno poročilo o dejavnostih.

Člen 20

Spremljanje in ocenjevanje EIT

1. Da bi se zagotovila visoka kakovost rezultatov, znanstvena odličnost in najučinkovitejša poraba sredstev, EIT zagotovi, da se njegove dejavnosti, vključno s tistimi, ki jih upravljajo SZI, redno in sistematično spremljajo ter neodvisno ocenjujejo v skladu z njegovimi finančnimi pravili. Rezultati spremljanja in ocen se objavijo.

2. Komisija ob pomoči neodvisnih zunanjih strokovnjakov in ob upoštevanju mnenj deležnikov pravočasno opravi vmesno in končno oceno EIT in SZI. Ti oceni se upoštevata v ocenah Obzorja Evropa iz člena 52 Uredbe (EU) 2021/695.

Z navedenima ocenama se preveri, kako EIT izpolnjuje svojo nalogo in cilje, obsegata pa vse dejavnosti EIT in SZI. Z njima se oceni dodana vrednost Unije EIT, vpliv po vsej Uniji in vpliv dejavnosti regionalne inovacijske sheme, odprtost, uspešnost, učinkovitost in ustreznost opravljenih dejavnosti EIT ter njihova usklajenost in dopolnjevanje s povezanimi nacionalnimi politikami in politikami Unije, vključno s sinergijo z drugimi deli Obzorja Evropa, zlasti z drugimi evropskimi partnerstvi in misijami ter EIC.

V vmesni oceni se med drugim ocenijo rezultat in učinki pilotne pobude za terciarno izobraževanje, učinkovitost strategij SZI za finančno vzdržnost ter sodelovanje med EIT in izvajalskimi organi v okviru stebra III „Inovativna Evropa“ Obzorja Evropa. V zvezi s tem se ocene EIT vključijo v ocene Obzorja Evropa, tudi ob upoštevanju sistematičnega ocenjevanja v okviru stebra III „Inovativna Evropa“ Obzorja Evropa, zlasti glede sistema „vse na enem mestu“ za inovacije.

3. Komisija lahko opravi dodatne ocene strateško pomembnih tem ali vprašanj s pomočjo neodvisnih zunanjih strokovnjakov, izbranih na podlagi preglednega postopka, da preuči napredek EIT pri doseganju zastavljenih ciljev ter opredeli dejavnike, ki prispevajo k izvajanju dejavnosti, in najboljše prakse. Komisija pri teh dodatnih ocenah v celoti upošteva upravno breme za EIT in SZI.

4. Komisija rezultate ocen skupaj s svojimi opombami sporoči Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij. Upravni odbor ugotovitve iz ocen ustrezno upošteva pri izvajanju programov in delovanju EIT.

Člen 21

Proračun EIT

1. Prihodki EIT so sestavljeni iz prispevka Unije. Vključujejo lahko tudi prispevke iz drugih zasebnih in javnih virov.

Prispevek Unije se zagotovi s finančnim prispevkom iz Obzorja Evropa v vrednosti 2 726 000 000 EUR v tekočih cenah z dodatnim zneskom 210 000 000 EUR v stalnih cenah za leto 2018 za obdobje 2021–2027.

EIT lahko prejme dodatna finančna sredstva iz drugih programov Unije.

2. Finančni prispevek EIT za SZI se zagotovi iz prispevka Unije iz odstavka 1.

Člen 22

Priprava in sprejetje letnega proračuna EIT

1. Vsebina in struktura proračuna EIT se določita v skladu z njegovimi finančnimi pravili. Odhodki EIT obsegajo kadrovske in upravne stroške ter odhodke za infrastrukturo in poslovanje. Upravni stroški se omejujejo na najnižjo možno raven. Proračun EIT je uravnotežen v smislu prihodkov in odhodkov.
2. Direktor pripravi osnutek načrta prihodkov in odhodkov EIT za naslednje proračunsko leto in ga pošlje upravnemu odboru.
3. Upravni odbor sprejme osnutek načrta prihodkov in odhodkov EIT, skupaj z osnutkom kadrovskega načrta, ter ju kot del enotnega programskega dokumenta do datuma, določenega v finančnih pravilih EIT, pošlje Evropskemu parlamentu, Svetu in Komisiji.
4. Upravni odbor sprejme proračun EIT. Proračun EIT je dokončen, ko je dokončno sprejet splošni proračun Unije. Po potrebi se ustrezno prilagodi.
5. Upravni odbor čim prej obvesti proračunski organ, da namerava izvajati projekt, ki ima lahko za financiranje proračuna EIT znatne finančne posledice, zlasti če gre za projekte v zvezi z nepremičninami, kot je najem ali nakup stavb. O tem obvesti Komisijo.
6. Za vsako večjo spremembo proračuna EIT velja isti postopek.

Člen 23

Izvrševanje in nadzor proračuna

1. EIT sprejme svoja finančna pravila v skladu s členom 70(3) finančne uredbe. Da bi EIT lahko dosegel svoje cilje ter privabil in obdržal partnerje iz zasebnega sektorja, je treba ustrezno upoštevati potrebo po ustrezni operativni prožnosti.
2. Finančni prispevek za EIT iz Obzorja Evropa ter drugih programov Unije se izvršuje v skladu s pravili navedenih programov.
3. Proračun EIT izvršuje direktor.
4. Računovodski izkazi EIT se konsolidirajo z računovodskimi izkazi Komisije.

Člen 24

Zaščita finančnih interesov Unije

1. Za boj proti goljufijam, podkupovanju in drugim nezakonitim dejanjem se za EIT v celoti uporablja Uredba (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁵⁾.
2. EIT pristopi k Medinstitucionalnemu sporazumu z dne 25. maja 1999 med Evropskim parlamentom, Svetom Evropske unije in Komisijo Evropskih skupnosti o notranjih preiskavah Evropskega urada za boj proti goljufijam (OLAF) ⁽¹⁶⁾. Upravni odbor formalizira ta pristop in sprejme potrebne ukrepe za pomoč OLAF pri izvedbi notranjih preiskav.

⁽¹⁵⁾ Uredba (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. septembra 2013 o preiskavah, ki jih izvaja Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF), ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1073/1999 Evropskega parlamenta in Sveta in Uredbe Sveta (Euratom) št. 1074/1999 (UL L 248, 18.9.2013, str. 1).

⁽¹⁶⁾ UL L 136, 31.5.1999, str. 15.

3. V vseh sprejetih odločitvah in sporazumih o partnerstvu ali sporazumih o nepovratnih sredstvih, ki jih sklene EIT, se izrecno določi, da lahko OLAF in Računsko sodišče na kraju samem izvajata inšpekcijske preglede dokumentov pogodbenikov in podizvajalcev, ki so prejeli sredstva Unije, tudi v prostorih končnih upravičencev.

Člen 25

Prenehanje delovanja EIT

V primeru likvidacije EIT se le ta izvede pod nadzorom Komisije v skladu s pravom, ki se uporablja. V sporazumih o partnerstvu ali sporazumih o nepovratnih sredstvih s SZI se določijo ustrezne določbe.

Člen 26

Pregled

Komisija do 31. decembra 2026 na podlagi rezultatov ocen iz člena 20(2) in (3), kadar je ustrezno, predloži predloge za spremembe te uredbe, za katere meni, da so potrebne, zlasti v zvezi z nalogo in cilji EIT iz člena 3 ter z namenom podaljšanja proračuna EIT po obdobju iz členov 3 in 21 v skladu z ustreznim okvirnim programom Unije za raziskave in inovacije.

Člen 27

Razveljavitev

Uredba (ES) št. 294/2008 se razveljavi z 28. majem 2021 z izjemo členov 3 in 5, člena 6(1) ter členov 7, 14, 17 in 19 navedene uredbe, ki se razveljavijo s 1. januarjem 2021.

Sklicevanje na razveljavljeno uredbo se šteje za sklicevanje na to uredbo in se bere v skladu s korelacijsko tabelo iz Priloge III.

Člen 28

Začetek veljavnosti in uporaba

Ta uredba začne veljati na dan objave v *Uradnem listu Evropske unije*.

Členi 3, 4 in 6, člen 7(1) in (3) ter členi 8, 9, 18 in 21 se uporabljajo od 1. januarja 2021.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 20. maja 2021

Za Evropski parlament
predsednik
D. M. SASSOLI

Za Svet
predsednica
A. P. ZACARIAS

PRILOGA I

STATUT EVROPSKEGA INŠTITUTA ZA INOVACIJE IN TEHNOLOGIJO

ODDELEK 1

SESTAVA UPRAVNEGA ODBORA

1. Upravni odbor sestavlja 15 članov, ki jih na pregleden način imenuje Komisija ob zagotavljanju uravnoteženosti med člani z izkušnjami na področju terciarnega izobraževanja raziskav, inovacij ali podjetništva. Imenovanje se opravi po odprtem razpisu za prijavo interesa. Mandat članov upravnega odbora traja štiri leta. Komisija lahko na predlog upravnega odbora navedeni mandat podaljša enkrat za obdobje dveh let.

Komisija si pri imenovanju članov upravnega odbora kar najbolj prizadeva, da bi zagotovila uravnoteženo zastopanost med izkušnjami na področju terciarnega izobraževanja (vključno s poklicnim izobraževanjem in usposabljanjem), raziskav, inovacij in podjetništva, uravnoteženo zastopanost spolov in geografsko zastopanost ter upoštevala različna okolja za terciarno izobraževanje, raziskave in inovacije po vsej Uniji.

Upravni odbor po potrebi Komisiji predloži ožji seznam kandidatov za namene imenovanja novega člana oziroma članov. Kandidati na ožjem seznamu se izberejo na podlagi rezultata preglednega in odprtega postopka, ki ga začne EIT.

Komisija člana oziroma člane imenuje v skladu s postopkom, določenim v prvem, drugem in tretjem odstavku, ter obvesti Evropski parlament in Svet o postopku izbora in končnem imenovanju teh članov upravnega odbora.

Če kateri od članov ne more dokončati svojega mandata, se nadomestnega člana za dokončanje tega mandata imenuje po postopku, določenem v prvem, drugem in tretjem odstavku, po katerem je bil imenovan član, ki ne more dokončati mandata. Komisija lahko nadomestnega člana, čigar mandat je trajal manj kot dve leti, na zahtevo upravnega odbora ponovno imenuje za nadaljnja štiri leta.

Komisija do 29. novembra 2022 imenuje tri dodatne člane upravnega odbora, da se doseže število 15 članov. Člani upravnega odbora, imenovani pred 28. majem 2021, dokončajo svoj mandat brez možnosti podaljšanja.

Komisija lahko v izjemnih in ustrezno utemeljenih okoliščinah, zlasti za ohranitev integritete upravnega odbora, na lastno pobudo ukine mandat člana upravnega odbora.

2. Člani upravnega odbora delujejo v skladu z interesi EIT ter neodvisno in pregledno varujejo njegovo nalogo in cilje, identiteto, avtonomnost in skladnost.
3. Upravni odbor lahko povabi člana odbora EIC ali druge deležnike, da se kot opazovalci udeležijo njegovih sej.
4. Upravni odbor pri opravljanju svojih nalog deluje pod nadzorom Komisije nad izvajanjem naloge in ciljev EIT, določenih v členu 3.

ODDELEK 2

ODGOVORNOSTI UPRAVNEGA ODBORA

1. Upravni odbor pri izvrševanju svoje odgovornosti za upravljanje in spremljanje dejavnosti EIT in SZI sprejema strateške odločitve. Zlasti:
 - (a) po posvetovanju z obstoječimi SZI in ob upoštevanju njihovih mnenj sprejme prispevek EIT k predlogu Komisije za SIP in ga objavi;

- (b) sprejme enotni programski dokument EIT, proračun, letne računovodske izkaze in bilanco stanja ter konsolidirano letno poročilo o dejavnostih;
 - (c) sprejme smotrna merila ter jasne in pregledne postopke za financiranje SZI na podlagi smotrnosti, vključno z odločitvijo o največji dodelitvi finančnega prispevka EIT za financiranje teh SZI, da bi se lahko izvedel ustrezeni poslovni načrt SZI in se dosegli cilji iz SIP ter v skladu s členom 10, ob upoštevanju zahtev iz člena 11(4) in (5), vključno z napredkom SZI pri doseganju finančne vzdržnosti;
 - (d) v skladu s členom 9 in SIP sprejme postopek za izbor SZI;
 - (e) izbere in imenuje partnerstvo kot SZI v skladu s pogoji in merili iz člena 9 ter prekliče imenovanje, kadar je to ustrezno;
 - (f) pooblasti direktorja, da pripravi sporazume o partnerstvu in sporazume o nepovratnih sredstvih s SZI, se pogaja o njih in jih sklene;
 - (g) določi trajanje, vsebino in strukturo memorandumov o sodelovanju v skladu s členom 12, pooblasti direktorja, da pripravi memorandume o sodelovanju s SZI in se o njih pogaja ter po pregledu izpogajanih memorandumov o sodelovanju pooblasti direktorja, da jih sklene;
 - (h) pooblasti direktorja, da prvotno določeno obdobje veljavnosti sporazumov o partnerstvu s SZI pred njegovim iztekom v skladu s členoma 10 in 11 podaljša, če je rezultat vmesnega pregleda in celovite ocene pozitiven, kot je opisano v SIP;
 - (i) direktorja pooblasti, da pripravi sporazume o nepovratnih sredstvih z drugimi pravnimi subjekti, se pogaja o njih in jih sklene;
 - (j) sprejme delujoče, učinkovite in pregledne postopke za stalno spremljanje in ocenjevanje, tudi smotrni sklop kazalnikov v skladu s členi 10, 11, 19 in 20, ter nadzoruje, kako jih direktor izvaja;
 - (k) v skladu s cilji EIT in SZI ter členi 10, 11 in 18 ter na podlagi spremljanja in ocenjevanja rezultatov sprejme ustrezne korektivne ukrepe za SZI, ki imajo slabše rezultate, vključno z zmanjšanjem, spremembo ali umikom finančnega prispevka EIT za te SZI ali odpovedjo sporazuma o partnerstvu z njimi;
 - (l) spodbuja SZI, da sprejmejo operativne modele za odprtost do novih partnerskih organizacij;
 - (m) promovira EIT po vsej Uniji in vsem svetu, da bi povečal njegovo privlačnost, in v ta namen direktorja pooblasti za podpis memorandumov o soglasju z državami članicami, pridruženimi državami ali drugimi tretjimi državami;
 - (n) odloča o oblikovanju in usklajevanju podpornih ukrepov, ki jih izvajajo SZI, da bi po vsej Uniji razširil vpliv EIT na razvoj podjetniške in inovacijske zmogljivosti terciarnih izobraževalnih institucij ter, kadar je ustrezno, izvajalce poklicnega izobraževanja in usposabljanja ter na njihovo vključevanje v inovacijske ekosisteme, da bi tako okrepil povezovanje v okviru trikotnika znanja;
 - (o) spodbuja ustvarjanje sinergije med EIT, tudi prek SZI, in okvirnimi programi Unije za raziskave in inovacije ter nacionalnimi in regionalnimi programi financiranja.
2. Poleg strateških odločitev iz točke 1 upravni odbor sprejme naslednje postopkovne in operativne odločitve, ki so potrebne za izpolnjevanje njegovih nalog in dejavnosti EIT. Zlasti:
- (a) sprejme svoj poslovnik in poslovnik za izvršni odbor ter posebna finančna pravila EIT;
 - (b) prenese posebne naloge na izvršni odbor;
 - (c) določi ustrezne honorarje za člane upravnega in izvršnega odbora, ki se skladajo s podobnimi prejemki v državah članicah;

- (d) sprejme odprt in pregleden postopek za izbor članov izvršnega odbora;
 - (e) imenuje direktorja in mu po potrebi podaljša mandat ali ga razreši v skladu z oddelkom 5;
 - (f) imenuje računovodjo in člane izvršnega odbora;
 - (g) sprejme kodeks pravilnega ravnanja v primeru nasprotja interesov;
 - (h) po potrebi ustanovi svetovalne skupine z določenim ciljem, nalogami in trajanjem mandata;
 - (i) vzpostavi notranjo revizijsko funkcijo v skladu s finančnimi pravili EIT;
 - (j) odloči o delovnih jezikih EIT, pri čemer upošteva obstoječa načela večjezičnosti in praktične zahteve glede njegovega delovanja;
 - (k) skliče letno srečanje visokih uradnikov s SZI;
 - (l) poroča o sodelovanju SZI z drugimi evropskimi partnerstvi.
3. Upravni odbor v zvezi z osebjem EIT in pogoji zaposlovanja sprejema odločitve v skladu s Kadrovskimi predpisi za uradnike Evropske unije in Pogoji za zaposlitev drugih uslužbencev Unije, določenimi v Uredbi Sveta (EGS, Euratom, ESPJ) št. 259/68 ⁽¹⁾ (v nadaljnjem besedilu: Kadrovski predpisi oziroma Pogoji za zaposlitev). Zlasti:
- (a) sprejme izvedbene ukrepe za izvajanje Kadrovskih predpisov in Pogojev za zaposlitev v skladu s členom 110(2) Kadrovskih predpisov;
 - (b) v skladu s točko (c) te točke izvaja pooblastila glede osebja EIT, ki jih organu za imenovanja podeljujejo Kadrovski predpisi, organu, pooblaščenemu za sklepanje pogodb o zaposlitvi, pa Pogoji za zaposlitev (v nadaljnjem besedilu: pooblastila pristojnega organa za imenovanja);
 - (c) v skladu s členom 110(2) Kadrovskih predpisov ter na podlagi člena 2(1) Kadrovskih predpisov in člena 6 Pogojev za zaposlitev sprejme sklep o prenosu ustreznih pooblastil organa za imenovanje na direktorja in določi pogoje, pod katerimi se lahko ta prenos začasno prekliče, pri čemer je direktor pooblaščen za nadaljnji prenos navedenih pooblastil;
 - (d) v izjemnih okoliščinah s sklepom začasno prekliče prenos pooblastil pristojnega organa za imenovanja na direktorja in nadaljnji prenos pooblastil Direktorja ter jih izvaja sam ali jih prenese na enega od svojih članov ali uslužbenca, ki ni direktor.

ODDELEK 3

DELOVANJE UPRAVNEGA ODBORA

1. Upravni odbor izvoli svojega predsednika izmed svojih članov. Mandat predsednika traja dve leti in se lahko enkrat podaljša.
2. Predstavniki Komisije se udeležujejo sestankov upravnega odbora brez glasovalne pravice, vendar se za primere iz točke 5 zahteva njegovo soglasje. Ima pravico predlagati točke dnevnega reda upravnega odbora.
3. Direktor se udeležuje sestankov upravnega odbora, vendar nima pravice glasovanja.
4. Upravni odbor svoje odločitve sprejema z navadno večino članov, ki imajo pravico glasovati.

Vendar pa se za sprejetje odločitev iz točke 1(a), (b), (c), (d) in (n) oddelka 2, iz točke 2(e) in (j) oddelka 2 ter iz odstavka 1 tega oddelka zahteva dvotretjinska večina članov upravnega odbora z glasovalno pravico.

⁽¹⁾ UL L 56, 4.3.1968, str. 1.

5. Odločitve upravnega odbora iz točke 1(c), (e), (g), (h), (j) in (m), točke 2(c) in točke 3(a) oddelka 2 zahtevajo soglasje Komisije, ki ga izrazi njen predstavnik v upravnem odboru.
6. Upravni odbor zaprosi skupino predstavnikov držav članic za mnenje, preden sprejme odločitve o podaljšanju ali prenehanju sporazumov o partnerstvu s SZI v skladu s točko 1(h) in (k) oddelka 2 ter o sklenitvi memoranduma o sodelovanju s SZI v skladu s točko 1(g) oddelka 2.

Mnenje iz prvega odstavka za upravni odbor ni zavezujoče. Mnenje se izda brez nepotrebnega odlašanja in najpozneje dva meseca po tem, ko je bila vložena zahteva zanj.
7. Upravni odbor se sestaja na rednih sejah najmanj štirikrat na leto in na izrednih sejah na pobudo svojega predsednika ali na zahtevo vsaj ene tretjine vseh svojih članov ali predstavnika Komisije.

ODDELEK 4

IZVRŠNI ODBOR

1. Izvršni odbor pomaga upravnemu odboru pri opravljanju njegovih nalog.
2. Izvršni odbor sestavlja pet članov, vključno s predsednikom upravnega odbora, ki predseduje tudi izvršnemu odboru. Štiri člane, razen predsednika, izbere upravni odbor izmed svojih članov ob zagotavljanju uravnoteženosti med člani z izkušnjami na področju terciarnega izobraževanja, inovacij, raziskav ali podjetništva. Mandat članov izvršnega odbora traja dve leti z možnostjo enkratnega podaljšanja.
3. Izvršni odbor v sodelovanju z direktorjem pripravlja sestanke upravnega odbora.
4. Upravni odbor lahko zahteva, da izvršni odbor nadzoruje in spremlja izvajanje sklepov in priporočil upravnega odbora.
5. Izvršni odbor pripravi razpravo upravnega odbora o osnutku prispevka EIT k predlogu Komisije za SIP ter njegovo sprejetje. Poleg tega pripravi razpravo upravnega odbora o osnutku enotnega programskega dokumenta, osnutku konsolidiranega letnega poročila o dejavnostih, osnutku letnega proračuna ter osnutku letnih računovodskih izkazov in bilance stanja, preden se predložijo upravnemu odboru.
6. Odločitve izvršnega odbora se sprejemajo na podlagi večine prisotnih članov. Vsak član ima en glas.
7. Predstavnik Komisije se udeležuje sestankov izvršnega odbora, vendar nima pravice glasovanja. Ima pa pravico predlagati točke dnevnega reda izvršnega odbora.
8. Direktor se udeležuje sestankov izvršnega odbora, vendar nima pravice glasovanja.
9. Člani izvršnega odbora delujejo v skladu z interesi EIT ter neodvisno in pregledno varujejo njegovo nalogo in cilje, identiteto, avtonomnost in skladnost. Upravnemu odboru redno poročajo o sprejetih odločitvah in nalogah, ki jim jih ta dodeli.

ODDELEK 5

DIREKTOR

1. Direktor je oseba s strokovnim znanjem in velikim ugledom na področjih, na katerih deluje EIT. Direktor je član osebja EIT in zaposlen kot začasni uslužbenec v skladu s točko (a) člena 2 Pogojev za zaposlitev.
2. Direktorja imenuje upravni odbor s seznama kandidatov, ki jih predlaga Komisija po javnem in preglednem izbirnem postopku. EIT za namen sklenitve pogodbe z direktorjem zastopa predsednik upravnega odbora.
3. Mandat direktorja traja štiri leta. Upravni odbor lahko ta mandat podaljša enkrat za obdobje do štirih let, in sicer na predlog Komisije, ki upošteva oceno direktorjeve uspešnosti, kot tudi najboljše interese ter prihodnje naloge in izzive EIT. Direktor, katerega mandat je bil podaljšan, ne sme sodelovati pri drugem izbirnem postopku za isto delovno mesto.
4. Direktorja se s položaja razreši le s sklepom upravnega odbora na predlog Komisije.
5. Direktor je odgovoren za dejavnosti in tekoče upravljanje EIT ter je njegov zakoniti zastopnik. Direktor je odgovoren upravnemu odboru in mu redno poroča o poteku dejavnosti EIT ter vseh dejavnosti, ki spadajo v njegovo pristojnost.
6. Direktor zlasti:
 - (a) organizira in upravlja dejavnosti EIT;
 - (b) podpira upravni in izvršni odbor pri njunem delu, zagotavlja administrativno pomoč za njune sestanke in posreduje informacije, ki jih potrebujeta za izvajanje svojih nalog;
 - (c) podpira upravni odbor pri pripravi prispevka EIT k predlogu Komisije za SIP;
 - (d) pripravi osnutek enotnega programskega dokumenta, osnutek konsolidiranega letnega poročila o dejavnostih in predlog letnega proračuna, ki jih predloži upravnemu odboru;
 - (e) pod nadzorom upravnega odbora pripravi in vodi postopek izbora SZI ter zagotovi, da so različne stopnje postopka izvedene pregledno in objektivno, ter konsolidiranemu letnemu poročilu o dejavnostih iz točke (d) priloži podrobno poročilo o izbirnem postopku;
 - (f) na podlagi pooblastila upravnega odbora pripravi sporazume o partnerstvu in sporazume o nepovratnih sredstvih s SZI, se pogaja o njih in jih sklene;
 - (g) pripravi memorandume o sodelovanju s SZI in se o njih pogaja ter jih, potem ko jih odobri upravni odbor, sklene v skladu s točko 1(a) oddelka 2;
 - (h) s soglasjem upravnega odbora pripravi sporazume o nepovratnih sredstvih z drugimi pravnimi subjekti, se pogaja o njih in jih sklene;
 - (i) pod nadzorom upravnega odbora organizira srečanja foruma deležnikov in skupine predstavnikov držav članic ter zagotovi učinkovito komuniciranje med njimi;
 - (j) s pooblastilom upravnega odbora podpiše memorandume o soglasju z državami članicami, pridruženimi državami ali drugimi tretjimi državami z namenom promoviranja EIT po vsem svetu;
 - (k) pod nadzorom upravnega odbora zagotavlja izvajanje učinkovitih postopkov spremljanja, ocenjevanja in vrednotenja smotrnosti SZI v skladu s točko 1(j) oddelka 2 ter izvaja korektivne ukrepe, ki jih določi upravni odbor v skladu s členom 11(6);

- (l) v skladu z načelom dobrega finančnega poslovanja je odgovoren za upravne in finančne zadeve, vključno z izvrševanjem proračuna EIT, pri čemer ustrezno upošteva nasvete notranje revizijske funkcije;
- (m) predloži osnutek letnih računovodskih izkazov in bilance stanja notranji revizijski funkciji ter nato tudi upravnemu odboru;
- (n) pod nadzorom upravnega odbora zagotavlja, da so izpolnjene obveznosti EIT iz sklenjenih pogodb in sporazumov;
- (o) pod nadzorom upravnega odbora skrbi za učinkovito komuniciranje z institucijami Unije;
- (p) obvesti skupino predstavnikov držav članic o rezultatih spremljanja in ocenjevanja ter upravnemu odboru posreduje mnenja skupine predstavnikov držav članic;
- (q) deluje v skladu z interesi EIT ter neodvisno in pregledno varuje njegovo nalogo in cilje, identiteto, avtonomnost in skladnost.

7. Direktor opravlja vse druge naloge, ki mu jih zaupa upravni odbor in ki so v njegovi pristojnosti.

ODDELEK 6

OSEBJE EIT IN NAPOTENI NACIONALNI STROKOVNJAKI

1. Osebe EIT je osebje, ki ga EIT zaposli neposredno. Za osebje EIT se uporabljajo Kadrovske predpisi in Pogoji za zaposlitev ter pravila za izvajanje teh predpisov, sprejeta z dogovorom med institucijami Unije. Ta točka se uporablja za osebje, ki je v EIT zaposleno 28. maja 2021, ne glede na datum začetka veljavnosti njihove pogodbe o zaposlitvi.
2. Nacionalne strokovnjake se lahko napoti na EIT za določen čas. Upravni odbor sprejme določbe, ki napotnim nacionalnim strokovnjakom omogočajo, da delajo za EIT, ter opredelijo njihove pravice in odgovornosti.

*PRILOGA II***RAZVELJAVLJENA UREDBA S SPREMEMBO**

Uredba (ES) št. 294/2008 Evropskega parlamenta in Sveta

(UL L 97, 9.4.2008, str. 1)

Uredba (EU) št. 1292/2013 Evropskega parlamenta in Sveta

(UL L 347, 20.12.2013, str. 174)

PRILOGA III

KORELACIJSKA TABELA

Uredba (ES) št. 294/2008	Ta uredba
Člen 1	Člen 1
Člen 2, točka 1	Člen 2, točka 1
Člen 2, točka 2	Člen 2, točka 2
Člen 2, točka 3	Člen 2, točka 3
Člen 2, točka 5	Člen 2, točka 5
Člen 2, točka 6	Člen 2, točka 6
Člen 2, točka 7	Člen 2, točka 7
–	Člen 2, točka 8
Člen 2, točka 8	–
Člen 2, točka 9	Člen 2, točka 9
Člen 2, točka 9a	Člen 2, točka 10
Člen 2, točka 10	Člen 2, točka 11
–	Člen 2, točka 12
Člen 2, točka 11	Člen 2, točka 13
–	Člen 2, točka 14
–	Člen 2, točka 15
–	Člen 2, točka 16
Člen 3	Člen 3(1) in (2)
Člen 4(1), točke (a), (c) in (d)	Člen 5(1)
Člen 4(2)	–
Člen 4(3)	Člen 5(2)
–	Člen 5(3)
Člen 5(1), točke (a) do (c)	Člen 6, točke (a), (b) in (c) in točka (e)
Člen 5(1), točka (d)	–
–	Člen 6, točka (d)
Člen 5(1), točki (e) in (f)	Člen 6, točki (f) in (g)
–	Člen 6, točki (h) in (i)
Člen 5(1), točke (g) do (i)	Člen 6, točke (j), (k) in (l)
Člen 5(1), točka (j)	–
–	Člen 6, točki (m) in (n)
Člen 5(1), točka (k)	Člen 6, točki (o) in (p)
–	Člen 6, točke (q) do (t)
Člen 5(2)	–
Člen 6(1), točke (a) do (c)	Člen 7(1), točke (a), (b) in (c)
–	Člen 7(1), točka (d)
Člen 6(1), točka (d)	Člen 7(1), točka (e)

–	Člen 7(1), točka (f)
Člen 6(1), točka (e)	Člen 7(1), točka (g)
–	Člen 7(1), točki (h) in (i)
Člen 6(2), točke (a) do (e)	Člen 7(2), točke (a) do (e)
–	Člen 7(3)
Člen 6(3)	Člen 7(4)
–	Člen 8
Člen 7(1)	Člen 9(1)
Člen 7(1a)	Člen 9(2)
Člen 7(2)	–
Člen 7(3)	Člen 9(3)
Člen 7(4)	Člen 9(4)
Člen 7(5)	Člen 9(5)
Člen 7a	Člen 10
Člen 7b(1)	–
Člen 7b(2)	Člen 11(1)
–	Člen 11(2)
–	Člen 11(3)
Člen 7b(3)	Člen 11(4)
–	Člen 11(5)
Člen 7b(4)	Člen 11(6)
–	Člen 11(7)
–	Člen 12
Člen 8(1)	Člen 13(1)
Člen 8(2), točka (a)	Člen 13(2), točka (a)
Člen 8(2), točka (aa)	Člen 13(2), točka (b)
–	Člen 13(2), točke (c) do (f)
Člen 8(2), točka (b)	Člen 13(2), točka (g)
Člen 9(1) in (2)	Člen 14(1)
Člen 9(3)	Člen 14(2)
Člen 11	Člen 15
Člen 12	Člen 16
Člen 13(1)	Člen 17(1)
–	Člen 17(2)
Člen 13(2) do (7)	Člen 17(3) do (8)
Člen 14(1)	–
Člen 14(2)	Člen 18(1)
Člen 14(3)	Člen 18(2)
–	Člen 18(3)

Člen 14(4)	Člen 18(4)
Člen 14(5)	Člen 18(5)
Člen 14(6)	–
–	Člen 18(6)
Člen 14(7)	Člen 18(7)
Člen 15(1)	Člen 19(1)
Člen 15(2)	Člen 19(2)
Člen 16(1)	Člen 20(1)
Člen 16(2)	Člen 20(2)
Člen 16(2a)	Člen 20(3)
Člen 16(3)	Člen 20(4)
Člen 17(1)	–
–	Člen 4(4)
Člen 17(2)	Člen 4(1)
Člen 17(2a)	Člen 4(2)
Člen 17(3)	Člen 4(3)
Člen 17(4)	Člen 4(5)
Člen 18	–
Člen 19(1)	–
–	Člen 21(1)
Člen 19(2)	–
Člen 19(3)	Člen 21(2)
Člen 20(1)	Člen 22(1)
Člen 20(2)	–
Člen 20(3)	Člen 22(2)
Člen 20(4)	–
Člen 20(5)	Člen 22(3)
Člen 20(6)	–
Člen 20(7)	–
Člen 20(8)	Člen 22(4)
Člen 20(9)	Člen 22(5)
Člen 20(10)	Člen 22(6)
Člen 21(1)	Člen 23(1)
Člen 21(1a)	Člen 23(2)
Člen 21(2)	Člen 23(3)
Člen 21(3)	Člen 23(4)
Člen 21(4)	–
Člen 22	Člen 24

Člen 22a	Člen 25
Člen 23	–
–	Člen 26
–	Člen 27
Člen 24	Člen 28
Priloga	Priloga I
–	Priloga II
–	Priloga III

SKLEPI

SKLEP (EU) 2021/820 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne 20. maja 2021

o strateškem inovacijskem programu Evropskega inštituta za inovacije in tehnologijo (EIT) za obdobje 2021–2027: spodbujanje talentov in zmogljivosti Evrope za inovacije ter razveljavitvi Sklepa št. 1312/2013/EU

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 173(3) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ⁽¹⁾,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom ⁽²⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Uredba (EU) 2021/819 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽³⁾, zlasti člen 4 Uredbe, določa sprejetje strateškega inovacijskega programa (SIP).
- (2) V SIP bi bilo treba določiti prednostna področja in strategijo za Evropski inštitut za inovacije in tehnologijo (EIT) za zadevno sedemletno obdobje v skladu z Uredbo (EU) 2021/695 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁴⁾, bi bilo treba vzpostaviti ključne ukrepe EIT, in bi morala vsebovati oceno pričakovanega družbenega, gospodarskega in okoljskega učinka EIT, njegovih dejavnosti ozaveščanja in njegove zmožnosti za ustvarjanje najboljše inovacijske dodane vrednosti. V SIP bi bilo treba upoštevati rezultate stalnega spremljanja in rednega neodvisnega ocenjevanja EIT.
- (3) SIP bi moral upoštevati tudi strateško načrtovanje okvirnega programa za raziskave in inovacije Obzorje Evropa (v nadaljnjem besedilu: Obzorje Evropa), vzpostavljenega z Uredbo (EU) 2021/695, ustvarjati in spodbujati ustrezne sinergije in dopolnjevanje med dejavnostmi EIT ter drugimi ustreznimi pobudami, instrumenti in programi Unije ter nacionalnimi in regionalnimi pobudami, instrumenti in programi ter zagotoviti skladnost s prednostnimi nalogami in zavezami Unije, vključno s tistimi iz sporočil Komisije z dne 11. decembra 2019 o evropskem zelenem dogovoru, z dne 27. maja 2020 o proračunu EU kot gonilu načrta okrevanja za Evropo (v nadaljnjem besedilu: načrt okrevanja za Evropo), z dne 19. februarja 2020 o evropski strategiji za podatke, z dne 10. marca 2020 o strategiji za MSP za trajnostno in digitalno Evropo in z dne 10. marca 2020 o novi industrijski strategiji za Evropo in tistimi, ki so povezani z doseganjem strateške avtonomije Evrope, ob hkratnem ohranjanju odprtega gospodarstva.
- (4) SIP bi moral zajemati oceno finančnih potreb in virov za prihodnje delovanje EIT. Vsebovati pa bi moral tudi okvirni finančni načrt za obdobje ustreznega večletnega finančnega okvira.

⁽¹⁾ UL C 47, 11.2.2020, str. 69.

⁽²⁾ Stališče Evropskega parlamenta z dne 27. aprila 2021 (še ni objavljeno v Uradnem listu) in odločitev Sveta z dne 10. maja 2021.

⁽³⁾ Uredba (EU) 2021/819 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2021 o Evropskem inštitutu za inovacije in tehnologijo (glej stran 61 tega Uradnega lista).

⁽⁴⁾ Uredba (EU) 2021/695 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. aprila 2021 o vzpostavitvi okvirnega programa za raziskave in inovacije Obzorje Evropa, določitvi pravil za sodelovanje in razširjanje njegovih rezultatov ter razveljavitvi uredb (EU) št. 1290/2013 in (EU) št. 1291/2013 (UL L 170, 12.5.2021, str. 1).

- (5) Da bi se zagotovila kontinuiteta dejavnosti EIT ter skupnosti znanja in inovacij (SZI) skladno z ustreznimi določbami Uredbe (EU) 2021/695, bi moral ta sklep začeti veljati čim prej in bi se moral uporabljati z retroaktivnim učinkom od 1. januarja 2021.
- (6) Ker ciljev tega sklepa države članice ne morejo zadovoljivo doseči, temveč se zaradi obsega in nadnacionalne narave lažje dosežejo na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta sklep ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenih ciljev.
- (7) Sklep št. 1312/2013/EU Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁵⁾ bi bilo treba razveljaviti –

SPREJELA NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Sprejme se strateški inovacijski program Evropskega inštituta za inovacije in tehnologijo za obdobje od 2021 do 2027 (v nadaljnjem besedilu: SIP 2021–2027), kakor je določen v Prilogi.

Člen 2

SIP 2021–2027 se izvaja v skladu z Uredbo (EU) 2021/819.

Člen 3

Sklep št. 1312/2013/EU se razveljavi z učinkom od 1. januarja 2021.

Člen 4

Ta sklep začne veljati na dan objave v *Uradnem listu Evropske unije*.

Uporablja se od 1. januarja 2021.

V Bruslju, 20. maja 2021

Za Evropski parlament
predsednik
D. M. SASSOLI

Za Svet
predsednik
A. P. ZACARIAS

⁽⁵⁾ Sklep št. 1312/2013/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. december 2013 o strateškem inovacijskem programu Evropskega inštituta za inovacije in tehnologijo (EIT) – prispevek EIT k bolj inovativni Evropi (UL L 347, 20.12.2013, str. 892).

PRILOGA

STRATEŠKI INOVACIJSKI PROGRAM EVROPSKEGA INŠTITUTA ZA INOVACIJE IN TEHNOLOGIJO (EIT) ZA OBDOBJE 2021–2027

Kazalo

1.	Uvod	94
1.1	Ozadje	94
1.2	Ključni izzivi	95
1.3	Položaj znotraj Obzorja Evropa	97
2.	Višji cilji: strategija EIT in cilji za obdobje 2021–2027	98
3.	Spodbujanje talentov in zmogljivosti Evrope za inovacije: ključni ukrepi	98
3.1	Podpora obstoječim SZI	98
3.2	Povečevanje regionalnega učinka SZI	99
3.3	Ustanovitev novih SZI	100
3.4	Podpora inovacijski in podjetniški zmogljivosti terciarnih izobraževalnih institucij	101
3.5	Medsektorske dejavnosti EIT	102
3.5.1	Komuniciranje in razširjanje	102
3.5.2	Opredelevanje in izmenjava dobrih praks z deležniki	103
3.5.3	Mednarodno sodelovanje in dejavnosti za zagotavljanje svetovne razsežnosti	103
3.6	Uresničevanje: način delovanja	104
3.6.1	Model delovanja SZI	104
3.6.2	Model financiranja SZI	105
3.6.3	Zmanjševanje upravnega bremena	106
3.6.4	Razmerje med EIT in SZI po prenehanju sporazuma o partnerstvu	106
3.7	Sinergije in dopolnjevanja z drugimi programi Unije	106
4.	Reševanje krize, ki je nastala zaradi izbruha COVID-19	108
5.	Viri	108
5.1	Proračunske potrebe	108
5.2	Učinek (spremljanje in ocenjevanje)	109
5.2.1	Poročanje in spremljanje	109
5.2.2	Ocenjevanje, vmesni pregled in celovita ocena	111
	Dodatek 1	112
	Dodatek 2	115

1. UVOD

V tem strateškem inovacijskem programu so določeni prednostna področja in strategija Evropskega inštituta za inovacije in tehnologijo (EIT) za obdobje 2021–2027 (SIP 2021–2027). V njem so določeni cilji, ključni ukrepi, način delovanja, pričakovani rezultati in učinek EIT ter ocena potrebnih virov. S SIP 2021–2027 se zagotavlja potrebna skladnost EIT z Obzorjem Evropa.

SIP 2021–2027 temelji na oceni učinka, ki jo je izvedla Komisija. V njem je upoštevan osnutek SIP, ki ga je pripravil EIT in ki je bil Komisiji predložen 20. decembra 2017, in sicer v skladu z Uredbo (ES) št. 294/2008 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾. V njem je upoštevana tudi Uredba (EU) 2021/695, zlasti ključna vloga EIT kot dela stebra III „Inovativna Evropa“ v okviru Obzorja Evropa ter njegov prispevek k spoprijemanju s svetovnimi in družbenimi izzivi, vključno z vzpostavljenimi cilji in zavezami za podnebne cilje in cilje Organizacije združenih narodov (ZN) za trajnostni razvoj (v nadaljnjem besedilu: cilji trajnostnega razvoja), ter k stebru I „Odlična znanost“ in stebru II „Globalni izzivi in evropska industrijska konkurenčnost“ v okviru Obzorja Evropa. SIP 2021–2027 temelji na izkušnjah, pridobljenih v preteklih letih delovanja EIT, in rezultatih širokega posvetovanja s ključnimi deležniki.

V SIP 2021–2027 se upošteva strateško načrtovanje Obzorja Evropa, da bi se zagotovile skladnost z dejavnostmi Obzorja Evropa in sinergije z drugimi ustreznimi programi Unije ter skladnost s prednostnimi nalogami in zavezami Unije, tudi tistimi, ki se navezujejo na evropski zeleni dogovor, načrt okrevanja za Evropo, evropsko strategijo za podatke, strategijo za MSP za trajnostno in digitalno Evropo in novo industrijsko strategijo za Evropo, in tistimi, ki so povezani z doseganjem strateške avtonomije Unije ob ohranjanju odprtega gospodarstva. Poleg tega prispeva k reševanju svetovnih in družbenih izzivov, vključno s cilji trajnostnega razvoja, saj sledi načelom Pariškega sporazuma, sprejetega na podlagi Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja ⁽²⁾, in k uresničevanju gospodarstva ničelnih emisij toplogrednih plinov najpozneje do leta 2050. Namen SIP je tudi povečati dopolnjevanje in sinergije med dejavnostmi EIT ter nacionalnimi in regionalnimi programi financiranja in prednostnimi nalogami.

1.1 Ozadje

EIT je bil ustanovljen leta 2008, da bi s krepitvijo inovacijske zmogljivosti Unije in držav članic prispeval k trajnostni gospodarski rasti in konkurenčnosti. V okviru EIT so se prvič povezali terciarno izobraževanje, raziskave in inovacije (v nadaljnjem besedilu: trikotnik znanja), močen poudarek pa je tudi na podjetniškem talentu, ustvarjanju poslovnih priložnosti ter inovacijskih znanj in spretnosti.

EIT se je od ustanovitve postopoma uveljavil kot edinstven instrument za spoprijemanje z družbenimi izzivi prek povezovanja v okviru trikotnika znanja. Deluje predvsem prek skupnosti znanja in inovacij (SZI) ⁽³⁾. Trenutno obstaja osem SZI, ki delujejo na področjih podnebnih sprememb, digitalne preobrazbe, energije, hrane, zdravja, surovin, mobilnosti v mestih in proizvodnje z dodano vrednostjo.

Do zdaj je vsako SZI sestavljalo pet do deset kolokacijskih centrov ⁽⁴⁾, ki naj bi delovali kot geografska vozlišča, ki zagotavljajo tudi fizični prostor za lokalno interakcijo v okviru inovacijskega ekosistema in za povezovanje trikotnika znanja v praksi. Kolokacijski centri so Organizirani in strukturirani v skladu z ustreznim nacionalnim in regionalnim inovacijskim okoljem ter temeljijo na vseevropski mreži obstoječih laboratorijev, pisarn ali kampusov partnerja SZI.

Cilj SZI je voditi portfelje dejavnosti trikotnika znanja prek:

- (a) dejavnosti izobraževanja in usposabljanja z močnimi podjetniškimi komponentami za usposabljanje naslednje generacije talentov, vključno z zasnovano in izvajanjem programov, zlasti na magistrski in doktorski ravni, ki jim je bil podeljen znak EIT, in sicer pečat kakovosti, ki ga EIT podeli izobraževalnemu programu SZI, ki izpolnjuje posebna merila kakovosti, med drugim povezana s podjetniškim izobraževanjem in inovativnimi učnimi načrti učenja skozi prakso, pri čemer je izobraževalni program EIT ključnega pomena za razvoj zelo podjetnih in visokokvalificiranih inovatorjev, od tod tudi pomen programov in dejavnosti za razvoj podjetniških in digitalnih znanj in spretnosti ter prekvalificiranja in dokvalificiranja človeških virov v okviru vseživljenjskega učenja;

⁽¹⁾ Uredba (ES) št. 294/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2008 o ustanovitvi Evropskega inštituta za inovacije in tehnologijo (UL L 97, 9.4.2008, str. 1).

⁽²⁾ UL L 282, 19.10.2016, str. 4.

⁽³⁾ Kot so opredeljene v točki 2 člena 2 Uredbe (EU) 2021/819.

⁽⁴⁾ Kot so opredeljeni v točki 3 člena 2 Uredbe (EU) 2021/819.

- (b) dejavnosti, ki podpirajo raziskave in inovacije, za razvoj inovativnih in trajnostnih proizvodov, postopkov, tehnologij, storitev in netehnoloških rešitev, ki se nanašajo na posamezne poslovne priložnosti ali družbeni cilj;
- (c) dejavnosti za ustanavljanje in podpiranje podjetij, kot so programi pospeševanja, ki so podjetnikom v pomoč pri preoblikovanju zamisli v uspešna podjetja in pospešujejo proces rasti in razvoja.

Posebnost EIT v primerjavi z drugimi instrumenti za inovacije je usmerjenost v globalne in družbene izzive s povezovanjem trikotnika znanja, ki dejavnosti terciarnega izobraževanja vključuje v vrednostno verigo inovacij.

Pristop EIT pomaga krepiti odpornost in povečevati trajnostnost ter prispeva k uresničevanju postopnih in prelomnih inovacij, da se učinkovito obravnavajo pomanjkljivosti trga in da se pomaga pri preoblikovanju panog ter da se podpre oblikovanje zagonskih, odcepljenih ter malih in srednjih podjetij (MSP). EIT omogoča oblikovanje dolgoročnih poslovnih strategij za spoprijemanje s svetovnimi izzivi in pomaga pri oblikovanju okvirnih pogojev, ki so ključnega pomena za rast dobro delujočega inovacijskega ekosistema in uspešnost inovacij. V Uredbi (EU) 2021/819 je določen cilj, da morajo SZI postati finančno vzdržne ⁽⁵⁾, na podlagi te edinstvene značilnosti pa bi nastajale podjetniške in v rezultate usmerjene inovacije. V tem smislu SZI razvijajo in izvajajo strategije za ustvarjanje prihodkov, da bodo lahko svoj inovacijski ekosistem in dejavnosti trikotnika znanja vzdrževale tudi po obdobju, zajetem v sporazumih o nepovratnih sredstvih.

EIT tako ponuja dinamično platformo za ustanovitev, nadgradnjo, spremljanje in podporo SZI z močnimi mrežnimi učinki in pozitivnimi učinki prelivanja. Prvi sklop SZI (EIT Digital, SZI EIT Climate in EIT InnoEnergy), ki je bil postavljen leta 2009, je uveljavljen in zrel, po letu 2024 pa bi se morali sporazumi o partnerstvu v skladu z najdaljšim trajanjem nepovratnih sredstev izteči. SZI druge in tretje generacije (EIT Health in EIT Raw Materials iz leta 2014 ter EIT Food iz leta 2016) pa še zorijo. SZI EIT Urban Mobility in EIT Manufacturing, sta bili vzpostavljeni decembra 2018 in sta začeli delovati leta 2019.

V osem SZI se je do leta 2019 vključilo več kot 600 podjetij, 250 terciarnih izobraževalnih institucij ⁽⁶⁾, 200 raziskovalnih organizacij ⁽⁷⁾ ter več kot 50 organizacij civilne družbe in organov.

Zaradi trdovratnih razlik v inovacijski uspešnosti med regijami v Evropi je EIT leta 2014 uvedel regionalno inovacijsko shemo (RIS) ⁽⁸⁾, da bi razširil svoj regionalni domet na države, ki na področju inovacij dosegajo skromne ali povprečne rezultate. EIT je prek regionalne inovacijske sheme razširil svoje dejavnosti po vsej Evropi in zdaj državam (in njihovim regijam), katerih inovacijska uspešnost je v skladu z evropskim sistemom inovacijskih kazalnikov skromna ali povprečna, ponuja priložnosti, da kot del skupnosti SZI sodelujejo v dejavnostih trikotnika znanja.

EIT je uspelo ohraniti prožnost ter razviti načela in pravila upravljanja za uspešno vodenje SZI v okviru krovnega Obzorja 2020, vzpostavljenega z Uredbo (EU) št. 1291/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁹⁾ v skladu z Uredbo (ES) št. 294/2008. Operativna neodvisnost mu omogoča preskušanje in učinkovito izvajanje številnih novosti pri upravljanju upravičencev, kot so mehanizem konkurenčnega financiranja, cilji finančne vzdržnosti in specifični ključni kazalniki smotrnosti.

1.2 Ključni izzivi

V zadnjih letih se je število inovacij skokovito povečalo. Inovacije preoblikujejo gospodarske panoge, pretresejo obstoječe poslovanje in ustvarjajo povsem nove priložnosti. Zaradi spreminjajočega se svetovnega gospodarskega reda in vse večje mednarodne konkurence mora Unija med drugim vključiti vse talente, povečati udeležbo žensk in spodbujati hiter prenos rezultatov raziskovalnih in inovacijskih dejavnosti na trg in družbo, da bi se inovacijska zmogljivost povečala po vsej Uniji. Sooblikovanje, sodelovanje in soustvarjanje med različnimi panogami ter med

⁽⁵⁾ Kot je opredeljeno v točki 16 člena 2 Uredbe (EU) 2021/819.

⁽⁶⁾ Kot so opredeljene v točki 7 člena 2 Uredbe (EU) 2021/819.

⁽⁷⁾ Kot so opredeljene v točki 6 člena 2 Uredbe (EU) 2021/819.

⁽⁸⁾ Kot so opredeljene v točki 10 člena 2 Uredbe (EU) 2021/819 in v oddelku 3.2 te priloge.

⁽⁹⁾ Uredba (EU) št. 1291/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o vzpostavitvi okvirnega programa za raziskave in inovacije (2014–2020) – Obzorje 2020 in razveljavitvi Sklepa št. 1982/2006/ES (UL L 347, 20.12.2013, str. 104).

terciarnim izobraževanjem, raziskavami in podjetji še nikoli prej niso tako močno prispevali k spoprijemanju s svetovnimi izzivi, povezanimi s podnebnimi spremembami, izgubo biotske raznolikosti in netrajnostno rabo naravnih virov, digitalno in družbeno preobrazbo, demografskimi premiki in prihodnostjo zdravstvenega varstva in hrane.

Prvič, širjenje COVID-19 močno vpliva na naša gospodarstva in družbe, ovira gospodarske dejavnosti ter negativno vpliva na zdravstvene sisteme, delovna mesta in blaginjo. Za reševanje krize je potrebna kombinacija kratkoročnih in v prihodnost usmerjenih ukrepov, da se gospodarstvu in deležnikom ponudi takojšnja podpora ter da se hkrati zagotovijo potrebni pogoji za okrevanje.

Zato je pomembno opredeliti in obravnavati izzive, ki nastanejo med krizo, vključno z dostopom do financiranja, da bi obnovili zaupanje med vsemi deležniki ter podprli oblikovanje in izvajanje rešitev za ublažitev posledic kriz za družbo. Pri tem so ključnega pomena tudi programi, ki podpirajo inovacije, ustanavljanje in nadgrajevanje podjetij ter podjetniških in inovacijskih znanj in spretnosti, saj gospodarstvo Unije usmerjajo na pravo pot in spodbujajo njegovo hitro okrevanje.

Izkazalo se je, da se ekosistemi, ki so bolj usmerjeni v inovacije, hitreje in odločneje odzivajo na krize. Da bi pospešili okrevanje in se spoprijeli s prihodnjimi izrednimi razmerami, so bistvenega pomena naložbe v izboljšanje zmogljivosti za usklajevanje v inovacijskih ekosistemih, saj bodo povečale njihovo odpornost in odzivnost za hitro oblikovanje potrebnih rešitev.

Srednje- in dolgoročno se bodo morale vse SZI prilagoditi učinkom šoka ter biti prožne, da bodo znale poiskati in izkoristiti nove priložnosti. SZI s svojim lokalnim pristopom prek kolokacijskih centrov in vozlišč regionalne inovacijske sheme ⁽¹⁰⁾, po vsej Evropi prispevajo h krepitvi lokalnih inovacijskih ekosistemov, med drugim s spodbujanjem tesnejših stikov med akterji v trikotniku znanja in bolj usklajenih odnosov s finančnimi in javnimi institucijami ter z državljani.

Drugič, današnje družbe in gospodarstva vse bolj temeljijo na znanjih in spretnostih ter zmožnostih ljudi in organizacij, da zamisli spreminjajo v nove proizvode, postopke, storitve in podjetniške ter družbene vzorce. Inovacije, podjetniška kultura, tržno uvajanje inovativnih rešitev in večje naložbe v izobraževanje, raziskave in inovacije bodo najpomembnejši dejavniki pri uspešnem prehodu Unije na konkurenčno, digitalno, podnebno nevtrarno in vključujočo družbo. Zelo pomembno je nadalje spodbujati sodelovanje med disciplinami in meddisciplinsko učenje, pa tudi inovacijsko zmogljivost terciarnih izobraževalnih institucij v Evropi. EIT je v edinstvenem položaju, da v okviru Obzorja Evropa to doseže.

Tretjič, eden od ključnih dejavnikov za inovacije je fizična bližina. Ključno vlogo pri spodbujanju povezav med akademskim svetom, raziskovalnimi organizacijami, podjetji, javnimi organi in posamezniki imajo pobude, katerih cilj je razvoj inovacijskih mrež in zagotavljanje storitev, ki podpirajo ustvarjanje, izmenjavo in prenos znanja. Kljub temu pa se uspešnost na področju raziskav in inovacij v Uniji zelo razlikuje. Bistvenega pomena je, da so inovacije vključujoče in da izvirajo iz lokalnih območij, pri čemer je treba posebno pozornost nameniti večji vključenosti MSP in organizacij terciarnega sektorja. Dejavnosti EIT veliko prispevajo h krepitvi lokalnih inovacijskih ekosistemov z močno evropsko razsežnostjo in zagotavljajo nove modele za trajnostno gospodarstvo. Dejavnosti EIT in SZI bodo v prihodnje še bolj povezane z regionalnimi strategijami in strategijami pametne specializacije ⁽¹¹⁾.

Četrtič, živahni inovacijski ekosistemi zahtevajo kombinacijo znanja, naložb, infrastrukture in talentov. Zagotoviti je treba okvirne pogoje za sodelovanje med evropskimi raziskavami, izobraževanjem in inovacijami ter vzpostaviti močne sinergije, da se zagotovi ustrezno in učinkovito vlaganje omejenih virov ter da se pritegnejo drugi viri financiranja in tako zagotovi finančna vzdržnost. S krepitvijo povezovanja v okviru trikotnika znanja prek SZI, kar je vodilni cilj EIT, med drugim na podlagi sodelovanja novih partnerjev v drugih sektorjih, državah in regijah, je dokazano mogoče spodbujati ugodno okolje za inovacije.

⁽¹⁰⁾ Kot opredeljeno v točki 4 člena 2 Uredbe (EU) 2021/819.

⁽¹¹⁾ Kot so opredeljene v točki 2 člena 2 Uredbe (EU) 2021/695.

1.3 Položaj znotraj Obzorja Evropa

Komisija se je v okviru Uredbe (EU) 2021/695 trdno zavezala, da bo še izboljšala inovacijski potencial Evrope, zato da se bo lahko odzivala na prihodnje izzive. Specifična vloga EIT pri spodbujanju inovacij z združevanjem podjetij, izobraževanja, raziskav, javnih organov in civilne družbe se okrepi z njegovo umestitvijo v steber III „Inovativna Evropa“ Obzorja Evropa. Uredba (EU) 2021/695 odraža vse večje ambicije Unije na področju inovacij in potrebo po njihovem uresničevanju.

Cilj strateškega načrtovanja Obzorja Evropa je zagotoviti skladnost med dejavnostmi EIT in drugimi dejavnostmi na podlagi Uredbe (EU) 2021/695. EIT prispeva k procesu strateškega usklajevanja za evropska partnerstva. EIT tesno sodeluje z drugimi izvajalskimi organi v okviru stebra III „Inovativna Evropa“ Obzorja Evropa in si po najboljših močeh prizadeva prispevati k vzpostavitvi točke „vse na enem mestu“ za inovacije.

EIT s spodbujanjem povezovanja v okviru trikotnika znanja na tematskih področjih dejavnosti SZI še naprej krepi inovacijske ekosisteme, ki pomagajo pri spoprijemanju s svetovnimi izzivi.

Med izvajalskimi organi stebra III „Inovativna Evropa“ Obzorja Evropa so potrebne močne sinergije, tudi prek sodelovanja na ravni upravljanja. EIT in Evropski svet za inovacije (EIC) bosta izvajala dopolnjujoče se dejavnosti za racionalizacijo podpore, ki se zagotavlja inovativnim podjetjem, vključno s poslovnimi pospeševalnimi storitvami in usposabljanjem.

EIC lahko zagonskim podjetjem s podporo SZI, ki imajo velik potencial rasti, pomaga k hitri širitvi. Zlasti lahko najbolj inovativna podjetja s podporo SZI izkoristijo poenostavljeni in zato hitrejši dostop do ukrepov EIC, zlasti podporo, ki jo ponuja pospeševalec EIC, in finančno podporo, ki jo ponuja Program InvestEU, vzpostavljen z Uredbo (EU) 2021/523 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹²⁾. EIT bo tudi spodbujal dostop upravičencev EIC do inovacijskih ekosistemov SZI in ustreznih akterjev v trikotniku znanja. Upravičenci EIC se lahko tako dejavno vključijo v dejavnosti SZI in izkoristijo njihove storitve.

EIT zagotavlja skladnost z delom stebra III „Inovativna Evropa“ Obzorja Evropa, ki se nanaša na evropske inovacijske ekosisteme. EIT zlasti prevzame aktivno vlogo v dejavnostih foruma EIC iz Sklepa Sveta (EU) 2021/764 ⁽¹³⁾ in poveže skupnost EIT ⁽¹⁴⁾, z ustreznimi dejavnostmi, ki podpirajo inovacijske ekosisteme, da bi preprečili podvajanje ter zagotovili doslednost in dopolnjevanje med ukrepi EIT in EIC.

EIT tudi zagotovi močnejše sinergije med ukrepi ter programi in pobudami v okviru stebra I „Odlična znanost“ Obzorja Evropa, da bi pospešil prenos znanja iz temeljnih raziskav v konkretne aplikacije, ki bodo koristile družbi. Tako bo v zvezi z ukrepi Marie Skłodowske-Curie in Evropskim raziskovalnim svetom (ERC) sodeloval pri razvoju inovacijskih in podjetniških znanj in spretnosti sodelujočih pri navedenih ukrepih in prejemnikov nepovratnih sredstev ERC na vsakem koraku njihove poklicne poti. To sodelovanje bo še naprej prostovoljno in za upravičence ne bo pomenilo dodatnega upravnega bremena.

EIT bo prispeval k stebru II „Globalni izzivi in evropska industrijska konkurenčnost“ Obzorja Evropa ter dopolnjeval zadevne dejavnosti za spoprijemanje s svetovnimi in družbenimi izzivi ter spodbujanje trajnostne rasti in konkurenčnosti Unije na svetovni ravni. Zlasti si bo prek SZI prizadeval prispevati k močnejšim sinergijam z ustreznimi misijami in tematskimi grozdi ter drugimi evropskimi partnerstvi, kot na primer s podporo ukrepom na strani povpraševanja ter zagotavljanjem storitev izkoriščanja za spodbujanje prenosa tehnologij in pospeševanje komercializacije doseženih rezultatov.

EIT razišče možnosti za sinergije med delom Obzorja Evropa „Širitev sodelovanja in krepitev evropskega raziskovalnega prostora“, vključno z dejavnostmi povezovanja in tesnega medinstitucionalnega sodelovanja ter dejavnostmi ozaveščanja, ki jih podpira. Strokovno znanje in podporo EIT lahko spodbudijo predvsem ciljni subjekti iz dela Obzorja Evropa „Širitev sodelovanja in krepitev evropskega raziskovalnega prostora“ ter dejavnosti ozaveščanja EIT.

⁽¹²⁾ Uredba (EU) 2021/523 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. marca 2021 o vzpostavitvi Programa InvestEU in spremembi Uredbe (EU) št. 2015/1017 (UL L 107, 26.3.2021, str. 30).

⁽¹³⁾ Sklep Sveta (EU) 2021/764 z dne 10. maja 2021 o vzpostavitvi posebnega programa za izvajanje okvirnega programa za raziskave in inovacije Obzorje Evropa in razveljavitvi Sklepa 2013/743/EU (UL L 167, 12.5.2021, str. 1).

⁽¹⁴⁾ Kot je opredeljena v točki 8 člena 2 Uredbe (EU) 2021/819.

2. VIŠJI CILJI: STRATEGIJA EIT IN CILJI ZA OBDOBJE 2021–2027

V obdobju 2021–2027 EIT v popolni skladnosti z Obzorjem Evropa in drugimi programi Unije še naprej zagotavlja podporo SZI, da bi se okrepili inovacijski ekosistemi, ki pomagajo pri reševanju svetovnih in družbenih izzivov. V ta namen spodbuja povezovanje med terciarnim izobraževanjem, raziskavami in inovacijami ter s tem ustvarja ugodna okolja za inovacije, obenem pa spodbuja in podpira novo generacijo podjetnikov, s čimer pripomore tudi k premoščanju razlik med spoloma v podjetništvu ter v tesni sinergiji z EIC in ob dopolnjevanju z njim spodbuja ustanavljanje inovativnih podjetij s posebnim poudarkom na MSP.

Posebna pozornost se nameni tudi zagotavljanju uravnotežene zastopanosti spolov in pristopom, pri katerih se upošteva različnost spolov, zlasti na področjih, na katerih so ženske še vedno premalo zastopane, kot so informacijske in komunikacijske tehnologije, znanost, tehnologija, inženirstvo in matematika. EIT v ta namen na podlagi področij ukrepanja, določenih v Uredbi (EU) 2021/695, zlasti:

- (1) krepi ekosisteme trajnostnih inovacij po vsej Evropi;
- (2) spodbuja inovacije in podjetniška znanja in spretnosti v okviru vseživljenjskega učenja, vključno s povečevanjem zmogljivosti terciarnih izobraževalnih institucij po vsej Evropi;
- (3) za trg ustvarja nove rešitve za svetovne izzive ter
- (4) zagotavlja sinergije in dodano vrednost znotraj Obzorja Evropa.

V skladu z izzivi, s katerimi se spoprijema EIT, in da bi se prispevalo k doseganju njegovih splošnih ciljev iz člena 3 Uredbe (EU) 2021/819, s tem pa tudi k učinku Obzorja Evropa na znanost, gospodarstvo, tehnologijo in družbo, so posebni cilji EIT za obdobje 2021–2027:

- (a) povečati odprtost, učinek in preglednost SZI ter povezovanje trikotnika znanja po vsej Uniji;
- (b) povečati podjetniške in inovacijske zmogljivosti v terciarnem izobraževanju po vsej Evropi s spodbujanjem in podpiranjem institucionalnih sprememb v terciarnih izobraževalnih institucijah ter njihovega vključevanja v inovacijske ekosisteme;
- (c) povečati regionalni in lokalni domet EIT in SZI, da se odpravijo razlike v inovacijski zmogljivosti ter poveča širjenje znanja in inovacij v Uniji, zlasti z vključitvijo širokega nabora deležnikov.

EIT se lahko po potrebi na sedanjo krizo zaradi COVID-19 in morebitne prihodnje krize odziva s potrebno prožnostjo, tako da v svojo strategijo zajame ustrezne pobude in s tem prispeva k zaščiti inovacijskih ekosistemov ter deležnikom EIT pomaga pri pripravah na okrevanje gospodarstva.

3. SPODBUJANJE TALENTOV IN ZMOGLJIVOSTI EVROPE ZA INOVACIJE: KLJUČNI UKREPI

Strategija EIT za obdobje 2021–2027 se osredotoča na ukrepe, ki dodajajo vrednost na ravni Unije in prispevajo k doseganju ciljev Obzorja Evropa. Prvič, EIT še naprej podpira inovacijsko zmogljivost in inovacijske ekosisteme po vsej Uniji, in sicer prek SZI, njihovega nadaljnjega razvoja, odprtosti do novih partnerjev, večje preglednosti, skladnosti z načeli dobrega upravljanja in širitve. Drugič, na podlagi svojih izkušenj s povezovanjem v okviru trikotnika znanja usmerja podporo za podjetniško in inovacijsko zmogljivost ter razvoj te zmogljivosti v terciarnih izobraževalnih institucijah, kar se izvaja prek SZI. Tretjič, z učinkovitejšimi prečnimi ukrepi si EIT po najboljših močeh prizadeva povečati svojo prepoznavnost in učinek na ravni Unije. Poleg tega tudi izboljša svoje delovanje, da bi povečal svojo učinkovitost, uspešnost in učinek, vključno na področjih, kot so smernice za finančno vzdržnost SZI, odprtost, domet, preglednost, kakovost in trajnostnost lastnih dejavnosti in dejavnosti SZI, večja vključenost MSP in zagonskih podjetij ter uravnotežena zastopanost spolov.

3.1 Podpora obstoječim SZI

EIT krepi inovacijske ekosisteme tako, da še naprej podpira obstoječe SZI pri spoprijemanju s svetovnimi izzivi prek povezovanja v okviru trikotnika znanja na ravni Unije ter na nacionalni, regionalni in lokalni ravni. Za to je treba velik del proračuna EIT nameniti podpori SZI, EIT pa mora še naprej krepiti svojo platformo za zagon, rast in spremljanje SZI.

EIT zagotovi, da se SZI še naprej zavzemajo za finančno vzdržnost, da bi z izkoriščanjem javnih in zasebnih naložb najpozneje po 15 letih po njihovem zagonu postale finančno neodvisne od nepovratnih sredstev EIT, pri tem pa se še naprej osredotočale na povezovanje dejavnosti v okviru trikotnika znanja.

EIT zagotovi, da SZI pripravijo in izvajajo strategijo za sodelovanje in vzpostavljanje povezav in sinergij z zadevnimi evropskimi partnerstvi, misijami in EIC ter z drugimi ustreznimi pobudami in programi Unije ter mednarodnimi pobudami in programi. EIT poleg finančne podpore na podlagi pridobljenih izkušenj SZI zagotavlja strateški nadzor in smernice. EIT na podlagi kazalnikov, ki so med drugim naštet v Prilogi V k Uredbi (EU) 2021/695, spremlja in analizira uspešnost, izkoriščanje naložb in različne kvalitativne in kvantitativne učinke.

EIT si čim bolj prizadeva za poenostavitev terminologije v zvezi s strukturo vsake SZI z namenom poenostavitve in povečanja prepoznavnosti EIT.

EIT določi področja sodelovanja med SZI in spodbuja tesnejše sodelovanje pri temah, ki so pomembne s strateškega vidika in vidika politik. EIT krepi usklajevanje med SZI na področjih skupnega interesa, v ta namen pa spodbuja zlasti izmenjavo izkušenj in dobrih praks med njimi in njihovo medsebojno sodelovanje (v nadaljnjem besedilu: dejavnosti med SZI ⁽¹⁵⁾) pri tematskih in horizontalnih vprašanjih. Dejavnosti med SZI imajo največji potencial na področjih, kjer več SZI že obravnava skupne prednostne naloge politike Unije in kjer še ne obstaja namenska SZI. Združevanje različnih skupnosti SZI v namenskih skupnih ukrepih, ki koristijo vsem, ima velik potencial za sinergije in meddisciplinske koristi. EIT take dejavnosti spodbuja ter dejavno sodeluje pri opredeljevanju vsebine in strukture dejavnosti med SZI. Da bi te dejavnosti postale sestavni del večletnih strategij SZI, spremlja njihovo izvajanje in dosežene rezultate. EIT tudi olajša ustanavljanje skupnih storitev med SZI, katerih namen je skupno upravljanje operativnih nalog, ki so skupne vsem SZI.

3.2 Povečevanje regionalnega učinka SZI

EIT dodatno povečuje svoj regionalni učinek z večjo odprtostjo in vključujočim pristopom SZI do širokega nabora potencialnih partnerjev in deležnikov, okrepljenim razširjanjem in izkoriščanjem rezultatov ter z bolj opredeljenimi regionalnimi strategijami SZI. Vsaka SZI bo morala oblikovati in izvajati regionalno strategijo kot sestavni del svojega poslovnega načrta, katerega cilj bo krepitev odnosov z nacionalnimi, regionalnimi in lokalnimi akterji na področju inovacij, vključno z MSP. Kadar je ustrezno, SZI dokažejo povezave s strategijami pametne specializacije ter z dejavnostmi tematskih platform in medregionalnih pobud, vključno z organi upravljanja evropskih strukturnih in investicijskih skladov (v nadaljnjem besedilu: ESI skladi). EIT stalno spremlja izvajanje teh strategij, vključno z učinkom finančnega vzvoda na ESI sklade.

V večletno strategijo SZI in njen poslovni načrt je treba vključiti „lokalni“ pristop k inovacijam ter izhajati iz njenih kolokacijskih centrov in vozlišč regionalne inovacijske sheme, s tem pa izkoristiti njihovo vlogo pri omogočanju dostopa do skupnosti SZI in sodelovanja s kolokacijskimi partnerji, pa tudi z drugimi lokalnimi inovacijskimi akterji.

EIT spremlja tudi, kako delujejo kolokacijski centri in vozlišča regionalne inovacijske sheme in kako se vključujejo v lokalne inovacijske ekosisteme.

EIT zagotovi, da se dejavnosti regionalne inovacijske sheme uporabljajo za privabljanje morebitnih novih partnerjev, ki prispevajo dodano vrednost SZI, in za omogočanje njihovega lažjega vključevanja, s čimer se razširja vseevropska pokritost EIT, in da so te dejavnosti v celoti vključene v večletne strategije SZI. Regionalna inovacijska shema, ki jo usmerja EIT in izvajajo SZI, se je doslej izvajala prostovoljno. Od leta 2021 dejavnosti sheme postanejo obvezne in sestavni del večletnih strategij SZI. EIT zagotovi, da se dejavnosti regionalne inovacijske sheme uporabljajo kot most do ustreznih strategij pametne specializacije na področju raziskav in inovacij.

Poleg tega SZI okrepijo takšno povezovanje z vzpostavitev vozlišč regionalne inovacijske sheme. Vozlišče regionalne inovacijske sheme se vzpostavi na podlagi temeljite analize potreb in z odprtim razpisom. Spada v strukturo SZI in je osrednja točka za njihove dejavnosti. Njegov cilj je zbrati in vključiti lokalne akterje trikotnika znanja v dejavnosti SZI, vzpostaviti sinergije na lokalni ravni, opredeliti možnosti financiranja in sodelovanja ter spodbujati njihovo dejavno vključevanje v ekosisteme. Vozlišča regionalne inovacijske sheme bi lahko v skladu s strategijo širitve SZI utrla pot vzpostavitvi kolokacijskega centra v ciljni regiji.

⁽¹⁵⁾ Kot so opredeljene v točki 14 člena 2 Uredbe (EU) 2021/819.

EIT še naprej zagotavlja smernice in podporo SZI pri pripravi in izvajanju večletnih strategij regionalne inovacijske sheme. Dejavnosti regionalne inovacijske sheme še naprej podpirajo inovacijske zmogljivosti tako držav (in regij v teh državah), katerih inovacijska uspešnost je v skladu z evropskim sistemom inovacijskih kazalnikov skromna ali povprečna, kot tudi najbolj oddaljenih regij v smislu člena 349 Pogodbe o delovanju Evropske unije, da bi se spodbudilo njihovo vključevanje v skupnosti SZI. Države in regije, upravičene do dejavnosti regionalne inovacijske sheme:

(1) države (in regije v teh državah), ki so razvrščene v kategorijo „povprečno“ ali „skromno“ v vsaj enem od treh letnih poročil po evropskem sistemu inovacijskih kazalnikov, izdanih v letih:

(a) 2018, 2019 in 2020 za obdobje 2021–2024 in

(b) 2021, 2022 in 2023 za obdobje 2025–2027 ter

(2) najbolj oddaljene regije.

Proračun EIT, ki je namenjen izvajanju dejavnosti regionalne inovacijske sheme, znaša najmanj 10 % in največ 15 % skupnih finančnih sredstev EIT za podporo obstoječih in novih SZI, s čimer se poveča število partnerjev SZI iz ciljnih regij. Cilji dejavnosti s podporo regionalne inovacijske sheme so:

(1) prispevati k izboljšanju inovacijskih zmogljivosti regionalnih in lokalnih ekosistemov v Uniji prek dejavnosti za krepitev zmogljivosti in tesnejših stikov med lokalnimi akterji na področju inovacij, kot so grozdi, mreže, javni organi, terciarne izobraževalne institucije, raziskovalne organizacije, ponudniki poklicnega izobraževanja in usposabljanja, ter MSP, pa tudi prek dejavnosti teh akterjev;

(2) podpirati cilj privabljanja novih partnerjev v SZI in povezava lokalnih inovativnih ekosistemov z vseevropskimi inovacijskimi ekosistemi in

(3) spodbujati dodatno zasebno in javno financiranje, s posebnim poudarkom na ESI skladih.

3.3 Ustanovitev novih SZI

Da bi se prispevalo k spoprijemanju z novimi in novonastajajočimi svetovnimi izzivi, EIT na prednostnih področjih objavi odprte in pregledne razpise za zbiranje ponudb za ustanovitev novih SZI, izbranih med tematskimi področji strateškega pomena in na podlagi meril, pri katerih se med drugim upošteva njihova pomembnost glede na prednostne naloge politike Unije v zvezi z obravnavanjem globalnih in družbenih izzivov ter njihov potencial in dodana vrednost, obravnavana na podlagi modela EIT. Pri ustanavljanju novih SZI se upoštevata strateško načrtovanje Obzorja Evropa in proračun, dodeljen EIT za obdobje od 1. januarja do 31. decembra 2027. V razpis za zbiranje predlogov SZI se vključijo ustrezna merila za izbor za evropska partnerstva, iz Priloge III Uredbe (EU) 2021/695, in se upoštevajo pri ocenjevanju.

Na podlagi predloga upravnega odbora in njegove analize se za leto 2022 ali 2023 predlaga čimprejšnja ustanovitev prve nove SZI na področju kulturnega in ustvarjalnega sektorja in panog, razpis za zbiranje predlogov pa naj bi bil po možnosti objavljen leta 2021. To prednostno področje se najmočneje dopolnjuje z osmimi obstoječimi SZI in potencialnimi prednostnimi področji drugih evropskih partnerstev, ki bodo ustanovljena v okviru Obzorja Evropa. V Dodatek 1 je vključen informativni pregled, v katerem so povzeti izzivi na področju kulturnega in ustvarjalnega sektorja in panog ter pričakovani učinek nove SZI.

Leta 2026 naj bi se ustanovila druga nova SZI za vodne, morske in pomorske sektorje in ekosisteme, razpis za zbiranje predlogov pa naj bi bil objavljen leta 2025. Komisija s pomočjo neodvisnih zunanjih strokovnjakov do leta 2024 opravi predhodno analizo, s katero oceni relevantnost področja vodnih, morskih in pomorskih sektorjev in ekosistemov. Če je zaključek ocene negativen, Komisija predlaga spremembo SIP 2021–2027, pri čemer upošteva prispevek upravnega odbora in strateško načrtovanje Obzorja Evropa. V Dodatek 2 se vključi informativni pregled, v katerem so povzeti izzivi na področju vode, morja in pomorstva ter pričakovani učinek nove SZI.

Druge nove SZI bi lahko bile izbrane, če bodo za to na voljo dodatna proračunska sredstva EIT in pri tem upoštevani prispevki upravnega odbora, načrt strateških raziskav in inovacij Obzorja Evropa ter merila za izbor evropskih partnerstev, zlasti odprtost, preglednost, dodana vrednost Unije, prispevek k ciljem trajnostnega razvoja, skladnost in sinergije.

3.4 Podpora inovacijski in podjetniški zmogljivosti terciarnih izobraževalnih institucij

EIT v sodelovanju s Komisijo in po posvetovanju s SZI pripravi in začne izvajati pilotno pobudo v podporo razvoju inovacijskih in podjetniških zmogljivosti v terciarnih izobraževalnih institucijah ter njihovem povezovanju v inovacijske ekosisteme (pilotna pobuda za terciarno izobraževanje), ki se bo od leta 2021 naprej izvajala prek SZI. EIT z modelom povezovanja v okviru trikotnika znanja prispeva k premoščanju trdovratne vrzeli med terciarnim izobraževanjem, raziskavami in inovacijami. Tako kot SZI so zaradi svoje posebne osredotočenosti na inovacije in podjetniško izobraževanje ključno orodje za razvoj človeškega kapitala. Kljub temu pa učinek EIT ni omejen samo na partnerje SZI.

Visokošolske institucije v Evropi morajo biti inovativne in podjetniško naravnane v svojem pristopu k izobraževanju, raziskavam ter sodelovanju s podjetji in širšimi regionalnimi in lokalnimi inovacijskimi ekosistemi, vključno s civilno družbo, javnimi institucijami in organizacijami tretjega sektorja, in to na čim bolj vključujoč način ter ob upoštevanju uravnotežene zastopanosti spolov, kar se lahko doseže z jasno strategijo, metodološkim okvirjem in dodelitvijo ustreznih virov.

Dejavnosti SZI v zvezi s pilotno pobudo za terciarno izobraževanje se izvajajo prek odprtih in preglednih razpisov za zbiranje ponudb, da bi se povečala inovacijska zmogljivosti v terciarnem izobraževanju, s poudarkom zlasti na terciarnih izobraževalnih institucijah, ki niso partnerice SZI v vrednostnih verigah inovacij in ekosistemi po Uniji. Dejavnosti zadevajo predvsem razvoj zmogljivosti terciarnih izobraževalnih institucij, vključno z:

- (1) izmenjavo in izvajanjem najboljših praks pri povezovanju v okviru trikotnika znanja, vključno z organizacijskim učenjem, usposabljanjem za dokvalificiranje in prekvalificiranje in mentorstvom;
- (2) pripravo akcijskih načrtov o tem, kako obravnavati opredeljene potrebe na področjih, kot so upravljanje inovacij, ustanavljanje in razvoj zagonskih podjetij, prenos tehnologije, vključno z upravljanjem pravic intelektualne lastnine, trajnostnost, vgrajena podnebna nevtralnost, kadrovske in organizacijske upravljanje ter sodelovanje z lokalnimi deležniki in civilno družbo, ter
- (3) izvajanjem in spremljanjem akcijskih načrtov za razvoj inovacijskih zmogljivosti.

Te dejavnosti v trikotnik znanja vključijo tudi druge akterje, kot so izvajalci poklicnega izobraževanja in usposabljanja, raziskovalne in tehnološke organizacije ter MSP in zagonska podjetja, in dopolnjujejo ukrepanje EIT na področju izobraževanja kot jedra dejavnosti SZI v zvezi s povezovanjem v okviru trikotnika znanja. EIT v sklopu pilotne pobude za zbiranje ponudb za terciarno izobraževanje spodbuja močnejše sodelovanje med SZI. Merila za upravičenost, ki jih je treba vključiti v razpise, zagotavljajo, da bodo večino sredstev prejele terciarne izobraževalne institucije, ki niso partnerice SZI. Namen pilotne pobude za terciarno izobraževanje je, da učinek EIT ne bi bil omejen zgolj na SZI in bi prispeval k osrednji misli EIT, ki je spodbujanje trajnostne gospodarske rasti in konkurenčnosti s krepitvijo inovacijske zmogljivosti držav članic, kar je v skladu s cilji Obzorja Evropa, tj. spodbujanjem podjetniških in inovacijskih znanj in spretnosti z vidika vseživljenjskega učenja, vključno s povečevanjem zmogljivosti terciarnih izobraževalnih institucij po vsej Evropi.

Podpora EIT temelji tudi na pobudah politike, kot sta okvira HEInnovate⁽¹⁶⁾ in RIIA⁽¹⁷⁾, katerih vrednost je bila dokazana v več terciarnih izobraževalnih institucijah in državah članicah po vsej Uniji. EIT podporne dejavnosti oblikuje v tesnem sodelovanju s Komisijo in po posvetovanju s SZI ter pri tem zagotavlja popolno skladnost in dopolnjevanje z ustreznimi dejavnostmi v okviru Obzorja Evropa, Erasmus+, vzpostavljenega z Uredbo (EU) 2021/817 Evropskega parlamenta in Sveta⁽¹⁸⁾, ter drugih programov Unije.

⁽¹⁶⁾ HEInnovate je okvir politike, ki sta ga zasnovali Komisija in Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD). Visokošolskim institucijam ponuja metodologijo za opredeljevanje področij inovacijske zmogljivosti za nadaljnji razvoj ter za oblikovanje ustreznih strategij in ukrepov za doseg želenega učinka. HEInnovate temelji na trdnih metodoloških dokazih z osmimi področji krepitve zmogljivosti, ki so: vodenje in upravljanje; digitalna preobrazba; organizacijska zmogljivost; poučevanje in učenje podjetništva; priprava podjetnikov in podpora podjetnikom; izmenjava znanja; internacionalizacija in merjenje učinka. OECD je objavil več poročil o posameznih državah na podlagi okvira HEInnovate; gl. serijo študij OECD o znanjih in spretnostih na spletnem naslovu: <https://www.oecd-ilibrary.org/education/>.

⁽¹⁷⁾ Komisija je oblikovala okvir ocene regionalnega inovacijskega učinka (RIIA) kot prvi korak pri usmerjanju ocen inovacijskega učinka univerz z opredelitvijo študij primerov na podlagi metrike. Ocenjevanje učinka inovacij, npr. prek okvira RIIA, bi se morda lahko povežalo z instrumenti financiranja na podlagi inovacijske uspešnosti na ravni Unije, nacionalni ali regionalni ravni.

⁽¹⁸⁾ Uredba (EU) 2021/817 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2021 o vzpostavitvi programa Erasmus+, programa Unije za izobraževanje in usposabljanje, mladino ter šport, ter o razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1288/2013 (glej stran 1 tega Uradnega lista).

Specifične podrobnosti mehanizma izvajanja in uresničevanja se nadalje razvijejo in podrobneje določijo v prvih treh letih, v tej pilotni fazi pa se bodo tudi spremljale in ocenjevale. Pilotno fazo ocenijo neodvisni zunanji strokovnjaki, rezultati pa se sporočijo skupini predstavnikov držav članic in Evropskemu parlamentu. Upravni odbor na podlagi rezultatov ocene odloči, ali se pilotna pobuda za terciarno izobraževanje nadaljuje in razširi ali pa prekine.

Izvajanje in spremljanje dejavnosti SZI usmerja in nadzoruje upravni odbor. Posebna pozornost se nameni zagotavljanju: odprtega in vključujočega pristopa za privabljanje terciarnih izobraževalnih institucij, ki niso partnerice SZI, da bi se zagotovila široko geografsko pokritost; interdisciplinarnega in medsektorskega pristopa; večje udeležbe žensk v sektorjih, v katerih so premalo zastopane; ter povezave z regionalnimi inovacijskimi shemami, ustreznimi tematskimi platformami in strategijami pametne specializacije ter po potrebi z instrumentom za podporo politikam.

EIT okrepi in razširi področje uporabe znaka EIT tudi zunaj SZI, da se zajamejo terciarne izobraževalne institucije, ki sodelujejo pri ukrepu. EIT si s sodelovanjem akterjev iz trikotnika znanka prizadeva svojo podporo za razvoj inovacijske zmogljivosti v terciarnem izobraževanju povezati z znakom EIT, ki se trenutno podeljuje izobraževalnim programom SZI.

EIT znak EIT razširi na dejavnosti vseživljenjskega učenja, kot so mentorstvo, poklicno usposabljanje, programe za pridobitev kvalifikacije, prekvalifikacijo in izpopolnjevanje, ter dejavnosti v okviru množičnih odprtih spletnih tečajev, ki vključujejo in dosegajo širšo ciljno skupino študentov, odraslih učečih se in institucij, vključno z institucijami poklicnega izobraževanja in usposabljanja, ki niso članice SZI. Pričakuje se, da bo uporaba znaka EIT zunaj skupnosti EIT imela bolj strukturiran učinek na vseh ravneh (na individualni ravni ter ravni programa in institucije).

EIT spremlja podeljevanje znaka EIT programom SZI na področju izobraževanja in usposabljanja in širjenje njegove uporabe ter si prizadeva poiskati učinkovitejši mehanizem zagotavljanja kakovosti, vključno z zunanjim priznavanjem in akreditacijo znaka EIT.

Da bo pilotna pobuda za terciarno izobraževanje uspešna, EIT sodelujočim terciarnim izobraževalnim institucijam zagotovi konkretne smernice, strokovno znanje in vodenje ter se usmeri k sodelujočim terciarnim izobraževalnim institucijam iz vse Evrope, pri čemer se osredotoči na visokošolske institucije iz držav (in regij v teh državah), ki so le zmerno ali manj uspešne pri inovacijah, ter drugih manj uspešnih regij, ki želijo razviti svoje inovacijske zmogljivosti ter okrepi svoj inovacijski odtis in strategije pametne specializacije.

3.5 Medsektorske dejavnosti EIT

3.5.1 Komuniciranje in razširjanje

EIT in SZI si prizadevajo izboljšati in okrepiti svoje komuniciranje in prepoznavnost ter pri svojih glavnih deležnikih v državah članicah in tudi drugje uporabljati izboljšano strategijo znamčenja v skladu s komunikacijskim pristopom, ki se uporablja v zvezi z Obzorjem Evropa. Ob vse večjem številu SZI in pilotni pobudi za terciarno izobraževanje EIT okrepi svoja prizadevanja, da bi bil bolj prepoznaven kot podpora Unije in znamka kakovosti na področju inovacij. Znamčenje in boljše komuniciranje sta ključna zlasti za državljane ter nacionalne in regionalne organe, saj inovacije, ki nastanejo v okviru EIT, prispevajo k predstavitvi konkretnega učinka naložb Unije prek Obzorja Evropa.

EIT si prizadeva v čim večji meri uporabljati že obstoječe informacijske mreže Unije in zagotavljati usklajevanje njihovih dejavnosti, da bi se potencialnim partnerjem SZI zagotovila čim boljše svetovanje in usmerjanje. Taka povečana uporaba in usklajevanje lahko zajemata tudi podporo nacionalnih in regionalnih organov pri opredeljevanju potrebnih sinergij z večletnimi strategijami SZI. Za zagotovitev širšega obveščanja in boljšega razumevanja priložnosti, ki jih ponuja, EIT okrepi smernice in pomoč glede vidikov, povezanih s sodelovanjem v SZI po vsej Evropi, na podlagi obstoječih informacijskih mrež in struktur v Evropi, zlasti nacionalne kontaktne točke iz Uredbe (EU) 2021/695.

Vsi razpisi in financirani projekti EIT (in SZI) bodo v skladu z Uredbo (EU) 2021/... objavljeni tudi na portalu za financiranje in objavo razpisov (European Funding and Tender Opportunities Portal) v okviru Uredbe (EU) 2021/..., da bi se zagotovilo, da zanje izve širša skupnost deležnikov v vsem trikotniku znanja na ravni Unije ter nacionalni, regionalni in lokalni ravni.

EIT vsaj dvakrat letno organizira redna srečanja skupine predstavnikov držav članic in ustreznih služb Komisije, da se zagotovi ustrezna komunikacija in pretok informacij z državami članicami in na ravni Unije. Evropski parlament in Svet sta ustrezno obveščena o uspešnosti, dosežkih in dejavnostih EIT in SZI. Poleg tega skupina predstavnikov držav članic EIT svetuje o strateško pomembnih vprašanjih. Skupina predstavnikov držav članic skupaj z EIT zagotovi tudi ustrezno podporo za povezovanje in spodbujanje sinergij glede dejavnosti, ki jih podpira EIT, z nacionalnimi ali regionalnimi programi in pobudami ter deli informacije o možnem nacionalnem in regionalnem sofinanciranju teh dejavnosti.

EIT nadalje izboljšuje prepoznavnost svojih ukrepov med državljani in v svoji skupnosti deležnikov prek foruma deležnikov⁽¹⁹⁾, nagrad EIT ter skupnosti diplomantov EIT⁽²⁰⁾ s ciljem spodbujati stike z evropskimi akterji trikotnika znanja ter prepoznavati najbolj obetavne inovatorje in podjetnike v Evropi.

EIT še naprej usmerja in zagotavlja strateške smernice skupnosti diplomantov EIT (v sodelovanju z njenim odborom), da bi se čim bolj povečala njen podjetniški in družbeni učinek ter stalna vključenost njenih članov v dejavnosti s podporo EIT. V obdobju 2021–2027 se bo skupnost diplomantov EIT še naprej širila in bo vključevala tudi diplomante, ki sodelujejo pri ukrepih v podporo inovacijskim zmogljivostim terciarnih izobraževalnih institucij.

3.5.2 Opredeljevanje in izmenjava dobrih praks z deležniki

EIT opredeli, kodificira, učinkovito izmenjuje in razširja učenje in dobre prakse, ki izhajajo iz dejavnosti, ki jih financira EIT, ter v ta namen sodeluje z organi držav članic na nacionalni in regionalni ravni, Komisijo in Evropskim parlamentom, zlasti z Odborom za znanost in tehnologijo, in sicer s strukturiranim dialogom in usklajevanjem prizadevanj. Pričakuje se, da bodo SZI in projekti, ki podpirajo inovacijsko in podjetniško zmogljivost terciarnih izobraževalnih institucij, za oblikovalce politik dragocen vir dokazov in učenja na podlagi izkušenj na področju raziskav, inovacij in terciarnega izobraževanja ter drugih tematskih področjih.

Do zdaj dobre prakse in izkušnje, pridobljene v okviru SZI, niso bile zadosti združene ali kodificirane in učinkovito razširjene. EIT v svoji podporni vlogi kot partner znanja za oblikovalce politike in celotno inovacijsko skupnost nadalje razvija svoj položaj kot inovacijski inštitut, ki lahko širše zaznava inovativne prakse, spoznanja in rezultate dejavnosti, ki jih financira EIT (podpora za izobraževanje in usposabljanje, raziskave in inovacije ter podjetništvo), jih analizira, kodificira, daje na voljo in zagotavlja njihovo uporabo. Ta dejavnost EIT temelji na povezavah in sinergijah z drugimi pobudami v okviru Obzorja Evropa, zlasti na EIC ter na misijah in evropskih partnerstvih.

3.5.3 Mednarodno sodelovanje in dejavnosti za zagotavljanje svetovne razsežnosti

EIT v skladu s pristopom Obzorja Evropa k mednarodnemu sodelovanju iz Uredbe (EU) 2021/695 in drugimi ustreznimi politikami Unije ter na podlagi posvetovanja z ustreznimi službami Komisije oblikuje splošne smernice mednarodnega sodelovanja EIT in SZI pod nadzorom upravnega odbora. EIT skuša z mednarodnim sodelovanjem doseči, da je učinek njegovih dejavnosti večji, in usklajuje mednarodne dejavnosti SZI, ki jih financira. Njegova usmeritev je tesno usklajena z ustreznimi cilji politike Unije ter njenimi prednostnimi nalogami na področju

⁽¹⁹⁾ Kot je opredeljen v točki 11 člena 2 Uredbe (EU) 2021/819.

⁽²⁰⁾ Skupnost diplomantov EIT združuje podjetnike in pobudnike sprememb, ki so sodelovali v izobraževalnem ali podjetniškem programu v okviru SZI. Ta mreža ima več kot 5 000 članov.

raziskav in inovacij ter zagotavlja dodano vrednost Unije. Kadar je za povečanje učinka in učinkovitejše doseganje ciljev skupnosti EIT potrebna njena fizična prisotnost v tretji državi, EIT poskrbi za usklajevanje ukrepanja in zagotovi spodbude za skupna prizadevanja SZI.

EIT se v okviru mednarodnega sodelovanja in dejavnosti za zagotavljanje svetovne razsežnosti v sodelovanju s Komisijo osredotoči na učinkovito spopadanje s svetovnimi izzivi, da bi prispeval k ustreznim mednarodnim pobudam in ciljem trajnostnega razvoja, s tem zagotavljal dostop do talentov ter izboljšal ponudbo inovativnih rešitev in povpraševanje po njih. EIT te dejavnosti skrbno spremlja in zagotovi, da so skladne s pristopom Obzorja Evropa k mednarodnemu sodelovanju iz Uredbe (EU) 2021/695 in z drugim ustreznimi politikami Unije.

3.6 Uresničevanje: način delovanja

V tem oddelku je navedenih več ukrepov, s katerimi naj bi prilagodili in izboljšali sedanje delovanje EIT in SZI. Njihovo izvajanje na ravni EIT spremlja učinkovit, ustrezno pooblaščen in strateški upravni odbor, ki zagotavlja potrebne spodbude in nadzor, tudi prek postopka dodeljevanja finančnih sredstev na podlagi uspešnosti, in tako zagotovi, da jih SZI izvajajo.

3.6.1 Model delovanja SZI

EIT zagotovi, da je izvajanje SZI v celoti skladno z ustreznimi zahtevami iz Uredbe (EU) 2021/695, zagotovi tudi prehod osmih obstoječih SZI na izpolnjevanje novih meril izvajanja za evropska partnerstva iz navedene uredbe. Zato EIT SZI zagotovi okrepljene operativne smernice in stalno spremlja njihovo uspešnost, da se zagotovi skladnost z načeli skrbnega in dobrega upravljanja, spremljanja in vrednotenja iz Uredbe (EU) 2021/819, ter z načeli in merili, ki so glede evropskih partnerstev določena v Uredbi (EU) 2021/695, in glede usklajenosti z zahtevami, ki izhajajo iz prednostnih nalog in kazalnikov Obzorja Evropa, da se dosežeta čim večja uspešnost in učinek, in sicer na podlagi dolgoročne strategije sodelovanja med EIT in SZI. V primeru nezadostne smotrnosti SZI, neustreznih rezultatov, nedoseženega pričakovanega učinka ali premajhne dodane vrednosti Unije se sprejmejo ustrezni popravni ukrepi.

EIT poskrbi, da se ukrepi za zagotavljanje stalne odprtosti SZI za nove člane in za zagotavljanje preglednosti med izvajanjem izboljšajo zlasti s sprejetjem in uporabo preglednih, jasnih in doslednih meril za pristop in izstop novih članov, ki povečujejo vrednost partnerstev, ter z drugimi elementi, kot so pregledni postopki za pripravo njihovih poslovnih načrtov, ter s sistematičnim spremljanjem dejavnosti SZI. SZI dejavnosti izvajajo povsem pregledno, vključno prek odprtih razpisov za prepoznavanje in izbiro projektov, partnerjev in drugih dejavnosti, ter ostajajo odprta in dinamična partnerstva, v katera se lahko na podlagi odličnosti in inovacijske relevantnosti vključijo novi partnerji iz vse Unije, tudi vse več MSP in zagonskih podjetij, ki povečajo vrednost partnerstva. Da bi se omejilo koncentriranje financiranja in zagotovilo, da bo mogoče pri dejavnostih SZI izkoristiti široko mrežo partnerjev, postopek priprave poslovnega načrta (vključno z opredelitvijo prednostnih nalog, izborom dejavnosti in dodelitvijo sredstev) ter z njim povezane odločitve o financiranju postanejo preglednejši in bolj vključujoči. V večletnih strategijah SZI se obravnava razširitev partnerstva, vključno z vzpostavitev novih kolokacijskih centrov, ki jim upravni odbor dodeli ustrezna sredstva. Upravni odbor pri sprejemanju odločitev o finančnih sredstvih upošteva napredek pri doseganju ciljev iz večletnih strategij, na primer število kolokacijskih centrov. SZI bolj izkoristijo konkurenčne mehanizme financiranja in povečajo odprtost razpisov, zlasti za projekte, ki so odprti za tretje osebe. Z vsemi temi ukrepi se bo povečalo število subjektov, ki vključeni v dejavnostih SZI. Poleg tega SZI v svojih rednih poročilih o vključevanju novih partnerjev poročajo kot o enem od elementov za financiranje na podlagi smotrnosti.

Glede na to, da SZI delujejo v celotni inovacijski vrednostni verigi, v svojem portfelju poslovnega načrta zagotovijo ustrezno in stalno ravnoesje med tremi elementi trikotnika znanja in sorodnimi dejavnostmi. EIT spremlja operacije SZI in zagotovi, da se izvajajo na podlagi vitke, uspešne in stroškovno učinkovite strukture, da so administrativni, upravni in režijski stroški čim nižji. EIT zagotovi, da SZI dosegajo pričakovani učinek prek različnih dejavnosti, opredeljenih v njihovih poslovnih načrtih, ki učinkovito podpirajo izpolnjevanje njihovih ciljev, vključno s potencialnim učinkom na inovacijske ekosisteme na ravni Unije ter na nacionalni, regionalni in lokalni ravni.

Uresničevanje zavez vsakega partnerja SZI se zagotavlja z rednim spremljanjem dejanskih prispevkov partnerjev glede na izvirne zaveze. EIT zagotovi, da imajo SZI vzpostavljen sistem upravljanja tveganj za primere, ko nekateri partnerji ne bodo mogli izpolniti svojih izvirnih zavez. SZI bi si morale pri zagotavljanju finančne vzdržnosti svojih dejavnosti prizadevati za raznolike vire prihodkov in naložb. V ta namen zagotovijo, da pogoji za dostop do partnerstva ostanejo privlačni za širok krog potencialnih partnerjev. Članarine ali šolnine ne bi smele predstavljati ovire za sodelovanje ustreznih partnerjev v SZI, zlasti za MSP in zagonska podjetja ter študente.

3.6.2 Model financiranja SZI

Pričakuje se, da bo EIT na podlagi vitkega in poenostavljenega modela financiranja izboljšal učinek SZI in njihov prispevek k doseganju njegovih ciljev in ciljev Obzorja Evropa, partnerje SZI pa spodbujal k večji zavezanosti. Da se poveča dodana vrednost podpore EIT, EIT prilagodi svoj model financiranja. EIT si po najboljših močeh prizadeva za nemoten prehod med obdobji večletnega finančnega okvira, zlasti za tekoče dejavnosti. EIT izboljšave uvede na treh glavnih področjih.

Prvič, EIT postopno zmanjšuje stopnjo financiranja za dejavnosti SZI z dodano vrednostjo ⁽²¹⁾, da bi se poleg prihodkov njihovih partnerjev povečala tudi stopnja zasebnih in javnih naložb. Pričakuje se, da bo prilagoditev modela financiranja SZI v pomoč pri prehodu na finančno vzdržnost. Pričakuje se, da se bo SZI spodbujalo, da bi med trajanjem sporazumov o partnerstvu v svojem poslovnem načrtu postopoma zmanjševale delež financiranja EIT, hkrati pa zviševale stopnjo skupnega vlaganja iz virov zunaj EIT. Stopnje sofinanciranja za dejavnosti SZI se postopoma znižujejo, uporabljajo pa se v vseh fazah življenjskega cikla SZI (zagonska faza, faza rasti, faza zrelosti, izstop iz sistema nepovratnih sredstev EIT), kot je prikazano v nadaljevanju:

	Zagonska faza	Faza rasti	Faza zrelosti	Izstop iz sistema nepovratnih sredstev EIT
Leta	1–4	5–7	8–11	12–15
Stopnja financiranja s strani EIT	do 100 %	do 80 %	do 70 %	do 50 % v 12. letu, zmanjšanje za 10 % na leto

Slika 1: Stopnje financiranja s strani EIT v obdobju 2021–2027

Za dejavnosti nekaterih SZI bi bile morda zaradi njihove posebne narave potrebne dodatne spodbude. V ta namen se lahko upravni odbor odloči za uporabo ugodnejših pogojev financiranja za dejavnosti med SZI, dejavnosti regionalne inovacijske sheme in pilotno pobudo za terciarno izobraževanje.

Drugič, EIT zagotovi, da se za postopek dodeljevanja nepovratnih sredstev uporablja model financiranja na podlagi smotnosti. Kolikor je mogoče, se poveča uporaba večletnih nepovratnih sredstev. Financiranje s strani EIT je neposredno povezano z napredkom na področjih, navedenih v členih 10 in 11(5) Uredbe (EU) 2021/819, in s cilji SZI, določenimi v njihovih poslovnih načrtih, v primeru nezadostnih rezultatov pa se lahko zmanjša, spremeni ali prekine. EIT med drugim zagotavlja močnejše spodbude za SZI pri iskanju novih partnerjev, sprejema pa tudi korektivne ukrepe, zlasti na podlagi njihove individualne smotnosti, da bi zagotovil čim višjo stopnjo učinka.

Tretjič, EIT uporablja stroga pravila za krepitev mehanizma ocenjevanja pred iztekom začetnega sedemletnega obdobja delovanja SZI, v skladu s členoma 10 in 11 Uredbe (EU) 2021/819. To poglobljeno ocenjevanje, ki se izvede ob pomoči neodvisnih zunanjih strokovnjakov, mora biti skladno z najboljšimi mednarodnimi praksami ter z merili za spremljanje in ocenjevanje evropskih partnerstev, ki so določena v Uredbi (EU) 2021/695. Izvede se pred iztekom začetnega sedemletnega obdobja. Upravni odbor na podlagi temeljitega ocenjevanja odloči, ali finančni prispevek za SZI nadaljevati, spremeniti ali prekiniti (in ne podaljšati sporazuma o partnerstvu s to SZI) ter prerazporediti sredstva k uspešnejšim dejavnostim. Upravni odbor pred sprejetjem te odločitve zaprosi skupino predstavnikov držav članic za mnenje.

⁽²¹⁾ Kot so opredeljene v točki 13 člena 2 Uredbe (EU) 2021/819.

3.6.3 Zmanjševanje upravnega bremena

EIT okrepi prizadevanja za poenostavitev, da bi se zmanjšalo upravno breme SZI, s čimer se omogoči prožno in učinkovito izvajanje njihovega poslovnega načrta in večletne strategije. Taka poenostavitev lahko za zadevne dejavnosti SZI vključuje uporabo pavšalnega zneska ali stroškov na enoto. Poleg tega EIT za boljše načrtovanje virov, zlasti za inovacijske dejavnosti, ter za spodbuditev močnejših zavez in dolgoročnih naložb partnerjev, ki sodelujejo v dejavnostih SZI, s SZI na podlagi ustreznih sporazumov o partnerstvu po potrebi podpiše večletne sporazume o nepovratnih sredstvih, v katere se po potrebi vključijo tudi določbe za financiranje na podlagi smotrnosti. Ti večletni sporazumi o nepovratnih sredstvih ne trajajo dlje od treh let.

3.6.4 Razmerje med EIT in SZI po prenehanju sporazuma o partnerstvu

EIT oblikuje splošna načela glede odnosov s SZI po prenehanju sporazuma o partnerstvu v skladu z okvirom za evropska partnerstva iz Uredbe (EU) 2021/695. EIT na podlagi poglobljene neodvisne študije, ki se izvede do konca leta 2023, v tesnem sodelovanju s Komisijo vzpostavi splošni okvir za svoje odnose s SZI, katerih partnerski sporazum se prekine ali izteče v programskem obdobju 2021–2027. V tej poglobljeni neodvisni študiji se ocenijo prizadevanja SZI za doseganje finančne vzdržnosti, ustvarjeni prihodki in finančni obeti SZI ter opredelijo vse dejavnosti, katerih nadaljevanje bi lahko bilo zaradi pomanjkanja sredstev ogroženo. Na podlagi pozitivnega rezultata končnega pregleda lahko EIT s SZI sklene memorandum o sodelovanju ⁽²³⁾, katerega namen je nadaljevati dejavno sodelovanje z njo tudi po prenehanju sporazuma o partnerstvu.

Memorandum o sodelovanju zajema:

- (a) pravice in obveznosti, povezane z nadaljevanjem dejavnosti trikotnika znanja ter vzdrževanjem ekosistema in mreže SZI;
- (b) pogoje za uporabo znamke EIT ter sodelovanje pri nagradah EIT in drugih pobudah, ki jih organizira EIT;
- (c) pogoje za udeležbo v dejavnostih terciarnega izobraževanja in usposabljanja, vključno z uporabo znaka EIT za programe izobraževanja in usposabljanja, ter odnose s skupnostjo diplomantov EIT;
- (d) pogoje za sodelovanje pri konkurenčnih razpisih za nekatere specifične dejavnosti in dejavnosti med SZI ter skupne storitve;
- (e) pogoje za dodatno podporo EIT za dejavnosti nadnacionalnega usklajevanja med kolokacijskimi centri z visoko dodano vrednostjo Unije.

Upravni odbor ob upoštevanju rezultatov poglobljene neodvisne študije določi trajanje, vsebino in strukturo memoranduma o sodelovanju, vključno s specifičnimi dejavnostmi SZI, ki se lahko podprejo v skladu s točkami (a) do (e) drugega odstavka. SZI so upravičene do sodelovanja v dejavnostih EIT v skladu s pogoji, določenimi v memorandumu o sodelovanju, pa tudi do sodelovanja v konkurenčnih razpisih.

3.7 Sinergije in dopolnjevanja z drugimi programi Unije

EIT ima kot sestavni del Obzorja Evropa zaradi svojega širokega področja delovanja in posebne vloge odlično možnost, da ustvarja sinergije in brez podvajanja zagotavlja dopolnjevanje z drugimi programi ali instrumenti Unije, vključno s krepitvijo podpore za SZI pri njihovem načrtovanju in izvajanju dejavnosti. Pričakuje se, da bo EIT srednjeročno do dolgoročno prispeval k sinergijam, med drugim v zvezi z naslednjim:

Erasmus+

- EIT si prizadeva vzpostaviti sinergije med skupnostma Erasmus+ in EIT. Cilj sodelovanja naj bi bilo zagotavljanje dostopa študentov Erasmus+, ki so vključeni v terciarne izobraževalne institucije – partnerice skupnosti SZI, do poletnih šol SZI ali drugih ustreznih aktivnosti usposabljanja (na primer o podjetništvu in upravljanju inovacij) ter vzpostavljanja stikov z mrežo diplomantov SZI.

⁽²³⁾ Kot je opredeljen v točki 15 člena 2 Uredbe (EU) 2021/819.

- Dejavnosti sodelovanja lahko vključujejo tudi izvedbo usposabljanj s strani EIT ali SZI za akademsko osebje (iz katere koli terciarne izobraževalne institucije zunaj SZI) o učnih načrtih, ki vključujejo podjetništvo in inovacije, pa tudi preskušanje, uporabo in razširjanje inovativnih praks, ki jih v okviru mrež Erasmus+ (kot so koalicije za inovacije med terciarnimi izobraževalnimi institucijami in podjetji) razvijajo SZI, in obratno.
- Kadar koli je mogoče, se zagotovijo sinergije s pobudo Evropske univerze, kar bi lahko bilo v pomoč pri vključevanju izobraževalnih dejavnosti EIT za doseg sistemskega učinka.

Program Digitalna Evropa, vzpostavljen z Uredbo (EU) 2021/694 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²³⁾

- SZI, zlasti pa kolokacijski centri, sodelujejo z evropskimi vozlišči za digitalne inovacije v skladu z Uredbo (EU) 2021/694 v podporo digitalni preobrazbi industrije in organizacij javnega sektorja.
- Preuči se, ali je mogoče za izobraževanje in usposabljanje ter preskušanje in predstavljanje v inovacijskih projektih uporabiti infrastrukturo in zmogljivosti, ki jih SZI razvijajo v okviru programa Digitalna Evropa (kot so podatkovni viri in knjižnice algoritmov umetne inteligence ter kompetenčni centri za visokozmogljivostno računalništvo v državah članicah).

Skladi kohezijske politike (zlasti Evropski sklad za regionalni razvoj in Kohezijski sklad, ustanovljena z uredbo Evropskega parlamenta in Sveta o Evropskem skladu za regionalni razvoj in Kohezijskem skladu, ter Evropski socialni sklad plus, ustanovljen z uredbo Evropskega parlamenta in Sveta o Evropskem socialnem skladu plus (ESS+))

- SZI EIT prek svojih kolokacijskih centrov in subjektov regionalne inovacijske sheme spodbujajo regionalno in medregionalno sodelovanje med akterji trikotnika znanja in organi upravljanja, v sinergiji z medregionalnim sodelovanjem in naložbami vzdolž vrednostnih verig na povezanih prednostnih področjih pametne specializacije ter delom tematskih platform pametne specializacije. Tovrstno sodelovanje z organi upravljanja lahko privede do vključitve dejavnosti SZI v operativne programe. EIT tudi preuči prispevek k pobudam za razvoj znanj in spretnosti v okviru skladov kohezijske politike z izmenjavo najboljših praks.
- EIT spodbuja sodelovanje med ustreznimi SZI in platformami pametne specializacije, da bi se olajšale sinergije med viri EIT, skladi kohezijske politike in drugimi programi Unije, nacionalnimi in regionalnimi programi. Cilj je doseči širšo zastopanost dejavnosti EIT po vsej Uniji, okrepiti povezave s strategijami za pametno specializacijo in bolje izkoristiti regionalno inovacijsko shemo za povečanje učinka skladov ESI v dejavnostih EIT in SZI.

Program InvestEU

- SZI si prizadevajo za sodelovanje s svetovalnim vozliščem InvestEU za zagotovitev tehnične podpore in pomoči podjetjem s podporo SZI za pripravo, razvoj in izvajanje projektov.
- SZI si v tesnem sodelovanju s službami Komisije in v sinergiji z EIC prizadevajo zagotavljati prispevke za portal InvestEU, da bi vlagatelje in finančne posrednike pritegnile k podjetjem s podporo SZI.

Program Ustvarjalna Evropa, vzpostavljen z Uredbo (EU) 2021/818 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁴⁾

Program Ustvarjalna Evropa je med drugim pomemben za dejavnosti prihodnje SZI v kulturnem in ustvarjalnem sektorju in panogah. Z njim naj bi dosegli močne sinergije in dopolnjevanja na področjih, kot so ustvarjalna znanja in spretnosti, delovna mesta in poslovni modeli.

Program Enotni trg, vzpostavljen z Uredbo (EU) 2021/690 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁵⁾

⁽²³⁾ Uredba (EU) 2021/694 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2021 o vzpostavitvi programa Digitalna Evropa in razveljavitvi Sklepa (EU) 2015/2240 (UL L 166, 11.5.2021, str. 1).

⁽²⁴⁾ Uredba (EU) 2021/818 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2021 o vzpostavitvi programa Ustvarjalna Evropa (2021–2027) in razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1295/2013 (glej stran 34 tega Uradnega lista).

⁽²⁵⁾ Uredba (EU) 2021/690 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. aprila 2021 o vzpostavitvi programa Enotni trg, konkurenčnost podjetij, vključno z malimi in srednjimi podjetji, sektor rastlin, živali, hrane in krme in evropsko statistiko ter o razveljavitvi uredb (EU) št. 99/2013, (EU) št. 1287/2013, (EU) št. 254/2014, (EU) št. 652/2014 (EU) (UL L 153, 3.5.2021, str. 1).

SZI si prizadevajo za sodelovanje z evropsko podjetniško mrežo in njenimi sektorskimi skupinami, da bi se spodbudili sodelovanje med podjetji, prenos tehnologije in partnerstva za inovacije za podjetnike, ki želijo v skladu z Uredbo (EU) 2021/690 svoje dejavnosti razviti po vsej Uniji in zunaj nje. Organizacije evropske podjetniške mreže bodo promovirale dejavnosti SZI med MSP, ki so njihove stranke. EIT preuči sodelovanje pri programih mobilnosti, da bi novi podjetniki lahko izboljšali svoja podjetniška znanja in spretnosti.

4. REŠEVANJE KRIZE, KI JE NASTALA ZARADI IZBRUHA COVID-19

Za večje družbene, gospodarske, okoljske in tehnološke spremembe, nastale zaradi krize zaradi COVID-19, bo potrebno sodelovanje vseh institucij, organov, uradov in agencij Unije. EIT bi moral k potrebnim inovacijskim prizadevanjem prispevati z zagotavljanjem skladnega odziva na krizo zaradi COVID-19.

EIT bo zagotovil, da bodo SZI podpirale in promovirale nastajanje inovativnih rešitev na različnih področjih ukrepanja v skladu s prednostnimi nalogami iz načrta okrevanja za Evropo, evropskega zelenega dogovora, nove industrijske strategije za Evropo in ciljev trajnostnega razvoja ter tako prispevale k okrevanju naše družbe in gospodarstva ter okrepile njihovo trajnostnost in odpornost.

EIT bi moral zagotoviti, da bodo SZI lahko delovale s potrebno prožnostjo, da se bodo mogle prilagajati izzivom, nastalim zaradi krize zaradi COVID-19, ter na nove in nepričakovane izzive in prednostne naloge. SZI bi lahko pod nadzorom EIT zasnovala ukrepe, ki bi ustrezali svojemu namenu, in z njimi podprle in povečale odpornost svojih ekosistemov, in sicer svoje partnerje in upravičence ter širše od svoje skupnosti. Posebno pozornost bi bilo treba nameniti ukrepom za večjo odpornost mikropodjetij, MSP in zagonskih podjetij, pa tudi študentov, raziskovalcev, podjetnikov in zaposlenih, ki jih je kriza zaradi COVID-19 najbolj prizadela.

SZI se tudi spodbuja, da izkoristijo sinergije z drugimi pobudami in partnerstvi Unije in tako podprejo moč evropskih inovacijskih ekosistemov.

SZI lahko pri prilagajanju na nove razmere uporabijo inovativna sodelovalna orodja, instrumente ter informacijske in podporne storitve, s katerimi v svoji skupnosti zagotovijo sodelovanje in interakcijo.

EIT si prizadeva za sinergije z drugimi programi in agencijami Unije ter lahko predlaga pobude, ki temeljijo na povezovanju trikotnika znanja in so namenjene podpiranju inovacijskih ekosistemov v Uniji. V ta namen lahko EIT spodbuja nove dejavnosti med SZI za reševanje izzivov, nastalih zaradi krize zaradi COVID-19.

5. VIRI

5.1 Proračunske potrebe

Proračunske potrebe EIT v obdobju 2021–2027 znašajo 2 965 000 000 EUR in temeljijo na treh glavnih sestavnih delih, ki so: (1) odhodki za obstoječih osem SZI (ob upoštevanju, da se bo za tri od njih sporazum o partnerstvu iztekel do leta 2024) in vzpostavitev dveh novih SZI (ene v letu 2022 ali 2023 in druge v letu 2026); (2) upravni izdatki EIT; in (3) stroški za pripravo, spremljanje, nadzor, revizijo, ocenjevanje in druge dejavnosti ter izdatki, potrebni za upravljanje in izvajanje dejavnosti EIT, pa tudi za ocenjevanje doseganja njegovih ciljev v skladu s členom 12(6) Uredbe (EU) 2021/695.

Približno 2 854 000 000 EUR (96 % celotnega proračuna EIT) naj bi bilo porabljenih za financiranje obstoječih in novih SZI, od tega:

- (a) je najmanj 10 % in največ 15 % namenjenih za regionalno inovacijsko shemo;
- (b) je največ 7 % namenjenih dejavnostim med SZI, tudi podpori za SZI, katerih partnerski sporazum se je iztekel ali je bil prekinjen;
- (c) je največ 3 % namenjenih pilotni pobudi za terciarno izobraževanje, ki traja tri leta.

Pričakuje se, da bodo SZI s postopnim zmanjševanjem stopnje financiranja s strani EIT zagotovile še dodatnih 1 500 000 000 EUR iz drugih javnih in zasebnih virov. Proračun za vzpostavitev dveh novih SZI (ene čim prej v letu 2022 ali 2023, druge v letu 2026) bo približno 300 000 000 EUR. Če bodo zagotovljena dodatna sredstva poleg sredstev EIT, lahko EIT vzpostavi dodatne SZI.

EIT je še naprej vitka in dinamična organizacija. Upravni izdatki EIT, ki pokrivajo potrebno osebje, upravne in infrastrukturne stroške ter stroške poslovanja, v povprečju ne presegajo 3 % proračuna EIT. Del upravnih izdatkov bo do konca leta 2029 pokrivala Madžarska z brezplačnimi pisarnami. Zato si je treba zelo prizadevati za zmanjšanje upravnih stroškov SZI, ki naj bodo v vsakem primeru čim manjši.

5.2 Učinek (spremljanje in ocenjevanje)

Pričakuje se, da se bo merjenje učinka EIT v naslednjem programskem obdobju stalno izboljševalo, pri tem pa se bodo upoštevali do zdaj pridobljeni spoznanja in izkušnje ter potreba, da se njegove prakse vključijo v prakse Obzorja Evropa. EIT uporablja okvir ocenjevanja, poročanja in spremljanja v skladu s členi 10, 11 in 20 Uredbe (EU) 2021/819 ter tako zagotavlja skladnost s splošnim pristopom, sprejetim za Obzorje Evropa, obenem pa omogoča prožnost. Zlasti se izboljšajo povratne informacije med Komisijo, EIT in SZI za dosledno, skladno in učinkovito doseganje ciljev.

5.2.1 Poročanje in spremljanje

EIT izboljša svoj obstoječi sistem spremljanja ter uvede okvir poročanja in spremljanja s ključnimi kazalniki smotrnosti, ki bo usklajen s kazalniki poti do učinkov Obzorja Evropa. Poročanje in spremljanje smotrnosti SZI, vključno z njihovimi upravnimi izdatki, in njihovih rezultatov bosta primarni nalogi EIT, izvajata pa se v sodelovanju s skupnimi institucionalnimi službami iz Obzorja Evropa znotraj Komisije. Sistem poročanja in spremljanja za SZI je vgrajen v splošni sistem spremljanja Obzorja Evropa, zlasti z izvajanjem skupnih podatkovnih modelov, vključuje z zbiranjem podatkov, shranjenih v podatkovni zbirki Obzorja Evropa. Komisija sodeluje pri oblikovanju vseh ustreznih kazalnikov učinka in spremljanja ter orodij, ki jih razvija ali uporablja EIT, da se zagotovi skladnost s celotnim sistemom spremljanja v okviru Obzorja Evropa, vključno s kazalniki poti do učinkov, merili za evropska partnerstva in strateškim načrtovanjem Obzorja Evropa. Stalne postopke spremljanja ter postopke vmesnega pregledovanja in celovite postopke ocenjevanja, tudi za oblikovanje smotrnega sklopa kvantitativnih in kvalitativnih kazalnikov ter z njimi povezanih izhodišč in ciljev, vzpostavi upravni odbor. Poleg tega EIT upošteva uporabo metodologije inovacijskega radarja v programu Obzorje Evropa ter preuči, kako bi ga SZI lahko izkoristile za izboljšanje svojih dejavnosti spremljanja.

Rezultati takega spremljanja se upoštevajo pri postopkih večletnega poslovnega načrtovanja SZI ter določajo dodelitev finančnih sredstev EIT za dejavnosti SZI na podlagi smotrnosti in pripravi sporazumov o partnerstvu in sporazumov o nepovratnih sredstvih, ki jih prejmejo SZI. Poleg tega se pričakuje, da se bodo rezultati spremljanja SZI upoštevali v procesu strateškega usklajevanja za evropska partnerstva.

Pričakuje se, da bodo imele dejavnosti EIT, vključno s tistimi, ki se upravljajo prek SZI, naslednje učinke:

- (1) tehnološki, gospodarski in inovacijski učinek z vplivom na oblikovanje in rast podjetij ter ustvarjanjem novih inovativnih rešitev za obravnavanje svetovnih izzivov, neposredno in posredno ustvarjanje delovnih mest ter mobilizacijo dodatnih javnih in zasebnih naložb;
- (2) znanstveni in izobraževalni učinek s krepitvijo človeškega kapitala na področju raziskav in inovacij, krepitvijo inovacijskih in podjetniških znanj in spretnosti na individualni in organizacijski ravni ter spodbujanjem odprtega ustvarjanja in razširjanja znanj in inovacij v družbi;
- (3) družbeni učinek, vključno z učinkom zagotavljanja sistemskih rešitev znotraj in zunaj skupnosti EIT, tudi prek dejavnosti med SZI, z obravnavo prednostnih nalog politike Unije na področju podnebnih sprememb (kot so blaženje, prilagajanje in odpornost), energije, surovin, zdravja, proizvodnje z dodano vrednostjo, digitalnega gospodarstva, urbane mobilnosti, hrane, kulture in ustvarjalnosti ali vode prek inovativnih rešitev, sodelovanja z državljanji in končnimi uporabniki ter krepitvijo uporabe inovativnih rešitev na teh področjih družbe;

EIT zagotovi razvoj posebnih družbenih kazalnikov na področjih dejavnosti SZI ter redno spremlja njihov družbeni učinek v skladu z okvirom Obzorja Evropa.

Učinki iz tretjega odstavka se med drugim izmerijo v skladu s kazalniki poti do učinkov iz Priloge V k Uredbi (EU) 2021/695.

EIT s Komisijo in v skladu z razvojem okvira kazalnikov Obzorja Evropa razvije dodatne kazalnike, vključno s kazalniki družbenega učinka na področjih dejavnosti SZI, v katerih se upošteva splošni pristop za evropska partnerstva in ki naj bi prispevali k znanstvenemu, gospodarskemu in družbenemu učinku. Namen usklajitve kazalnikov učinka z Obzorjem Evropa je spremljati napredek pri doseganju ciljev EIT skozi čas ter zagotoviti primerjalno in z dokazi podprto bazo rezultatov in učinkov, ki so jih SZI ustvarile glede na Obzorje Evropa. Poleg tega EIT zagotovi, da bo sistem spremljanja zajel napredek v zvezi z dejavnostmi, ki so specifične za model SZI, kot so povezovanje v okviru trikotnika znanja ter podjetniška znanja in spretnosti. S kazalniki dejavnosti EIT v zvezi z izobraževanjem (vključno s tistimi v podporo zmogljivostim terciarnih izobraževalnih institucij) se bodo na primer spremljali:

- (1) pridobivanje spretnosti človeškega kapitala in vključevanje terciarnih izobraževalnih institucij in izboljšanje njihovih zmogljivosti (kratkoročno);
- (2) kariera ter vloga in uspešnost terciarnih izobraževalnih institucij v lokalnih inovacijskih ekosistemih (srednjeročno) ter
- (3) delovni pogoji ter vloga in uspešnost terciarnih izobraževalnih institucij v lokalnih inovacijskih ekosistemih (dolgoročno).

Stalno spremljanje SZI se izvaja učinkovito in med drugim obravnava naslednje:

- (1) napredek v smeri finančne vzdržnosti, zlasti z izkoriščanjem novih virov naložb;
- (2) napredek v smeri vseevropske pokritosti in odprtosti ter preglednosti upravljanja;
- (3) učinkovitost pri pospeševanju podjetništva (in sicer ustanovitev in podpora hitro rastočih podjetij);
- (4) administrativni stroški in stroški upravljanja vsake SZI;
- (5) operacije kolokacijskih centrov in vozlišč regionalne inovacijske sheme ter njihovo vključevanje v lokalne inovacijske ekosisteme;
- (6) izvajanje dejavnosti izobraževanja in usposabljanja, vključno z razširjeno uporabo znaka EIT.

V spodnji preglednici je neizčrpen seznam ključnih kazalnikov smotrnosti in ciljnih vrednosti, za katere se pričakuje, da jih bo EIT spremljal v obdobju 2021–2027. Ti kazalniki zagotavljajo okvirne vrednosti glavnih vložkov in izločkov za spremljanje doseganja ključnih ciljev EIT za obdobje 2021–2027, kot so spodbujanje inovacij in podjetništva z boljšim izobraževanjem, povečevanje njegovega regionalnega in lokalnega učinka in odprtosti do potencialnih partnerjev in deležnikov, zagotavljanje ravnotežja med stroški in prihodki, ustanavljanje novih kolokacijskih centrov ter uvedba novih inovativnih rešitev za svetovne izzive na trg.

Kazalniki upravljanja EIT	Cilj za leto 2023 (izhodišče leto 2020)	Cilj za leto 2027 (izhodišče leto 2020)
Število subjektov/organizacij, ki sodelujejo pri dejavnostih EIT in SZI	20-odstotno povečanje	50-odstotno povečanje
Število inovacij (proizvodov in storitev), danih na trg	1 500	4 000
Število visokošolskih institucij, ki sodelujejo pri dejavnostih EIT in SZI	285	680
Število študentov, ki sodelujejo pri izobraževalnih dejavnostih EIT in SZI	8 500	25 500
Število podprtih zagonskih podjetij	300	700
Sofinanciranje s strani SZI	700 000 000 EUR	1 500 000 000 EUR
Število subjektov/organizacij, ki sodelujejo pri dejavnostih EIT in SZI, iz regij, ki niso zajete s kolokacijskimi centri SZI	50-odstotno povečanje	100-odstotno povečanje

Da bi se izboljšali odprtost in preglednost, EIT zagotovi, da so podatki o projektu, ki jih zbere prek svojega sistema notranjega spremljanja, vključno z rezultati iz SZI, v celoti dostopni in vključeni v celotni sistem upravljanja podatkov v okviru Obzorja Evropa. EIT zagotovi, da so podrobne informacije, ki izhajajo iz njegovega postopka spremljanja in ocenjevanja, pravočasno na voljo in dostopne v podatkovni zbirki za Obzorje Evropa. Poleg tega zagotovi namensko poročanje o kvantitativnih in kvalitativnih učinkih, vključno z odobrenimi in dejansko zagotovljenimi finančnimi prispevki.

5.2.2 Ocenjevanje, vmesni pregled in celovita ocena

Komisija v skladu z uredbama (EU) 2021/819 in (EU) 2021/695 redno neodvisno ocenjuje dejavnosti EIT, vključno s tistimi, ki jih vodijo SZI.

V skladu s členom 20 Uredbe (EU) 2021/819 se v vmesni oceni med drugim ocenijo rezultat in učinki pilotne pobude za terciarno izobraževanje, učinkovitost strategij SZI za finančno vzdržnost, učinek dejavnosti regionalne inovacijske sheme ter sodelovanje med EIT in izvajalskimi organi v okviru stebra III „Inovativna Evropa“ Obzorja Evropa. V zvezi s tem se z ocenami EIT zlasti preveri učinkovitost, uspešnost, ustreznost, skladnost in dodana vrednost Unije pri dejavnostih EIT, vključno s SZI. Izvaja jih Komisija s pomočjo neodvisnih zunanjih strokovnjakov in upoštevajo se v ocenah Obzorja Evropa, ki jih izvaja Komisija, tudi kar zadeva sistemsko oceno stebra III „Inovativna Evropa“ Obzorja Evropa, zlasti v zvezi s točko „vse na enem mestu“ za inovacije.

EIT pod nadzorom upravnega odbora in ob podpori neodvisnih zunanjih strokovnjakov opravi celovito oceno vsake SZI pred koncem sedemletnega obdobja okvirnega sporazuma o partnerstvu, pred njegovim prenehanjem pa opravi tudi končni pregled. Upravni odbor na podlagi celovite ocene odloči, ali se sporazum o partnerstvu po prvih sedmih letih podaljša, končni pregled pa je izhodišče za pogajanja o morebitnem memorandumu o sodelovanju. Upravni odbor pri teh ocenah v skladu s členom 11(5) Uredbe (EU) 2021/819 upošteva zlasti merila za izvajanje, spremljanje in ocenjevanje, ki so glede evropskih partnerstev določena v Uredbi (EU) 2021/695, uresničitev ciljev SZI, njeno usklajevanje z drugimi ustreznimi pobudami na področju raziskav in inovacij, njeno stopnjo finančne vzdržnosti in sposobnost za zagotavljanje odprtosti za nove člane, preglednosti pri upravljanju in njeno uspešnost pri privabljanju novih članov v okviru omejitev finančnih prispevkov Unije iz člena 21 Uredbe (EU) 2021/819, dodano vrednost Unije in relevantnost glede na cilje EIT.

V skladu s členom 11(2) Uredbe (EU) 2021/819 EIT poleg tega pod nadzorom upravnega odbora izvede vmesne preglede smotrnosti in dejavnosti SZI, ki zajemajo prva tri leta sporazuma o partnerstvu (zagonška faza SZI) in, v primeru podaljšanja, tri leta po njegovem podaljšanju (faza zrelosti). Ti pregledi temeljijo na stalnem spremljanju, ki ga opravlja EIT. Z njihovo pomočjo upravni odbor pridobi prve informacije o smotrnosti SZI v zvezi z njihovo strategijo in cilji kot tudi glede spoštovanja kazalnikov, ki jih je zastavil upravni odbor.

Kadar stalno spremljanje, vmesni pregled ali celovita ocena SZI pokaže, da je bil dosežen nezadosten napredek na področjih iz člena 10 Uredbe (EU) 2021/819 ali da ni dodane vrednosti Unije, upravni odbor v skladu s členom 11(6) navedene uredbe sprejme ustrezne korektivne ukrepe. Korektivni ukrepi so lahko v obliki zmanjšanja, spremembe ali ukinitve finančnega prispevka EIT ali prekinitve sporazuma o partnerstvu, pa tudi zavezujočih priporočil v zvezi z dejavnostmi SZI ali predlogov za prilagoditev njenih modelov izvajanja in delovanja.

Rezultati teh vmesnih pregledov in ocen se dajo na voljo javnosti, sporočijo Evropskemu parlamentu in Svetu in upoštevajo v procesu strateškega usklajevanja za evropska partnerstva.

Dodatek 1

Informativni pregled o SZI v kulturnem in ustvarjalnem sektorju in panogah

I. Izziv

SZI v kulturnem in ustvarjalnem sektorju in panogah ⁽²⁶⁾ lahko zagotovi horizontalne rešitve za vrsto vse večjih trajnih izzivov, s katerimi se je mogoče spoprijemati prek izobraževanja ter raziskovalnih in inovacijskih dejavnosti. Te izzive je mogoče združiti v štiri stebre:

- (1) evropska ustvarjalnost, kulturna in jezikovna raznolikost;
- (2) evropska identiteta in kohezija;
- (3) evropsko zaposlovanje, ekonomska odpornost in pametna rast ter
- (4) Evropa kot svetovna akterka.

Evropska ustvarjalnost in kulturna raznolikost sta odvisni od odpornega in močnega kulturnega in ustvarjalnega sektorja in panog. Vendar se navedena sektorja spoprijema z več izzivi, ki so posledica večje konkurence svetovnih akterjev in digitalizacije.

- Producenti, ustvarjalci, distributerji, radiodifuzne hiše, kinematografi in vse vrste kulturnih organizacij in podjetij morajo biti inovativni, da bi privabili novo občinstvo in se širili ter razvili nove procese, storitve, vsebine in prakse, ki prinašajo družbeno vrednost.
- Pomanjkanje podjetništva in prečnih znanj in spretnosti v kulturnem in ustvarjalnem sektorju ⁽²⁷⁾ zadeva tako nastajajoče podsektorje ter zelo zrele podsektorje, ki doživljajo temeljito digitalno preobrazbo. Ta znanja in spretnosti so potrebni za inovacije in so ključnega pomena glede na spremembe na trgu dela, s katerimi se spoprijemata sektorja.
- Kulturna dediščina je nesporen izraz kulturne identitete, pomembno javno dobro in vir inovacij, ki zagotavlja dobro donosnost naložb in znatne gospodarske prihodke, vendar je njen potencial še vedno močno neizkoriščen. Ker spodbuja na dediščini temelječo trajnostno obnovo in je bistvena spodbuda za izobraževanje in vseživljenjsko učenje, ki spodbuja sodelovanje in socialno kohezijo, ji lahko zelo koristi SZI v kulturnem in ustvarjalnem sektorju in panogah.

Družbene izzive, povezane z evropsko identiteto in kohezijo, je na splošno mogoče opisati s pomanjkanjem mostov, ki bi povezovali različne dele družbe in različna ozemlja. Med njimi so vprašanja, povezana s socialno izključenostjo, potrebo po vzpostavljanju tesnejših medkulturnih povezav, zaščiti jezikovne raznolikosti, tudi manjšinskih jezikov, in razvoju občutka pripadnosti na podlagi naše kulturne raznolikosti in skupne dediščine, ki bi jih bilo mogoče obravnavati z bolj vključujočim in dostopnim sodelovanjem skupnosti, inovacijami v oblikovanju, arhitekturi in uporabi javnih prostorov ter z družbenimi inovacijami, ki jih vodi kultura. Zlasti velja naslednje:

- sodelovanje med raziskovalci, med raziskavami in industrijo ter med javnimi organizacijami in organizacijami tretjih sektorjev je omejeno, usklajevanje med prizadevanji na področju raziskav in razvoja pa ni zadostno in prihaja do nepotrebnega podvajanja, prav tako ni zadostna izmenjava metod, rezultatov in najboljših praks,
- ustvarjalni grozdi in inovacijska vozlišča niso zadosti povezani,
- precejšen delež regionalnih prednostnih nalog na področju pametne specializacije v Evropi se nanaša na kulturo z različnih vidikov (kot so kulturna dediščina, ustvarjalni sektor in umetnost),

⁽²⁶⁾ Kulturni in ustvarjalni sektor in panoge se nanašajo na vse sektorje in panoge, katerih dejavnosti temeljijo na kulturnih vrednotah, kulturni raznolikosti ter na individualnih in/ali kolektivnih umetniških in drugih ustvarjalnih izražanjih, ne glede na to, ali so te dejavnosti tržno ali netržno usmerjene, katera vrsta strukture jih izvaja in kako se ta struktura financira. Te dejavnosti vključujejo razvoj znanj, spretnosti in sposobnosti, ki lahko prinesejo inovacije, bogastvo in delovna mesta z ustvarjanjem družbene in gospodarske vrednosti, tudi z upravljanjem intelektualne lastnine. Prav tako se te dejavnosti nanašajo na razvoj, produkcijo, ustvarjanje, razširjanje ter ohranjanje dobrin in storitev, ki vsebujejo kulturna, umetniška ali druga ustvarjalna izražanja, ter povezane dejavnosti, kot sta izobraževanje in upravljanje. V kulturni in ustvarjalni sektor spadajo arhitektura, arhivi, umetnost, knjižnice in muzeji, umetniške obrti, avdiovizualno področje (vključno s filmom, televizijo, programsko opremo, videoigrami, večpredstavnostnimi vsebinami in posneto glasbo), snovna in nesnovna kulturna dediščina, oblikovanje, visokotehnoška industrija in moda, ki temeljita na ustvarjalnosti, festivali, glasba, literatura, uprizoritvene umetnosti (vključno z gledališčem in plesom), knjige in založništvo (časopisi in revije), radijske in vizualne umetnosti, oglaševanje in drugo.

⁽²⁷⁾ Kulturni in ustvarjalni študijski programi na evropskih univerzah se večinoma osredotočajo na „ustvarjalni del“, njihovi diplomanti pa niso vedno pripravljeni na vstop na sodobni trg dela, saj jim primanjkuje medsektorskih spretnosti (na področju podjetništva, digitalizacije in finančnega poslovanja). Unija glede terciarnih izobraževalnih institucij zaostaja za Združenimi državami Amerike na področju študija komunikacij in medijev (univerze iz Uniji pa so uspešnejše v bolj tradicionalnih panogah, kot so umetnost in oblikovanje ali uprizoritvene umetnosti).

- glede na pomembno vlogo kulture in ustvarjalnosti za gospodarski in socialni razvoj mest in regij ter njuno zmožnost za nadaljnjo obravnavo vprašanj razlik v Evropi ima SZI na področju kulturnega in ustvarjalnega sektorja in panog velik potencial.

Sedanji izzivi na področju evropskega zaposlovanja, ekonomske odpornosti in pametne rasti vključujejo socialno-ekonomska vprašanja, kot so zmanjševanje brezposelnosti (zlasti brezposelnosti mladih), izboljšanje znanj in spretnosti ter delovnega okolja in soočanje s svetovno konkurenco.

- Koncentracija na trgu je velika: v letu 2013 se je približno 50 % celotnega prihodka Unije in dodane vrednosti ustvarilo v Združenem kraljestvu, Nemčiji in Franciji.
- Globalizacija, digitalizacija in tehnološke inovacije močno vplivajo na Evropske panoge. Ta razvoj je spremenil način, kako umetniki ustvarjajo in distribuirajo svoja dela ter se povezujejo z občinstvom, spreminjajo se tradicionalni poslovni modeli kulturnega in ustvarjalnega sektorja in panog, prav tako so se bistveno spremenila pričakovanja in vedenje potrošnikov. Poleg tega vse večja moč neevropskih podjetij za ustvarjanje vsebin močno vpliva na tradicionalne vrednostne verige.
- Ustvarjalne, kulturne in umetniške produkcije se pogosto spopadajo z izzivom monetarizacije svojih stvaritev in proizvodov, zato so njihova področja dela močno prekarna. Treba je najti nove inovativne načine za podpiranje mikro, malih in srednjih ustvarjalnih in kulturnih organizacij in podjetij.

Da bi Evropa postala svetovna akterka, je treba izboljšati razširjanje evropskih kulturnih vsebin. Evropa mora ostati konkurenčna v svetovni digitalni tekmi ustvarjanja novih tehnologij (kot so umetna inteligenca, internet stvari in veriženje blokov), pri čemer so kulturni in ustvarjalni sektor in panoge pomemben ustvarjalec vsebine, proizvodov in storitev. Poleg tega lahko na svetovni ravni kulturni in ustvarjalni sektor in panoge (kot so oblikovanje in arhitektura) dejavno prispevajo k trajnostnemu razvoju in spodbujajo zelene inovacije, kulturne vsebine (kot so literatura, film in umetnost) pa lahko poleg tega, da imajo vrednost same po sebi, ozaveščajo o okoljskih težavah in vplivajo na javno mnenje.

II. Pomembnost in vpliv

SZI za kulturni in ustvarjalni sektor in panoge bo s svojim celovitim in enotnim pristopom pomagala obravnavati izzive, določene v oddelku I. S pokrivanjem skoraj vseh področij našega življenja, družbe in gospodarstva bo ta SZI verjetno zelo pomembna v smislu gospodarskega in družbenega vpliva ter omogočanja strateških priložnosti za gospodarske, tehnološke in socialne inovacije. Prav tako bo lahko prispevala k temu, da bodo terciarne izobraževalne institucije na področju umetnosti prevzele dejavnejšo vlogo pri razvoju hibridnih kompetenc in podjetniške miselnosti, ki bo bolje ustreza potrebam panoge.

Inovacije na podlagi kulture in ustvarjalnosti spodbujajo evropsko konkurenčnost bodisi neposredno z ustanavljanjem novih podjetij in delovnih mest bodisi posredno z ustvarjanjem medsektorskih koristi za širše gospodarstvo, izboljšanjem kakovosti življenja in povečevanjem privlačnosti Evrope. Kulturni in ustvarjalni sektor (kot sta kulturna dediščina in umetnost) sta vse bolj prepoznana kot nova vira pametne, trajnostne in vključujoče rasti in delovnih mest. Ta sektorja v Uniji zaposlujeta že več kot 12 milijonov ljudi, kar predstavlja več kot 7,5 % vseh zaposlenih v Uniji. Kulturna dediščina je ključni element kulturnega in ustvarjalnega sektorja, ki pomembno prispevata k privlačnosti evropskih regij, mest in podeželja. Je gonilo za naložbe zasebnega sektorja, privabljanje talentov, ustanavljanje podjetij ter neposredno in posredno ustvarjanje delovnih mest.

Prispevek kulture in ustvarjalnosti k inovacijam vse bolj spodbujajo netehnološki dejavniki, kot so ustvarjalnost, oblikovanje in novi organizacijski procesi ali poslovni modeli. Sektor z jasnimi vrednostnimi verigami (in sicer glasba, umetnost, oblikovanje, moda, avdiovizualne vsebine, videoigre in arhitektura) ima v gospodarskem smislu veliko inovacijsko zmogljivost, saj lahko spodbuja inovacije v drugih gospodarskih sektorjih.

Kultura in udejstvovanje v kulturnih dejavnostih neposredno vplivata na dobro počutje državljanov in socialno vključenost. Kulturni in ustvarjalni sektor krepi družbene vrednote identitete, demokracije in sodelovanja skupnosti. Kultura ima velik potencial za krepitev občutka evropske pripadnosti, pri čemer je raznolikost prednost. To je temeljnega pomena, da se omogočijo odpornost, družbeni dostop, družbena kohezija in enakost spolov, preprečuje radikalizacija ter obravnavajo politične negotovosti v Evropi in potreba po enotnosti.

SZI v kulturnem in ustvarjalnem sektorju in panogah bo spodbudila priložnosti za mreženje, sodelovanje, soustvarjanje in prenos znanja med izobraževanjem, raziskavami, podjetji ter javnimi organizacijami in organizacijami tretjega sektorja, znotraj kulturnega in ustvarjalnega sektorja ter z drugimi sektorji družbe in gospodarstva. Njen namen je:

- delovati kot katalizator pobud od spodaj navzgor in od zgoraj navzdol na ravni Unije ter nacionalni in regionalni ravni. Razvila bo potrebne okvirne pogoje za ustanavljanje in širitev novih podjetij v inovacijskih ekosistemih,
- zagotoviti raziskovalcem in študentom na številnih področjih (vključno z umetnostjo, humanistiko, družbenimi vedami, uporabno znanostjo in podjetništvom) ter podjetnikom v kulturnem in ustvarjalnem sektorju in drugih sektorjih znanja in spretnosti, potrebne za zagotavljanje inovativnih rešitev ter njihovo spreminjanje v nove kulturne, družbene in poslovne priložnosti ter
- omogočiti nadaljnje medsebojno oplajanje v drugih gospodarskih in industrijskih sektorjih ter delovati kot pospeševalec inovacij.

III. Sinergije in dopolnjevanja z obstoječimi pobudami

SZI v kulturnem in ustvarjalnem sektorju in panogah bo dopolnjevala več drugih pobud Unije pa tudi pobude na ravni držav članic. Glavne sinergije, ki se pričakujejo na ravni Unije, so predstavljene v tem oddelku.

Pričakuje se, da bo SZI v kulturnem in ustvarjalnem sektorju in panogah vzpostavila močne sinergije z zadevnimi pobudami politike v okviru Obzorja Evropa, zlasti v okviru stebra II „Globalni izzivi in evropska industrijska konkurenčnost“ s sklopom „Kultura, ustvarjalnost in vključujoča družba“ in njegovimi področji ukrepanja glede kulturne dediščine in demokracije. SZI v kulturnem in ustvarjalnem sektorju in panogah bi lahko zagotovila tudi dragocene horizontalne vložke za več dejavnosti, ki bi se izvajale v sklopu „Digitalno področje, industrija in veselje“, zlasti glede proizvodnih tehnologij, pri katerih je potreba po razvoju novih proizvodov zelo odvisna od kulturnega in ustvarjalnega sektorja in panog. Poleg tega bi lahko učinkovito dopolnjevala druge dele Obzorja Evropa, ukrepanje obstoječe SZI za digitalne tehnologije (EIT Digital) in ukrepe, ki so načrtovani v okviru drugih programov Unije, kot so Program InvestEU, Erasmus+, program Ustvarjalna Evropa, program Digitalna Evropa ali skladi kohezijske politike.

Program Ustvarjalna Evropa bo zelo pomemben za dejavnosti SZI v kulturnem in ustvarjalnem sektorju in panogah. Program Ustvarjalna Evropa vključuje sklope in posebne razpise, v katerih se upoštevajo nekateri izzivi, s katerimi se spoprijemata kulturni in ustvarjalni sektor (kot so znanja in spretnosti ter zaposlovanje in poslovni modeli) in je usmerjen v razvoj močnih sinergij in dopolnjevanja. V okviru Programa InvestEU in ob upoštevanju omejenega dostopa do financiranja v kulturnem in ustvarjalnem sektorju je mogoče sinergije pričakovati s finančnim mehanizmom za pomoč pri širitvi kulturnih in ustvarjalnih projektov z zagotavljanjem zavarovanja finančnim posrednikom.

S platformo strategije pametne specializacije (strategija S3) na področju industrijske modernizacije je bilo opredeljenih več strategij raziskav in inovacij, ki se osredotočajo na kulturni in ustvarjalni sektor in panoge ter z vključevanjem številnih podjetniških akterjev preučujejo nove povezave med lokalnimi sredstvi, potencialnimi trgi in družbenimi izzivi. Pomemben vidik strategije S3 je zlasti promocija novih partnerstev med raziskovalnimi organizacijami, podjetji in javnimi organi, kar zahteva vzpostavitev novih sodelovalnih platform.

IV. Sklepne ugotovitve

SZI v kulturnem in ustvarjalnem sektorju in panogah je najprimernejša za obravnavo pomembnih gospodarskih in družbenih izzivov iz tega dodatka. Ustvarjalnost je ključno gonilo inovacij, SZI v kulturnem in ustvarjalnem sektorju in panogah pa lahko sprosti potencial umetniške, kulturne ustvarjalnosti in pomaga okrepiti konkurenčnost, trajnostnost, blaginjo in pametno rast v Evropi.

Dodatek 2

Informativni pregled o SZI za vodne, morske in pomorske sektorje in ekosisteme (v nadaljnjem besedilu: SZI za vodo⁽²⁸⁾)

V tem dodatku je predstavljen pregled področja „vodni, morski in pomorski sektorji in ekosistemi“ v času priprave SIP 2021–2027. Komisija pred začetkom delovanja SZI za vodo izvede analizo, ki odraža razvoj znanstvenih, tehnoloških in socialno-ekonomskih trendov, ter zagotovi:

- (1) popolno uskladitev s strateškim načrtovanjem Obzorja Evropa;
- (2) popolno uskladitev z merili za evropska partnerstva iz Priloge III k Uredbi (EU) 2021/695 ter
- (3) skladnost z obstoječimi pobudami na ravni Unije ter nacionalni in regionalni ravni, vključno z evropskimi partnerstvi in misijami.

I. Izziv

Morja, oceani in celinske vode imajo osrednjo vlogo v življenju, zdravju in dobrem počutju človeka, pri zagotavljanju hrane, kritičnih ekosistemskih storitvah, obnovljivih virih energije in drugih virih ter pri podnebni dinamiki in ohranjanju biotske raznovrstnosti. V zadnjih 100 letih sta čezmerna raba in slabo upravljanje naravnih virov povzročila velik pritisk na sladkovodne in morske ekosisteme. Zato vzpostavitev krožnega in trajnostnega modrega gospodarstva, ki se bo razvijalo v okviru ekoloških omejitev in bo temeljilo na zanesljivi razpoložljivosti sprejemljive količine in kakovosti vode ter na zdravih in delujočih sladkovodnih in morskih ekosistemih, predstavlja izziv. Ta izziv se nanaša predvsem na: (1) pomanjkanje vode, suše in poplave; (2) degradacijo morskega in sladkovodnega ekosistema; ter (3) krožno in trajnostno modro gospodarstvo.

1. Pomanjkanje vode, suše in poplave

Zaradi podnebnih sprememb in prekomernega črpanja sladke vode vse pogostejše prihaja do vse hujšega pomanjkanja vode in suše. Brez inovativnih metod in tehnologij za zbiranje, napovedovanje, pripravo in razširjanje informacij in rešitev v zvezi z varnostjo vodnih teles, morebitnimi grožnjami in zmanjševanjem tveganj bo Unija izpostavljena resni gospodarski in socialni škodi. Pomanjkanje vode spremlja pritisk na zemljišča, saj je treba povečati proizvodnjo biomase, sekvestracijo ogljika in obseg nedotaknjene narave, da bi dosegli cilje glede razogljichenja in biotske raznovrstnosti. Ocena učinka Komisije ⁽²⁸⁾ kaže, da bi lahko preusmeritev proizvodnje beljakovin na akvakulturo brez krmljenja ter na integrirano večtrofično akvakulturo in akvapaponiko zmanjšala pritisk na zemljišča in sladko vodo.

2. Degradacija morskih in sladkovodnih ekosistemov

Obalni, morski in sladkovodni ekosistemi so izpostavljeni pritiskom zaradi neposrednih človekovih dejavnosti in vse hitrejših podnebnih sprememb. Škoda obsega izgubo biotske raznovrstnosti, izčrpavanje staležev rib, poškodbe morskega dna, tudi zaradi uporabe škodljivih naprav, kot je ribolovno orodje, oviranje rek, onesnaževanje z eutrofikacijo in kopičenje morskih odpadkov, vključno z velikimi količinami ribolovnega orodja in mikroplastike, ki se odvrže v oceane. Slabo ekološko stanje ne ogroža le ciljev biotske raznovrstnosti, temveč škoduje tudi skupnostim in podjetjem, ki so odvisni od čiste vode in zdravih ekosistemov. Svetovni trg blaga in storitev za merjenje in ublažitev te škode raste in je zelo konkurenčen. Inovacije, ki lahko povečajo, popravijo in obnovijo morski, obalni in sladkovodni kapital, ter inovacije v trajnostno ribolovno orodje in metode, so ključne za konkurenčnost podjetij Unije in za podpiranje delovnih mest in rasti po vsej Uniji.

⁽²⁸⁾ Ocena učinka, priložena sporočilu Komisije z dne 17. septembra 2020 o krepitvi evropskih podnebnih ambicij do leta 2030. Vlaganje v podnebno nevtralna prihodnost v korist naših državljanov.

3. Krožno in trajnostno modro gospodarstvo

Krožno gospodarstvo ne varuje le zdravja ljudi in učinkovite rabe virov, temveč je tudi gonilo trajnostne rasti. Načrtovana izjemna rast vetrne energije na morju in drugih inovativnih tehnologij za izkoriščanje energije morja, ki ne sme ogroziti varstva okolja, ponuja priložnosti za povečanje biotske raznovrstnosti (kot so umetni grebeni in školjčišča) ter za nove dejavnosti, ki izkoriščajo prostor in električno energijo iz obnovljivih virov, kot sta akvakultura in proizvodnja vodika z elektrolizo. Akvakultura brez krmljenja lahko reciklira odvečna hranila, ki bi sicer povzročala evtrofikacijo. Za nove cilje za zmanjšanje emisij in gorivo iz obnovljivih virov v pomorskem prometu so potrebne inovacije na področju pogona in logistike. S ponovno uporabo odpadne vode se prepreči pomanjkanje vode, ki bi se zaradi podnebnih sprememb lahko še povečalo.

II. Pomembnost in vpliv

SZI za vodo bo s svojim celovitim in enotnim pristopom pomagala reševati izzive iz oddelka I. To področje ima razmeroma močno bazo znanja in velik tržni potencial. Evropske države so v zadnjih 15 letih napisale več raziskovalnih člankov o znanosti in tehnologiji vode kot Združene države Amerike in preostali svet skupaj. Unija je skupaj s Kitajsko in Združenimi državami Amerike tudi eno od vodilnih pomorskih gospodarstev. Po najnovejših podatkih iz leta 2018 so uveljavljeni sektorji modrega gospodarstva zaposlovali več kot pet milijonov ljudi v Uniji in ustvarili 750 milijard EUR prometa ter 218 milijard EUR bruto dodane vrednosti. Vendar so prizadevanja zelo razdrobljena, izobraževalne, raziskovalne in inovacijske dejavnosti pa so nepovezane. Tako na primer manj kot 20 % raziskovalnih in razvojnih organizacij na področju vodnih ved uspešno sodeluje z industrijo ali podjetji.

Novonastajajoči inovacijski sektorji (kot so biotehnologije in proizvodnja energije na morju) ustvarjajo nove tržne priložnosti za nove tehnologije ter nova podjetja in visokokvalificirana delovna mesta. Za te sektorje in za tehnološki prehod bolj tradicionalnih sektorjev, povezanih z morjem, bi bili potrebni transdisciplinarni pristopi in novi načini izobraževanja, ki povezujejo več disciplin. Zlasti akademski programi so običajno zastavljeni precej široko, medtem ko sektorji zahtevajo specifična znanja in spretnosti. Poleg tega učni načrti na področjih, kot so inženirstvo, urbanistično načrtovanje in arhitektura, ne zajemajo v zadostni meri vprašanj, povezanih z ekologijo, pomorskim inženirstvom in upravljanjem voda.

Vzpostavitev SZI za vodo naj bi dejansko prispevala h krepitvi inovacijskih ekosistemov in spodbujanju sodelovanja v trikotniku znanja, s tem pa pospešila uvajanje novih tehnologij in pristopov ter spodbudila razvoj bolj trajnostnih proizvodov in metod, zlasti kar zadeva ribolovno orodje. Z ustanovitvijo vseevropske multidisciplinarnе skupnosti partnerjev v trikotniku znanja bi se pripomoglo k spodbujanju vizije modrega gospodarstva in povečanju svetovne konkurenčnosti evropske morske in pomorske znanosti in tehnologije. Taka skupnost bi pomagala pri uvajanju inovativnih projektov modre znanosti in tehnologije na trg, ki bi zagotovili rešitve za nujne praktične izzive trajnosti in prispevali k modremu gospodarstvu, ki temelji na ekosistemu, ne le na evropski, temveč tudi na svetovni ravni. SZI za vodo bi vodila v boljše upravljanje človeških interakcij z vodnimi in morskimi ekosistemi, kar bi neposredno prispevalo k trajnostnemu modremu gospodarstvu, ki se bo razvijalo v okviru ekoloških omejitev, zlasti z zagotavljanjem trajnostnega upravljanja morskih ekosistemov.

III. Sinergije in dopolnjevanja z obstoječimi pobudami

SZI za vodo vzpostavi najmočnejše možne sinergije z ustreznimi političnimi pobudami Unije in v okviru Obzorja Evropa ter na mednarodni ravni sodeluje z ustreznimi pobudami OZN in cilji trajnostnega razvoja, zlasti ciljem trajnostnega razvoja 6 „čista voda in sanitarna ureditev“, ciljem trajnostnega razvoja 11 „trajnostna mesta in skupnosti“, ciljem trajnostnega razvoja 13 „podnebni ukrepi“ in ciljem trajnostnega razvoja 14 „življenje v vodi“.

SZI za vodo je skladna s prednostnimi nalogami iz Direktive (EU) 2020/2184 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁹⁾, Direktive 2008/56/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽³⁰⁾, Direktive 2014/89/EU Evropskega parlamenta in Sveta ⁽³¹⁾, Uredbe (EU) št. 1380/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽³²⁾, sporočilom Komisije z dne 10. oktobra 2007 o celostni pomorski politiki za Evropsko unijo in mednarodnimi obveznostmi. SZI za vodo prispeva k prednostnim nalogam, določenim z evropskim zelenim dogovorom, zlasti strategiji „od vil do vilic“, akcijskemu načrtu za ničelno onesnaževanje vode, zraka in tal, pobudam za povečanje in boljše upravljanje zmogljivosti celinskih plovnih poti ter strategiji Unije za biotsko raznovrstnost do leta 2030.

S pomočjo nekaterih regionalnih strategij pametne specializacije S3 je bilo opredeljenih več raziskovalnih in inovacijskih strategij, ki se osredotočajo na morski in vodni sektor in raziskujejo nove povezave med lokalnimi sredstvi, potencialnimi trgi in družbenimi izzivi z vključevanjem številnih podjetniških akterjev.

Zagotoviti je treba močno dopolnjevanje s komponentami Obzorja Evropa in preprečiti podvajanje, zlasti z:

- (1) možno misijo o „zdravih oceanih, morjih, obalnih in celinskih vodah“;
- (2) ustreznimi evropskimi partnerstvi, zlasti tistimi za „podnebno nevtrarno, trajnostno in produktivno modro gospodarstvo“, „reševanje biotske raznovrstnosti za zaščito življenja na Zemlji“, „Water4All“ (voda za vse), „čist energetski prehod“, „spodbujanje urbanega prehoda“, „prehranske sisteme“ ter „raziskave in inovacije na območju Sredozemlja“ (Obzorje 2020);
- (3) vsemi sklopi stebra II „Globalni izzivi in evropska industrijska konkurenčnost“;
- (4) raziskovalno infrastrukturo in
- (5) EIC.

Zagotoviti je treba tudi močno dopolnjevanje z Evropsko investicijsko banko (EIB) in platformo BlueInvest za privzem obetavnih inovacij ter preprečiti podvajanje.

IV. Sklepna ugotovitev

SZI za vodo je najbolj primerna za spopadanje z glavnimi gospodarskimi, okoljskimi in družbenimi izzivi iz tega dodatka. Ta SZI je zlasti potrebna za krepitev inovacijskih ekosistemov po vsej Evropi, ki se spopadajo z izzivi, povezanimi z vodo, usposabljanje naslednje generacije inovatorjev in podjetnikov ter iskanje in podpiranje inovativnih rešitev za te izzive.

SZI za vodo:

- (1) zmanjša razdrobljenost inovacijskega okolja v vodnem, morskem in pomorskem sektorju s spodbujanjem ustvarjanja inovacijskih ekosistemov, ki bodo povezovali akterje in mreže iz različnih sektorjev in področij na ravni Unije, nacionalni, regionalni in lokalni ravni;
- (2) spodbuja celovit in multidisciplinaren pristop s sodelovanjem med terciarnimi izobraževalnimi institucijami, raziskovalnimi organizacijami, inovativnimi podjetji, javnimi organizacijami in organizacijami tretjega sektorja v sektorjih modrega gospodarstva, da bi uresničili cilje Unije glede zelenega in digitalnega prehoda;
- (3) poveže subjekte in mreže med sektorji in disciplinami na ravni Unije, nacionalni, regionalni in lokalni ravni, zlasti z opredelitvijo ustrezne strategije S3 in nadaljnjih regionalnih strategij, ki vključujejo sektorje modrega gospodarstva;
- (4) usposobi in oblikuje naslednjo generacijo inovatorjev in raziskovalcev v sektorjih modrega gospodarstva, tako da jih bo opremila s potrebnimi podjetniškimi in tehničnimi znanji in spretnostmi za trajnostni in konkurenčni razvoj;

⁽²⁹⁾ Direktiva (EU) 2020/2184 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2020 o kakovosti vode, namenjene za prehrano ljudi (UL L 435, 23.12.2020, str. 1).

⁽³⁰⁾ Direktiva 2008/56/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. junija 2008 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju politike morskega okolja (Okvirna direktiva o morski strategiji) (UL L 164, 25.6.2008, str. 19).

⁽³¹⁾ Direktiva 2014/89/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. julija 2014 o vzpostavitvi okvira za pomorsko prostorsko načrtovanje (UL L 257, 28.8.2014, str. 135).

⁽³²⁾ Uredba (EU) št. 1380/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o skupni ribiški politiki in o spremembi uredb Sveta (ES) št. 1954/2003 in (ES) št. 1224/2009 ter razveljavitvi uredb Sveta (ES) št. 2371/2002 in (ES) št. 639/2004 ter Sklepa Sveta 2004/585/ES (UL L 354, 28.12.2013, str. 22).

- (5) prispeva k razvoju pravih okvirnih pogojev za preoblikovanje zamisli v nove tehnološke dosežke in socialne inovacije, ki bodo izboljšale kakovost življenja in koristile državljanom Unije;
 - (6) vzpostavi sinergije z drugimi evropskimi partnerstvi, misijami, EIC in EIB ter BlueInvest za širjenje inovacij, omogočanje, da bodo drugi sektorji uspevali na trajnosten način, ter povečanje uvajanja inovativnih rešitev na trg in njihove družbene sprejemljivosti, ter
 - (7) okrepi položaj Unije kot globalne akterke na področju oceanske znanosti, upravljanja celinskih voda ter varstva in obnove ekosistemov.
-

ISSN 1977-0804 (elektronska različica)
ISSN 1725-5155 (tiskana različica)

Urad za publikacije
Evropske unije
L-2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

SL